H mon
7.

Digitized by Google

H. mon. 7-3

<36627338930013

<36627338930013

Bayer. Staatsbibliothek

Digitized by Google

Digitized by Google

MONASTICON
PALATINUM
CHARTIS ET DIPLOMATIBUS
INSTRUCTUM
NOTITIIS AUTHENTICIS ILLUSTRATUM.

ADORNAVIT
STEPHANUS ALEXANDER
EPISCOPUS HELIOPOLENSIS, SUFFRAGANEUS
WORMATIENSIS.

TOMUS III.

MANNHEMII
TYPIS HOSPITALIS CIVICI, PER F. W. CORDON,
MDCCXCV.

Digitized by Google

BAYERISCHE
STAATS-
BIBLIOTHEK
MUENCHEN

Digitized by Google

PRÆMONENDA

DE

EUSSERTHAL*)

MONASTERIO ORDINIS CISTERCIENSIS, DIOECESIS SPIRENSIS.

---

*) In chartis & diplomatibus hujus monaſterii ſec. XII. XIII & XIV. conſcriptis legitur *Uzerstal*, *Uzzerstal*, *Uſerſtal*, *Uszerſtal*, latine *Uterina Vallis*, ut aliqualiter exprimeretur: *Extrema Vallis* ab *Euſſerſt*, *Utterſt* & *Vallis*, *Tal.* Situm eſt haud procul ab *Anvilla*, *Anweiler*, cui Caſtrum celebre *Trifels* ſuperimpoſitum conſpicitur. Confer: *Nova ſubſid. Diplom. Tom. XII. pag.* 84. pagina ibi ſequens ſiſtit Abbatum ſeriem diplomaticam. quam excipiunt Chartæ a pag. 88 — 326. à N. XXII. — CLXI.

BAYERISCHE STAATS BIBLIOTHEK MUENCHEN

Pri-

Digitized by Google

Primum Fundatorem innuit lapis muro chori juxta ſuggeſtum incluſus, qui manus ſibi invicem innexas cum hac inſcriptione refert:

ARMA DOMINI STEFFANI
STRENNUI AC NOBILIS MILITIS
DE MERLHEM QUI FUNDAT
HOC MONASTERIUM ANNO
1148.

loc. cit. pag. 130. N. XLIV. *Joannes* Archiepiſcopus Trevirenſis dimidietatem monaſterii conſtruxiſſe perhibetur & merito Confundator audit circa an. 1198. & in Charta ſub N. LII. in Diplomate *Heinrici Septimi* Romanorum Regis An. MCCXXXIII. refertur: *Cum conſtet Nobis, Eccleſiam Uterine Vallis Cyſterc. Ordinis à progenitoribus Noſtris fundatam.*

Cum circa medium ſeculi XIII. ædificiis monaſterii & reparandis novisque excitandis media Abbatibus *Ludolfo* & *Stephano* non ſufficerent, recurrendum fuit ad pias Benefactorum eleemoſynas, queis varii Epiſcopi conceſſere indulgentias.

Anno MCCLIII. *Arnoldus* Epiſcopus *Semigalliæ* in ſuis litteris ait: *Cum Pater Venerabilis Dominus Ludolfus U-*

Uterine Vallis Abbas ad honorem ſancte & intemerate Genitricis Dei Clauſtri ſui ambitum & Officinas ejusdem ad ſuorum famulorum Dei ibidem commorancium commodum & ſolamen ediſicare proponat nec proprie aliquatenus ſuppetant facultates ad tanti operis ſupplementum &c.

Anno MCCLVII. *Bartholomeus* Epiſcopus de *valle Ebron — pro reparacione ſeu conſtructione ediſiciorum ipſius Cenobii &c.*

Anno MCCLIX. *Eberhardus* Conſtantienſis Epiſcopus — *Cum Stephanus Abbas & Conventus Uterine Vallis.. ipſam Eccleſiam Conſecrare proponant & quasdam alias officinas eidem Eccleſie congruentes inchoaverint opere ſumptuoſo nec ad id perſiciendum eis proprie ſuppetant facultates &c.*

Eodem Anno *Jacobus* Metenſis Epiſcopus — *Cum Venerabilis Eccleſia Monaſterii Uterine Vallis Cyſt. Ord. fundata in honore glorioſe Dei Genitricis Marie virginis de novo debeat conſecrari ac amabili opere & ſumptuoſo nec non laudabili reſtauretur.*

Eodem anno in litteris indulgentiarum ab *Eberhardo* Wormatienſi Epiſcopo conceſſis — *Cum Stephanus Abbas & Conventus Uterine Vallis ipſam Eccleſiam conſecrare proponant & quasdam alias Officinas eidem Eccleſie congruentes inchoaverint opere ſumptuoſo, nec ad id perſiciendum eis proprie ſuppetant facultates, niſi fidelium Xpi eleemoſinis adjuventur &c.*

Anno eodem *Heinricus* Jaccuenſis Epiſcopus, & anno mox ſequente *Bertholdus* Babenbergenſis Epiſcopus ſub eodem tenore, ut Wormatienſis ſuas dedere indulgentiarum litteras; quas omnes *Heinricus* Spirenſis Epiſcopus approbavit. Acceſſerunt littere Archiepiſcopi Treverenſis, *Waltheri* Epiſcopi Argentinenſis & *Eberhardi* Wormatienſis Epiſcopi pro die Dedicationis.

De Altarium Conſecratione & Dedicatione ipſius Eccleſiæ translata binæ loquuntur litteræ.

A.) Fr. *Jacobus* Dei gracia Epiſcopus Panidenſis & Vicarius in Pontificalibus & Spiritualibus Venerabilis Patris Domini *Sybodonis* eadem gracia Epiſco-

Epiſcopi Spirenſis honeſtis & ſanctis viris Domino Abbati, Priori, Subpriori & Conventui monachorum *Uterine Vallis* Cyſt. Ord. Spir. Dyoc. ſalutem & ſinceram in Domino Caritatem. Diem Anniverſariam Dedicacionis Eccleſie Veſtre, quam Dominica ſecunda poſt Paſcha Reſurrectionis Domini ab antiquo uſque ad preſens celebrare conſueviſtis, ad piam inſtanciam veſtram, cum duo altaria in Eccleſia predicta in die invencionis ſancte Crucis conſecravimus, ad eandem diem Dedicationis ipſius eccleſie predicte Dedicationem ipſorum Altarium duximus transferendam. Vobis igitur Univerſis & ſingulis precipiendo tenore preſencium firmiter demandamus, quatenus diem Dedicationis Anniverſariam Eccleſie ſepedicte in prefata die celebrare, habere & tenere diebus perpetuis ſtudeatis, prout alie eccleſie Spirenſis dioc. anniverſaria eccleſiarum ſuarum conſueverunt annis ſingulis celebrare.... Datum in *Uterina Valle* Anno Domini M°CCC°XI° die tercia Maji invencione ſancte Crucis.

B.) *Emicho* Dei gracia Epiſcopus Spirenſis Univerſis Decanis, Cameraryس, plebanis & vice-plebanis per noſtram Dioceſin conſtitutis, ad quos preſentes pervenerint, ſalutem in Domino ſempiternam. Inter cunctas paſtoralis ſollicitudinis noſtre curas illud nobis corditer inſitum reputamus, ut eccleſias maxime perſonarum ſub religionis habitu Domino famulancium nobis ſubjectas a noxys preſertim vexacionibus temporalibus, in quantum poſſumus, relevemus, ut ſemotis infeſtacionibus extraneis Divinis eo liberius poſſint Officys inhiare. Cum itaque propter Dedicacionem Monaſtery *Uterine Vallis* Ordinis Ciſterc. noſtre Dioceſis, que Dominica qua cantatur: *Miſericordia Domini* hactenus conſueverat celebrari, exigente ſtatu temporis dicto monaſterio multa incommoda ſepius ſint ſuborta, varyque per populum ibidem concurrentem inſultus enormes & ſcandala committantur, cupientes dicti monaſtery utilitatibus intendere & hujusmodi inſultibus & ſcandalis obviare, prefatam Dedicacionem ſingulis annis Dominica proxima ante Adventum

tum Domini circumducimus & indicimus perpctuo ſollempnitate debita celebrandam, mandantes vobis ſingulis & univerſis in virtute ſancte Obediencie precipiendo firmiter & diſtricte, quatenus eandem Dedicacionem per Nos circumductam & prefata Dominica ante Adventum Domini perpetuo peragendam in eccleſys vestris & locis oportunis publicè & ſollempniter nuncietis. Datum Anno Domini M°CCC°XXI°. feria quarta poſt Lucie Virginis. (16. Dec.)

Digitized by Google

DIPLOMATARIUM

UTERINÆ VALLIS ut magis compleretur, argumenta ſaltem chartarum Tomo XII. *Nov. Subſidiorum Diplomaticorum* jam editarum hic intercalare placuit & è re viſum eſt.

SUB ORTOLIBO ABBATE.

Nova Subſ. Dipl. T. XII. p. 85.

Anno Dominice Incarnationis M. C. L. Littere donationis Domini *Rabodonis* Spirenſis Epiſcopi & Dominorum fratrum ſuorum videlicet *Hartmanni* Comitis *Lobedenburc* & *Otdonis* Comitis de *Alreheim* ſuper fundo & prediis Eccleſie *Uterine Vallis. Vid. Tom. XII. nov. Subſid. Diplomat.* p. 88. *ſq.*

Anno Incarnationis Domini M. C. LVIIII. — Littere ſuper cenſu dando de tribus manſis in *Marrenheim. loc. cit.* p. 92.

Anno Dominice Incarnationis M. C. LX. III. — Littere ſuper bonis in *Herboltesberge. loc. cit.* p. 93.

An-

Digitized by Google

Anno Dominice Incarnationis M. C. LXVIII. – Littere Domini *Friderici* Imp. ſuper Cappellam in *Merlheim* & omnia bona Domini *Stephani* & Domine *Gepe* fundatorum noſtrorum. *l. c. p.* 95.

Littere Domini *Symonis* Comitis de *Saraponte* ſuper abdicatione cappelle in *Merlheim*. *l.* c. p. 96.

Anno ab Incarn. Domini M. C. LXXVI. Littere ſuper ſilvis, paſcuis & aquis utendis in *Wandesheim*. *l. c.* p. 97.

Anno Dominice Incarnationis M. C. LXXVI. —Littere ſuper duobus manſis in *Swebechenheim* de quibus dantur duo denary nomine cenſus. *l. c.* p. 100.

Littere donationis patrimony *Folmari* Clerici. *l. c. p.* 101.

Anno Domini M. C. LXXVIII. — Littere *Friderici* Imp. ſuper villam *Spethesbach*. *l.* c. p. 102.

SUB ALBERTO ABBATE.

Anno ab incarnatione Domini M. C. LXXIX. — Littere Domini *Godefridi* Epiſcopi Spirenſis ſuper Cappellam in *Merlheim*. *l.* c. p. 103.

Lit-

Digitized by Google

Littere *Ludewici* Comitis de *Sarwerde* ſuper donacione bonorum in *Lobio. l.* c. p. 107.

Littere ejusdem Comitis ſuper allodio in *Lobio. l. c. p.* 108.

Anno ab Incarnatione Domini M. C. LXXXI. — Littere donationis ſuper villa *Spesbach* ex parte *Wezelonis* de *Berga. l.* c. p. 111.

Anno Dominice Incarnationis M. C. LXXXII. — Littere ſuper minuta decima & paſcuis in *Visbach. l.* c. p. 112.

Anno Dominice Incarnationis M. C. LXXXIIII. — Littere ſuper allodio in *Geilewilre* ex parte *Cuonradi* de *Riet* & *Adelheydis* uxoris ſue. *l.* c. p. 114.

SUB ABBATE BECELINO.

Anno Verbi incarnati M.C. LXXXIIII. Littere Compoſitionis inter monachos *Uterine Vallis* & Eccleſiam in *Wadegoze* ſuper Silva *Howalt. l.* c. p. 115.

An. MCLXXXVI. — Privilegium *Friderici I.* Imp. Eccleſiæ *Vallis Uterinæ* conceſſum. *Subſid. Dipl. T. X.* p. 352.

Anno Dominice Incarnationis M. C. LXXXIX. — Littere Domini *Friderici*

Imp.

Imp. ſuper *Spehtesbach*, *Grevenhuſen*, *Mettenbach* & *Rodenbach*. *l. c.* p. 118.

Anno Incarnationis Domini M. C. LXXXIX. — Littere Domini *Heinrici* Epiſcopi Argentinenſis ſuper villis in charta priori nominatis. *l. c. p.* 120.

SUB WICMANNO ABBATE.

Anno ab Incarnatione Domini M. C. XC. primo. — Littere ſuper quibusdam bonis emptis erga Canonicos de *Omnibus Sanctis*. *l.* c. p. 122.

Anno M. C. XC. II. — Littere ſuper litem deciſam inter *Metersheim* & *Marrenheim loc. cit. p.* 123.

Anno Incarnationis Dominice M. C. XC. IIII. — Littere Domini *Heinrici* Imperatoris de *Uterina Valle* & de Advocatia *Spethesbach* & de Almeinda predictorum locorum. *l.* c. p. 126.

Littere *Heinrici Sexti* Imp. ſuper protectione *Uterine Vallis* & quod omnes homines ſub Imperio poſſunt illi conferre bona ſua. *l.* c. p. 129.

Littere ſuper Anniverſario Domini *Johannis* Archiepiſcopi Trevirenſis eciam Fundatoris noſtri, qui conſtruxit di-

dimidietatem monaſtery noſtri & alia multa bona nobis fecit. *l. c. p.* 130.

Anno M. CC. VI. — Littere ſuper bonis in *Metersheim*, que contulit nobis *Cunradus* de *Solzvelt* & uxor ſua. *loc. cit. p.* 132.

Anno Dominice Incarnationis MCCXII. Littere *Cunradi* Spirenſis Epiſcopi de Curia noſtra Spirenſi & concambio deſuper facto. *l. c. p.* 133.

Anno Dominice Incarnationis M. CC. XIII. — Littere ſuper abſolutione decimarum quarumdam, pro quibus damus V. ſolidos Metenſis monetę. *l. c. p.* 135.

SUB ABBATE MARTINO.

Littere ſuper cenſu dando in *Wizzenburg* de bonis in *Metersheim*. Anno ab Incarnatione Domini M. CC. XIII. *loc. cit.* p. 137.

Littere ſuper abſolutione cenſus preſcripti à *Wolframo* Abbate Wizzenburgenſi in *Metersheim. l. c. p.* 139.

Littere ſuper abſolutione dualis partis in decima minuta in *Metersheim* à Capitulo Majoris Eccleſie Spirenſis Anno Domini M. CC. XXV. facta. *loc. cit. p.* 141.

SUB

Digitized by Google

SUB MARQUARDO ABBATE.

Anno Dominice Incarnationis M. CC. XXIX. — Littere Domini *Heinrici* Regis Romanorum ſuper *Heingereide* cum ruſticis de *Goderamſtein* & eorum complicibus controverſo. *loc. cit.* p. 142.

SUB ABBATE HEINRICO.

Anno Dominice Incarnationis M. CC. XXX. III. — Littere donationis *Heinrici VII.* Romanorum Regis ſuper Eccleſiam in *Annewilre* ad Imperium ſpectantem cum omni jure ſuo deinceps, cum vacaverit, ab Eccleſia *Uterine Vallis* perpetuo poſſidendam. *loc. cit. pag.* 144.

I.

Digitized by Google

I.

Littere ſuper empcione bonorum in Sibeltingen. 1233.

Notum ſit omnibus preſens ſcriptum cernentibus, quod Dominus *Sifridus miles* de *Meiſterſel* cognomento *Caput* & uxor ejus & *Sifridus* miles filius eorum venalia exponentes omnia que in *Sibeltingen* habebant in vineis, in agris, in pratis & aream unam que vulgo dicitur *hoveſtat*, eccleſie *Uterine Vallis* pro xxx tribus marcis puri argenti communicata manu vendiderunt mediante Domino *Hermanno de Riepperc*, cui eandem pecuniam, quia ſibi tenebantur; ſtatim ſolverunt. Hujus rei teſtes ſunt idem H. & Dominus H. *Uterine Vallis*, Dominus *Eberhardus Horenbaci* tunc dicti Abbates, qui contractum iſtum ſigillis ſuis roborarunt, Dominus *Albertus de Offenbach*, Dominus etiam *Albero* tunc Major Cellerarius & fr. *Berwelphus* mercator, per quorum ſpecialiter manus celebratus eſt idem contractus, & alii quam plures. Factum eſt autem Anno ab Incarnacione Domini M°CC°XXX°III°. Indiccione VI.feliciter.

Anno

Anno Dominice Incarnationis M.CC. XXX.V.—Littere donationis bonorum in *Ulvensheim* ex parte *Hermanni de Rietberc. loc. cit.* p. 145.

Anno gratie Domini M.CC.XXX. VII. — Littere Donationis omnium bonorum Domini *Gebenonis* & uxoris ejus *Irmingardis de Veningen in Burnheim. l. c. p.* 146.

Anno Domini M.CC.XXXVII. — Littere, ne daremus denarios ſerviciales & quoddam jus, quod dicitur *Wegerume. loc. cit. pag.* 147.

Anno Gratie M.CC.XXXVII. — Littere confirmationis ſuper decimam cum monaſterio Hornbacenſi permutatam à *Sifrido* Archiep. Mog. conceſſe. *l. c.* p. 149.

Anno Domini M.CC.XL. — Littere ſuper concambio facto de bonis in *Kalſtat* pro bonis in *Damheim. l.* c. p. 150.

Anno Dominice Incarnationis M.CC. XLI. — Littere ſuper deciſione litis agrorum & paſcuorum in *Harthuſen* inter *Uterinam Vallem* & monaſterium *Pontis Salutis. l.* c. p. 151.

Anno Dominice Incarnationis M.CC. XLIII. — *Joannes miles de Steinwilre* dictus *bant* cum conſenſu Abbatis Sal-

ſenſis monaſterio *Uterine Vallis* cenſum XX. novem denariorum cujusdam agri in *Merlheim* vendit. *loc. cit.* p. 152.

II.

Innocentii IV. PP. littere quod Archiepiſcopus Mogunt. & ſui Suffraganei protegant monaſterium Uterine Vallis.

Innocentius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei Venerabilibus fratribus Archiepiſcopo Maguntinenſi & Suffraganeis ejus & dilectis filiis Abbatibus Prioribus, Decanis, Archidiaconis & aliis Eccleſiarum Prelatis in eorum Civitatibus & Dioecefibus conſtitutis, ad quos littere iſte pervenerint, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Non absque dolore cordis & plurima turbacione didicimus, quod ita in plerisque partibus eccleſiaſtica cenſura diſſolvitur & Canonice ſententie ſeveritas enervatur, ut viri religioſi & hy maxime qui per ſedis Apoſtolice privilegia majori donati ſunt libertate paſſim à malefactoribus ſuis injurias ſuſtineant & rapinas, dum vix invenitur qui congrua illis protectione ſubveniat & pro fovenda pauperum innocentia ſe murum defenſionis opponat. Spe-

Digitized by Google

Specialiter autem dilecti filii Abbas & fratres monaſterii *Uterine Vallis* Ciſterc. Ord. Spiren. Dioc. tam de frequentibus injuriis quam de ipſo cottidiano defectu juſticie conquerentes; Univerſitatem veſtram litteris petierunt Apoſtolicis excitari, ut ita videlicet eis in tribulacionibus ſuis contra malefactores eorum prompta debeatis magnanimitate conſurgere, quod ab anguſtiis, quas ſuſtinent & preſſuris veſtro poſſint preſidio reſpirare. Ideoque Univerſitati veſtre per Apoſtolica ſcripta mandamus atque precipimus, quatenus illos, qui poſſeſſiones vel res ſeu domos predictorum fratrum irreverenter invaſerint aut ea injuſtè detinuerint, que predictis fratribus ex teſtamento decedentium relinquantur ſeu in ipſos vel ipſorum aliquem contra Apoſtolice ſedis indulta ſententiam excommunicationis aut interdicti preſumpſerint promulgare vel decimas laborum de poſſeſſionibus habitis ante Concilium Generale, ante quod ſuſceperunt ejusdem Ordinis inſtituta, quas propriis manibus aut ſumptibus excolunt ſeu nutrimentis animalium ipſorum ſpretis Apoſtolice ſedis privilegiis extorquere monicione premiſſa, ſi laici

ſuerint, publice, Candelis accenſis ſinguli veſtrum in Dioceſibus & Eccleſiis veſtris excommunicationis ſententia percellatis, ſi vero Clerici vel Canonici regulares ſeu monachi fuerint, eos appellatione remota, ab officio & beneficio ſuſpendatis, neutram relaxaturi ſententiam, donec predictis fratribus plenarie ſatisfaciant & tam laici quam Clerici ſeculares, qui pro violenta manuum injectione in eos vel eorum aliquem anathematis vinculo fuerint innodati, cum dioceſaniEpiſcopi litteris ad ſedem Apoſtolicam venientes ab eodem vinculo mereantur abſolvi. Datum *Laterani* VII. Idus Aprilis, Pontificatus noſtri Anno primo. (1244.)

III.

Innocentis IV. PP. littere de *decimis monaſterii Uterine Vallis & Eccleſie Hornbacenſis.*

Innocentius Epiſcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati & Conventui *Uterine Vallis* Ciſterc. Ord. Spir. Dioc. ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Ea que judicio vel concordia terminantur, firma debent & illibata perſiſtere & ne in recidive contencionis ſcru-

pu-

pulum relabantur, Apoſtolico convenit preſidio communiri. Ex parte ſiquidem veſtra fuit propoſitum coram nobis, quod cum inter vos ex parte una & quondam *Wolframum* Abbatem & Conventum Hornbacenſem Metenſis Dioc. ex altera ſuper quibusdam decimis quas ipſi in terminis Dioceſis Spirenſis habebant, vobis contiguas permutandis communiter ageretur, tandem conſentiente plebano loci ejusdem, mediante bone memorie *Cunrado* Epiſcopo Spirenſi ſic amicabiliter compoſitum extitit inter partes, quod vos decimas terminorum ipſorum ſcilicet de *Grinbach* ſurſum indirectum uſque ad cacumen montis ejusdem deorſum uſque ad rupem dictam *Winckelvels* & ab eadem rupe uſque ad ambitum Clauſtri tenere ac poſſidere perpetuo ac pro eis annuum cenſum ſolvere predicto monaſterio Hornbacenſi & plebano nominato ſuperius debeatis, prout in litteris ſuper hoc confectis plenius dicitur contineri, quam compoſicionem Apoſtolico roborari munimine pecijſtis. Nos igitur veſtris ſupplicationibus inclinati compoſicionem ipſam, ſicut ſine pravitate provide facta eſt & ab utraque parte ſponte recepta & hac-

 tenus

tenus pacifice obſervata authoritate Apoſtolica confirmamus & preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmacionis infringere vel ei auſu temerario contra ire. Siquis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei & beatorum *Petri* & *Pauli* Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum *Lugduni* IX. Kal. Julii Pontificatus noſtri Anno ſecundo. (1245.)

IV.

Innocentii PP. Littere Compoſitionis decime in Leyben & paſcue in Viſchbach & aliorum reddituum Monaſterii Uterine Vallis.

Innocentius Epiſcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati & Conventui *Uterine Vallis* Ciſterc. Ord. Spirenſis Dioc. ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Ea que vel judicio vel concordia terminantur, firma debent & illibata perſiſtere & ne in recidive contencionis ſcrupulum relabantur, Apoſtolico convenit preſidio communiri. Ex parte veſtra ſiquidem fuit propoſitum coram Nobis, quod cum inter vos ex

Digitized by Google

ex parte una & quondam C. Abbatem & Conventum Hornbacenſem Metenſis Dioceſis ex altera ſuper decimis Grangie de *Leyben* & paſcuis Curie de *Viſchbach* & aliis redditibus queſtio verteretur, tandem mediantibus bone memorie *Vldalrico* Epiſcopo Spirenſi de conſenſu *Ymmonis* plebani de *Visbach* hujusmodi compoſitio inter partes amicabiliter intervenit, quod ſcilicet ijdem Abbas & Conventus prefatas decimas, paſcua & redditus conceſſerunt vobis in perpetuum poſſidenda, pro quibus omnibus vos certum cenſum in recognitionem dominii tenemini eis & predicto plebano ſolvere annuatim, prout in litteris ſuper hoc confectis plenius dicitur contineri, quam compoſicionem Apoſtolico roborari munimine petijſtis. Nos igitur veſtris ſupplicationibus inclinati compoſitionem ipſam ſicut ſine pravitate provide facta eſt & ab utraque parte ſponte recepta & hactenus pacifice obſervata auctoritate Apoſtolica confirmamus & preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contra ire, ſi quis autem

Digitized by Google

hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum *Petri* & *Pauli* Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum *Lugduni* IX. Kal. Julii Pontificatus noſtri Anno ſecundo. (1245.)

V.

Innocentii PP. Littere Compoſicionis ſuper quibusdam manſis, paſcuis, ſilvis & aliis rebus monaſterii Uterine Vallis.

Innocentius Epiſcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati & Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ciſt. Ord. Spirenſ. Dioc. ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Ea que judicio vel concordia terminantur, firma debent & illibata perſiſtere, ne in recidive contentionis ſcrupulum relabantur, Apoſtolico convenit preſidio Communiri. Ex parte ſiquidem veſtra fuit propoſitum coram Nobis, quod cum inter vos ex parte una & quondam G. Abbatem & Conventum Hornbacenſem Ordinis ſancti Benedicti Metenſis Dioc. ex altera ſuper quibusdam manſis, paſcuis, ſilvis & rebus aliis ageretur, tandem mediante bone memorie *Udalrico* Spirenſi E-

piſco-

piſcopo amicabilis inter vos compoſicio intervenerit, prout in litteris ſuper hoc confectis plenius dicitur contineri, quam Apoſtolico petiiſtis munimine roborari. Veſtris igitur juſtis precibus inclinati compoſitionem eandem ſicut rite ſine pravitate provide facta eſt & ab utraque parte ſponte recepta & hactenus obſervata, pacifice auctoritate apoſtolica confirmamus & preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre Confirmacionis infringere vel ei auſu temerario contraire, ſi quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei & beatorum *Petri* & *Pauli* Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum *Lugduni* XIII. Kal. Novembris Pontificatus noſtri Anno tercio. (1246.)

VI.

Littere ſuper bonis emptis in Offenbach. 1249.

Hugo miles de Offinbach omnibus Xpi fidelibus preſens ſcriptum intuentibus ſalutem & ſubſcriptis fidem adhibere. Facile a memoria ſuccedentium labitur, quidquid ſcripto non roboratur. Veſtre innoteſcat univerſitati, quod Ego

ac uxor noſtra *Lucgardis* pari conſenſu omnia bona noſtra in *Offenbach* ſita Abbati & Conventui *Vallis Uterine* pro LX. marcis vendidimus abſolute, dictas vero marcas, uti noſtra decrevit juſſio, plenarie perſolverunt, & ne a noſtris heredibus inpoſterum valeant inpulſari in prelibatis bonis Sigillum noſtrum preſenti cedule eſt appenſum. Hujus rei teſtes ſunt *Baldimarus* Burggravius in *Spigelberc*, *Wolframus* judex in *Knutilsheim*, *Hugo* dictus *Havener*, *C. miles in Ottersheim*, *Otto miles in Buligesheim*, *Dietherus* de *Luſtat*. Datum Anno Domini M°CC°XL°IX°.

Anno Gratie Domini M.CC.L. — Littere Domini *Heinrici militis* de *Gimminech* ſuper bona in *Damheim*. *l. c. p.* 153.

VII.

Littere Domini de Fleckenſtein ſuper bona in Dameheim. c. 1250.

Rudolfus dictus de *Flekenſtein* Univerſis preſentem cedulam inſpecturis ſeu eciam audituris ſubſcriptis fidem indubitatam adhibere. Tenore preſencium ſcire cupio tam preſentes quam poſteros univerſos, quod *Cuno* & *Hugo*

im-

militeſ fratres dicti *de Zeizinkeim* ea bona que a me in *Damheim* in feodo tenuerunt, eccleſie *Uterine Vallis* de bona mea voluntate & conſenſu libera vendiderunt, ijdem quoque fratres *de Zeizinkeim* dicta bona vendita cum quorundam bonorum medietate in *Luſtat* ſitorum & ab *Erbone* dicto *Golder* emptorum Compenſantes eodem jure, quo priora tenuerant mihi recognoſcunt. In cujus rei evidenciam & munimen preſens ſcriptum dicte *Uterine Vallis* eccleſie meo ſigillo tradidi roboratum. Interfuerunt huic facto teſtes *Cunraduſ de Scharfenberc*, *Fridericuſ de Tan. H. de Otterbach. Johanneſ de Staffel, H. de Bannacker. Wolframuſ puller de Mundevelt. Bertolduſ dictuſ Bogener* & plures alii fide digni.

Anno Domini M.CC. quinquageſimo primo — Littere ſuper bonis in *Bebingen* quondam emptis erga Abbatem & Conventum in *Sunnesheim*, que *Cunraduſ* de *Stella* monaſterio noſtro comparavit. *l.* c. p. 154.

Anno Domini M.CC.L.I. — Littere ſuper predium in *Hohenſtat. l.* c. p. 156.

Anno

Digitized by Google

Anno Domini M.CC.LI. — Littere ſuper cenſu dando vicario in *Heilgenſtein* pro tertia parte decime minute in *Matersheim. l. c.* p. 157.

Anno Gratie Domini M.CC.LI. Littere contra inpeticionem *Hiltebrandi de Haſelach* ſuper quibusdam bonis in *Metershєim. l. c. p.* 159.

Anno Gratie Domini M.CC.L.I. Littere donationis bonorum *Heinrici militis de Scharphenecke. l. c.* p. 160.

VIII.

Littere donationis bonorum in Schiverſtat Domine Elyſe de Aneboz. 1252.

Univerſis Xpi fidelibus hanc paginam inſpecturis ſalutem & credere ſubnotatis. Ego *Dymarus* & uxor mea *Agnes* dicti *de Schiverſtat* tenore preſencium proteſtamur, quod univerſa bona in *Schiverſtat*, que Venerabilibus & in Xpo dilectis Domino H. Abbati & Conventui *Uterine Vallis* ex collacione Venerabilis & beate memorie Domine *Elyſe* dicte *de Aneboz* attinent, ab eisdem ad tempus tantum vite noſtre excolenda recepimus in hunc modum, vide-

delicet ut eadem bona cum cenſu debito ad idem tempus procuremus & ex eisdem bonis predictis Dominis *Uterine Vallis* Annis ſingulis in Nativitate beate *Marie* Virginis ſedecim maldra ſiliginis cum noſtris vecturis in Civitatem Spirenſem ſine difficultate qualibet fideliter perſolvamus. Quodſi ego *Dimarus* ex hac vita deceſſero & uxor mea *Agnes* poſt mortem meam caſta manere voluerit, dicta bona jure prefato ad tempus vite ſue tantum nihilominus obtinebit, ſi vero cum alio contraxerit, dicta bona cum ſuis pertinenciis ad utilitatem dictorum Dominorum & loci *Uterine Vallis* revolventur, nec ipſa hujus occaſione receptionis vel conceſſionis dictum locum vel predictos Dominos de cetero ſuper eisdem bonis poterit impulſare. Ego vero *Dymarus* ſi ipſam ſupervixero, vel etiam Caſtus permanſero, prefata bona ad tempus tantum vite mee, ſicut etiam conceſſa ſunt pro cenſu debito liberè poſſidebo. Hujus rei teſtes ſunt *Cunradus* de *Schiverſtat*, *Cunradus* filius *Spiſarij*, *Volzo* & filius ſuus *Volzo* de *Schiverſtat*, *Rudegerus* & frater ſuus *H.*, *Ulricus* & frater ſuus *Godefridus*, omnes iſti de *Schiverſtat*.

Et

Et quia ſigillo proprio caruimus & ut hec rata & inconvulſa permaneant, preſentem paginam ſigillo venerabilis Domini Abbatis de *Limpurc* ſtuduimus communiri. Acta ſunt autem hec Anno Domini M°CC° quinquageſimo ſecundo in feſto ſancti *Georgii* Martyris. 23. Apr.

IX.

Eugenii a) *PP. littere ſuper Confirmatione privilegiorum & libertate à decimis de terris quas excoluit propriis manibus monaſterium Uterine Vallis.*

Eugenius Epiſcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis *Eberhardo* b) Abbati Monaſterii *Uterſtal* ejusque fratribus tam preſentibus, quam futuris regularem vitam profeſſis in perpetuum. Deſiderium quod ad religionis cultum pertinere dinoſcitur, effectu debet proſequente compleri, quatenus & devocionis ſinceritas laudabiliter eniteſcat & utilitas poſtulata vires indubitanter aſſumat. Ea propter dilecti in Domino filii veſtris juſtis peticionibus benigno concurrentes aſſenſu, prefatam Eccleſiam,

ſiam, in qua divino mancipati eſtis obſequio ſub beati *Petri* & noſtra protectione ſuſcipimus & preſentis ſcripti patrocinio communimus, ſtatuentes ac quascunque poſſeſſiones, quecunque bona eadem eccleſia in preſenciarum juſte & canonice poſſidet aut in futurum conceſſione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblacione fidelium ſeu aliis juſtis modis preſtante Domino poterit adipiſci, firma vobis veſtrisque ſucceſſoribus & illibata permaneant. In quibus hec propriis duximus nominibus annotanda. Ex dono *Stephani* & *Gepe* uxoris atque *Adegardis* filie ipſius allodium de *Merlheim* & medietatem *Uzirstal*, quam idem *Stephanus* emit ab Abbate de *Wrdeio*, alteram medietatem *Uzerſtal* ex dono *Artmanni* & *Ottonis* fratris ejus per manum illuſtris memorie *Cunradi* Romanorum Regis & Grangiam de *Suſenlenbach*. Sane laborum veſtrorum, quos propriis manibus aut ſumptibus colitis ſive de incrementis veſtrorum animalium nullas a vobis decimas preſumat exigere. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat Eccleſiam eandem temere perturbare, aut ejus poſſeſſiones auferre vel ablatas re-

retinere, imminuere ſeu aliquibus vexationibus fatigare, ſed in concuſſa omnia & integra conſerventur eorum pro quorum gubernatione ac ſuſtentacione conceſſa ſunt uſibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum Eccleſiaſtica ſeculariſve perſona hanc noſtre conſtitucionis paginam ſciens contra eam temere venire temptaverit, ſecundo terciove commonita, nec preſumptionem ſuam congrua ſatisfactione correxerit, poteſtatis honorisque ſui dignitate careat, reamque ſe judicio divino exiſtere de perpetrata iniquitate cognoſcat, & à ſacratiſſimo corpore ac ſanguine Dei & Domini Redemptoris noſtri *jheſu Chriſti* aliena fiat atque in extremo examine diſtricte ulcioni ſubjaceat, Cunctis autem eidem loco ſua jura ſervantibus ſit pax Domini noſtri *jheſu Chriſti*, quatenus & hic fructum actionis bone percipiant & apud ſupremum judicem premia eterne pacis inveniant Amen. Amen. c)

a) *Eugenius* III. PP. Creatus 6. Kal. Aprilis an. 1145. vixit annos 8. menſes 4. dies 12. Ob. 7. Idus july anno ſalutis 1153.

b) *Eberhardus* iſte Abbati *Ortolibo* in ſerie *Tomo XII. Nov. Subſid. Diplom. pag.* 85. anteponendus

dus eſt. Duo quoque *Ortolibi* Abbates ab an. 1150 — 1176. huic monaſterio præfuiſſe videtur, cum in Diplomate anni 1163. *Ortolibo* addatur *bone memorie* & in charta anni 1176. alius adhuc occurrit *Ortlibus* Abbas. *l. c. pag.* 93. *& p.* 100. *ſq.*

c) In multis illius ævi Pontificum epiſtolis deſunt anni Pontificatus, dies & annus. Hæc epiſtola inter annos 1145 — 1153. ponenda eſt.

Sub Abbate Ludolfo.

X.

Littere ſuper VI. ſolidis hall. in Oſſingen. 1253.

Ego *Heinricus de Winden* notum omnibus facio preſentem paginam inſpecturis, quod *C.* dictus *Hubeſchuhel de Oſſingen* ſibi ſuisque heredibus vineam Infirmarie monachorum in *Uzerstal* à Venerabilibus Domino L. Abbate & Conventu *Uterine Vallis* in hunc modum ſuſcepit jure hereditario poſſidendam ut annuatim de ipſa in feſto ſancti *Jacobi* decem & octo denarios & in feſto ſancti *Martini* tottidem dative monete in jam dicto monaſterio *Uterine Vallis* monachorum Infirmario reconſignet. Hoc adjecto, quod poſt ipſius obitum

 ſe-

ſenior heredum ſuorum, qui predictam vineam voluerit poſſidere, penſionem ſupra notatam tempore ſtatuto in prenotato monaſterio, ſicut juſtum fuerit, preſentabit. In hujus autem rei perpetuam caucionem prefatus C. ſepedictis Dominis *Uterine Vallis* curiam ſuam pro ſuppignore poſuit in hunc modum, ut ſi quando ipſe vel heredes ſui cenſum pretactum non perſolverit temporibus adnotatis, ſepedicta vinea cum curia pro ſuppignore poſite ſine retractacione & inpedimento quolibet ad Abbatis & Conventus *Uterine Vallis* transeat continuo poteſtatem, Teſtes horum ſunt *H.* plebanus in *Oſſingen*, *H.* ſcultetus, *Hugo mancus*, *H. urincel* & jurati ejusdem ville. Ut autem hujus rei habicio inconvulſa valeat inpoſterum permanere, preſentem paginam mei ſigilli munimine ſtudui roborari. Acta ſunt autem hec Anno Gratie Domini M°CC° quinquageſimo tercio feliciter.

Anno Gratie Domini M.CC.LIII. — Littere donationis omnium bonorum *Theodorici militis de Uzingen* in *Merlheim. l. c. p.* 161.

Anno Domini M.CC. LIII. — Littere ſuper quibusdam bonis emptis erga *Herman-*

mannum militem de Nusdorf. l. c. p. 164.

Anno gratie Domini M. CC. quinquageſimo quarto — Littere ſuper dimidia urna olei in *Geckelingen* ad infirmariam *Uterine Vallis. loc. cit. p.* 165.

Anno Gratie Domini M. CC. L. IIII. Littere fuper dimidia urna olei ad infirmariam. *loc. cit. pag.* 166.

Anno Domini M.CC.LIIII. — Littere de bonis in *Steinwilre*, *l.* c. p. 168.

Anno Domini M. CC. LV. — Littere ſuper bonis emptis erga *Hugonem* de *Geigenheim* in *Offenbach. l.* c. p. 169.

XI.

Littere Alexandri PP. pro Uterina Valle de ſepultura mortuorum preter excommunicatos & Uſurarios manifeſtos.

Alexander *) Epiſcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati & Conventui monaſterii *Uterine Vallis* Cyſtercienſis OrdinisSpirenſisDyoceſis ſalutem &Apoſtolicam benedictionem.Cum à nobis petitur, quod juſtum eſt & honeſtum,

c 2 tam

*) IV. ab an. 1254. *VIII.* Kal. jan. uſque ad VIII. Kal. jun. 1261.

tam vigor equitatis, quam ordo exigit rationis, ut id pro ſollicitudine officii noſtri ad debitum perducatur effectum. Ea propter dilecti in Domino filii veſtris juſtis poſtulacionibus inclinati ſepeliendi in Monaſterio veſtro illorum corpora, qui ſepeliri apud vos eligunt cum decedunt, dummodo non ſint publici uſurarii vel vinculo excommunicationis aſtricti vel alias interdicta ſit eis eccleſiaſtica ſepultura, liberam vobis concedimus auctoritate preſentium facultatem, ſalvo jure eccleſiarum parochialium, à quibus mortuorum corpora aſſumuntur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contra ire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum *Petri* & *Pauli* Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum *Laterani* IIII. Idus jan. Pontificatus noſtri anno ſecundo. * (1256)

XII.

Digitized by Google

XII.

Alexandri PP. littere, quod Abbas & Conventus Monaſterii Euſſerthal non teneantur dare decimas de animalibus ſociatis.

Alexander (IV.) Epiſcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati & Conventui monaſterii *Vallis Uterine* Ciſtercienſis Ordinis, Spirenſis Dioceſis ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Preſignis Ordinis veſtri religio fecunditate referta virtutum & meritorum conſpicua ſanctitate, nec non & devocionis ſinceritas, quam reverenter & ſedulo erga nos & Romanam exhibetis Eccleſiam, promeretur, ut vos Apoſtolici favoris plenitudine proſequentes, vobis aſſidue nos reddamus ad gratiam liberales. Sane ſicut lecta nobis ex parte veſtra peticio continebat, ſepe contingit, quod vos de veſtris animalibus ſocietatem cum aliis contrahentes, ea ipſis ad certam partem cuſtodienda traditis ſeu etiam nutrienda, veſtris itaque ſupplicationibus inclinati, ut de contingente vos predictorum animalium ſeu fructuum eorundem porcione non teneamini cuiquam decimas ſolvere, nec ad eas ſol-

 ven-

Digitized by Google

vendas compelli poſſitis, auctoritate vobis preſencium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre conceſſionis infringere vel ei auſu temerario contra ire, ſi quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei & beatorum *Petri* & *Pauli* Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum *Laterani* III. Idus januar. Pontificatus noſtri anno II. (1256.)

Anno Domini M. CC. LVI. Littere ſuper bonis in *Altheim* emptis erga *Cunradum de Steinach*. *l.* c. p. 177.

XIII.

Littere ſuper unam amam & dimidiam puri vini in Ettenkoben. 1256.

Judices Spirenſes omnibus in perpetuum. Cum altercatio verteretur coram nobis ſuper duobus jugeribus vinee ſitis in *Vatenhoven* inter Venerabilem virum Dominum L. Abbatem & Conventum Monaſterii *Uterine Vallis* Spir. dyoc. ex parte una & *Wernherum de Kannele* preſpiterum nomine Capituli Spirenſis ex altera, dicte partes in nos compromittentes ſub certa pena ſuper eisdem in preſencia Capituli Spirenſis predicti tali-

taliter pronunciamus: dictus *Wernherus*· quia in jure dictarum Vinearum poſſeſs ſionem evicit & ipſas, gaudebit ipſis quiete & ipſarum poſſeſſione & omne· poſt ipſum ſuam quam nunc habet, pre bendam habituri & tam ipſe quam ſui in eadem prebenda ſucceſſores ſingulis annis in autumpno in eisdem vineis vel in villa *Etencoben* amam & dimidiam puri vini menſure Spirenſis ſolvent dictis Abbati & Conventui *Uterine Vallis* ſine qualibet contradiccione. In cujus facti teſtimonium preſens inſtrumentum de conſenſu parcium confectum ſigillis Capituli Spirenſis & noſtro ſollempniter eſt communitum. Actum Anno Domini M°CC°LVI°. tertio decimo Kalendas Novembris. (20. Oct.)

Anno Domini M.CC.L.VI. — Littere Compromiſſionis in arbitros ſuper *Heingereide. l. c. p.* 170.

XIV.

Littere ſuper bonis in Offenbach &c. 1256.

In nomine Domini Amen. Ego *Hermannus de Riethberc* notum facio Univerſis Xpi fidelibus preſentibus & futuris, quod ego accedente conſenſu &

bona voluntate conjugis mee nomine *Criſtine de ſtralenberc* & trium ſororum mearum videlicet *jutte de Magenheim*, *Elizabeth de Steina*, *Suſanne & Rudolſi* mariti ſui ſororii mei *de Bazzendorf* & puerorum earundem ſororum mearum quedam predia in *Offenbach* & in *Altheim* Domino *Ludolſo* Abbati & Conventui *Uterine Vallis* vendidi pro ſeptingentis libris hall. in hunc modum videlicet, ut due partes dicte pecunie mihi proveniant quarum parcium loco quedam bona in *Lengenvelt* ſorori mee *Elizabeth de ſteina*, quedam autem bona in *Swebichenheim* ſorori mee *jutte de Magenheim* aſſignavi pro porcione ipſis duabus ex hac pecunia contingente, tercia vero pars pecunie cedet pro porcione ſua ſorori mee *Suſanne* & marito ſuo *R. de Bazzendorf* ſuperius memorato. Ut autem dicti Abbas & Conventus predia jam pretacta in *Offenbach* & in *Altheim* ſine quolibet gravamine meo & omnium coheredum meorum jure proprietatis inpoſterum cum omnibus ſuis attinentiis libere poſſidere valeant & quiete, pecuniam pro ipſis prediis debitam mihi tenore preſencium profiteor integre perſolutam & inter cohe-

heredes meos ſicut eſt predictum ſuperius diſtributam, atque ut omnis materia malignandi & tocius ambiguitatis ſcrupulum radicitus in hoc commercio deſtruatur, in robur perpetuum hujus facti ego & prefata conjux mea *Criſtina* tres ſepefate ſorores mee cum ſororio meo *R. de Bazzendorf* & omnes pueri earundem ſororum mearum & ut breviter dixerim, omnes coheredes mei ſinguli ſigillatim communicata manu renunciamus omni juri, quod in predictis prediis & eorum attinenciis habuimus, eorum proprietatem & plenum uſuarium Abbati & Conventui memorato perpetuo tribuentes. Nos vero, qui ſigilla propria habemus, in teſtimonium evidens futurorum contra omnes Abbatem & Conventum volentes in prediis prehabitis moleſtare, preſentem litteram ipſis noſtrorum ſigillorum munimine confirmamus, ceteris coheredibus meis ſigilla non habentibus in formam autem ſigilli mei conſencientibus. Teſtes horum ſunt frater *Hermannus* ſenior *de Rithberc*, fr. *Burkardus* Cellerarius major & fr. *Hertericus Mercator Uterine Vallis*, *Anſelmus* Clericus & frater ſuus Dominus *Waltherus* dictus *Knehtelin*

Digitized by Google

telin de *Berwerſtein*, *H. Cluphel*, Dominus *Hugo miles* dictus *Havenere*, Dominus *Anthonius* de *Kyrwilre*, *Ulricus Cluphel*, *C.* de *ſtella*, *C.* de *Winthernheim*, *Wolfgerus* Cives Spirenſes, nobilis vir *Johannes* junior de *Frankenſtein*, C. ſacerdos de *Wilre*, *Waltherus* & *Johannes* frater ejus dicti *de Heinvelt* & alii quam plures. Acta ſunt autem hec Anno Domini M°CC°quinquageſimo ſexto.

Anno M.CC.L.VI. — Littera 'ſuper ſentencia data contra ruſticos. *loc. cit.* p. 171.

Anno Domini M.CC.L.VI. — Littere Domini *Heinrici* Spirenſis Electi ſuper confirmatione ſententie contra ruſticos. *l. c.* p. 173.

XV.

Littere donacionis Marquardi ſculteti de nova civitate ſuper omnia bona ſua in Ettenkoben. 1256.

Ego *Heinricus* dictus de *Rupretisburc* tenore preſencium univerſis cupio declarare, quod *Marquardus* Scultetus de *Nova civitate* & uxor ejus *Dolmut*, communicata manu omnia bona que habebant in *Ethingovia* contule-

runt

runt beate virgini *Marie* in *Uzerstal* pro ſalute animarum ſuarum libere & racionabiliter, quod vero intelligens Dominus meus Dux, jus in eisdem bonis ſibi uſurpare intendebat, quod factum nos ſagaciori perquirentes ſollercia intelleximus veridica relacione nobilium, nichil juris in eisdem bonis Dominum meum contingere qua propter Dominum Abbatem & Conventum dicti cenobii mediantibus viris nobilibus in *Kyrwilre* auctoritate Domini mei Ducis amicabiliter miſimus cum omni jure in poſſeſſionem dictorum bonorum ſub tali nichilominus forma, ut predictos Dominos ab omni impulſione Ducis defendere & ſi, quod abſit, occaſione Domini Ducis prefatum monaſterium ſuper bonis tam pie nobis mediantibus collatis aliquod gravamen aut dampnum incurrerit, ad refuſionem dampni me promptum exhibebo. Ne autem prefatorum bonorum tam ſollempnis donacio ab aliqno vertatur in dubium aut revocetur in irritum, ſigillo noſtro cum teſtibus ſubſcriptis preſentem cedulam juſſimus ſollempniter inſigniri. Hujus rei teſtes ſunt *Waltherus Snitilin*, *Antonius* de *Kyrwilre*, *Billungus* ibidem, *Theo-*

Digitized by Google

XVII.

Urbani PP. Littere ſuper ſententia ex- communicationis contra Moniales in Kanskirchen.

Urbanus (IV) Epiſcopus Servus Servorum Dei dilecto filio Abbati Monaſterii de *Werniuilerio* Ciſterc. Ord. Meten. Dioc. Salutem & Apoſtolicam benedictionem. Sua nobis dilecti filii Abbas & Conventus Monaſterii *Uterine Vallis* Ciſt. Ord. peticione monſtrarunt, quod licet per ſedem Apoſtolicam ſit expreſſe inhibitum, ne aliquis infra certum ſpacium ab Abbaciis dicti ordinis eorumque Grangiis religioſam vel ſecularem domum conſtruere valeat, nichilominus tamen *Bertha*, *Adelheidis* & quedam alie mulieres religioſe Spiren. Dioc. falſo dicentes, ſibi eſſe a predicta ſede indultum, ut oratorium & officinas eis neceſſarias poſſint, ubi velint, erigere, quanquam indultum hujusmodi non oſtendant, quoddam Oratorium cum Officinis hujusmodi ſub ordine ſancte *Marie Magdalene* contra ſupradictam inhibitionem infra ſpatium ipſum juxta dictum Monaſterium erigere ſuſceperunt in eorundem Abbatis & Conventus preju-

judicium & gravamen, propter quod ipſi ad ſedem Apoſtolicam recurrentes, dilecto filio Magiſtro *Dithero* Canonico Spirenſi per noſtras obtinuerunt litteras mandari, ut vocatis qui vocandi exiſterent & auditis hinc inde propoſitis, quod foret Canonicum, decernere appellatione remota curaret, faciens quod decerneret per cenſuram eccleſiaſticam firmiter obſervari, dictus autem Canonicus in mulieres ipſas. pro eo quod citate legitimè in prefixo ſibi termino peremptorio comparere coram eo contumaciter non curarunt, propter hujusmodi earum manifeſtam contumaciam exigente juſtitia excommunicacionis ſententiam promulgavit. Quare dicti Abbas & Conventus humiliter petebant à nobis, ut ſententiam ipſam robur faceremus firmitatis debitum obtinere. Ideoque diſcretioni tue per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus eandem excommunicationis ſententiam, ſicut rationabiliter eſt prolata, facias auctoritate noſtra uſque ad ſatisfactionem condignam, appellatione remota, inviolabiliter obſervari. Datum apud *Urbem Veterem* XIII Kal. jan. Pontificatus noſtri anno tercio. (1263.)

Anno

Anno Domini M.CC.LX.IIII. — Littere ſuper moniales in *Kanskirchen* & ſuper tres amas vini ad cuſtodiam. *l. c. p.* 187.

Anno Domini M.CC.LX.V. — Littere, quod poſſimus habere bona nobis legata & comparata circa *hart* & *Winzingen*. *l. c.* p. 191.

XVIII.

Littere ſuper curiis in Spira & in Hart & XVI. jugeribus vinearum & decem amis vini ibidem. 1265.

Judices Spirenſes. Anno Domini M°CC°LXV°. in menſe Septembri. *Mechtildis* Begina quondam *Mechtildis* dicte *Sunne* Civis Spirenſis filia dum circa gregem Dominicum Abbatem videlicet & Conventum Monaſterii ſancte *Marie* in *Uterina Valle* non modicum dilectionis affectum haberet exparte ſui & ſororis ſue *Bernheidis*, cujus vices geſſit & curam, utpote non ſani intellectus, curiam cum domo in civitate Spirenſi, curias & domos in oppido *Hart* nuncupato ſitas, XVI. jugera vinearum ibidem, decem amarum vini gelturam perpetuam, nec non omnia que ipſas duas ſo-

ſorores ex hereditate paterna attingebant, prefato monaſterio libere contulit & donavit ſubjungens ut quicunque poſt ſe voluerit propinquior heres eſſe bonorum predictorum, antequam hereditatem attingat, ducentas marcas puri argenti ſolvat monaſterio antedicto, quicunque vero de porcione hereditatis ſororis *Bernheidis* antepoſite de ſe nil facere valentis, intromittere ſe attemptaverit, quadraginta libras hall. Monasterio primum ſolvat, quas idem Monasterium in ſe recepit poſt obitum matris ſororum predictarum, teneatur eciam idem eidem Monaſterio in Octoginta talentis hall., quos idem monaſterium expendit in edificacione Cellarii dicte Domus ſit nichilominus ligatus ad refuſionem omnium que dictis bonis racionabiliter ſuper creſcent.

Acta ſunt preſentibus Decano *ſancti Widonis, Ph.* & *Rudolfo* Canonicis ibidem, Decano *ſancte Trinitatis* & aliis in teſtimonium convocatis, quorum nomina continentur in littera ſigillata. In cujus rei evidenciam has litteras noſtro ſigillo duximus muniendas. Datum anno & menſe ſupradictis.

Digitized by Google

Anno Dominice Incarnationis M.CC. LX.V. Littere ſuper tribus jurnalibus vinearum in *Haſanecken.* *l.c.* p. 192.

XIX.

Clementis PP. littere Confirmationis Advocatie in Spehtesbach.

Clemens (IV) Epiſcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati & Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ciſt. Ord. Spiren. Dioc. ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Cum à nobis petitur, quod juſtum eſt & honeſtum, tam vigor equitatis, quam ordo exigit racionis, ut id per ſollicitudinem officii noſtri ad debitum perducatur effectum. Exhibita ſiquidem Nobis veſtra peticio continebat, quod cum quondam *Heinricus de Meiſterſel* Advocatiam in *Spehtesbach* à Clare memorie *Heinrico* Romanorum Imperatore teneret in feodum, idem *Heinricus* Advocatiam hujusmodi & omne jus, quod ibidem habebat in ejusdem Imperatoris manibus liberè reſignavit, ſicque dictus Imperator advocatiam ipſam & jus hujusmodi monasterio veſtro contulit, recepto propter hoc in cambium a quondam *Wilmanno* Ab-

Abbate & Conventu veſtri monaſterii quodam allodio in *Longenvelt* tunc ad idem monaſterium pertinente pro ut in patentibus litteris inde confectis plenius dicitur contineri. Nos itaque veſtris ſupplicacionibus inclinati, quod ſuper hjis provide factum eſt, ratum & firmum habentes id auctoritate Apoſtolica confirmamus & preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre Confirmationis infringere vel ei auſu temerario contra ire. Si quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum *Petri* & *Pauli* Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum *Viterbii* Idibus Maji Pontificatus noſtri anno ſecundo. (1266.)

XX.

Clementis PP. littere ſuper fundo Uterine Vallis.

Clemens (IV) Epiſcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati & Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ciſt. Ord. Spiren. Dioc. ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Cum a nobis petitur, quod juſtum eſt & honeſtum, tam

vigor equitatis, quam ordo èxigit rationis, ut id per ſollicitudinem Officii noſtri ad debitum perducatur effectum. Exhibita ſiquidem Nobis veſtra peticio continebat, quod bone memorie *Raboto*, Spirenſis Epiſcopus & quondam *Hartmannus de Lobedenburc* & *Otdo de Alreheim* Comites fratres ipſius Epiſcopi *Uterinam Vallem* in qua veſtrum monaſterium eſt conſtructum & quedam alia jura ad ipſos communiter hereditario jure ſpectancia pro ſuarum & parentum ſuorum remedio animarum quondam *O.* Abbati ejusdem monaſterii ejusque fratribus ac per ipſos prefato monaſterio in perpetuum liberalitate pia ac provida contulerunt, pro ut in patentibus litteris inde confectis plenius dicitur contineri. Nos itaque veſtris ſupplicacionibus inclinati, quod ab eisdem Epiſcopo & fratribus ſuper hoc pie ac provide factum eſt, ratum & firmum habentes, id auctoritate Apoſtolica confirmamus & preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre confirmationis infringere vel ei auſu temerario contra ire, ſi quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignatio-

tionem omnipotentis Dei & beatorum *Petri* & *Pauli* Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum *Viterbii* Idibus Maji Pontificatus noſtri Anno ſecundo. (1266.)

XXI.

Clementis PP. littere Confirmacionis ſuper Compoſicione inter Monaſterium Uterine Vallis & Ruſticos; qui dicuntur Heingereide.

Clemens (IV) Epiſcopus Servus Servorum Dei dilecto filio Decano Spirenſi ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Exhibita Nobis dilectorum filiorum Abbatis & conventus Monaſterii *Uterine Vallis* Ciſterc. ordinis peticio continebat, quod cum inter ipſos ex parte una & Ruſticos de *Gotramſtein* & *Nosdorf* eorumque complices, qui heingereide volgariter appellantur Spirenſis Dioeceſis ſuper uſuagio ſilve, quod volgariter dicitur Almeinde ex altera fuiſſet orta materia queſtionis, fuit tandem in *Antonium de Kirwilre*, *Waltherum de Keſtenberg* & *Heinricum de Otterbach* eorumque collegas milites ſuper hoc a partibus juramento hinc inde preſtito

 con-

concorditer compromiſſum, qui equum tulerunt arbitrium inter partes, prout in patentibus litteris confectis exinde plenius dicitur contineri. Nos itaque dictorum Abbatis & Conventus ſupplicacionibus inclinati, diſcretioni veſtre per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ſi eſt ita, arbitrium ipſum, ſicut eſt equum & a partibus acceptatum, facias per cenſuram eccleſiaſticam, appellacione remota, firmiter obſervari. Datum *Viterbii* Idibus Maji Pontificatus noſtri Anno ſecundo. (an. 1266.)

Anno Domini M.CC.LX. ſeptimo — Littere renunciationis *Marquardi* de *nova Civitate* ſuper bonis in *Ettenkoben*. *l.* c. p. 193.

Anno Domini M.CC.LXVII. — Littere ſuper viginti maldris Siliginis in *Munerdevelt*. *l.* c. p. 194.

XXII.

Littera donacionis bonorum ex parte Domine Methildis dicte Sunen & ſororis ſue. 1267.

Judices Spirenſes Univerſis Xpti fidelibus preſentes litteras inſpecturis ſalutem & credere ſubnotatis. Cito labitur

tur hominum tractatus niſi litteris & ſigillis fuerit roboratus, qua propter ad Univerſorum noticiam cupimus pervenire, quod *Methildis* Begina Spirenſis filia quondam *Methildis* dicte *Sunin* coram nobis proteſtatione publica recognovit, ſe & ſororem ſuam *Bernheidim* multa bona à Venerabili patre *Stephano* Abbate *Uterine Vallis* & Conventu ibidem pluries recepiſſe, ex eo quod dicta *Methildis* mater earum cum adhuc viveret, ipſas duas cum omnibus bonis ſuis eidem Abbati tanquam vero tutori commendaverat bonis omnibus in ipſius manibus reſignatis, & hoc ideo quod predicta *Bernheidis* nullum ad aliquid boni habuit intellectum, quod factum matris ipſa filia tenuit ſemper ratum, a ſui tutoris ſcilicet Abbatis juſſu & Conſilio non recedens. Item recognovit ſe & ſororem teneri prefato Abbati & Conventui in centum talentis hall. minus quinque libris, quod inquam debitum ex parte matris earum contractum pariter aſſerebat, & nec ipſe Abbas & Conventus idem debitum in ſe recepiſſent, compulſe fuiſſent eedem ſorores vendidiſſe aut domum quam poſſidebant, aut dimidias vineas, quas habe-

bebant, quod de mobilibus ſuis nec ſolvere, nec vita vivere ſine tutoris auxilio potuerunt. Item recognovit ſe & ſororem teneri prefatis Abbati & Conventui in octoginta talentis hall: vel amplius, que ad reparandam domum & faciendum de novo Cellarium acceſſerunt. Hac igitur recognitione facta & matris ordinacione innovata, iterum donavit eadem bona videlicet curiam cum domo in qua ſedebant, duas curias cum edificiis ſuppoſitis in *Hart*, ſedecim jugera vinearum ibidem, decem & dimidiam amas gelture vini & omnia mobilia & immobilia que habebant vel videbantur habere in civitate Spirenſi aut extra civitatem ubicunque Abbati & Conventui prenotatis, ita quod ſorores ejusdem *Bernhedis* curam perpetuam gererent & ſibimet ſecunde vel mettercie in neceſſariis omnibus, quamdiu viveret, providerent; adjungens, quod quicunque heredum ipſarum hec violare vel de bonis id eſt de parte *Bernheidis* ſe intromittere preſumpſerit & ſuam imo matris earum ordinacionem infringere attemptaverit, centum talenta minus quinque libris prioris debiti Abbati & Conventui ſolvat primo, deinde

inde octoginta libras ad Cellarium computatas ſolvat eis. Teneatur nichilominus ipſis in pena ducentarum marcarum puri argenti ſolvendarum, antequam preſate ſororis hereditatem attingat, Hereditate memorate *Methildis* Abbati & Conventui ſemper ſalva. Acta ſunt hec preſentibus *Th.* Cellerario, *H.* Cuſtode, *Jo. de Heilgenſtein*, fratre *Ber. H. Wiſmanno* fratribus ſeu monachis *H.* rectore de *ſancto Georio. Al. Sidenſwanz*, *Erphone* ſcolare & aliis honeſtis in preſcripte rei teſtimonium convocatis. In cujus rei cautelam preſens ſcriptum noſtro ſigillo duximus roborandum. Datum anno Domini M°CC°LX°VII°. In Craſtino beati *Andree* Apoſtoli. (1. Dec.)

Anno Dominice Incarnationis M. CC. LXVIII. — Littere abſolutionis a Theloneo & a jure quod dicitur Ungeld & a cenſu aree & ab omni jure civili in *Landowe. l. c. p.* 195.

XXIII.

Littere ſuper Brotſtadel & vinea in Wizenburg. 1268.

Judices Spirenſes. Anno Domini M°CC°LXVIII° 7. Dec. in octava beati *Andree* comparentibus coram nobis Religioſis viris Abbate, Priore & Cellerario *Uterine Vallis* hora Veſpertina *Heinricus de Wizenburg* comparuit, à quo Sacramentum calumpnie petitum fuit ſuper eo, quod directe reſponderat alia vice coram nobis peticioni predictorum virorum petencium reſtitucionem poſſeſſionem domus loci que volgariter dicitur *Brotſtadel*, vinee & rerum aliarum, que dictus Liſt poſſederat nomine monaſterii *Uterine Vallis*, quibus aſſerebant ſe à dicto *H.* eſſe ſpoliatos, ſed idem nunc preſtitum non fuit a dicto *H.* licet altera pars ad hoc parata fuiſſet, unde nos eandem diem uſque ad horam primam craſtine diei continuavimus, in qua hora preſidentes prefati Abbas & ſui monachi comparentes & nobiscum adverſarium ſacramentum calumpnie preſtaturum expectantes diu ultra horam prefixam petiverunt ſibi juſtitiam exhiberi ſuper eo quod non

com-

comparuit & ſacramentum calumpnie preſtare recuſavit, unde nos conſiderata pena juramentum prehabitum preſtare nolentes, videlicet, quod actor cadat ab actione inſtituta per ſententiam judicantis, reus autem pro confeſſo habeatur & condempnetur in hiis capitulis, que in narracione ſunt comprehenſa, domum, locum, qui dicitur *Brotſtadel* & vineam cum aliis rebus predictis Abbati & Conventui *Uterine Vallis* per ſentenciam adjudicavimus diffinitam, eidem *H.* ſuper predictis perpetuum ſilencium imponentes, contradictores nichilominus & rebelles excommunicacionis ſentencia irretientes. Actum in Clauſtro Spirenſi, Sabbato poſt *Nycholai* (8. Dec.) Anno Domini predicto.

Anno Domini M. CC. LX. octavo Littere ſuper deciſione litis inter nos & *Heinricum* clericum paſtorem Eccleſie in *Tan. loc. cit. pag.* 197.

Anno Domini M. CC. LX. octavo — Littere ſuper vineis in *Berczabern. l. c.* p. 198.

Anuo Domini M.CC.LXVIII. — Littere ſuper vineis modò fatis. *l. c. p.* 198.

Anno Domini M.CC.LXVIII. — Littere ſuper duobus urceis vini & una urna olei. *loc. cit. p.* 199.

XXIV

XXIV.

Littere ſuper donatione omnium bonorum Domine Methildis Uterine Valli facta. 1269.

Judices Spirenſes omnibus in perpetuum. Eis que ad animarum ſalutem proficiunt, de facili adhibetur favor benivolus & conſenſus & expedit ea ut ſedulo vigeant & inconvulſa permaneant teſtium & ſcripture munimine ſolidari. Unde ſciant preſentes & poſteri, quod *Methildis* relicta *Cunradi* dicti *Howenſtein* una cum nato ſuo *Heinrico* ſcolare habente annos diſcretionis preſente *Walthero de Lingenvelt* dicti ſcolaris avunculo & ſuo infra annos tutore conſtituto & cum eis conſentiente omnia bona ſua tam in Curiis, areis, agris, vineis, cenſibus, penſionibus denariorum ac vini & aliarum rerum quocunque nomine cenſeantur, quam rerum mobilium ad eos in civitate Spirenſi, *Kungesbach*, *Gumeltingen*, *Winzingen* & in *Hart* atque *Ottersheim* ad ipſos ſpectancia libere & pure pro ſalute animarum ſuarum titulo donationis inter vivos Viro religioſo Domino *Stephano* Abbati *Uterine Vallis* nomine Mo-

naſterii

Digitized by Google

naſterii ſui & Conventus ibidem dederunt in noſtra preſencia & reſignaverunt eadem omni juri & poſſeſſioni quam hactenus in ipſis habebant renunciando, ita quod idem Abbas ſuusque Conventus & eorum ſucceſſores quieta eorundem bonorum gaudeant poſſeſſione & de ipſis ordinent, prout ipſis videbitur expedire. Nos igitur ad preces dicti Domini Abbatis & partis alterius ut predicta donacio cunctis preſentes litteras viſuris pateat & robur obtineat, hanc cartam ſuper hoc confectam ſigillo noſtro munitam cum teſtium nominibus, qui inter erant Monaſterio *Uterine Vallis* predicto conferimus conſervandam. Teſtes *Ditherus* Cellerarius & Magiſter *H. de Nicaſtel* prebendarius Majoris. *Swicgerus* dictus *Romanus*. *Bernhohus*, *Cunradus* dictus *Fhephelinus* & *Stephanus ſancti Germani* eccleſiarum Spirenſium Canonici. *Ulricus Cluphel* & *Heinricus de Wormatia* Cives Spirenſes & alii quam plures fide digni. Acta ſunt hec in Clauſtro Spirenſis Eccleſie Anno Domini M°CC°LX°IX° in die *Petronille* virginis. (31. Maji.)

Anno Domini M.CC.LXIX. — Littere abſolucionis Decime Novalium in *Wandesheim*. *l. c. p.* 203. An-

Anno Domini M.CC.LX.IX. — Littera Domini *Heinrici* Epiſcopi Spirenſis ſuper donatione Domine *Methildis* bonorum in *Kungesbach*. l. c. p. 201.

Anno Domini M.CC.LXIX. -- Littere donationis bonorum in *Heiligenſtein* ex parte *Berthradis* & *H.* filii ſui. l. c. p. 202.

XXV.

Littere ſuper libertate bonorum in Mulnhuſen. 1270.

Nos *Fridericus Comes de Liningen* omnibus preſens ſcriptum inſpecturis ſalutem & credere ſubnotatis. Quia in inſtrumentis Venerabilium Dominorum noſtrorum *C.* quondam Spirenſis Epiſcopi ac *H.* ejusdem Eccleſie nunc exiſtentis Epiſcopi nobis exhibitis plene didicimus, bona in villa *Mulnhuſen* ſita, cujus ville Advocacia ad nos pertinere dinoſcitur, que quondam fuerunt *Zeiszolfi* civis Spirenſis & que nunc ſui heredes poſſident, debere eſſe jure libera ob omni exactione vel peticione, ipſa ſicut debemus ab omni exactione vel peticione libera dicimus & ſoluta, volentes & noſtris officiatis, qui pro tempore

pore fuerint, ſub obtentu noſtre Gratie firmiter injungentes, ut predictos heredes & eorum ſucceſſores in eisdem bonis ullatenus inquietent.

Datum Anno Domini M°CC°LXX°. In die beatorum Apoſtolorum *Petri* & *Pauli*. (29. Junii.)

Anno Domini M. CC. LXX. — Littere, ut bona noſtra in *Mulhuſen* ſint libera & abſoluta ab omni exactione. *l. c. p.* 205.

XXVI.

Littere ſuper IIII. maldris Siliginis.
1271.

Magiſter *Cunradus* prebendarius Spirenſis, Officialis Domini Prepoſiti ibidem preſencium inſpectoribus credere ſcriptis iſtis, *Marquardus* Advocatus de *Burnheim* & uxor ejus vendiderunt *Cunrado Kadoldo* civi Spirenſi & *Agneti* filie ſue converſe IIII. modios ſiliginis annuos in Nativitate beate *Marie* ſolvendos de bonis ſuppoſitis pro XV. libris hall. ſibi & ſuis heredibus vel ſucceſſoribus ante domum, quam voluerint, Spire ſine periculo, jure hereditario perpetuo preſentandos, & ſi termino ſtatuto non ſolverint, bona eadem ad

eos

eos vel eorum heredes ſeu ſucceſſores ſine lite qualibet declinabunt, que inquam bona unus poſt unum heres heredem, ut bona indiviſa maneant, poſſidebit, videlicet unum & dimidium jugera in der *Cylen*. It. unum & dimidium in *Queicheimer wege*, It. V. quartalia *Oſterlant*. It. IX quartalia *anewender* que pertingunt in *Bruchwiſer wec*. It. unum & dimidium, que pertingunt *Oſterwiſen*. Item unum in inferiori parte *Blettingesbomes*. It. unum ſuper *Oberholn*, It. unum juxta agros Dominorum *ſancti Germani*, hec ſolent ſeminari. Item jugerum prati in *Weſterwiſen* pro Underphant publice obligata. Et quia hec apud ſe in predicta villa coram judice & ruſticis tractaverant, à Nobis petiverunt etiam confirmari. Hujus rei teſtes ſunt *Wolfgerus* rector Capelle ſancti *Jacobi*, *Bermannus*, *H.* cerdo, *Fritzo* pellifex, *H. windode* & alii boni viri tam clerici quam laici in preſcripte rei teſtimonium convocati, Unde nos preſentes litteras duximus ſigillandas. Actum Anno Domini M° CC°LXX°I°. in vigilia *Agathe*. (4.Febr).

XXVII.

Digitized by Google

XXVII.

Littere ſuper dimidia carrata vini & duobus quartalibus in Ettenkoben. 1271.

Nos *Sigelo* & *Ulricus* milites & frater noſter *Jacobus de Meiſterſel* notum facimus univerſis tam preſentibus quam futuris preſentem litteram inſpecturis, quod *Wolframus* & frater ſuus *Sigelo de Haſelach* vendiderunt Conventui monialium *pontis ſalutis* tale feodum videlicet: dimidie carrate vini & duorum quartalium, quo dicti fratres a nobis infeodati fuerant in *Ettenkoben* pro XIX. libris hallenſium ſub nomine proprietatis libere & abſolute à dictis conventibus de *Uterina Valle* & *ponte ſalutis* in perpetuum poſſidendum, accedente conſenſu noſtro unanimi & voluntate. Prenominati vero fratres *de Haſelach* in recompenſam & in reſtaurum dicti feodi nobis duo jugera agrorum ſitorum in *Haſelach* legaverunt, quorum videlicet alterum dimidium ſitum eſt juxta *Leingruben* & aliud dimidium non longe diſtat ab eodem loco, & tendit ultra viam *Didensheimerorum*. Teſtes vero qui hujusmodi vendicioni pre-

Digitized by Google

ſentes aderant ſunt ſubſcripti videlicet *Theodericus* Cellerarius, *Bruningus* Grangiarius monachi *Uterine Vallis*, *Helwicus* junior converſus *pontis ſalutis*, *Eberhardus* & *H.* dictus *ſchit milites de Altdorf* & alii quam plures. In hujus rei teſtimonium & munimen preſentem litteram prelibatis Conventibus *Uterine Vallis* & *pontis ſalutis*, ſolo ſigillo noſtro, quo communiter utimur porreximus roboratam. Acta ſunt hec Anno Domini M°CC°LXX°. primo.

XXVIII.

Littere reſignationis omnium bonorum Waltheri, que ſibi ex hereditate provenerunt. 1272.

Judices Spirenſes. Cum eſſet in noſtra preſencia *Waltherus* juvenis filius quondam *Dymari militis de Schiverſtat* propoſuit coram nobis, quod hereditatem, que ſibi obvenerat ex ſucceſſione paterna & materna, Omnipotenti Deo & beate *Marie* virgini matri ſue Monaſterio & Conventui in *Uzerstal* pro remedio anime ſue decrevit offerre, cujus rei gratia proteſtatus eſt coram nobis, quod omnia bona mobilia & immo-

mobilia que ad ipſum devoluta fueraut ex hereditaria ſucceſſione tam paterna quam materna titulo donacionis inter vivos transtulit & donavit in honorem beate virginis Domino Abbati & Conventui *Uterine Vallis*. Et ut hec donacio robur evidencius firmitatis obtineat de conſenſu Domini *Theodorici*, qui tunc preſens erat, patrui ejusdem, qui auctoritate Domini Abbatis *Uterine Vallis* & permiſſione ipſius tutelam geſſit, ejusdem Waltheri ſtabilivit & confirmavit donacionem factam per memoratum *Waltherum*. In cujus rei evidenciam preſentem litteram ad peticionem ipſius *Waltheri* dedimus predicto Conventui *Uterine Vallis* ſigillo noſtro munitam. Acta ſunt hec Anno Domini M°CC°LXXII°. feria ſexta proxima ante feſtum *Urbani* (20. Maji.) in clauſtro Spirenſi preſentibus viris honeſtis Domino *H. poſt monaſterium*, Domino *H. de Nycaſtel* & Magiſtro *H. Cymino* & *Wernhero de Caule* prebendariis Eccleſie Spirenſis *C.* plebano de ſancto *Marco*, *Bernhardo* Archipresbytero *C. deſtella*, *Rodenburngero* & filio ſuo *Urtlibo* civibus Spirenſibus & aliis bonis viris.

XXIX.

Littere ſuper quinque uncias Spirenſes de IIII. jugeribus extra muros Spirenſes. Ad pytanciam. 1272.

Judices Spirenſes conſtare volumus Univerſis ad quos preſentes littere pervenerint, quod *Diethericus* Cellerarius major, *H. Kauſmannus* monachi monaſterii in *Uzerstal* Cyſt. Ord. miſſi a Domino *Stephano* Abbate totoque Conventu predicti monaſterii coram Nobis conſtituti *Cunrado* dicto *Hergesheimer* quatuor jugera campeſtria ſita retro *vallem Spirenſem* jugeribus *Stelle* civis Spirenſis contigua pro quinque Unciis Spirenſibus annuis feſto *Martini* dicto monaſterio perſolvendis conceſſerunt & publice reſignarunt jure hereditario perpetuo poſſidenda, hoc adjecto, quodidem *Cunradus* ſuique heredes de eisdem quatuor jugeribus dabunt & perſolvent cenſum, quem eadem bona dare tenentur, ſcilicet in Nativitate beate virginis ſingulis annis duas uncias Spirenſes Eccleſie *ſancte Trinitatis* Spirenſi & eodem termino Conventui ſancti Sepulchri extra muros Spirenſes ſimiliter duas uncias Spirenſes dabunt & perſol-

Digitized by Google

ſolvent, que inquam quatuor jugera prefatus *Conradus* à predictis *D.* Cellerario & *H. Kauſmanno* nomine Abbatis & Conventus in *Uſzertal* coram nobis recepit ſub modo & forma prenotatis. Ad majorem eciam Cautelam faciendam Monaſterio predicto de cenſu ſuo prenotato Idem *Cuonradus* ei dedit & conſtituit in Underphant curiam ſuam quam inhabitat, cum ſuis attinenciis ſitam inter novam & veterem portam, quem tollet monaſterium, ſi ipſe *Cunradus* vel ejus heredes feſto *Martini*, ut dictum eſt, non ſolverint cenſum ſuum. In cujus rei teſtimonium preſentes litteras partibus ſigillo noſtro dedimus communitas. Actum & Datum Anno Domini M°CC° LXX°ſecundo, in Craſtino Exaltationis ſancte Crucis. (15. Sept.)

Anno Domini M.CC.LXXII. — Littere abſolucionis cenſus ducentorum LX. caſeorum, quos ſingulis annis dabamus de agro quodam in *Emtersheim.* l. c. p. 186.

SUB ANSELMO ABBATE.

XXX.

Littera ſuper tribus maldris Siliginis in Rinzabern. 1272.

Judices Spirenſes. Conſtituti coram nobis duo villani de *Zabern*, unus qui dicitur cognomine *fritdac* & alter *Bertoldus* nomine confeſſi ſunt, ſe teneri ad perpetuam penſionem trium modiorum ſiliginis magiſtro *H. de Nicaſtel* prebendario Spirenſi, unus ex illis, ſcilicet *fritdac* duo maldra, alter vero ſcilicet *B.* unum, que ſibi & *Heinrico* ſcolari ſuo ac matri ejusdem *Gertrudi* poſt mortem ſuam deputavit titulo donacionis cauſa mortis, vel ſi ipſum ad religionem tranſire contigerit, ita quod ſingulis annis in Nativitate beate Virginis in villa *Zabern* uterque penſionem ſuam preſentabit cum juſta menſura & approbata ejusdem loci & annonam bene purgatam ipſi Magiſtro *H.* vel ejus certo nuncio, quem ad hoc duxerit deputandum in eccleſia *Zabern* cum cenſu de bonis debito. Si vero ipſum cedere vel decedere contigerit, eodem jure ſolucionis obligati erunt predicto *H.* ſcolari & matri ejusdem *G.* memorate, ſi vero in dicto termino Nativitatis

tis ſolvere non potuerint, inducias habebunt dicti villani uſque ad feſtum beati *Michaelis* proximo ſubſequens, in quo feſto ſi forſan ipſo die vel ante ſolvere neglexerint, ex tunc bona aſſignata eidem Magiſtro *H.* & predictis perſonis cedent libera & ſoluta diſponenda de cetero per ipſum Magiſtrum *H.* ſeu perſonas per ipſum ſubſtitutas pro ſuæ libito voluntatis. Ad majorem hujus penſionis ſolvende certitudinem Villanus, qui dicitur *fritdac* in Underphant aſſignavit Magiſtro *H.* & prefatis perſonis unum juger vinee quod ſitum eſt *vor dem berge an den bersvelle.* It. unum jugerum an der *heide.* It. quartale an der *veltwiſen* cum curia quam in habitat cum omni jure ad ipſam pertinente, ita tamen quod eo decedente dicta jugera et Curia apud duos heredes ipſius tantum perpetuo permaneant ſic, quod uterque modium unum ſolvat. *Bertoldus* vero ei et prefatis perſonis aſſignavit duo jugera vinearum de novo plantata ſita in loco *Nonnimberger* et pomerium juxta dotem eccleſie ſitum ſub modo et forma prenotatis. In cujus rei teſtimonium preſentem litteram ſigillo judiciali prefatis Magiſtro *H.* et perſo-

 nis

nis per eum ſubſtitutis damus communitam. Actum et Datum Anno Domini M° CC° LXX° Craſtino *Innocentum*. (29. Dec.)

XXXI.

Littere ſuper quatuor libras hall. de curia dicta zu dem Meiſen. Ad pytanciam. 1273.

Judices, Conſules et univerſi Cives Spirenſes preſencium inſpectoribus credere ſubnotatis. *Cunradus Meiſo* noſter concivis emit cnriam quamdam *Friderici Temis* in foro frumenti pro ſuis heredibus pro centum et decem libris hallenſ. et pro quatuor libris hallenſ. annuis ſolvendis Domino *Wolfgero de ſancto Jacobo*, duabus videlicet in Nativitate beate *Marie* et duabus in feſto beati *Geory* jure hereditario ſecundum conſuetudinem Civitatis et Domino *Wolfgero* decedente hee quatuor libre hall. ad Dominum *Fridericum* dicti *F.* filium *Temis* eodem jure declinabunt, *Cunrado* tamen *Meiſone* hoc ſalvo, vel ſuis heredibus, ut quandocunque venerit cum XVIII. libris hall. promptis ante terminos predictos redimendi, unam lib-

Digitized by Google

libram annuam liberam ſine contradicione habeat facultatem, et ſic, ſi voluerit, redimat totum cenſum, Acta ſunt hec preſentibus *H.* advocato, *F. Tbiſcho* Civium Magiſtris, *G. Scheffeln*, *El. nigro*, *M. Lambesbuch*, *S. pullo*, *Bermanno*, *S. de Columba*, *Alberto* advocato, *El. de Elephante*, Conſulibus; *Dietmaro*, et *Bernhoho*, fratribus et aliis concivibus noſtris per *Syfridum* Camerarium in teſtimonium hujusmodi convocatis, unde nos ad preces parcium ſigillo noſtre Civitatis roboravimus preſens ſcriptum. Datum et Actum Anno Domini M°CC°LXX° tercio, In Annunciacione beate Virginis. (25. Martij.)

Anno Domini M. CC. ſeptuageſimo tertio — Littere reemtionis decem ſolidorum hall. erga conventum *ſancti Lamperti*. l. c. p. 206.

XXXII.

Littere ſuper IIII. maldris. vid. 1271. *an.* 1273.

Judices Spirenſes tenore preſencium profitemur et conſtare volumus univerſis, quod cum *Cunradus* dictus *Kadolt* quondam civis Spirenſis nunc defunctus

tus Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* ſive in *Uzerstal* donacione inter vivos quinque jugera vinearum ſita in *Didensheim* et quatuor modios ſiliginis annue penſionis ſolvendos perpetuo per *Marquardum* Advocatum in *Burnheim* ac heredes ejusdem in remedium anime ſue pure et ſimpliciter contulerit et publice reſignarit poſt obitum ipſius *Cunradi* due filie ejusdem *Agnes* Converſa et *Werndrudis* et *Cunradus Windode* maritus ejus una cum *Sigulone de Columba* tutore ſeu manu fideli dictarum filiarum a dicto quondam *C.* conſtituto in noſtra preſencia conſtituti predictam donacionem factam ab ipſo *C.* nunc defuncto ſe ratam et gratam habere confitentes, dicto monaſterio predicta bona ſcilicet vineas et penſionem publice reſignarunt coram nobis, renunciantes inſuper pro ſe et ſuis heredibus omni juri, actioni ſeu inpeticioni, que eis occaſione hereditatis ſeu tuicionis in dictis bonis competere poſſet preciſe coram nobis. Ne autem inpoſterum prefatus Conventus in ipſis bonis à quoquam valeat moleſtari, et quod predicta omnia et ſingula perpetuo in ſuo robore maneant valitura, preſentes litteras ad preces

par-

Digitized by Google

parcium noſtro ſigillo fideliter duximus roborandas. Teſtes ſunt *Benzo de Columba*, *Ul.* et *Waltherus* Clerici, *H. mercator*, *Al.* de domo Spirenſi et *Ber. textor* monachi ſeu converſi dicti Clauſtri et *H.* filius *Anzonis* ſenior Carnifex et plures alii. Acta ſunt hec Spire Anno Domini M°CC°LXXIII°. Sabbato infra Octavas Pentecoſtes. (30. Maji.)

Sub Joanne Abbate.

XXXIII.

Littere ſuper unam Urnam olei ad Infirmariam monachorum. 1274.

Notum, ſit omnibus tam preſentibus quam poſteris, quod accedente et approbante conſenſu Reverendi patris Domini *Johannis* Abbatis et tocius conventus *Uterine Vallis* ex parte fr. *B.* infirmarii monachorum dicte domus talis contractus initus eſt cum Venerabili matrona dicta *Methilde* relicta quondam *Wilhelmi*, quod bona que habuit in *Gotrameſtein* videlicet Domum lapideam cum pomerio ſibi adjacente et unum jugerum vinee ſitum in loco qui volgariter dicitur *Bleke* vendidit eidem Infirmario nomine dicte Abbatie pro quatuor

tuor libris et dimidia hall. tali pacto, predicta mulier memorata bona titulo ypotece quod vulgo dicitur Underphant, debeat habere uſu fructuario ad tempus vite ſue pro una urna olei annuatim in feſto ſancti *Martini* hiemalis ad infirmitorium dicti Clauſtri infirmario preſentanda, ſalvo tamen priori cenſu de area prenominatorum bonorum, quem dare debet omnibus annis predicta Matrona loco et tempore conſtituto. Sic igitur cautum eſt ſepedicto Infirmario aut alteri loco ejus ſubrogato, quod quandocunque prelibata Matrona in feſto *Martini* non dederit oleum memoratum, ſicut eſt pretactum, continuo poteſt ipſe Infirmarius omnia bona premiſſa in ſuam redigere poteſtatem, idem fiat poſt obitum matrone ſepius memorate. Huic contractui interfuerunt *Landoldus* plebanus in *Gotrameſtein*, *Wolwer* et *C. de Altdorf* milites, *Bert.* frater *Hermanni de Sibeltingen*, *H. Cleinemez*, *Wernherus* inſtitor de *Wolmesheim*, *Cunradus de Albrehtswilre* et alii quam plures fide digni. Ut autem hec rata et inconvulſa omni tempore perſeverent, de conſenſu utriusque partis Sigillum Domini Metenſis preſentibus eſt ap-

appenſum. Actum Anno gratie M°CC° LXX°IIII. Menſe Aprili.

Anno Domini M.CC. LXXIIII. — Littere Domini *Rudolfi* Regis Romanorum ſuper *Heingereide. l. c. p.* 206.

Anno Domini M.CC.LXX. quarto. — Littere ſuper abſolucione minute decime per cenſus quatuor unciarum hall. in *Wandesheim. l. c. p.* 208.

Anno Domini M.CC.LXX. quarto. — Littere ſuper quatuordecim talentis olei ad infirmariam monachorum *Uterine Vallis. l. c. p.* 209.

XXXIV.

Gregorii PP. littere ſuper Leuben & Herboltesberge ad Monaſterium Uterine Vallis.

Gregorius (X.) Epiſcopus Servus Servorum Dei dilectis filiis Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ciſterc. Ord. Spirenſ. Dioc. ſalutem et Apoſtolicam benedictionem. Cum à Nobis petitur, quod eſt juſtum et honeſtum, tam vigor equitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per ſollicitudinem officii noſtri ad debitum perducatur effectum. Ea propter dilecti in Domino filii

filii veſtris juſtis poſtulacionibus grato concurrentes aſſenſu, perſonas veſtras et Monaſterium *Uterine Vallis*, in quo divino vacatis obſequio cum omnibus bonis que in preſenciarum rationabiliter poſſident aut in futurum juſtis modis preſtante Domino poterit adipiſci, ſub beati *Petri* et noſtra protectione ſuſcipimus; ſpecialiter autem Grangiam de *Loyben* cum redditibus frumenti, feni et aliarum rerum ac aliis pertinentiis ſuis, paſcua de *Viſchbach*, quatuor manſos terre in *Herboltesberge*, terras quoque poſſeſſiones et alia bona veſtra, ſicut ea omnia juſte ac pacifice poſſidetis vobis et per vos eidem monaſterio auctoritate Apoſtolica confirmamus et preſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtre protectionis et confirmacionis infringere vel ei auſu temerario contra ire, ſi quis autem hoc attemptare preſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei et beatorum *Petri* et *Pauli* Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum *Anagnie* II Idus octobris Pontificatus noſtri anno tercio decimo. (1274).

XXXV.

Digitized by Google

XXXV.

Donatio omnium bonorum in Schiverſtat à Walthero & parentibus ſuis Uterine Valli facta. 1274.

Judices Spirenſes tenore preſencium proteſtamur publice et conſtare volumus univerſis, quod *Theodericus* cellerarius *Uterine Vallis* Curator *Waltheri* filii quondam *Ditmari militis de Sciverſtat* conſtitutus coram Nobis in figura judicii una cum *Walthero* predicto, univerſa bona, que ipſum *Waltherum* ex obitu patris ac matris ſue contingunt et alias undecunque ſcilicet propria et hereditaria jugera Campeſtria, prata, curtes, areas, ſilvas et cenſus, quorum ſitus eſt in *Schiverſtat*, Item vineas in *Wachenheim*, quorum bonorum curam idem *Theodericus* geſſit, eidem *Walthero*, qui ſedecim annos etatis habuit, coram Nobis in manus ſuas liberè reſignavit; qua reſignatione facta idem *Waltherus* deliberato animo et bona voluntate univerſa bona predicta et ſingula Abbati et Conventui *Uterine Vallis* in remedium anime ſue et ſuorum contulit libere et preciſe Domino *Johanni* Abbati, *H.* priori, *Th.* Cellerario, *H. merca-*

catori ibidem ea pro toto conventu preſentibus libere reſignando, ita tamen, quod iidem Abbas et Conventus in domo Abbatis ipſum *Waltherum*, quam diu voluerit ſtare permittet, et ei prebenda, que uni monacho dari conſuevit, dabunt. Item quinque ulnas griſei panni annuatim et caligas et calcios quibus eget et nichilominus ei viginti modios ſiliginis ſine ſuis expenſis et laboribus ante domum, quam voluerit in Nativitate beate Virginis Spiram preſentabunt, cum quibus faciet, quod ſibi viderit expedire. Si vero in Clauſtro ſtare noluerit, triginta modios ſiliginis ipſi *Walthero Spiram* ad dies vite ſue ſub forma predicta ipſi Abbas et Conventus preſentabunt. Adjectum fuit etiam quod ipſi *Walthero* hanc donacionem non liceat revocare et quod de bonis predictis nullatenus ſe deinceps intromittere poterit neque debet. Hujus rei teſtes ſunt *Hugo Spiſarius* Canonicus ſancti *Widonis Eudungus* Officialis Domini Prepoſiti Spirenſis, *Heinricus* plebanus ſancte crucis, *Ludolſus*, *H.* ac Magiſter *Bruningus* Cauſidici, *H.* Archipresbyter, *Johannes* tabellio, *H.* Scultetus Spirenſis et *Sigulo pullus* et alii Clerici et

Lai-

Laici fide digni. Ut autem predicta omnia & ſingula in ſuo robore perſeverent perpetuo valitura, ad preces & conſenſum partium hinc inde ſub teſtimonio teſtium preſcriptorum Sigillum noſtrum huic inſtrumento publico duximus appendendum. Acta ſunt heo coram Nobis in Clauſtro ſpirenſi preſentibus Domino Abbate, monachis & *Walthero* ac teſtibus predictis Anno Domini M°CC°LXX°IIII°. poſt *Severini* Epiſcopi feria quarta. (28. Oct.)

Anno Domini M.CC.LXXIII. — Littere ſuper IIII. Solidos hall. ad Hoſpitale *Uterine Vallis*. l. c. p. 210.

XXXVI.

Collatio bonorum Domine Gute de Wilenſtein. 1274.

Nos *Wernherus* miſeratione Divina Abbas in *Franckendal* tenore preſencium notum facimus Univerſis, quod venerabilis Pater Dominus *Johannes* Abbas totusque conventus *Uterine Vallis* bona ſua ſita in *Bintersheim* videlicet curiam & XXIIII. jugera agri arabilis, que honorabilis matrona *Guta* relicta Domini *Joannis* de *Wilenſtein* poſt

obitum ejusdem mariti juſto emptionis titulo acquiſita ipſis in puram elemoſinam contulit, Conceſſerunt *Cunrado* dicto *de Munnesheim* ejusque ſucceſſoribus jure hereditario poſſidenda, ita tamen quod ſemper ſenior heredum ſingulariter ſuccedat in eisdem bonis pro viginti maldris ſiliginis et uno maldro tritici ipſis in Civitatem Wormacienſem ſeu ad quemcunque locum infra unum miliare voluerint in Nativitate beate *Marie* ſine dampno ipſorum & expenſis annis ſingulis preſentandis. Preterea edificia dicte curie in eadem firmitate & valore quo eis aſſignata ſunt, ſtudeant conſervare. Hijs nichilominus adjectum, quodſi dictus *C.* vel heredes ſui circa culturam predictorum bonorum deſides et remiſſi fuerint comprobati ſeu prehabitam Cenſus penſionem die non ſolverint memorato, prelibati Abbas & Conventus de proventibus fructuum dictorum bonorum preſentis tunc anni IIII^or libras deneriorum Wormatienſium & ad hoc Cenſum predictum recipient contradicta qualibet non obſtante. Inſuper bona conceſſa ſepe fato C. in ſuam poſſunt redigere poteſtatem. Hec omnia ob reverenciam Venerabilium virorum

rum Domini *Johannis* Abbatis & Conventus *Uterine Vallis* ſigilli noſtri munimine duximus confirmanda. Actum anno Domini M°CC°LXX quarto.

XXXVII.

Littere ſuper vineas in Bubenwilre.
1275.

Judices Spirenſes preſencium inſpectoribus credere ſubnotatis. Tenore preſencium ad noticiam univerſorum volumus pervenire, quod *Hugo miles de Bellenheim* dictus *Havener* Zelo pietetis attactus bona ſua ſubſcripta, que ipſe multis retroactis temporibus pacifice tenuit & poſſedit Abbati & Conventui *Uterine Vallis* contulit propter Deum videlicet vineas ſuas in *Altenvorſt* & in *Bubenwilre* hijs terminis diſtinctas in *Altenvorſt* apud pratum II. jugera, It in *Mulenbuhel* unum juger & dimidium. It. in *Altenvorſt ame Geren* duo jugera & dimidium It. *Schelehornes Gehe* unum jugerum It. *Schelehornes* jugerum longum. It. *Schelhornes* dimidium jugerum in planicie apud tugurium. It. *Kriges morgen* apud tugurium It. *Schelehornes* jugerum in Valle. It. unum

& dimidium jugerum zu *ebben eirde*. It. *antiqui lupi* unum & dimidium jugerum. It. unum & dimidium jugerum *Hermanni de prato* verſus montem. It. *Nardenbert* unum & dimidium jugerum, qui dabit Nobis quartam partem proventuum. It. *Schelehornes* duo jugera *an der phlecgen* oben an *Scepten eirden*. It. retro *Bubenwilre* an der Gaszen unum jugerum & dimidium. Hec bona memoratus *Hugo* miles in manus noſtras reſignata liberaliter prefatis Abbati & Conventui peciit aſſignari ſub hac forma, ut ijdem Abbas & Conventus annuatim XX carratas fimi & cultores totidem eisdem vineis ſuperducant. Inſuper medietatem proventuum dictarum vinearum ipſi militi annis ſingulis, quamdiu vixerit, absque dampno ſuo & labore ad quemcunque locum infra duo miliaria circa *Bellenheim* voluerit, preſentabunt & nichilominus ipſo decedente de eisdem vineis heredibus uxoris ſue *Petriſſe* tredecim libras Spirenſes preſentabunt. Nos vero ſecundum voluntatem ipſius donatoris dicta bona prenominatis Abbati & Conventui aſſignavimus cum effectu & miſimus eos in poſſeſſionem dictorum bonorum

norum & ea ab ipſis decrevimus jure perpetuo poſſidenda et nichilominus in robur et firmitatem hujus donacionis facte inter vivos ſigillum noſtrum ad rogatum dicti *Havenarii* cum ipſius ſigillo duximus preſentibus appendendum. Huic donacioni facte coram Magiſtro *H.* cauſidico de *Auguſta*, cui Nos vices noſtras commiſimus in hac parte interfuerunt Dominus *Hugo* Cantor Spirenſis, *Berngerus* plebanus in *Hergesheim*, *H. de Wiszen*, *Diderich* et frater ejus, *Conradus Otdo milites de Hergesheim*, *Hartmannus & Crafdo de Queicheim*, *Egeno de Steinwilre*, *Theodoricus* monachus de *Herte*, *Theodoricus* major Cellerarius *Uterine Vallis*, *Wilhelmus* filius ſororis *Havenarii*, *Cunradus* Cellerarius ejusdem et alii quam plures fide digni in preſcripte rei teſtimonium convocati. Acta ſunt hec *Spire* Anno Domini M°CC°LXXV°. menſe Majo.

Anno gratie M.CC.LXX. quinto — Littere ſuper unam urnam olei in *Bochingen* ad infirmariam monachorum *Uterine Vallis*. *l. c.* p. 212.

XXXVIII.

Littere donacionis bonorum in Bubenwilre. Ad Cuſtodiam. 1275.

Judices Spirenſes preſencium inſpectoribus credere ſubnotatis. Tenore preſencium ad noticiam univerſorum volumus pervenire, quod *Hugo miles de Bellenheim* dictus *Havenarius* Zelo pietatis attactus bona ſua ſubſcripta, que ipſe multis retro actis temporibus pacifice tenuit Abbati et Conventui *Uterine Vallis* contulit propter Deum, videlicet omnes porcos ſuos et duo jugera vinearum ſita in *Altenvorſt*, de quibus ad altare ſancte *Katherine* ibidem ſacerdos conſtituetur perpetuo celebraturus, ad quod eciam lumen ardebit in perpetuum et nomen ejus et uxoris ſue *Petriſſe* libro ejusdem altaris in Canone aſſcribetur. Item unum juger et dimidium vinearum in *Mulenbuhel* eisdem contulit, ut ex eis et predictis lumen perpetuum fiat ad altare virginis glorioſe. Item quinque viros ſibi jure proprietatis attinentes videlicet, *Fridericum* ſeniorem *de Bubenwilre* et quatuor filios ejus *Sigulonem*, *Johannem*, *Heinricum* et *Fridericum* cum omni

ni

ni jure ſuo donavit eisdem ſervituros. Item vineas ſuas in *Altenvorſt* et in *Bubenwilre* eis contulit ſub hac forma, ut ipſi viginti carratas fimi annuatim et cultores totidem eisdem vineis ſuperducant. Inſuper medietatem proventuum dictarum vinearum ipſi militi annis ſingulis, quamdiu vixerit, absque dampno ſuo et labore, ad quemcunque locum infra duo miliaria circa *Bellenheim* voluerit, aſſignabunt et nichilominus ipſo decedente de eisdem vineis heredibus uxoris ſue *Petriſſe* tredecim libras Spirenſium preſentabunt. Preterea equum ambulantem cum coopertura eisdem donavit, apud quos eciam percipere ſepulturam eccleſiaſticam preelegit. Item de quinque jugeribus agri ſitis in terminis *Bellenheim* conſtituit ab eorundem jugerum poſſeſſoribus Custodi jam dicti Cenobii annuatim duo maldra ſpelte ad conficiendas hoſtias in Nativitate beate *Marie* perpetuo preſentari. Hec igitur bona memoratus *Hugo Havenarius* miles in noſtras manus reſignata liberaliter prefatis Abbati et Conventui peciit aſſignari et nichilominus hanc donacionem inter vivos rite ac ſollempniter factam ſigil-

 lis

lis Venerabilis Patris ac Domini noſtri *Friderici* Spirenſis Epiſcopi, Capituli ibidem, noſtro, Domini *Hugonis* Cantoris Eccleſie Spirenſis ac ſuo petivit humiliter roborari. Huic donacioni facte coram Magiſtro *H.* Cauſidico de *Auguſta*, cui nos predicti judices vices noſtras commiſimus in hac parte, interfuerunt Dominus *Hugo de Spigelberc* Cantor predictus, *Berngerus* plebanus in *Hergesheim*, *H. de Wieſzen Dithericus* et frater ejus, *Cunradus*, *Otto* hij *milites de Hergesheim*, *Hartmannus* et *Crafto de Queichen*, *Egeno de Steinwilre*, *Didericus* monachus de *Herde* Confeſſor ipſius *Havenarii*, *Wilhelmus* filius ſororis *Havenarii*, *Cunradus* Cellerarius ejusdem, *Theodericus* Cellerarius Major *Uterine Vallis* et alii quam plures fide digni in preſcripte rei teſtimonium convocati. Nos *Fridericus* Epiſcopus, Capitulum Spirenſe, judices et *Hugo* Cantor predicti profitemur predictam donacionem rite a *Havenario milite* factam et eam eſſe veram et ut perpetuo maneant valitura, ſigilla noſtra una cum ſigillo ipſius *Hugonis*, *Havenarii militis*, ad rogatum ipſius *Havenarii* huic inſtrumento publico

Digitized by Google

lico duximus appendenda. Acta ſunt hec *Spire* Anno Domini M°CC°LXX°V.

XXXIX.

Littere ſuper donacione IIII. maldrorum Silig. 1276.

Judices Spirenſes Anno Domini M. CC.LXXVI. in Octava Epiphanie (13. Jan.) Magiſter *Heinricus de Nicaſtel* prebendarius Spirenſis et H. Scolaris ipſius quatuor modios Siliginis annuos et perpetuos, quos habent in villa *Zabern* Abbati et Conventui *Uterine Vallis* contulerunt liberaliter propter Deum, ita tamen, quod prefatus *H.* Scolaris dictis quatuor modiis gaudeat in vita ſua. Teſtes hujus donacionis ſunt. Dominus *H.* plebanus ſancte Crucis, *Drutwinus* preſpiter nepos ejusdem, frater *H. miles dictus de Breteheim*, frater *H.* monachus *Uterine Vallis*, fr. *Sifridus* Magiſter Curie in *Spira*. *C.* Scolaris Magiſtri *H. de Nicaſtel* ſupra dicti et alii quam plures fide digni. Nos igitur ad preces ipſorum ſigillo noſtro roboravimus preſens ſcriptum. Actum Anno et die prenotatis.

XL.

Littere ſuper Urnam Olei in Noszdorf ad infirmariam monachorum. 1276.

Judices Spirenſes tenore preſencium ad noticiam Univerſorum volumus pervenire, quod *Bertoldus de Nosdorf* dictus *Bietze* in preſencia noſtri conſtitutus profitebatur ſe ſuosque heredes obligatos fore ad ſolvendam penſionem annuam, videlicet unam urnam olei aut unum maldrum piſe bone ac purgate, quam felicis memorie pater ſuus pro remedio anime ſue perpetuo in die ſancti *Martini* ad Infirmitorium monachorum *Uterine Vallis* conſtituit preſentari de bonis ſuis, videlicet orto conſito arboribus nucum ſito apud curiam *H. militis* dicti *Baungerter*, in villa prenotata. Preterea dictus *Bert.* male conſuetudini, quam pro jure uſurpaverat, aſſerens ſibi debere dari ab Infirmario prefati monaſterii annuatim duos ſoccos vel duas cyrotecas, in noſtra preſencia renunciavit. In cujus facti evidenciam & munimen infirmario ſepedicti monaſterii preſens ſcriptum contulimus ſigilli noſtri munimine roboratum. Datum Anno Domini M°CC°LXXVI°. Menſe Majo.

XLI.

XLI.

Littere ſuper ſex unciis hall. & dimidia in Oſſingen & in Burnheim. 1276.

Ego *Cunradus Dominus de Schuppen* tenore preſencium recognoſco, profiteor & proteſtor, quod fideles mei *Welp* & *Margareta de Gotrameſtein* conjuges, *Welpf*, *Otdo*, *Sifridus* & *Cunradus* eorundem filii communicata manu meo adhibito beneplacito & conſenſu vendiderunt Viris religioſis Domino Abbati & Conventui *Uterine Vallis* cenſum ſex uncearum & dimidie hallenſ. in *Oſſingen* & in *Burnheim* proprietatis titulo perpetuo recipiendum, quem a me predicti conjuges hactenus in feodo habuerunt, reſignaverunt itaque memorati conjuges mihi in recompenſam ejusdem cenſus quinque quartalia vinearum apud villam *Sibeltingen* dicta in *hindirſten vorſt* ſita, & eadem una cum pueris ſuis predictis à me in feodo receperunt, hoc adjecto, quod ſi prefatus Conventus ab aliquibus in memoratis cenſibus gravaretur, memorata quinque quartalia vinearum nunc mihi reſignata ipſi Conventui loco cenſus predicti cedant proprietatis titulo ipſisque gaudeat

deat liberaliter perpetuo ſine quorumlibet inpeticione. Hujus vendicionis teſtes ſunt *Sibotdo* Clericus de *Annewilre*, *Eberhardus* de *Mulnhuſen*, *Andreas* de *Gotrameſtein*, *C.* de *Altdorf* ibidem, *Otdo de jugenheim*, *Hugo de Zeizinkeim* milites & *Marquardus* dictus *Kauſman* advocatus. In quorum omnium teſtimonium & cautelam perpetuo valituram ſigillum meum una cum ſigillo *Marquardi* dicti *Kauſman* advocati Sereniſſimi Domini *R.* Regis Romanorum Officiati preſentibus eſt appenſum. Actum & Datum Anno Domini M°CC°LXX°VI°. feria quinta ante feſtum beati *Johannis Baptiſte.* (18. Junij.)

Sub Abbate Arnoldo.

XLII.

Littere ſuper tribus domibus ſitis an der Ertbruſte. 1277.

Judices Spirenſes. Cauſam, que vertebatur inter reverendos viros Abbatem & Conventum *Uterine Vallis* exparte una & Priorem & Conventum fratrum Ordinis ſancti *Auguſtini* ſeu *Adelheidim*

et

et *Werndrudim* converſas ſuper tribus domibus ſitis *in der Ertbruſte*, Dominus *H. de ſancta Cruce* et Magiſter *Ludolfus* advocatus ſibi aſſumentes arbitrio pena viginti marcarum vallato, quas pars contraveniens Nobis dimidias et arbitris dabit dimidias taliter deciderunt, quod dictus Prior et Conventus ſancti *Auguſtini*, predicte cauſe et domibus cum omni jure quod eis competebat contra prefatum Dominum Abbatem et Conventum et contra converſas abrenunciando ceſſerunt ſimpliciter et preciſe procurando, nichilominus ſub pena predicta nomen ipſorum de predictis domibus intabulatum detabulari et nomen Domini Abbatis et Conventus *Uterine Vallis* de eisdem domibus intabulari. Acta ſunt hec in Clauſtro Spirenſi preſentibus Cellerario et fratre *Dietherico* nomine ſui Abbatis et Conventus, fratre *Johanne* ſuppriore et fratre *Ditmaro* nomine Prioris et Conventus ſui, Domino *Heilmanno*, Domino *Budungo* prebendario *ſancti Martini* et aliis probis viris, unde nos ad preces parcium ſigillo noſtro et ſigillo conventus predictorum fratrum ſancti *Auguſtini* roboravimus preſens ſcriptum. Nos fra-

Digitized by Google

frater *Johannes* Supprior et Conventus Ordinis ſancti *Auguſtini* de domo Spirenſi dantes teſtimonium et conſenſum de premiſſis ſigillum noſtri conventus preſentibus duximus apponendum. Actum Anno Domini M°CC°LXXVII°. *Perpetue* & *Felicitatis*. (7. Mart.)

XLIII.

Littere compoſitionis inter monachos Uterine Vallis & ruſticos in Hohenſtat ſuper quadam ſemita. 1277.

C Judices Spirenſes tenore preſencium ad noticiam univerſorum volumus pervenire, quod *Theodericus* major Cellerarius & procurator virorum religioſorum Abbatis & Conventus *Uterine Vallis* nomine eorum contra villanos univerſos in *Superiori Hohenſtat* citatos & comparentes in figura judicii propoſuit, quod dicti Villani pro Almeinda habuerunt limitem tendentem per pratum inferius juxta eandem villam diſtinguentem terminos ſive quod vulgo dicitur marken villarum *Hohenſtat ſuperioris* & *inferioris*; quem limitem ſive viam proprietatis titulo Abbati & Conventui conſenſu unanimi vendiderunt

runt pro tribus libris denariorum *Anewilre*; quas ipſi villani ab eis receptas ad chori ſui ſtructuram & edificium converterunt, tali adjecta nichilominus condicione, ut in teſtimonium juſte empcionis clauſtrum *Uterine Vallis* annuatim in feſto ſancti *Martini* ad eccleſiam *Superioris Hohenſtat* unum fertonem cere perpetuo preſentaret, quibus rite ſolutis dicti Villani Abbatem & Conventum prelibatos in prefato limite nitebantur contra juſticiam impedire, tandem poſt multas allegationes hinc inde habitas dicti villani habito inter ſe conſilio, jus empcionis, ut dictum eſt, animo deliberato & voluntate ſpontanea recognoverunt, Abbati & Conventui memoratis, aſſerentes ſibi vel villanis in *inferiori Hohenſtat* nullum jus competere debere in eadem via, renunciantes nichilominus pro ſe ſuisque heredibus ac ſucceſſoribus omni queſtioni, actioni ſeu juri ſibi ex quacunque cauſa in ipſo limite competenti, obligantes inſuper ſe & ſuos heredes quod quicunque ſepedictis Abbati & Conventui in eadem via contra juſtitiam verbo vel opere impedimentum quodcunque intulerit & gravamen, nobis judicibus ſeu noſtris ſucceſ-

ceſſoribus nomine pene in decem libras Spirenſes teneatur, ſalvo jure proprietatis preſcripti conventus in via prenotata & expenſis dampni & querele. In hujus igitur compoſicionis certam evidenciam Nos ad peticionem parcium ſigillum noſtrum huic inſtrumento duximus appendendum. Actum Anno Domini M°CC°LXXVII°. feria ſecunda proxima poſt *Letare*. (8. Martij.)

XLIV.

Littere ſuper V. tinas vini in Sibeltingen. Ad Infirmariam Monachorum.
1277.

Nos *Johannes miles* dictus *de Meti* adteſtacione preſencium dilucide profitemur quod accedente conſenſu filiorum noſtrorum *Heinrici* et *Johannis* reditus quinque amarum vini in *Sibeltingen* tempore vindemie ſolvendarum in vineis et ab ipſarum poſſeſſoribus ſubnotatis, quarum *Hertwicus* procurator noſter ſuique heredes dant unam amam et dimidiam de vinea dicta volgariter *hucke* ijdem dant unam de vinea picta *Worſte wingert* et alia parte vinee dicta *doppelbret*. It. *Heinricus Winzeler* et

et ſui heredes dant amam de jugere ſito apud pontem. It. *Cunradus Glade* ſuique heredes dant amam de duali parte jugeris ſita retro *Hermannum* Advocatum. It. *Heinricus Veldunc* ſuique heredes dant dimidiam amam de jugere vinee ſito verſus *Gotrameſtein*. Hos inquam redditus vendidimus fratri *Jacobo* Infirmario *Uterine Vallis* nomine Infirmarie ſue & publice reſignavimus perpetuo quiete & pacifice percipiendos pro quindecim talentis hall. nobis modo debito perſolutis. Preterea vineas jam preſcriptas aſſignavimus jam dicte Infirmarie nomine Clauſtri prelibati titulo ypotece quod vulgo dicitur Underphant tali interpoſita condicione, ut ſi quando poſſeſſores ipſarum vinearum redditus preſcriptos non ſolverint modo ac termino prenotato, tunc omnes vinee memorate cedent infirmarie *Uterine Vallis* perpetuo proprietatis titulo poſſidende noſtris heredibus & coheredibus vel ipſarum vinearum poſſeſſoribus ſeu quibuscunque hominibus non valentibus contraire. Preterea ſepedicte vinee ſine conſenſu Infirmarii & Conventus *Uterine Vallis* nec vendi debent, nec aliquo cenſu ullatenus obligari. Nos igitur

BAYERISCHE STAATS BIBLIOTHEK MUENCHEN

tur ad hujus legittimi contractus evidenciam, robur & memoriam ſigillum noſtrum una cum Sigillo filii noſtri memorati *H.* huic inſtrumento publico duximus appendendum. Actum Anno gracie M°CC°LXX°VII°. menſe Marcio in preſencia teſtium ſubſcriptorum, qui ſunt *H.* prior *Uterine Vallis*, *Cunradus* Cuſtos, *Lampertus* Magiſter in *Geilenwilre*, *C.* vinitor ibidem, *Cunradus miles de Altdorf*, *Burkardus miles de Bochingen*, *C. retro eccleſiam* & poſſeſſores vinearum in littera prenotati.

XLV.

Littere ſuper duobus jugeribus vinearum ad Officium Cuſtodie. 1277.

Nos *Johannes Miles de Meti* dictus adteſtatione preſencium dilucide profitemur, quod accedente conſenſu filiorum noſtrorum *Heinrici* & *Johannis* vendidimus fratri *Cunrado* Cuſtodi monaſterii *Uterine Vallis* nomine Cuſtodie ejusdem Clauſtri duo jugera vinee ſita in terminis ville *Sibeltingen* in loco qui volgariter dicitur *Ginnenbach* pro decem & novem talentis hall., aſſignantes

tes ea Cuſtodie jam dicti Clauſtri ab omni exactione & cenſu libera perpetuo proprietatis titulo poſſidenda contradictione heredum vel coheredum noſtrorum ſeu quorumcunque hominum non obſtante. Acta ſunt hec Anno Domini M°CC°LXX°VII°. menſe Marcio coram teſtibus ſubnotatis, qui ſunt Dominus *Arnoldus* Abbas *Uterine Vallis H.* prior, *Jacobus* Infirmarius ibidem, *Wolverus* & *C. de Altdorf* milites, *Hertwicus* procurator noſter, *C. Kiſelhart.* Ut igitur hec rata & inconvulſa perpetuo perſeverent, nos preſenti ſcripto ſigillum noſtrum una cum ſigillo filii noſtri prelibati *H.* duximus appendendum.

Anno Domini M. CC. LXXVII. — Littere donacionis omnium bonorum ex parte Domine *Jrmele* in *Wolmesheim. l. c. p.* 213.

XLVI.

Littere ſuper III. libris hall. de curia ſita juxta portam Reni. 1277.

Judices Spirenſes tenore preſencium ad noticiam univerſorum volumus pervenire, quod viri Venerabiles Dominus

 Ar-

Arnoldus Abbas & Conventus *Uterine Vallis* in noſtra preſencia conſtituti conceſſerunt *Heinrico* & uxori ſue *Demudi* dicte *Welhen* curiam ſuam ſitam apud portam Reni in Civitate Spirenſi pro cenſu annuali videlicet quindecim unceis denariorum, media parte ejusdem cenſus in Nativitate beate *Marie*, reliqua vero in Nativitate Domini perſolvenda. Prelibati etiam *H.* & *D.* obligaverunt etiam unam amam vini cenſualis in *Bubenwilre* & unum jugerum vinee ſitum ibidem titulo hypotece, quod vulgo dicitur Underphant Dominis prenotatis ſub tali condicione, ut ſi infra terminum in Curia jam conceſſa domum cum Cellario ad valorem viginti librarum non edificaverint, ut promiſerunt, tunc ipſa bona hypotece titulo obligata cum curia conceſſa ad proprietatem Dominorum *Uterine Vallis* transibunt contradiccione qualibet non obſtante. Hijs adjectum eſt, quod cum uterque videlicet *H.* & *D.* de vite hujus medio fuerint evocati, curia prefata ad Dominium jam dicti conventus revertentur & ama preſcripta vini cenſualis cedet perpetuo ad ſolacium ejusdem conventus ut ipſorum Anniverſarium annuatim modo debito

bito peragatur. Preterea ſepedicti Abbas & Conventus eisdem curie ſue poſſeſſoribus contulerunt plenam fraternitatem omniumque bonorum que apud eos fiunt, participium & communionem eccleſiaſtice ſepulture. In hujus igitur facti certam evidenciam, robur & memoriam Nos huic inſtrumento publico ſigillum noſtrum una cum ſigillo Domini Abbatis prenominati ad peticionem utriusque partis duximus appendendum. Actum anno gratie M°CC° LXXVII. menſe...

Anno gratie M.CC.LXXVII. — Littere ſuper ſex maldris Siliginis & duali parte unius maldri in *Barbelrode* ad pitanciam. *l. c. p.* 215.

XLVII.

Littere abſolucionis bonorum in Bubenwilre. 1278.

Nos *Fridericus miles* dictus *de Tan* tenore preſencium proteſtamur & conſtare volumus univerſis, quod Villani de *Bubenwilre*, cujus ville jurisdictio ad Nos pleno jure ſpectare dinoſcitur, in figura judicii ejusdem ville viros religioſos Abbatem & Conventum *Uterine*

 Val-

Vallis traxerunt in Cauſam et impetebant pro dando jure quod vulgo dicitur *dyſche phenninge* de bonis ſuis ſitis in *Altenvorſt*, que bona ijdem Abbas & Conventus ex donacione ſeu legacione felicis memorie Domini *Hugonis militis de Bellenheim* dicti *Havener* jam dudum vero proprietatis titulo poſſederunt, e contra dicti Abbas & Conventus legitimo teſtimonio comprobaverunt & per ſententiam ſcabinorum ſeu juratorum ejusdem ville confirmarunt, quod bona prelibata tam ex donatoris libertate, quam ex temporis preſcripcione ab omnibus cenſibus ſeu juribus quocunque vocabulo cenſeantur, perpetuo libera eſſe debeant & ſoluta, quam ſententiam rite & racionabiliter latam, utpote juri conſonam preſentis ſcripti ac ſigilli noſtri patrocinio confirmamus, dantes has noſtre auctoritatis litteras Conventui *Uterine Vallis* in teſtimonium predictorum. Actum Anno Domini M°CC°LXX° octavo.

Anno Domini M.CC.LXX.VIII.— Littere ſuper bonis in *Damheim* quod ſint abſoluta ab omni exactione ſeu precaria. *l. c.* p. 216.

Anno

Anno Domini M.CC.LXX. octavo — Littere abſolutionis bonorum in *Bubenwilre* ab omni impeticione cenſus ſeu juris quod dicitur *Ymesphenninge*. *l.* c. *p.* 221.

Anno Domini M.CC. LXXIX. — Littere ſuper deciſione litis inter nos & villanos *de Offinbach* ſuper Almeinda. *l.* c. *p.* 218.

XLVIII.

Littere judicum ſuper Decimis in Altdorf. 1280.

Judices Spirenſes. Noverint univerſi preſencium inſpectores, quod Dominus *Johannes Miles* dictus *de Meti* in judicio conſtitutus coram nobis una cum filiis ſuis *Johanne* Canonico Spirenſi & *Heinrico* milite recognovit ſe liberaliter & in toto titulo proprietatis vendidiſſe viris religioſis Domino *Arnoldo* Abbati totique Conventui *Uterine Vallis* Ciſtercienſis Ordinis, Spirenſis Dyoceſis totam decimam in Altdorf majorem & minorem cum pleno jure & integritate habendam & perpetuo ac vero proprietatis titulo poſſidendam, de conſenſu honorabilium virorum Abbatis & Conventus

ventus monaſterii Wizenburgenſis Ordinis ſancti *Benedicti*, a quibus dictam decimam tenuerat titulo feodali, quibus eciam in recompenſam & reſtaurum reſignavit univerſa bona ſua in *Winden*, caſtro & jure patronatus ibidem exceptis, que bona in feodum habenda ſicut dictam decimam in *Altdorf* recepit ab eisdem, Confeſſus eſt eciam, quod bona ſua proprietaria in *Altdorf* in recompenſam dediſſet *H.* dicto *Schiet*, *C.* dicto *Jungen*, *Eberhardo* & *Bertholdo* militibus ibidem, quos ipſe de eadem decima, quam habuit ab Eccleſia Wizenburgenſi in feodo ulterius infeodavit. Et quod poſt liberam reſignacionem per dictos milites de ipſa decima ſibi factam coram Dominis judicibus ville *Altdorf* & coram ſculteto juratisque & aliis quam pluribus fide dignis, quorum nomina ſunt ſubſcripta, ſepe dictis Abbati *Uterine Vallis*, *Heinrico* Cellerario & fratri *Erphoni* nomine tocius Conventus ad hoc miſſis prelibatus Dominus *Johannes* una cum filiis ſuis de conſenſu militum preſcriptorum ibidem preſencium & id fieri rogancium dictam decimam cum pleno jure tradidiſſet & reſignaſſet & ſcultetus nomine judicum

eos-

Digitized by Google

eosdem Abbatem & Conventum in poſſeſſionem veram & nudam miſiſſet decime ſupra ſcripte, prout hec conſcripta & ſubdictorum Abbatis & Conventus Wizenburgenſis & ipſius Johannis ſigillum plenius continentur, quibus rogati ſigillum noſtrum appendimus in inſtrumento publico ſuper hijs confecto, quod una cum ſigillis appenſis verum eſſe recognoſcimus & proteſtamur. Preterea ad ſecurandum dictos Abbatem & Conventum *Uterine Vallis* plenius in premiſſis, prefati *Heinrici* & *Johannis* filii ipſius coram nobis & eciam judicibus & ſcabinis ville *Altdorf* ſe fidejuſſores conſtituerunt & Warandos pro pueris ejusdem Domini *Johannis* nondum adultis & nomine fidejuſſionis *C.* dictus *Binthinberger* & *H.* dictus *Schiet* milites curias ſuas in prehabita villa ypothece titulo ipſis Abbati & Conventui tradiderunt & reſignaverunt in figura judicii ſuper eo, quod pueri ipſius *Johannis* poſtquam ad maturam & legittimam pervenerint etatem, dicta bona ſimiliter tradant & reſignent ipſis Abbati & Conventui eis debite renunciando, & quod rata habeant & obſervent univerſa circa vendicionem dicte decime

cime facta per Dominum *Johannem* prelibatum, alioquin ſi id factum non fuerit, quodcunque dampnum vel incommodum Abbas & Conventus prefati ex hoc ſuſtinuerint, ab hoc eos indempnes reddant penitus & abſolvant, vel ipſi Abbas & Conventus ſuper dicta bona *Cunradi* & *Heinrici* militum preſcriptorum eis ypothecis titulo conſtituta & ad perſonas ac bona filiorum *Johannis* predictorum reſpectum habebunt & omnia bona eorum erunt ipſis Abbati & Conventui obligata, donec indempnes penitus abſolvantur, ſuper quibus omnibus actis rite & racionabiliter coram nobis hoc inſtrumentum publicum noſtri ſigilli munimine ad rogatum parcium decrevimus roborari ad premiſſorum perpetuum firmamentum. Teſtes, qui reſignacioni premiſſe facte in *Altdorf* interfuerunt ſunt milites preſcripti videlicet *C. Binthenberger* & *H.* dictus *Schiet*. Item *Eberhardus* & *C.* de *Gotderameſtein* milites. Item jurati & hubarij *Marcul*: ſcultetus, *C.* filius ſculteti, *Euſel*, *Cunradus*, *Banplini*, *Brumezzer*, *Hermannus* filius ſculteti, *Gerwinus*, *Eberhardus* filius *Alberti* & alii fide digni. Acta ſunt hec coram nobis

Anno

Anno Domini M°CC°LXXX. in Dominica ante Aſcenſionem Domini proxima (26. Maji.) preſente Magiſtro *Johanne* tabellione & quam pluribus fide dignis.

XLIX.

Littere ſuper Decimam totam in Altdorf. 1280.

Johannes miles dictus *de Meti* Univerſis preſencium inſpectoribus fidem ſubſcriptis adhibere. Quoniam ea que geruntur in tempore, labuntur cum tempore, ob hoc prudens decrevit Antiquitas, cui ſancti Patres ſanxerunt reverenciam exhibendam, ut ea que racionabiliter geſta ſunt, ſcriptorum ac ſigillorum munimine roborentur. Hinc eſt quod ad perpetuam rei memoriam renovandam cunctorum noticie cupimus declarari, quod nos totam decimam ville *Altdorf* Spir. Dyoc. majorem & minorem, quam ab Abbate & Conventu de *Wizenburg* ordinis ſancti *Benedicti* in feodo tenuimus & quam *Heinricus Schiet*, *Conradus* dictus *juvenis*, *Gerhardus* & *Bertholdus* fratres *milites de Altdorf* ſimiliter à nobis jure feodi tenuerunt juſte & legitime vendicionis

con-

contractu ſeu titulo vendidimus & vendidiſſe pleno jure nos preſentibus Confitemur viris religioſis Abbati & Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ciſt. Ord. Spir. Dyoc. pro quadam ſumma pecunie nobis numerate & integraliter perſolute ad habendum, tenendum, utendum, poſſidendum, faciendum ac diſponendum de eadem decima, quod ipſis & ſuo monaſterio viderint expedire, transferentes & donantes eis & in ipſos omne jus, quod nobis in dicta decima competebat & in manus eorum idem jus abſolute, libere & plenarie reſignantes, Et tradidimus ac tradimus accedente conſenſu & auctoritate predicti Domini Abbatis de *Wizenburc* & Conventus ejusdem loci dicte Decime poſſeſſionem vel quaſi liberam & vacuam ac intrandi eandem & occupandi tanquam ſuam propriam preſenti ſcripto ipſis damus plenam & liberam poteſtatem. Confitentes dictam pecuniam in noſtros uſus fore converſam & conſtituentes nos & noſtros liberos & heredes Univerſos warandos hujusmodi decime predictis Abbati & Conventui adverſus omnem hominem ſeu Collegium vel Collegia ut eſt juris, et ſiquis occaſione noſtri prefa-

ſatum Monaſterium ſeu Abbatem et Conventum ſuper predicta decima in toto vel in parte inpecierit, moleſtaverit aut gravaverit in judicio vel extra, de hoc ipſos ſecundum ſcripti juris exigenciam liberabimus ac indempnes reddemus. Recunciantes excepcioni pecunie non numerate, non tradite non recepte et in utilitatem noſtram non converſe, reſtitucioni doli mali, beneficio conſtitucionis, quo deceptis ultra dimidiam juſti precii ſubvenitur et generaliter omni juris auxilio Canonici et Civilis cunctisque defenſionibus et excepcionibus et litteris à ſede Apoſtolica vel aliunde impetratis vel impetrandis ad preſens et inpoſterum venire et juvari poſſemus de jure vel de facto contra hujusmodi vendicionis contractum ſeu preſens inſtrumentum. Acceſſit in omnibus hijs ſollempnis voluntas conſenſus et auctoritas predicti Domini Abbatis et Conventus de *Wizenburc* nec non militum preſcriptorum, quibus Abbati et Conventui bona ſita in Winden nobis attinencia cum omnibus ſuis pertinenciis, excepto jure patronatus et caſtro et inſuper redditus ſeu penſionem ſex maldrorum ſiliginis et dimidii qui

de

de bonis *Rulini* in *Offenbach* ſitis annis ſingulis perſolvantur, prout hec bona in ſpeciali inſtrumento plenius declarantur, ita ut eadem bona omnia ab ipſis jure feodi teneamus ſicut predictam decimam ab eis prius tenuimus, prefatis vero militibus bona noſtra in *Altdorf* jure proprietatis habenda et poſſidenda dedimus in recompenſam, Accedente quoque pleno et benivolo conſenſu *Johannis* Canonici Spirenſis et *Heinrici* militis filiorum et heredum noſtrorum, qui viva et expreſſa voce renunciaverunt omni juri et actioni ſibi in prehabita decima ex quacunque cauſa competenti ſeu competitura ac promiſerunt prelibatis Abbati et Conventui *Uterine Vallis* Warandiam una nobiscum ſecundum formam à nobis ſupra ſcriptam. In cujus rei evidenciam, robur et memoriam nos *Johannes* miles una cum Domino Abbate *Uterine Vallis*, militibus quoque de *Altdorf* ac filiis noſtris prenominatis hoc publicum inſtrumentum ſigillo Domini Abbatis de *Wizenburc* et Conventus ejusdem loci, judicum Spirenſium ac noſtro petivimus et obtinuimus roborari. Nos Abbas et Conventus de *Wizenburg*, ju-

judices quoque Spirenſes ad peticionem predictorum ſigilla noſtra preſenti ſcripto duximus apponenda in robur et teſtimonium preſcriptorum et nos milites ſepedicti de *Altdorf*; quia ſigilla propria non habemus ſigillum judicum Spirenſium petimus hijs appendi. Nos vero *Johannes* et *Heinricus* predicti ſigillo patris noſtri Domini *Johannis* prenominati contenti ſumus, ſigilla propria non habentes. Actum et Datum Anno Domini M° CC° LXXX° Menſe Majo.

Anno Domini M. CC. LXXX. — Littere ſuper bonis in *Wizzenburg. l. c. p.* 224.

L.

Littere ſuper Curiam in Altdorf.
1280.

Judices Spirenſes. Quoniam ab humana cicius elabuntur memoria, que nec voce nec ſcripto ſeu eciam auttenticis perennantur, ad noticiam igitur cunctorum preſentibus cupimus pervenire, quod *Mnrgareta de Altdorf* begina nata quondam *Gerhardi* militis ibidem conſtituta in judicio coram Nobis

bis recognovit, ſe dediſſe et tradidiſſe Domino Abbati et Conventui *Uterine Vallis* Ciſt. Ord. Spir. Dyoc. curiam et domum ſuam in *Altdorf* ſitas cum pomerio adjacente, ita quod ipſi ſibi dabunt et ſine dampno ipſius *Margarete* ei preſentabunt ante quamcunque domum voluerit in *Spira* cum menſura ſpirenſi ſex modios Siliginis, quam diu vixerit et non ultra, quas curiam et domum cum pomerio predicto *H.* majori Cellerario Domino *Humberto*, *Heinrico* quondam *Kaufmanno* et *Ernfrido* fratribus dicti clauſtri nomine Abbatis et Conventus predictorum ad hoc miſſis in jure coram Nobis ſimiliter donavit et tradidit ac publice reſignavit cum pleno jure et integritate ſibi in bonis predictis ex cauſa quacunque competenti, e converſo dicti cellerarius et fratres predicti nomine Abbatis et Conventus ac ſuo recognoverunt ſe eidem *Margarete* teneri in dicta penſione et promiſerunt ac monaſterium ſuum ad hoc obligaverunt, quod ſingulis annis in Nativitate ſancte Marie dabunt ſex modios Siliginis predictos *Margarete* et preſentabunt ſibi eosdem ut eſt dictum. Super quo duo inſtrumenta unum tenorem continencia ſuper

Digitized by Google

ſuper hijs confecta ad rogatum parcium, quarum quelibet unum reſervabit, noſtro ſigillo roboravimus. Teſtes ſunt Magiſter *Cunradus* & *Johannes* tabelliones noſtri, *Johannes*, *Bernh.* & *Walterus* clerici noſtri, ac dicti monachi. Actum & datum Anno Domini M°CC° LXXX°, feria quinta ante *Martini.* (7. Nov.)

Anno Domini M.CC.LXXX. — Littere ſuper ſedecim amis vini ad hoſpitale noſtrum in *Arbotsheim.* l. c. p. 222.

LI.

Littere judicum Spirenſium ſuper bonis in Wolmesheim. 1281.

Judices Spirenſes Anno Domini M° CC°LXXXI°. Sabbato poſt Purificacionem beate virginis (8. Febr.) conſtituta in judicio coram Nobis *Irmengardis de Wolmesheim* univerſa bona & ſingula que habuit in *Wolmesheim* vel alias ubicunque cum omni jure & integritate ſicut ea hactenus pacifice habuit & poſſedit multis annis, accedente ad hoc conſenſu *Fritelonis de Frekenvelt*, *Fritelonis de Scheide* & *Heinrici* pellificis civis Spirenſis donavit, tradidit pure & ſim-

ſimpliciter ac liberaliter donacione inter vivos religioſis viris Abbati & Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Cyſt. Ord. Spir. Dyoc. in remedium anime ſue & ſuorum cedens in continenti ipſis Abbati & Conventui poſſeſſionem bonorum predictorum, que ipſis coram nobis publice reſignavit, renunciavit quoqe eadem *Irmengardis* omnibus excepcionibus doli mali, in factum actioni, ſine cauſa & ex injuſta cauſa, omni auxilio juris Canonici & Civilis, per quod preſens donacio nunc vel in poſterum poſſet aliquatenus inpediri et ſpecialiter juribus et defenſionibus, que dicunt renunciacionem generalem non valere. Preterea predicti *Fritelo*, *Fritelo* et *Heinricus* dicte Matrone in predictam donacionem coram Nobis preſentes conſenſerunt liberaliter et juraverunt, quod ipſi per ſe vel per alios contra hujusmodi donacionem nullo modo veniant, ſed eciam ſe ratum habituros per ſe et ſuos ſub juramento preſtito promiſerunt, et promiſerunt ſe effecturos ſub ypotheca rerum ſuarum, quod *Ditherus* dictus *Zungelin de Heilgenſtein* in hujusmodi donacionem conſenciat, nec contraveniat per ſe vel per ſuos ullo modo. Super

qui-

Digitized by Google

quibus omnibus actis coram nobis hoc publicum inſtrumentum noſtro ſigillo ad rogatum dicte *Irmengardis*, *Fritelonis*, *Fritelonis* et *H.* predictorum roboramus. Actum Anno et die prenotatis preſentibus Magiſtro *Cunone* Canonico *Sancti Widonis*, *Anshelmo milite de Wolmesheim*, *C. de Heilgenſtein*, fratre *H.* Cellerario et *Kaufmanno* monachis Magiſtro *C.* et Johanne tabellionibus, *Johanne*, *Walthero* et *Bert.* Clericis et aliis fide dignis vocatis ad hoc et rogatis.

LII.

Littere ſuper curia & vineis in Wachenheim ex parte Domini Johannis de ſancta Cruce. 1281.

Judices Curie Spirenſis. Noverint univerſi quod conſtitutus in judicio coram nobis Johannes dictus *de Cruce* Prebendarius Spirenſis Eccleſie, donacionem inter vivos cum pleno jure et integritate bona ſua univerſa, ſi qua habet et hactenus habuit et quiete poſſedit in villa *Wachenheim* videlicet Curiam ſuam et Domum cum decem jugeribus vinearum et aliis bonis ſuis, ſi

qua ibi habet, quocunque nomine cenſeantur, Abbati et Conventui in *Uzerstal* donavit, Edidit et Cellerario majori ac *Kauſmanno* fratribus dicti clauſtri nomine Abbatis et Conventus bona eadem recipientibus ipſa bona liberaliter, pure et ſimpliciter in remedium anime ſue coram nobis publice reſignavit. Hoc anno Domini M°CC°LXXX primo feria ſecunda poſt *Invocavit* (3. Martij) preſentibus Domino *Wilhelmo* Decano *ſancti Germani*, *H. de Neckerowe*, *H.* plebano Hoſpitalis, Johanne *Rauce*, *Bruningo Razman*, *Craftone*, *Ber.* ſcriba noſtro et Johanne tabellione et aliis fide dignis. Super quo has patentes litteras ad rogatum dicti Johannis ſub teſtimonio dictorum teſtium noſtro ſigillo roboramus. Actum Anno et die prenotatis.

LIII.

Littere ſuper quatuor maldris Siliginis in Ottersheim. 1282.

Judices Spirenſes ad cunctorum noticiam cupimus pervenire, quod *Theodericus* dictus *Lange de Ottersheim* et *Agnes* uxor ſua conſtituti in judicio coram nobis confeſſi ſunt ſe vendidiſſe Domi-

mino Abbati et Conventui *Uterine Vallis* quatuor modios ſiliginis dative menſure Spirenſis annuos et perpetuos preſentandos eis in *Landowe* usque ad Nativitatem ſancte *Marie* ante quamcunque domum voluerint ſine eorum periculo, laboribus et expenſis pro duodecim talentis et quatuor unciis hall., que ſe confeſſi ſunt ad plenum ſe recepiſſe et in uſus ſuos convertiſſe & conſtituerunt eis bona ſubſcripta in ypothecam quod vulgo dicitur underphant ac ipſis liberaliter unanimi conſenſu tradiderunt et reſignaverunt bona hujusmodi publice coram nobis pro dicta penſione ſub hac pena, ad quam ſe ſponte obligaverunt, videlicet, quod ſi in ſolucione dicte penſionis in parte vel in toto fuerint negligentes, dicta bona nomine pene in craſtino nativitatis ipſo facto ad dictos Abbatem et Conventum proprietatis titulo redibunt libere et preciſe. Juravit eciam dicta *Agnes* quod ipſa bona, que aſſeruit eſſe dotem ſuam per ſe vel per alium nunquam de cetero repetat ullo modo. Confeſſi ſunt eciam dicti *Theod.* & *A*, ſe dictis Abbati et Conventui bona predicta eciam in judicio ſeculari coram *Cunrado* dicto

Wirt ſculteto de *Otterſheim* et juratis ibidem ſub teſtimonio teſtium ſubſcriptorum tradidiſſe & publice reſignaſſe et tandem eadem bona recepiſſe a dictis Abbate & Conventu jure hereditario ipſis duobus & uni tantum heredum ſuorum ſucceſſive perpetuo poſſidenda ſub condicionibus antedictis, ut bona maneant indiviſa. Hec eſt deſcriptio bonorum, que locata ſunt pro Underphant in campo dicto *uf demeſlur imme grunde* prope dotem duo jugera. It. duale juxta *Berthelinum* ultra viam dictam *furſterwec*. It. duale juxta *Graſewec*. It. unum jugerum prope illum de *Buligesheim* tendens ſuper *langen anewande*. It. in monte *uffe den luſzen* unum jugerum. It. dimidium jugerum juxta crucem. It. jugerum juxta *Volzonem Groſſen* de *Spira an der hohen anewanden*. It. in alio campo qui dicitur *ſuperior arena* ante ſilvam dictam *hart* duo jugera & dimidium *anewender*. It. unum jugerum et dimidium *zu jvenloche*. It. dimidium jugerum ultra *Mulhuſer wec*. It. dimidium jugerum in *inferiori arena* retro villam. Fidejuſſores ſuper warandia debita facienda ſunt *H.* dictus *wiſe* & *C.* ſcultetus qui dicitur *Wirt*. Acta ſunt hec An-

Anno Domini M° CC° LXXXII° feria quarta poſt Pentecoſten (20. Maji.) coram juratis ville *Ottersheim* qui ſunt *Bernhardus H.* dictus *Wiſe*, *Heichet* Carnifex & *H.* filius ſuus, *Bergmann Heinburge*, hy jurati It. *Friderich Stolle*, *Sigulo* Colonus *Retzelini* & *C.* frater ſuus, *Hugo* filius ſculteti & tres filij Domine *Anne Hauge* & alij quam plures fide digni, in preſcripti contractus teſtimonium convocati. In cujus rei certam evidenciam, robur et memoriam hoc publicum inſtrumentum predictis Abbati et Conventui contulimus ſigilli noſtri munimine roboratum.

LIV.

Littere donacionis Domini Rudegeri militis de Otterbach & Irmengardis ſuper XXX jugera agrorum & XVI. pratorum in Landowe. 1282.

Judices Spirenſes ad noticiam Univerſorum volumus pervenire, quod Anno Domini M°CC°LXXXII°. *Rudegerus* miles dictus *de Otterbach* et *Irmengardis* uxor ſua conſtituti in judicio coram nobis publice contulerunt, tradiderunt et reſignarunt titulo donacionis inter vivos

vos Monaſterio *Uterine Vallis* in puram elemoſinam propter Deum XXX. jugera agri arabilis et XV. jugera ac dimidium pratorum ſita in terminis civitatis *Landowe* perpetuo proprietatis titulo poſſidenda, cunctis ſuis heredibus vel coheredibus ſeu quibuscunque hominibus non valentibus contraire, quod apud Conventum dicti loci ipſorum donatorum ac progenitorum memoria perpetua habeatur, in cujus donacionis certam evidenciam robur et memoriam hoc publicum Inſtrumentum Abbati et Conventui ipſius Monaſterii contulimus ſigilli noſtri munimine roboratum. Acta ſunt hec Anno Domini prenotato coram Nobis *Eberhardo*, judice Domino *Wilhelmo* Decano *ſancti Germani*, *Eberhardo* milite dicto *de Mulnhuſe*, *Burkardo* filio *Andree de Gotramſtein* et *H.* dicto *Vilherre* Notario judicis et aliis quam pluribus fide dignis.

Anno Domini M.CC. LXXXII. — Littere Domini *Heinrici* de *Bannacker* contra ruſticos, quod debet nos defendere, tueri et manu tenere. *l. c.* p. 226.

Anno Domini M. CC. LXXXIII. — Littere Domini *Friderici Comitis* de *Li-*

nin-

ningen ſuper confirmatione ſentencie contra ruſticos. *l. c. p.* 227.

Anno Domini M. CC. LXXXIII. — ſententia modo memorata contra ruſticos in generali judicio per univerſos milites. *l. c. p.* 230.

LV.

Littere ſuper Teſtamento Magiſtri Erlewini. 1283.

In nomine Domini Amen. Quoniam ut legalis ſanccio atteſtatur, humana fragilitas mortis precipue cogitacione turbata nequit memoria plures res conſequi, idcirco Ego Magiſter *Erlewinus* clericus Wizzenburgenſis licet debilis corpore, ſanus tamen mente, de extremis cogitans teſtamentum meum ordino, diſpono et ſtatuo modum in hunc. Religioſis viris Abbati et Conventui *Uterine Vallis* domum meam, quam inhabito do, lego. Item vineas meas apud *Wizzenburg* ſitas, ſcilicet duo jugera ſita *imme phlenzere* apud murum. Item dimidium juger in *Wilremarke* eisdem Abbati et fratribus do, lego. Item prefatos Abbatem et Conventum executores teſtamenti mei conſtituo et ordino, ut

ut ipſi univerſa legata infra ſcripta a me relicta diſtribuant, diſpenſent et ordinent, prout in hac ultima voluntate mea plenius declarabo. Volo igitur ſtatuo et ordino ut poſt meum deceſſum larga detur in carnibus, pane et vino (omiſſa: fort. *elemoſina*). Item do, lego duas libras hallenſium beginis et ſolitariis devocioribus. Item fratribus Clingenſis Monaſterii libram hallenſium. Item fratribus de domo Theutonica in *Wizenburg* libram hallenſium. Item fratribus Auguſtinenſibus in *Wizenburg* libram hallenſium. Item monialibus in *ponte ſalutis* libram hallenſium. Item monialibus in *Baden* libram hallenſium. Item Predicatoribus in Civitate Spirenſi quinque ſolidos hallenſium. Item Minoribus fratribus in *Wizenburg* quinque ſolidos hallenſium. Item ad fabricam *ſancti Petri* in *Wizenburg* decem ſolidos hallenſium. Item quatuor ſacerdotibus unctioni mee cooperantibus libram hallenſium, unicuique quinque ſolidos hallenſium *). Item ad *ſanctum Michaelem* quinque ſolidos hallenſium. Item ad fabricam *ſancti Stephani* libram hal-

*) Valor unius libræ hallenſium ſunt viginti ſolidi hallenſium.

hallenſium. Item Campanariis tres ſolidos hallenſium unicuique ſex hallenſes. Item quinque ſolidos hallenſium offerendos per triginta dies. Item ſacerdoti celebranti ad *ſanctum Johannem* quinque ſolidos hallenſium et triginta hallenſes. Item ſocio ſuo ibidem quinque ſolidos hallenſium. Item ſacerdoti in *Gartwingart* libram hallenſium. Item famule mihi miniſtranti et perſeveranti libram hallenſium. Item ancille mee *jutde*, ſi ad meum duraverit obitum veſtes mee cedent ei exceptis tribus lectis et cultura. Ego inquam *Erlewinus* lego hec de rebus meis mobilibus, ſi haberi poſſunt conſtituendo, ut ſupra, Dominum Abbatem vel ſuos ſucceſſores et Conventum *Uterine Vallis* fideles executores ſuper premiſſis. Quidquid vero reſidui fuerit in rebus mobilibus pretaxatis diſpertiatur monaſteriis monachorum et monialium Cyſtercienſium per induſtriam Abbatis predicti, prout videbitur eidem Abbati ſalubrius expedire anime mee, taliter, quod ſummus judex *jheſus Xpus* requirat ab Abbate predicto vel ſuis ſucceſſoribus, et ſic voluntatem meam ultimam transfero in Abbatem predictum et Conventum, ne vi-

videar decedere inteſtatus. Actum Anno Domini M°CC°LXXXIII° in vigilia beati *Thome* Apoſtoli (20. Dec.) in preſencia teſtium ſubſcriptorum, qui huic teſtamento vocati et rogati interſuerunt videlicct Domino Abbate *Arnoldo Uterine Vallis*, *H.* Priore, *Johanne* Camerario et *Johanne* Cantore monachis ejusdem loci. Item Magiſtro *Rulino* Officiali Domini Prepoſiti Majoris Eccleſie Spirenſis, *H.* plebano *ſancti Johannis* in *Wizenburg* et ſocio ſuo ſacerdote ad *ſanctum Stephanum* celebrante. Nos Magiſter *R.* Officialis Domini Prepoſiti Spirenſis ad peticionem dicti Magiſtri *Erlewini* huic teſtimonio ſigillum Domini Prepoſiti predicti ad cauſas duximus preſentibus appendendum.

Anno Domini L.CC.LXXX. quarto. Littere ſuper quibusdam bonis emtis erga *Nycholaum* de *Anthenwilre*. l. c. p. 234.

LVI.

Digitized by Google

LVI.

Littere ſuper tredecim maldris Siliginis cum dimidio in Scheide.
1284.

Omnibus preſencium inſpectoribus *Burcgozus de Scheide* noticiam ſubſcriptorum. Tenore preſencium publice profiteor, quod *Agnes* filia dicte *Waltſoitin de ſorhenloch* bona ſua infra ſcripta in banno ville *Scheide* ſita videlicet: quatuor jugera pratorum dicta *des ſcharphenberges wiſe*. It. dimidium quartale agrorum juxta fabricam ſitum. It. quartale agrorum ſitum ex oppoſito fontis dicti *Kwecburne*. It. dimidium quartale agrorum ſitum *uf der hole*. It. quartale agrorum ſitum ex oppoſito curie dicte *Kaltoſens hof* provida deliberacione prehabita mihi et meis heredibus conceſſit jure hereditario perpetuo poſſidenda ita videlicet, quod ego et mei heredes eidem *Agneti* ſuisque heredibus vel quibuscunque aliis, quibus ipſa id vendiderit, donaverit aut legaverit de eisdem tredecim modios ſiliginis et dimidium communis menſure predicte ville *Scheide* annuatim perſolvere debeamus, predictum quoque

que frumentum annis ſingulis ipſis aut ipſorum nuncio in Nativitate beate Virginis menſurabitur apud *Scheide* et ſtatim ſine dilacione ſuper quamcunque domum infra duo miliaria a predicta villa *Scheide* ſitam, voluerint ſeu elegerint annuatim nos eis prefatam penſionem debebimus ſub noſtris expenſis, vectura et periculo preſentare. Ad majorem autem certitudinem predicte penſionis ego pro me et meis heredibus ortum meum in dicta villa juxta curiam dictam *der Borechechers hof* ſitum pro ſubpignore obligavi. Ceterum omnes cenſus de predictis bonis ſolvendos ego meique heredes nomine predicte *Agnetis* ejusque heredum ſeu eorum quibus hujusmodi penſionem ipſam vendiderit, donaverit aut legaverit; debebimus ſtatutis terminis ſolvere annuatim. Ad hec omnia bona predicta ſemper apud ſeniorem inter heredes meos integraliter remanere debebunt perpetuo indiviſa, quocunque vero anno ego vel mei heredes dictam penſionem contra voluntatem ipſius *Agnetis* aut eorum, quibus tunc fuerit perſolvenda, non perſolverimus plene in termino ſupra dicto; ipſo facto omnia bona predicta

cum

cum ipſo ſubpignore ad ipſam *Agnethim* ſeu ad eos, quibus tunc ſolvenda erit penſio ſupradicta, ſine contradictione cum omni jure libere devolvi debebunt. Adjectum eſt eciam, quod quibuscunque prefata *Agnes* predictam penſionem in parte vel in toto vendiderit, donaverit aut legaverit eisdem in omnibus predictis ſicut et ipſi *Agneti* ego et mei heredes debebimus ſecundum modum preſcriptum per omnia obedire. In premiſſorum omnium robur et teſtimonium honorabiles Domini judices Spirenſes et Dominus *Richwinus de Schonenburc* Canonicus Eccleſie Spirenſis, qui gubernat officium ſculteti prefate ville *Scheide* ſigilla ſua ad meam et prefate *Agnetis* peticionem preſentibus appenderunt. Nos judices Spirenſes et *Richwinus de Schonenburg* Canonicus Eccleſie Spirenſis ſupra dicti ad preces predictorum *Burgozzi* et *Agnetis* noſtra preſentibus ſigilla appendimus in evidenciam omnium predictorum. Datum feria ſexta poſt feſtum omnium ſanctorum (3. Nov.) Anno Domini M°CC° LXXX°. quarto.

LVII.

LVII.

Littere ſuper octo Uncijs hall. in Offenbach. 1284.

Univerſis Xpi fidelibus preſentes litteras inſpecturis Magiſter *Rulinus* Officialis Domini Prepoſiti Majoris Eccleſie Spirenſis credere ſubnotatis. Ad noticiam univerſorum volumus pervenire quod conſtituti coram nobis in figura judicii procuratores Monaſterii *Uterine Vallis* videlicet fr. *Rudegerus* et fr. *Heinricus* confeſſi ſunt ſe nomine Abbatis et Conventus conceſſiſſe curiam ſuam ſitam in *Offenbach* apud fontem Domino *Abbeloni* militi ibidem ſuisque heredibus jure hereditario poſſidendam pro octo unciis hall. ſibi annuatim in feſto ſancti *Martini* perpetuo perſolvendis, dictus vero Abbelo et uxor ſua *Xpina* communicata manu et unanimi conſenſu curiam ſuam quam inhabitant in jam dicta villa obligaverunt ypothece titulo quod vulgo dicitur underphant prelibatis Abbati et Conventui *Uterine Vallis*, ſub tali condicione, ut ſi quando dictus *Abbelo* miles vel ſui ſucceſſores cenſum prehabitum ſolvere neglexerint termino ſupra ſcripto, ex tunc utre-

utreque curie cum ſuis attinentiis cedent predicto Monaſterio jure proprietatis perpetuo poſſidende, cunctis heredibus jam dicti *Abbelonis* militis vel coheredibus ſeu quibuscunque hominibus non valentibus contra ire. Nos igitur ad peticionem parcium duo paria litterarum eundem tenorem habencia conſcribi fecimus utrique parti unam dantes, quibus ſigillum noſtrum appoſuimus in premiſſorum robur et perpetuum firmamentum. Acta ſunt hec Anno Domini M°CC°LXXX° quarto feria ſecunda ante feſtum beati *Martini* (6.Nov.) coram teſtibus ſubnotatis, *Gerhardus* & *Ramungus milites de Offenbach*, *Anſelmus de Nuzdorf*. It. *Wolframus* & filius ſuus *Johannes de Offenbach*, *Rudegerus Butenkeimer* & frater ſuus *Dithericus*. Item *Cunradus* Sutor.

LVIII.

Littere cujusdam aree dicte Zume Schelren. 1285.

Judices Spirenſes. Anno Domini M°CC°LXXX°V°. in craſtiuo converſionis beati *Pauli* Conſtituti coram nobis in judicio *Heilmannus* prebendarius

Eccleſie Spirenſis dictus *de Vado* tutor ſeu curator quatuor puerorum *Cunradi* ſororii ſui dicti *Schelre* piſtoris una cum ipſo *Cunrado* confeſſi ſunt ſe vendidiſſe juſto vendicionis titulo Domino Abbati et Conventui Monaſterii in *Uzerstal* Ciſt. Ord. Spir. Dyoc. quandam aream contiguam domui ipſius *Cunradi* et domui ipſorum monachorum retro Eccleſiam ſancti *Mauricii* ſitam ipſis pueris ſcilicet *Adelheidi*, *Methildi*, *juthe* & *Elizabet* attinentem pro decem et novem libris hall. pecunie numerate, in utilitatem ipſorum puerorum converſe, ut dicebant, confeſſi ſunt etiam, quod ipſam aream nomine puerorum venditam ipſis Abbati et Conventui ſeu *H. Kaufmanno* confratri eorum procuratori eorum conſtituto coram judice ſeculari ſcilicet *H. Cluphel* ſculteto Spirenſi tradidiſſent et reſignaſſent preſentibus *Volzone* in *Salzove*, *Guntramo* in *hertgazeu*, *Rudolfo Razeman*, *Cunrado de Vorſt*, & *Benzone* dicto *Griben* pro teſtibus ad hoc vocatis et per dictum ſcultetum ſuper hoc eis datis. Ad majorem etiam evidentiam premiſſorum, dicti *Cunradus* & *Heilmannus* una cum *Adelheide* & *Methilde* duobus pueris pre-

prediſtis etatis legittime exiſtentibus dicto fratri *H.* et *Gerlaco* Cellerario dicti Monaſterii nomine ipſorum Abbatis et conventus dictam aream tradiderunt etiam coram nobis et publice ac liberaliter reſignarunt, caverunt etiam et fidejuſſores ſe in ſolidum conſtituerunt predicti *Heilmannus*, *Cunradus* et duo pueri predicti ſcilicet *Adelheidis* et *Methildis* pro duobus aliis pueris infra annos conſtitutis ſcilicet pro dicta *jutha* et *Elizubet*, quod ipſi cum ad annos maturos pervenerint, etiam reſignent ipſis monachis ipſam aream et quod ratam habeant dictam vendicionem et etiam pro plena warandia aree antedicte. In cujus rei teſtimonium ad preces parcium has litteras noſtro ſigillo communimus. Actum anno Domini M°CC°LXXXV°. in Craſtino Converſionis beati *Pauli* ante dicto. (26 Jan.)

LIX.

Littere ſuper VI. libras hall. ex parte Rudegeri et Irmengardis ſuper eorundem bonis in Brunneheim apud Landowe. 1285.

Nos Conſules et Scabini de Civitate *Landowe* tenore preſencium ad noticiam Univerſorum volumus pervenire, quod cum *Rudigerus miles de Otterbach* et uxor ſua *Irmengardis* Zelo Divine gracie inflammati Abbati totique Conventui *Uterine Vallis* bona ſua ſita in Marchia ville quondam dicte *Brunneheim* apud *Landowe* videlicet triginta jugera agrorum et quindecim jugera pratorum ac dimidium contulerint ac tradiderint donacione inter vivos et publice in figura judicii Spirenſis reſignaverint vero ac perpetuo proprietatis titulo poſſidenda, ipſe et conventus predicta bona eodem anno *Cunrado* dicto *Kaudtemar* civi Landowenſi ſuisque heredibus, ſicut jam pridem a predictis donatoribus conceſſa fuerant, locaverunt et conceſſerunt jure hereditario perpetuo poſſidenda pro ſex talentis hall. eccleſie ſue perpetualiter in curiam eorundem in *Landowe* annis ſingulis perſol-

ſolvendis diviſim, media parte in feſto ſancti *Martini*, et reliqua in feſto ſancti *Jahannis Baptiſte* ſub tali condicione, quod ſi dictus *C.* vel ſui heredes ſupra ſcriptis diebus terminalibus cenſum prehabitum ſolvere neglexerint, inducias habebunt ad quindenam immediate ſequentem ſolvendi eosdem cenſus ſub tali forma, quod ſi tunc negligentes extiterint in ſolvendo dictos cenſus, ex tunc predictus Abbas ſuusque Conventus eosdem cenſus ab ipſis requirent ſecundum jus et conſuetudinem civitatis Landowenſis et ad hoc exequenda bona preſcripta una cum aſſignatis pro Underphant ſepedicto Abbati et Conventui erunt obligata titulo hypotece. Hec autem ſunt bona pro underphant aſſignata, videlicet ſex jugera agrorum et dimidium in quatuor partibus ante ſilvam marchie *Queicheim*. It. unum et dimidium ſupra viam que dicitur *Rodewec*. It. tercia pars jugeri non longe ab eisdem. It. dimidium jugerum ultra viam predictam *Rodewec*. It. duo dualia verſus vallem que tenditur juxta *Nusdorf* almende. It. duo jugera in duobus locis ultra viam que venit à *Spira* in *Landowe*. It. unum juger juxta viam que ver-

 ver-

vergit à *Landowe* in *Nusdorf*. Ii. dimidium juger juxta inferiores arbores *Burnheim*. It. duale ſupra viam que venit à *Landowe* verſus *Nusdorf*. It. unum et dimidium ſupra *Calcoven*. It. unum juger et dimidium que tendunt ſupra viam que venit a *Spira* in *Gotrameſtein*. It. duale juxta Almeindam *Nusdorf*. Item duale juxta agrum Domine que dicta eſt *Habeniten*. Item dimidium juger ſupra viam que venit à *Spira* in *Gotrameſtein*. It. dimidium juger apud *Geitingen*. It. duo jugera et dimidium ſupra Almeinde *Mulnhuſen*. It. dimidium ſuper eandem Almeindam. It. duale ſupra viam qua venitur a *Spira* in *Gotrameſtein*. It. quinque jugera preter quartale in quatuor locis ſita *imme Steingeboze*. It. duale vinee ſuprà Almendam *Landowe*. It. tria jugera pratorum in duobus locis ſupra viam que tendit ultra viam que venit a *Lutramesvors* verſus *Rodenwec*. It. unum juger ſupra eandem viam juxta predictam Dominam *Hubeniten*. It. Undecim jugera et dimidium ſupra eandem viam. Interpignus additum et obligatum pro antedictis cenſibus ſunt duo jugera agri ſita in marchia *Utzingen*

gen et finiencia ſupra marchiam *Volmesheim.* De omnibus hijs bonis dabit dictus *C.* et ſui heredes annuatim ad Capellam in *Brunheim* viginti hallenſes. In horum omnium perpetuum firmamentum preſens ſcriptum ſepedictis Abbati et Conventui contulimus ſigilli noſtri munimine roboratum. Datum Anno Domini M°CC° octogeſimo quinto menſe februario.

LX.

Littere donationis Waltheri ſuper omnia bona ſua in Schiverſtat et in Wachenheim. 1285.

Judices Spirenſes. Anno Domini M° CC°LXXX°V. feria quinta poſt Dominicam *jubilate* (7. Junii.) *Waltherus* filius quondam *Diemari militis de Schiverſtat* donacione inter vivos dedit, tradidit et reſignavit publice coram nobis Domino Abbati et Conventui de *Uzerstal* curiam ſuam, jugera campeſtria prata et alia bona que habet in Schiverſtat et habuit dicta die quocunque nomine cenſeantur, una cum vineis ſuis in *Wachenheim*, nec non univerſa et ſingula bona ſua que nunc habet vel ac-

Digitized by Google

acquiret in futurum, cum pleno jure ſibi in hijs competenti tam mobilia quam immobilia, ita quod ipſum paſcent ſeu expenſas ei dabunt ad tempus vite ſue, ita quod comedet in domo Domini Abbatis omni die et annuatim ipſi Abbas et Conventus ipſi *Walthero* de dictis bonis dabunt viginti modios ſiliginis, quinque ulnas griſei panni, calcios et caligas ad ſuam neceſſitatem dum vixerit. Hoc adjecto ſi idem *Waltherus* ab eis receſſerit, triginta modios ſiliginis annuatim ſibi dabunt et nullos calcios, pannum, caligas vel expenſas, ſed pro omnibus triginta modios, ut eſt dictum, nec ipſe *Waltherus* donacionem predictam poterit nunc vel impoſterum retractare. Hujus rei teſtes ſunt multi qui continentur in littera ſigillata, et *Gerlacus* Cellerarius nomine Abbatis et Conventus in *Uzerstal* ad hoc miſſus ab ipſo *Walthero* recepit coram nobis tradicionem et reſignacionem bonorum predictorum ſuper quibus omnibus actis coram nobis ad rogatum parcium damus has literas noſtro ſigillo communitas. Actum ut ſupra.

Anno

Anno Domini M. CC. LXXX. quinto. — Littere ſuper lite ſedata de prato in *Geroltsheim* ſito. *l. c. p.* 235.

LXI.

Ad S. Martinum. Littere ſuper curiam & vineas. 1285.

Judices Spirenſes. Noverint univerſi preſencium inſpectores, quod conſtitutus in judicio coram Nobis *Heinricus* plebanus Eccleſie *ſancti Martini* ſub *Cropſesberc* donatione inter vivos tradidit et reſignavit liberaliter et publice coram nobis bona infra ſcripta, retento ſibi uſu fructu bonorum eorundem tantum ad tempora vite ſue Abbati et Conventui *Uterine Vallis* nomine ipſius monaſterii, ſcilicet: Curiam ad *ſanctum Martinum* cum ſuis pertinenciis que fuit quondam *Anshelmi*. It. unum juger vinee, quod fuit *Burkardi* dapiferi. It. juger vinee, quod fuit *Theoderici*. Item juger vinee in *Vorſt*, quod fuit *Herbordi*, It. juger vinee, quod fuit dicti *Schulere* et juger vinee in *Bubenwilre*, recognoſcens quod ipſe plebanus et quondam Ella ejus neptis etiam antea dicta bona coram ſculteto et ju-

ratis apud *ſanctum Martinum* prefatis Abbati et Conventui tradiderunt, quem uſum fructum bonorum predictorum ipſe plebanus ſibi retinuit, ſubſtancia bonorum ipſis Abbati et Conventui ſemper ſalva, et in recognicionem translati dominii promiſit eisdem Abbati et Conventui ſolidum hallenſium annuatim, dum vixerit, in feſto beati *Martini* ſe daturum. In cujus rei evidenciam damus prefatis Abbati et Conventui has patentes litteras ad rogatum ipſius *H.* plebani noſtro ſigillo communitas. Acta ſunt hec in vigilia nativitatis ſancte *Marie* (7. Sept.) Anno Domini M°CC° LXXXV° preſentibus *Rudungol* et *Arnoldo de Bernhuſen* prebendariisSpirenſibus Magiſtris *Johanne* et *Gerwico* Advocatis, fratre *H.* antiquo Cellerario, fratre *Hunberto* et fratre *H.* Magiſtro Curie *Erneſto* et aliis fide dignis.

Anno Domini M. CC. LXXX. quinto. — Littere donationis, quod bona in *Queichheim* debent cedere infirmis et decumbentibus in Monaſterio *Uterine Vallis. l. c. p.* 236.

Anno Domini M. CC. LXXXVI. — Littere ſuper abſolucione quorundam bonorum in *Lachen. l. c. p.* 238.

Anno

Anno Domini M. CC. LXXXVI. — Littere ſuper compromiſſione in arbitros circa ſilvam juxta *Lobium*. *l. c.* p. 239.

Anno Domini M. CC. LXXXVI. — Littere ſuper lite ſopita de ſylva *Loyben* inter nos et Conventum in *Hornbach*. *l.* c. p. 242.

LXII.

Littere ſuper libertatibus in Swebechingen et in Burnheim. vid. an. 1268. menſe febr. 1286.

Nos *Emicho Comes de Liningen* et *Katharina* conjugales ac Univerſitas Civitatis *Landowe* Univerſis preſentem litteram inſpecturis ſeu eciam audituris veritatis teſtimonium acceptare. Licet affectu ſincero religionem Cyſtercienſem cunctis merito venerandam univerſaliter diligamus, precipue tamen eccleſiam beate Virginis de *Uterina Valle* gratia ſpecialis amoris proſequimur et favoris, hinc eſt, quod ejusdem eccleſie de *Uterina Valle* utilitati pariter et quieti quantum poſſumus in diſtrictu noſtro et nunc et in poſterum providere volentes, quasdam libertates, quas pro ſalute animarum noſtrarum et interven

tu

tu dilecti nobis *Arnoldi* Abbatis et fratrum ſuorum dicte Eccleſie concedimus preſenti cedule duximus annotandas, inprimis videlicet indulgentes, ut in civitate noſtra *Landowe* à theloneo et eo jure quod dicitur *Ungelt*, a cenſu de area, quam in eadem poſſident civitate et ab omni cenſu ſeu exactione ab aliis ſolvendis hominibus prefata *Uterine Vallis* eccleſia ſit libera penitus et exempta, excepto eo, quod de vino, quod in predicta civitate vendunt ſeu vendent, ſolvere debent hoc quod volgariter dicitur *Ungelt* in futurum, de vino inquam, quod vendent ad brocam. Preterea permittimus eccleſie memorate, quod de bonis in *Burnheim*, que nunc habet, nullam exactionem cuiquam de cetero ſolvére teneantur. De dimidio eciam maldro avene, que vulgo *Schutzhaber* appellatur, ipſam in *Damheim* abſolventes. Inſuper quoque in *Swebechenheim* de eo jure, quod *Wegerume* volgariter nuncupatur, antedictam *Uterine Vallis* eccleſiam decrevimus fore liberam et quietam. Et ut hec noſtre donacionis auctoritas in omne tempus reliquum perpetuam obtineat firmitatem, preſentem cedulam neceſſarium ſta-

ſtatuimus noſtrorum ſigillorum munimine roborandam. Datum apud *Ivandowe* Anno Dominice Incarnacionis M°CC° octogeſimo ſexto.

LXIII.

Littera penalis ſuper V. libr. hall. & XX. maldra ſilig. & XX. maldra ſpelte ad hoſpitale in Spira. 1286.

Judices Spirenſes. Noverint preſencium inſpectores, quod coram nobis in judicio probatum eſt, quod quondam *Gotsmannus* civis Spirenſis jacens in extremis, mentis ſuæ compos, licet eger corpore, volens ſaluti anime ſue providere, ſuum condidit teſtamentum et fecit in hunc modum, ſcilicet quod quinque libre hall. annui cenſus, qui dantur per Magiſtros hoſpitalis et viginti modii Siliginis et viginti modii ſpelte annue et perpetue penſionis, qui dantur annuatim de bonis ipſius *Gotsmanni* in terminis ville *Bellenheim* ſitis, vendi debent, quolibet anno per Magiſtros novi hoſpitalis et cum denariis inde provenientibus una cum quinque predictis infirmis ibidem ad prebendam eis prius deputatam, que nihilominus eis

eis dabitur, comparari et dari carnes recentes quolibet anno perpetuo bis in ſeptimana ſcilicet in ſecunda et in quarta feria, et ſi tunc ſunt dies jejunii, recentes piſces, albi panes et bonum clarum vinum, in quantum dicti reditus Siliginis et Spelte ſeu denarii inde provenientes et dicte quinque libre hall. ſe extendunt, ſeu de hiis habere poteſt, quolibet abſente dolo, quod ipſis Magiſtris faciendum fideliter commiſit in animas eorum et ſuper juramentum per Magiſtros, qui nunc ſunt vel erunt in hoſpitali preſtitum ſeu preſtandum hoſpitali, hac pena adjecta, quod ſi ipſi Magiſtri aliquo anno vel ſeptimana predicta non fecerint ut eſt dictum, Dominus Abbas et Conventus de *Utterstal* habebunt plenam poteſtatem dicta bona ad ſe trahendi et ſibi retinendi, ita quod quatuor remedia inde faciant et inter fratres Conventus ibidem ſingulis terminis quatuor temporum anni in piſcibus, albo pane et in vino pro ſervicio proportionaliter dividant redditus ante dictos et dictas quinque libras, ſicut fieri eſt conſwetum, ut tunc memoriam animarum ipſius *Gotsmanni* et *Selfridis* uxoris ſue defunctorum faciant

ciant et habeant, alioquin dicti reditus redibunt ad hoſpitale, ſi autem venit in dubium dictos reditus infirmis hoſpitalis eſſe diſtributos et datos integre, ut eſt dictum, ſi Abbas et Conventus predicti carere noluerint, magiſter exiſtens in hoſpitali, Celleraria ſeu procuratrix infirmorum et cocus ibidem, quorum juramento crederetur, in hac parte jurabunt, ſe infirmis dictos reditus integre miniſtraſſe et dediſſe, ut tenentur, dabunt et miniſtri hoſpitalis ſingulis quatuor temporibus anni ſacerdoti novi hoſpitalis ſimulam unam, que emitur pro duobus hallenſibus et plebano ſancti *Georii* unam, ut Anniverſarium *Gotsmanni* et uxoris ſue peragant, ut tenentur, et per populum eorum memoriam facere rogent in Eccleſiis eorum, que ſimule dabuntur de bonis antedictis et quicunque bona ſeu redditus habuerint, easdem ſimulas eis dabunt. In cujus rei evidenciam ad preces *Conradi de Wintdernheim*, *Conradi de Wizenburg* et *Heiderime* ſororis quondam *Gotsmanni* executorum teſtamenti ejusdem ſigillum noſtrum una cum ſigillo *Johannis* plebani ſancti *Georii* Confeſſoris, *Gotsmanni* et *Johannis* Notarii Civium *Spirenſium*

Digitized by Google

ſium qui teſtamentum ſcripſit, hijs duximus appendendum. Datum Anno Domini M°CC°LXXXVI.

LXIV.

Littere donacionis bonorum in Hohenſtat. 1287.

Judices Spirenſes tenore preſencium ad noticiam univerſorum volumus pervenire, quod Anno Domini M°CC° LXXX°VII°. Conſtituta coram nobis in figura judicii Venerabilis matrona Domina *Elizabeth* dicta *Greven* univerſa bona ſita in *Hohenſtat*, que ante duos annos preſentibus ſcabinis predicte ville Eccleſie *Uterine Vallis*, ut confitebatur, tradidit in puram elemoſynam propter Deum, ad dictam donacionem confirmandam et ratificandam donacione inter vivos tradidit et reſignavit fratri *H.* antiquo cellerario et fr. *H.* Magiſtro curie in *Spira* nomine dicte eccleſie vero ac perpetuo proprietatis titulo poſſidenda, renuncians pro ſe ſuisque heredibus ſeu coheredibus omni juris auxilio, quo dicta donacio poſſet inpoſterum infirmari, fietque ei vive et defuncte. quod in litteris ſuper hoc confectis et

fi-

ſigillo monaſterii ſigillatis plenius continetur. In cujus donacionis perpetuum argumentum hoc publicum inſtrumentum ad rogatum ipſius donatricis prefato monaſterio contulimus ſigilli noſtri munimine roboratum. Actum die ſancte *Scolaſtice* virginis (10. Febr.) anni prenotati, coram teſtibus ſubnotatis in preſcripte donacionis teſtimonium convocatis, qui ſunt *Waltherus* Notarius, *Bertoldus* plebanus ſancti *Mauritii* & frater ſuus *Cunradus*, *Fridericus* de *Garthahe*, *Suicgerus* de *Bruſſella*, *H. Keller* et alii quam plures fide digni.

LXV.

Littere donationis bonorum in Bubenwilre. 1287.

Judices Spirenſes. Tenore preſencium ad noticiam Univerſorum volumus pervenire, quod anno Domini M°CC° LXXX° ſeptimo in die ſancte *Scolaſtice* virginis (10. Febr.) conſtitute coram nobis in figura judicii venerabilis matrona Domina *Agnes* dicta de *Walhalben* et filie ſue *Drutlint* et *Lucgart* contulerunt, tradiderunt et reſignaverunt donacione inter vivos univerſa bona ſua,

que habent in marchia ville *Buwenwilre* in vineis, redditibus, domibus ſeu quocunque vocabulo cenſeantur, Fratri *H.* Cellerario et fr. *H.* magiſtro curie in *Spira* nomine Monaſterii *Uterine Vallis* in puram elemoſinam propter Deum vero ac perpetuo proprietatis titulo poſſidenda, retento ſibi nichilominus uſufructu in eisdem bonis tantum tempore vite ſue, ipſis vero decedentibus proventus dictorum bonorum cedent integraliter monaſterio prelibato et fient de ipſis remedia pro animabus earum, prout in litteris ſuper hoc confectis et ſigillo prefati monaſterii ſigillatis plenius continentur, et renunciaverunt pro ſe ſuisque heredibus ac coheredibus omni juris beneficio canonici vel civilis, per quod dicta donacio poſſet in poſterum infirmari. In cujus donacionis perpetuum argumentum hoc publicum inſtrumentum ad rogatum ipſarum donatricum prefato monaſterio contulimus ſigilli noſtri munimine roboratum. Actum Anno et die prenotatis coram teſtibus ſubnotatis in preſcripte donacionis teſtimonium convocatis, qui ſunt *Waltherus* Notarius, *Bertholdus* plebanus ſancti *Mauricii* et frater ſuus

Cun-

Cunradus, *Fridericus de Gartahe*, *Swicgerus de Bruſſella*, *H. Keller* et alii quam plures ſide digni.

LXVI.

Super bonis Domini Erphonis Decani ſancti Widonis. 1287.

Coram Nobis judicibus Spirenſibus in forma judicii conſtitutus Dominus *Erpho* Decanus Eccleſie ſancti *Widonis* Spirenſis vendidit et tradidit et ſe vendiſſe et tradidiſſe publice eſt confeſſus, curiam ſuam cum ſuis attinentiis ſitam uffe dem ſande in villa *Ditensheim* ac vineas nec non univerſa bona ſua, que habet in marchia ejusdem ville *Ditensheim* Venerabilibus in Xpo Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* et eorum Monaſterio memorato pro pretio centum et decem librarum hallenſium uſualium et bonorum, quod utique pretium confeſſus eſt prefatus Dominus Decanus ab eisdem Abbate et Conventu plene et integraliter recepiſſe et in ejus utilitatem fore converſum, transferens in eosdem Abbatem et Conventum nec non Monaſterium eorum predictum poſſeſſionem, proprietatem, dominium et

 aliud

aliud quodlibet jus, quod ſibi in dictis bonis competere poterat aut debebat, conſtituit etiam ſe warandum eorundem bonorum generaliter adverſus omnem hominem, ut eſt juris, renuncians publice et expreſſe exceptioni pecunie non numerate, non ponderate, non tradite, nec recepte, nec ſolute, doli mali, in factum actioni, beneficio reſtitucionis in integrum, et quo deceptis ultra dimidium juſti pretii ſubvenitur, nec non litteris ſeu privilegiis quibuscunque à ſede Apoſtolica vel aliunde impetratis aut impetrandis ſub quacunque forma cunctisque juris clauſulis Canonici et Civilis, Conſuetudinarii et ſtatuti publici et privati quibus juvari poteſt quoquo modo, contra preſentem vendicionis contractum in judicio vel extra per ſe vel per alium aut per alios in poſterum vel ad preſens. In quorum evidentiam et probationem perpetuam ſigillum curie Spirenſis appendi fecimus ad preſentes. Ad peticionem Domini Decani ſupradicti. Datum et Actum Anno Domini M°CC°LXXX ſeptimo, feria tertia ante feſtum Aſcenſionis Domini, (24. Maij) preſentibus Magiſtro *Marcio* Canonico ſancti *Germani*, Magiſtro

H.

H. Phiſico Canonico ſancti *Widonis*, Domino *Johanne* prebendario ejusdem ſancti *Widonis* eccleſiarum Spirenſium, *Walthero de Slegeltal* et *Cunrado* tabellione curie Spirenſis et aliis quam pluribus fide dignis ad hoc vocatis ſpecialiter et rogatis.

Anno M. CC. LXXX. octavo. — Littere donationis ſuper vineas Domini *Hartmudi* in *Didensheim. l. c. p.* 244.

Anno Domini M.CC.LXXXVIII. — Littere ſuper abſolutione unius Urne olei, quam dedimus Eccleſie in *Mornesheim. l. c. p.* 245.

LXVII.

Littere ſuper prato in Genſen. 1288.

Nos *Alexander* Decanus totumque Capitulum Eccleſie Spirenſis notum facimus preſencium inſpectoribus univerſis, quod nos communi tractatu locavimus et confitemur nos locaſſe in emphiteoſim *Hedewigi* ſorori Domini *Cunradi* preſcripti prebendarii quondam Eccleſie Spirenſis dicti de *Gospolczheim* et ſuis heredibus pratum quod dictus quondam prebendarius Eccleſie noſtre Spirenſis legavit, quod idem preben-

darius olim emit a *Diterico de Dudenwilre* ſitum in terminis ville *Genſſen* pro annuo cenſu duorum modiorum tritici nobis annis ſingulis dando et preſentando a dicta *Hedewige* et ſuis heredibus, ut eſt ſubſcriptum, in civitate Spirenſi ſuper granarium noſtrum in feſto Nativitatis beate Virginis *Marie* vel ante non obſtante grandine, exercitu et ſterilitate ſeu alio caſu fortuito qualicunque ipſius *Hedewigis* et heredum ſuorum periculo, laboribus et expenſis ita videlicet quod poſt mortem dicte *Hedewigis* ſenior ſemper ejus herès dictum pratum habeat, poſſideat et nos de cenſu annuo expediat, quemadmodum eſt preſcriptum pro indiviſo et ſic de uno herede ſeniore poſt mortem ejus in tunc heredem ſeniorem viventem dictum pratum in diviſum tranſiet in perpetuum ſucceſſive fraude et dolo penitus circumſcriptis. Et ſi dicta *Hedewigis* et ejus heredes ſeu heres ſenior, ut eſt dictum, in ſolucione dicti annui cenſus aliquo anno ſeu termino fuerint negligentes aut remiſſi, quod abſit, ex tunc dictum pratum ad nos absque qualibet contradictione devolvetur, quod vulgariter dicitur *uſgeholt*,

poſt

Digitized by Google

poſt quindenam proximam a dicto termino numerando et nobis liberum et locandum cuicunque voluerimus dictum pratum integraliter remanebit. In quorum evidenciam et probacionem perpetuam prefate *Hedewigi* et ſuis heredibus has litteras ſigillo judicum Spirenſium tradidimus ſigillatas, quod ad noſtram peticionem preſentibus eſt appenſum. Et nos judices Spirenſes ſigillum noſtrum ad peticionem Venerabilium in Xpo Dominorum Decani et Capituli predictorum appendimus hijs litteris in teſtimonium omnium premiſſorum. Datum et Actum Anno Domini M°CC°LXXX°VIII°. In Craſtino beati *Johannis Baptiſte.* (25. Junii.)

LXVIII.

Littere ſuper terciam partem bonorum Sigelonis dicti Groz de nova Civitate. 1288.

Ego *Sigulo* dictus *Groz* civis *Nove civitatis* tenore preſencium publice profiteor et proteſtor, quod cum ego jam dudum accedente conſenſu et libera voluntate *Kunegundis* uxoris mee *Sigulonem* ſcolarem filium *Wernheri* filii

 mei

mei in tercia parte bonorum meorum mobilium et immobilium poſt obitum ſeu deceſſum felicis memorie conjugis mee jam pridem defuncte cum predicta *Kunegunde* quomodolibet conquiſitorum et quocunque titulo poſſeſſorum heredem legittime conſtituerim et mihi deputaverim ac ſubſtituerim ſucceſſorem, *Bertoldo* dicto *Gans* tunc ſculteto *nove Civitatis* ipſi *ſiguloni* nepoti meo tutore ad conſervacionem eorundem bonorum a me legittime deputato et provide conſtituto, coram quo *B.* ſculteto judicio preſidenti per ſentenciam eſt obtentum et lucide declaratum, quod ſepedicta bona abſque quolibet prejudicio filiorum ſeu quorumlibet heredum meorum et nulla eorum contradictione obſtante cuicunque mihi placet libere dare poſſum, et nunc idem *Sigulo* nepos meus Monaſterium in *Uzerstal* divina inſpiracione voluntarie ſit ingreſſus de tutoris ſui prefati conſenſu, poſt ſuam recepcionem divino nutu libere conferens ſe et ſua. Ego pie devocioni et ſalubri ejus ad Deum converſioni affectu pio congratulans et congaudens ejus quoque donacionem prefatam dicto monaſterio factam approbans et quantum

poſ-

poſſum et debeo ratificans et confirmans loco dicti *Sigulonis* nepotis mei Cenobium ipſum in *Uzerstal* heredem prefate tercie partis bonorum meorum mobilium et immobilium ordino et conſtituo pleno jure, preciſe volens, ut in ipſa tercia parte loco dicti pueri hereditario jure mihi ſuccedat monaſterium memoratum nullius impediente contradiccione qualibet vel obſtante. Ita tamen quod de univerſitate dictorum bonorum meorum cum *Kunegunde* prefata conquiſitorum, excipio redditus ſex maldrorum Siliginis et redditus unius ame vini, excipio etiam dimidium juger vinee ſitum in *Didensheim*, que pro remedio anime mee deputavi aliis piis locis. Sepedictam itaque terciam partem bonorum meorum prefatum puerum, imo loco ipſius dictum cenobium jure hereditario contingentem de voluntate et aſſenſu prefate *K.* uxoris mee jam voluntarie et libere reſignavi et de conſenſu antedicti tutoris à Venerabili Domino Abbate in *Uzerstal* pro annuo cenſu recepi retento mihi de voluntate ipſius Abbatis uſufructu in ipſis bonis pro tempore vite mee et libera facultate utendi bonis ipſis et pro neceſſitate

 ma-

manifeſta et evidenti. ſi ingruerit, bona eadem diſtrahendi vel etiam commutandi absque dolo quolibet et prejudicio Monaſterii memorati, Profiteor inſuper per preſentes, quod ego preter terciam partem predictam redditus octo maldrorum Siliginis, que habeo in *Veningen* donacione inter vivos de conſenſu *K.* uxoris mee predicte eidem monaſterio in *Uzerstal* in remedium anime mee tradidi ſeu donavi, de quibus taliter ordinavi, ut monachis ejusdem loci anniverſarium meum et dicte *K.* uxoris mee et noſtrorum progenitorum bis in anno agentibus ſcilicet feria quarta quatuor temporum poſt Dominicam *invocavit* et feria quarta ebdomade pentecoſtes eisdem diebus refectio procuretur. Actum in *Nova Civitate* Anno Domini M°CC°LXXX° octavo, preſentibus diſcretis viris *Johanne* ſculteto *nove Civitatis* et *Johanne* Magiſtro Civium ibidem, *Hermanno* dicto *Mezeler*, *Gotsmanno*, *Brungero*, *Heilmanno* filio *Sigulonis de Durenkeim*, *Gotfrido* dicto *Keſcelrinc*, *Bertramo de Viſchelingen*, *Bertoldo* dicto *Gans*, in horum itaque robur et perpetuam firmitatem preſentes litteras ſigillo *Nove Civitatis* pecij communiri. LXIX.

LXIX.

Littere ſuper decem ſolidos in vico Cerdonum. Ad pytanciam.

1289.

Coram nobis judicibus Spirenſibus in forma judicii conſtituta *Margareta* converſa filia dicti de *Gumersheim* redditus decem ſolidorum hall. ſuper curia *Cunradi de Tanneſtat* ſita in Civitate Spirenſi apud *Schetzelinum* viris religioſis Abbati et Conventui in *Uzerstal* donavit et tradidit pro ſubpignore in ſolucionem duarum librarum hall. quas ipſa *Margareta* de domo ſua ſita etiam in civitate Spirenſi apud Predicatores prefatis Abbati et Conventui dare tenetur annis ſingulis nomine cenſus, quos quidem redditus decem ſolidorum hall. prefatus *Cunradus de Tanneſtat* eciam in noſtra preſencia in jure conſtitutus promiſit annis ſingulis pro ſe et ſuis heredibus dare et aſſignare absque fraude ſupradictis Abbati et Conventui, ſuſcipiens dictam ſuam curiam coram Nobis à Monaſterio memorato. Prefata eciam *Margareta* promiſit dictos fratres in dictis redditibus eis ab ea pro ſubpignore obligatis nullo modo de

ce-

cetero inpedire. In quorum evidenciam ſigillum noſtrum appendi fecimus ad preſentes ad peticionem parcium predictarum. Datum Anno Domini M°CC° LXXX°IX°, feria ſexta poſt Purificationem beate virginis *Marie.* (4. Febr.)

Anno Domini M.CC.LXXX.IX. — Littere Compromiſſionis in alios arbitros ſuper *Heingereide. l. c.* p. 246.

Anno Domini M. CC. LXXXIX. — Littere ſuper ſententiam datam contra ruſticos per juris peritos ſuper *Heingereide. l. c.* p. 251.

Eodem anno ſententia modo dicta contra ruſticos per jurisperitos et milites. *l. c.* p. 255.

LXX.

Littere donacionis bonorum in Bebingen in recompenſam bonorum in Otterſtat. 1289.

Coram nobis judicibus Spirenſibus conſtitutus in jure *Volmarus* dictus *Knolcz* civis Spirenſis, omnia et ſingula, que Domina *Bertha de Rorhus* relicta quondam *Heinrici an der ecke* fecit, ordinavit et diſpoſuit de bonis in *Bebingen* et de bonis ſuis univerſis que ha-

habuit in Civitate Spirenſi, que dudum ſe aſſerit donaſſe eidem Domine *Berthen* et banno, excepta ſua curia, quam inhabitat ſita in civitate ſpirenſi, que quidem bona univerſa dicta Domina *Bertha* Abbati et Conventui Monaſterii de *Uzerstal* in *Bebingen* predicta in recompenſam bonorum ipſorum Abbatis et Conventus in *Otterſtat* ſitorum dicto *Volmaro* Donatorum ab eisdem Abbate et Conventu donavit et tradidit et bona que habuit in banno Civitatis Spirenſis predicta, excepta dicta curia in recompenſam eorundem bonorum de *Otterſtat* et donatorum *Cunrado Stella* civi Spirenſi donavit pro bonis ſuis in *Bebingen* ſitis quibuscunque, que idem *Stella* dictis Abbati et Conventui pro dictis bonis in *Otterſtat Knolczoni* donatis donavit et tradidit in recompenſam eorundem, ratificavit et rata habere promiſit, nec contra ea aliqualiter facere vel venire, prout in litteris noſtris nec non Civitatis Spirenſis ac dicti Abbatis et Conventus plenius eſt expreſſum. In quorum evidenciam ſigillum noſtrum preſentibus eſt appenſum. Datum Anno Domini M°CC°LXXX°IX. feria ſexta poſt *Letare*. (25 Martii.)

LXXI.

LXXI.

Concambium inter bona in Bebingen et Otterſtatt. 1289.

Nos judices, conſules nec non Univerſi Cives Spirenſes notum facimus preſencium inſpectoribus univerſis, quod nos litteram ſubſcriptam nobis ab honeſta matrona Domina *Bertha* filia quondam *Wernheri de Rorhus* relicta quondam *Heinrici an der ecke* exhibitam vidimus non abolitam non cancellatam nec in aliqua ſui parte viciatam et eam de verbo ad verbum perlegimus hunc tenorem continentem — Nos judices, Conſules et Univerſi Cives Spirenſes tenore preſencium publice proteſtamur, quod honeſta matrona Domina *Bertha* filia quondam *Wernheri de Rorhus* relicta quondam *Heinrici an der ecke* conſtituta coram nobis et *Burchardo* dicto *frunt* ſculteto noſtre Civitatis Spirenſis probavit legittime per tres teſtes ydoneos. per ipſum ſcultetum ſecundum jus et conſuetudinem noſtre civitatis ad hoc datas videlicet per *Johannem de Rorhus* fratrem ſuum *Petrum* fratrem *Volmari* dicti *Knoltz* et *Berngerum* filium ſororis ejusdem *Vol-*

Digitized by Google

Volmari, quod idem *Volmarus* dictus *Knoltz Irmengarde* dicta *Zarten* uxore ſua vivente, univerſa omnia et ſingula bona ſua immobilia in Civitate Spirenſi et extra ubicunque ſita, predicte Domine *Berthe* pleno jure dedit, tradidit et publice reſignavit, quam donacionem et tradicionem et reſignacionem predictorum bonorum idem *Volmarus* ipſi *Berthe* illo tempore facere de jure potuit ſecundum jus et conſuetudinem Spirenſis Civitatis, ſuper quibus omnibus dictus *Burckardus* ſcultetus ex debito ſui officii dedit hos in teſtes videlicet *Johannem* dictum *Kranich* et *Heinricum de Colonia* civium Magiſtros, *Johannem de Rorhus*, *Sifridum Rethſchelin*, *Bernhohum de Corona*, *Voltzonem in deme Salczhove*, *Volmarum* dictum *Knoltz*, *Marquardum* dictum *Lamesbuch*, *Heinricum* dictum *Kluphel*, *Cunradum* et *Bernhohum* fratres de *Columba* et *Cunradum Retſchelin* Conſules Spirenſes et alios quam plures fide dignos, et nos in evidenciam omnium premiſſorum ad preces dictarum parcium has patentes litteras noſtre Civitatis ſigillo communimus. Datum Anno Domini M°CC°LXXXIX°. feria ſecunda

cunda proxima poſt Dominicam *Oculi mei ſuper.* — Cum igitur ex tenore dictarum litterarum invenimus dictam Dominam *Bertham* habere poteſtatem et auctoritatem ordinandi, faciendi et disponendi de bonis Univerſis dicti *Volmari Knoltzonis* quod ei placuerit ſecundum jus et conſuetudinem civitatis Spirenſis ſentenciando unanimiter pronunciamus omnia que dicta *Bertha* inſerius ordinavit, fecit et diſpoſuit de quibusdam bonis dicti *Volmari Knoltzonis* valere debere perpetuo et perſiſtere omni robore firmitatis, contradiccione qualibet non obſtante. Que quidem Domina *Bertha* coram Nobis et *Burchardo* dicto *frunt* ſculteto noſtre civitatis predicte conſtituta de conſenſu et libera voluntate dicti *Volmari Knoltzonis* univerſa bona que idem *Knoltzo* habuit in terminis et in villa *Bebingen* videlicet, tercia pars decime de *Bebingen* et media pars juris patronatus eccleſie de *Bebingen* ejusdem et alia bona quecunque habet et habuit ibidem viris religioſis et in Xpo honorandis Domino Abbati et Conventui Monaſterii de *Uzerstal* Ord. Ciſt. Spir. Dyoc. donavit et tradidit et ſe donaſſe et tradidiſſe publice

lice eſt confeſſa in recompenſam univerſorum bonorum, que dicti Dominus Abbas et Conventus in villa et terminis *Otterſtat* habent, qualiacunque ſint, dicte Domine *Berthe de Rorhus* pro bonis ejusdem et aliis bonis ſubſcriptis nomine Cambii a dictis Domino Abbate et Conventu coram Nobis antea traditorum. *Cunradus* eciam dictus *Stella* noſter concivis Spirenſis ſororius dicti *Volmari* curiam ſuam dictam *Hubhof* cum agris, pratis, paſcuis et nemoribus et bonis aliis quibuscunque, que in villa et terminis *Bebingen* habet cum univerſis eorum attinenciis pro dicta Domina *Bertha* et nomine ejusdem dictis Abbati et Conventui de *Uzerstal* eciam in recompenſam dictorum bonorum Abbatis et Conventus predictorum ſitorum in *Otterſtat* dicte Domine *Berthe* ſuperius donatorum donavit, tradidit et aſſignavit ſimpliciter absque dolo, vice verſa autem dicta Domina *Bertha* univerſa bona in banno civitatis Spirenſis ſita ad dictum *Knolczonem* ex ſucceſſione quondam ſui ſoceri, patris videlicet dicti *Cunradi ſterre* devoluta, excepta curia ſua dicta *zume Sterren* in Civitate Spirenſi ſita, quam ipſe *Knoltz* in-

 ha-

habitat, donavit et tradidit *Cunrado Sterre* predicto nomine Cambii et in recompenſam dictorum bonorum ipſius *Cunradi* in *Bebingen* ſitorum ſcilicet curie dicte *Hobhof* et bonorum aliorum ſuperius ſpecificatorum, que dictus *Cunradus Stelle* dictis Dominis Abbati et Conventui pro dicta Domina *Bertha* donavit ſuperius pure, ſimpliciter, irrevocabiliter et in totum, Domina *Bertha* eciam prenotata adhoc in perſona propria centum libras hall. dictis Abbati et Conventui Monaſterii de *Uzerstal* in recompenſam dictorum bonorum de *Otterſtat* donavit coram Nobis, tradidit et aſſignavit, et promiſerunt unanimiter tam dicti Dominus Abbas et Conventus, quam Domina *Bertha* et eciam *Cunradus Sterre* predicti unus alterum in bonis ad unumquemque ipſorum nomine Cambii devolutis, ut ſupra ſcriptum eſt, non impedire, non turbare, nec impetere vel aliqualiter moleſtare, ſed ſe velle omnia et ſingula prenarrata, rata habere atque grata, quemadmodum ſuperius eſt expreſſum, fraude et dolo penitus circumſcriptis. Super quibus dictus *Burchardus* ſcultetus Spirenſis ex debito ſui Officii dedit hos in teſtes

vi-

videlicet *Johannem* dictum *Kranich* et *Heinricum de Colonia* civium Magiſtros, *Johannem de Rorhus*, *Sifridum Retſchelin*, *Bernhohum de Corona*, *Volczonem in deme Salzhove*, *Volmarum* dictum *Knoltz*, *Marquardum* dictum *Lambesbuch*, *Heinricum* dictum *Kluphel Cunradum* et *Bernhohum* fratres *de Columba* et *Cunradum Retſchelin* conſules Spirenſes et alios quam plures fide dignos. Et nos in teſtimonium et evidenciam omnium predictorum et ſingulorum ad peticionem et inſtanciam dictarum parcium ſigillum noſtre Civitatis Spirenſis appendimus ad preſentes. Datum et Actum Anno Domini M°CC° LXXX° nono, Sabbato poſt Dominicam *Letare*. (26. Martii.)

Anno Domini M.CC.LXXXIX. — Littere Domini *Rudolfi* Regis de *Heingereide* ſuper compromiſſione in arbitros. *l. c.* p. 348.

Anno Domini M. CC. LXXXIX. — Littere ſuper cenſu dando de inſula Reni dicta *Wolfauwe*. *l. c.* p. 250.

Digitized by Google

LXXII.

Littere ſuper V. amis vini in Bubenwilre ad infirmariam. 1289.

Judices Spirenſes. Conſtitutis in preſencia noſtra *Adelheide* filia quondam *Cunonis militis de Godrameſtein* et *Volzone* marito ejus ex parte una et *Heinrico* dicto *Wolver milite de Godramſtein* filio dicte *Adelheidis* ex altera renunciaverunt *Adelheidis* et *Volzo* predicti libere unanimi conſenſu omni juri et actioni, quod vel quam habebant vel habere poterant, communiter vel diviſim in bonis mobilibus et juribus quibuscunque à dicto *H.* milite poſſeſſis vel quaſi ex quacunque inſtitucione vel ſucceſſione vel quavis alia cauſa ad ipſum pervenerint preſtitis ab ipſis *A.* et *V.* corporaliter juramentis, quod nunquam contra predicta veniant in parte vel in toto per ſe vel alios fraude et dolo penitus circumſcriptis et hoc idem promiſerunt ſe facturos in judicio ſeculari, ubi et quando a dicto *H.* milite fuerint requiſiti. Predictus etiam *H.* dictus *Wolver* miles dedit, ceſſit et transtulit in predictam A. matrem ſuam ac pueros ſuos, quos ex ea genuit vel generare po-

poterit in futurum prefatus *Volzo* omne jus et actionem, quod vel quam habet idem *H.* miles vel habere videtur nunc vel eciam in poſterum habiturus eſt·ex ſucceſſione materna in bonis que dicta *Adelheidis* mater ejus in *Clingen* poſſidet et novem libris hall. in quibus ipſi *Adelh.* Magiſter *Witdego* Canonicus Spirenſis tenetur et quinque amis vini annui reditus in *Franckenwilre*, quos pater dicti *H.* militis ipſi *Adelheidi*, quoad viveret tantum deputaverat, et hec fecit ſepefatus *H.* miles ea condicione et modo, quod ſi dicta *Adelh.* et pueri ſui predicti omnes ſine liberis ſeu heredibus deſcendentibus ab ipſis deceſſerint, omnia bona predicta ad ipſum *H.* vel heredes ſuos, qui pro tempore fuerint, libere revertantur, nec *Volzonis* predicti heredes alii aliquod ſibi jus vendicare valeant unquam in predictis, habebit eciam *Volzo* predictus poſt obitum *Alh.* predicte jus quod ſecundum conſuetudinem patrie viri in bonis mulierum habere ſolent, non aliam duceret uxorem, tunc bona predicta apud pueros, quos ipſe ex dicta *Adelheide* genuit, libere remanebunt, ipſo *V.* excluſo, hujusmodi autem pueris non ex-

iſtentibus, idem *Vol.* uſumfructum in bonis predictis libere habebit ad dies vite ſue tantum, nec bona predicta vendi vel permutari poſſunt vel debent ſine conſenſu dicti *H.* militis, et hec omnia et ſingula predicta fecit dictus *H.* miles nomine ſuo et uxoris ſue legittime et promiſit eciam in judicio ſeculari in locis competentibus, ubi et quando ipſe requiſitus fuerit eandem donacionem, ceſſionem et translacionem ſe facturum. In hec omnia et ſingula partes predicte unanimiter per omnia conſenſerunt et predictis contente fuerunt, rogantes et ſupplicantes ut ad robur et evidenciam premiſſorum ſigillum noſtrum preſentibus appendere curaremus. Nos igitur ad inſtanciam partium predictarum ſigillum noſtrum preſentibus duximus apponendum. Datum et Actum preſentibus *Engelfrido* presbitero rectore eccleſie in *Frisbach*, *Johanne* filio *Ysfridi de Andernaco* clerico et aliis fide dignis Anno Domini M° CC° LXXX° nono. Feria quarta poſt feſtum beati *Jacobi* Apoſtoli. (27. Julii.)

LXXIII.

Digitized by Google

LXXIII.

Littere empcionis bonorum in Bebingen pro MC. libris hallenſium.
1289.

Judices, Conſules et univerſi cives Spirenſes. Quoniam ea que in tempore geruntur, oblivionis devio adimuntur, expedit ea ſubſidio ſcripturarum roborari, ea propter tenore preſencium profitemur publice proteſtando, quod conſtituti coram nobis et *Burchardo* dicto *Frunt* ſculteto Spirenſi honeſta matrona Domina *Bertha* relicta quondam *Cunonis* dicti *de Stella* civis Spirenſis et ſui liberi videlicet Domina *jtha* uxor *Friderici* dicti *Sömer*, *Wernherus*, *Elizabeth* & *Cunradus* dictus *Bickenbach* ac *Johannes* dictus *Druckint* quondam filiaſter dicte Domine *Berthen* pro ſe tantum ſolo manibus coadunatis et unanimi conſenſu ipſorum omnium vendiderunt et tradiderunt et ſe vendidiſſe et tradidiſſe publice ſunt confeſſi viris religioſis et in Xpo honorandis Domino Arnoldo Abbati Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Ciſt. Spir. dyoc. totique Conventui ejusdem Monaſterii in *Uzerstal* juſto vendicionis titulo curiam eorum

 ſitam

ſitam in villa *Bebingen*, decimam, agros campeſtres, prata et univerſa ac ſingula bona in terminis dicte ville *Bebingen* ſita, quocunque nomin● cenſeantur, que bona eis jure hereditario a quondam *Cunrado* ſeniore dicto *Stella* obvenerunt, cum omni jure eis in bonis predictis ex quacunque cauſa competenti, pro mille et Centum libris hallenſium bonorum, cujus pecunie trecentas libras hall. dicti Abbas et Conventus dictis perſonis ſcilicet Domine *Berthen* et ſuis liberis predictis ſolverunt, tradiderunt et numeraverunt, prout ipſa Domina *Bertha* et dicti ſui liberi publice ſunt confeſſi coram nobis, hoc adjecto, quod prefati Dominus Abbas et Conventus per ſollempnem ſtipulacionem interpoſitam octingentas libras hall. adhuc ſolvendas eisdem dictis perſonis infra quadringennium a feſto Purificacionis beate Virginis *Marie* proxime nunc venturo ſolvere et dare promiſerunt; inter ipſos eciam Abbatem et Conventum ac *Bertham* nec non ſuos liberos utraque parte in hoc conſenciente taliter eſt conventum, quod ipſe Abbas et Conventus in ſolucione dictarum octingentarum librarum hall. de dictis

bonis

bonis in *Bebingen* ſitis, ipſis *Berthen* et liberis ſuis dabunt annuatim ducentos modios Siliginis dative, cum qua mercator pagare poteſt mercatorem et eosdem ducentos modios eis ante domum ſuam, quam in Spira elegerint, annis ſingulis in feſto Nativitatis ſancte *Marie* preſentare debent eorum Vecturis, periculo, laboribus et expenſis. Adjectum eſt eciam, quod quocunque anno infra quadrigennium ante purificationem ſancte *Marie* prefati Abbas et Conventus quadringentas libras hall. ipſi *Berthen* et ſuis liberis dederint, a penſione centum modiorum Siliginis erunt penitus abſoluti. Et ſi alias quadringentas libras hall. infra ipſum quadringennium ante purificacionem ſancte Genitricis Dei prefate *Berthen* ac ſuis liberis dederint, a tota penſione ducentorum modiorum Siliginis erunt penitus abſoluti, ſi vero, quod abſit, in ſolucione prefate pecunie infra quadringennium erunt negligentes in parte vel in toto, ad ipſam penſionem, ſi quam cum quadringentis libris hall. infra predictum quadringennium non reemerunt, perpetuo ipſi *Berthe* et ſuis liberis ac eorum heredibus ſolvere et tradere atque

 dare

dare tenebuntur de bonis antedictis, ad quod prefati Abbas et ſuus Conventus Monaſterii de *Uzerstal* dicta bona, ſe et ſuum Monaſterium predictum ac eorum ſucceſſores perpetuo obligarunt, quæ inquam bona predicta cum ſuis attinenciis et juribus univerſis ſibi in ipſis bonis predictis competentibus nobis communiter ſentenciantibus, quod id facere poſſunt, dicta *Bertha* et ſui liberi ſupradicti memoratis Abbati et Conventui ſeu eorum monaſterio ſepefato tradiderunt liberaliter et publice reſignaverunt. Promittentes coram Nobis et *Burchardo* ſculteto antedicto de curia, decima et bonis omnibus antedictis eisdem Dominis Abbati et Conventui ſeu ipſorum Monaſterio de *Uzerstal* predicto ſe facturos Warandiam per annum et diem juxta dicte civitatis noſtre conſuetudinem generalem. Renunciantes ad hec expreſſe pro ſe et ſuis ſucceſſoribus quibuscunque excepcioni pecunie non numerate, non tradite non recepte nec ſolute, doli mali, in factum accioni, beneficio reſtitucionis in integrum et quo deceptis ultra dimidium juſti precij ſubvenitur, nec non litteris, ſeu privilegiis quibuscunque a ſede apoſtolica vel aliun-

aliunde impetratis aut impetrandis, cunctiſque juris clauſulis Canonici et Civilis, conſuetudinis et ſtatuti, publici et privati, quibus iidem venditores juvari vel venire poſſent per ſe vel alios ex cauſa qualicunque inpoſterum vel ad preſens contra hunc contractum publicum ſeu eciam inſtrumentum ſe et ſuos ſucceſſores ad predicta omnia et ſingula perpetuo ſervanda litteris preſentibus obligantes. Super quibus omnibus prefatus *Burchardus* dictus *ſrunt* ſcultetus ſpirenſis ex debito ſui Officii ſecundum jus et conſuetudinem dicte noſtre civitatis dedit hos in teſtes, *Johannem* dictum *Kranich* et *Cunradum de Columba* civium Magiſtros, *Sifridum* dictum *Retſchelin*, *Bernhohum de Corona*, *Volczonem in dem Salzhove*, *Marquardum* dictum *Lamesbuch*, *Heinricum* dictum *Kluphel*, *Ebelinum ante monaſterium*, *Cunradum* dictum *Retſchelin*, *Bernhohum de Columba*, *Wernherum* dictum *Sydinſwantz* et *Knolzonem* dictum *Zoller* conſules Spirenſes et quam plures alios fide dignos. Et nos in teſtimonium et evidenciam omnium premiſſorum ad preces dictarum parcium in predicta omnia utrinque conſenciencium damus has

Digitized by Google

has patentes litteras ſigilli noſtre civitatis predicte munimine roboratas. Actum et datum Anno Domini M°CC°LXXXIX°. in Craſtino beatorum *Symonis* et *Jude* Apoſtolorum. (29. Oct.)

LXXIV.

Littera penalis Uterine Vallis.
1289.

Nos frater *Arnoldus* dictus Abbas totusque Conventus *Uterine Vallis* tenore preſencium profitemur publice nos recepiſſe à felicis memorie *Heidendrut* et filio ſuo *Gerlaco* monacho noſtro octoginta talenta hallenſium et comparaſſe cum eis à *Burkardo milite de Gotdrameſtein* redditus perpetuos viginti et nnius maldrorum Siliginis ſuper bonis in Morensheim, ad hoc nos preſentibus obligantes, quod eosdem redditus annuatim fratri *Gerlaco* prefato pro ſua infirmitate in infirmariam noſtram asſignabimus tantum tempore vite ſue, ipſo vero decedente, dicti redditus perpetuo aſſignabuntur in prefatam noſtram infirmariam pro ſolacio infirmorum et maxime decumbentium, ſub tali pena quod ſi nos vel noſtri ſucceſſores dictos red-

redditus quocunque anno ad alios uſus, quam preſcriptum eſt, converterimus, eodem anno ipſi redditus Canonicis eccleſie ſancti *Petri* in *Wormacia* dabuntur pro eorum beneplacito illo anno diſponendi ſalva nobis ſemper proprietate dictorum reddituum, qui annis ſequentibus, cum preſcripta tenuerimus, ad nos devolventur ſub pena et conditionibus prenotatis. In cujus rei teſtimonium preſentem litteram Venerandis Dominis Canonicis prefate Eccleſie ſancti *Petri* contulimus ſigilli noſtri munimine roboratam. Datum Anno Domini M°CC°LXXX nono.

Anno Domini M.CC.LXXX nono — Littere Domini *Friderici* Epiſcopi Spirenſis ſuper Eccleſiam et decimam in *Bebingen*. *l. c.* p. 259.

Sub Abbate Gerlaco.

LXXV.

Littere ex parte Sigelonis ſuper quedam debita nobis tradita. 1290.

Coram nobis judicibus Spirenſibus in figura judicii conſtitutus *Sigelo* dictus *Magnus* Civis *Nove Civitatis* omnia debita in quibus *Heinricum* dictum *Dur-*

Durrewirt, *Hugonem* filium ſuum, *Hiltegundim* uxorem filii ſui, *Sifridum* filium dictum *Heime* et *Mezam* ejus ſororem ſibi aſſerit obligatos et omnes actiones, impetitiones et requiſitiones ſibi erga easdem perſonas ex quacunque cauſa usque in diem hodiernum competentes et omne jus ſibi competens in eisdem Domino Abbati et Conventui Monaſterii de *Uzerstal* donavit, ceſſit et deputavit cauſa ſpecialis amicitie, quam habet erga dictos fratres ſeu ordinem eorum et precipue propter Deum pure ſimpliciter, irrevocabiliter et in totum, promittens fide preſtita ab eodem predictos Abbatem et Conventum in dictis debitis, actionibus, impeticionibus et requiſitionibus ac juri nulla tenus impedire, nec hanc donacionem revocare ſeu ceſſionem, ſed ſe easdem velle ratas habere atque gratas, quem ad modum eſt preſcriptum fraude et dolo penitus circumſcriptis. In quorum evidenciam ſigillum noſtrum ad peticionem dicti *Sigelonis* appendimus huic ſcripto. Datum Anno Domini M°CC° XC°. Sabbato ante Dominicam *Invocavit* (18. Febr.), preſentibus Domino *Engelfrido* rectore Eccleſie in *Frisbach* et aliis

aliis quam pluribus fide dignis teſtibus. ad hoc vocatis ſpecialiter et rogatis.

LXXVI.

Super XXX Solidis hall. & XII. Solidis hall. in Annewilre.

1290.

Ego *Adelheidis Sibelonis de Annewilre* quondam ſculteti relicta tenore preſencium profiteor et proteſtor me a Venerabili Domino *Gerlaco* Abbate *Uterine Vallis* et ejusdem loci conventu recepiſſe bona ſubſcripta, que quondam fuerunt Domini *Wernheri militis de Valckenberc* et fratrum ſuorum videlicet unum juger prati ſitum juxta *Katzenburne*. It. IIII. jugera prati ſita juxta pratum monialis. It. quartale prati ſitum ſupra ripam juxta monialem. It. unum juger prati et dimidium infra viam et pratum monialis. It. quatuor jugera agri arabilis zu *Vrauenhuſen* uber in monte *Madelberge*. It. unum juger ſuper veterem Kalcgruben. It. curiam *Heinrici* piſtoris de *nova Civitate*. It. unum juger juxta herden dich jure hereditario poſſidenda, hoc tamen pacto interjecto, ut Eccleſie *Uterine Vallis*

Digitized by Google

lis ego vel heredum meorum unus tantum poſt obitum meum ſenior, qui preſcripta bona poſſederit, annis ſingulis cenſum triginta ſolidorum hall. in feſto beati *Martini* ſolvere teneamur. Item profiteor et proteſtor me a predictis Domiuo *Gerlaco* Abbate et ejus conventu recepiſſe bona, que quondam fuerunt femine religioſe *Agnetis* dicte *monialis* videlicet medietatem curie mee, in qua nunc reſideo. It. quatuor jugera prati, ſub hac eciam forma, ut ſepedicte Eccleſie *Uterine Vallis* cenſum duodecim ſolidorum hall. ad ſolacium conventus annis ſingulis Ego vel heres meus, qui bona prenotata poſſederit, in feſto beati *Georgij* ſolvere teneamur. Quodſi cenſum preſcriptum diebus prefixis ſolvere neglexerimus, omnia bona preſcripta ad Eccleſiam *Uterine Vallis* libere revertantur. In hujus igitur facti memoriam et robur dicte Eccleſie *Uterine Vallis* preſentes litteras Sigillo Civitatis *Annewilre* contuli roboratas. Actum et Datum Anno Domini M°CC° LXXXX°. Dominica prima poſt octavam Pentecoſtes. (4. Junij.)

LXXVII.

LXXVII.

Littere ſuper VII jugera Vinearum in Frankenwilre. 1292.

Ego *Heinricus miles de Scharpfenecke* notum eſſe cupio preſencium inſpectoribus univerſis, quod cum *Eberhardus* quondam Cellerarius ſtrenui militis *Johannis Metenſis* patris mei VI. jugera vinearum et dimidium, quod habebat in terminis ſeu confinio ville *Frankenwilre* juſto proprietatis titulo ad ſe ſpectantes donacione inter vivos dudum donaverit et libere contulerit religioſis viris Abbati et Conventui Monaſterii in *Uzerstal* et earundem vinearum proprietatem atque dominium in figura judicii coram *Vilmanno* ſculteto et juratis ville *Frankenwilre*, qui vulgariter vocantur *hubner* Domino Arnoldo Abbati et Conventui prenotatis preſente Domino et fratre *Cunrado* quondam Cuſtode in *Uzerstal* ſpecialiter ad hoc miſſo publice, reſignaverit et inſuper poſſeſſionem earundem vinearum amplius quam per annum prefato monaſterio ceſſerit et poſtmodum Abbas et Conventus preſcripti easdem vineas, retenta ſibi earum proprietate

predicto *Eberhardo* pro annuo cenſu excolendas conceſſerint ſive locaverint, Idemque *Fberhardus* preſcriptus cum noviſſime peregrinari vellet, omnia preſcripta recognoverit et proteſtatus fuerit coram *Vilmanno* ſculteto preſcripto et *Veldungo de Sibeltingen*, *Hertwico de Sibeltingen* civibus Landowenſibus *Richardo de Frankenwilre*, preſente etiam prefato fratre *Cunrado* quondam Cuſtode, premiſſamque donacionem ſuam pro poſſe confirmaverit atque profeſſus fuerit ſe preſcriptas vineas nomine monaſterii in *Uzerstal* poſſediſſe et earum proprietatem ad ipſum monaſterium ex ſua donacione libere pertinere, defuncto in peregrinacione *Eberhardo* ſepe dicto, *Gudelmannus*, ſororius ipſius nomine ſuo et uxoris ſue ſororis ſepedicti *Eberh.* et liberorum ejus conatus eſt in poſſeſſione ſepedictarum vinearum predictum monaſterium impedire dicens ad ſe eas et ad uxorem et filios ſuos jure hereditario pertinere, quo comperto ego *H. de Scharphenecke miles* prefatus omnem actionem et quid quid juris competebat, *Gudelmanno* et uxori ac filiis ſuis ſeu quibuscunque *Eberhardi* donatoris preſcripti defuncti

ti emi ab ipſis pro certa ſumma pecunie, prefatusque Gudelmannus nomine ſuo et uxoris ac liberorum ſuorum preſcriptorum in figura judicii coram ſculteto *Vilmanno* et juratis, qui dicuntur *hubner* in *Frankenwilre* ceſſit mihi omnem actionem, quam habebat et omne jus quod in vineis antedictis prenominati *Eberhardi* heredibus competebat, quo facto Ego *H.* inſtructus et diligenter informatus, quod actio preſcriptorum heredum *Eberhardi* fuit irracionabilis et injuſta et jus ipſorum quod minus provide emeram, ut premiſſum eſt, erat invalidum et infirmum, propter ſalutem anime mee omni actioni ſive juri cuicunque quod ex preſcripta empcione in prenotatis vineis mihi vel meis heredibus quibuscunque competere poterat, quoquo modo totaliter libere et abſolute ceſſi nomine meo et honeſte matrone *Lucgardis* uxoris mee et omnium heredum meorum et easdem vineas, quas modico tempore occaſione prefate empcionis de facto non de jure poſſedi, Domino *Gerlaco* Abbati et Conventui in *Uzerstal* libere reſignavi coram *Vilmanno* ſculteto et juratis in *Frankenwilre* in figura judicii ſecula-

m 2 ris,

ris, eosdemque Abbatem et Conventum in *Uzerstal* ab omni inpeticione mea et heredum meorum quorumcunque nec non ab inpeticione *Gudelmanni* et uxoris ac liberorum ejus ac heredum quorumlibet *Eberhardi* ſepedicti eliberavi totaliter et abſolvi et preſentibus pronuncio penitus abſolutos, proprietatem et juſtam poſſeſſionem anteſcriptarum vinearum monaſterio in *Uzerstal* lucide recognoſcens et conſtituens me warandum earundem vinearum monaſterio ſepedicto meque preſentibus firmiter obligans et aſtringens ad reſarciendum plenarie omne dampnum, quod ex actione ſive impedimento preſtito a me vel meis heredibus vel eciam à *Gudelmanno* vel uxore ſua preſcriptis vel eorum heredibus Monaſterio in *Uzerstal* incurrere contigerit vel etiam ſuſtinere. Actum in *Frankenwilre* coram teſtibus ſubnotatis *Johanne Metenſi* milite patre meo, fratre *Johanne* Cantore in *Uzerstal*, *Hugone* plebano in *Franckenwilre*, Fratre *H.* dicto *Speht* converſo, *Hermanno* Advocato de *Sibeltingen*, *Vilmanno* ſculteto in *Frankenwilre*, *Heimone de Servelingen*, *H.* dicto *Brunig*, *C. juxta ripam*, *Si-*

ge-

Digitized by Google

gelone de Hainmbach; *C.* dicto *Wolf*, *H.* dicto *Brehter*, *Cuncelmanno*, *C.* dicto *Hagen* et *Siguardo* juratis judicii in *Frankenwilre*, in quo facta eſt reſignacio prenotata. In cujus rei teſtimonium preſentem litteram meo ſigillo predictis religioſis tradidi communitam. Actum et Datum Anno Domini M°CC°XC°II°. in Annunciacione beate *Marie* Virginis. (25. Mart.)

LXXVIII.

Littere civitatis Spirenſis ſuper donatione Methildis ſupra ſate. 1292.

Nos judices, Conſules et univerſi cives Spirenſes cunctis preſencium inſpectoribus cupimus eſſe notum, quod vir religioſus frater *Heinricus* major cellerarius monaſterii de *Uzerstal* coram nobis et dicto *Sproſſe*, *Engelmanni* ſculteti Spirenſis nuncio conſtitutus loco Abbatis et Conventus Monaſterii de *Uzerstal* probavit per tres teſtes ydoneos et juratos legitime videlicet *Cunradum de Vorſt*, *Sifridum de Wizzenburg* et *Beinherum Elſeſzer* concives noſtros per judicium ad hoc datos, juxta jus et conſuetudinem Civitatis Spiren-

Digitized by Google

renſis, quod *Methildis de Kungesbach* quondam converſa noſtra concivis, dum vixit et id facere potuit, donavit et tradidit libere et abſolute Domino Abbati et Conventui Monaſterii de *Uzerstal* ſeu eidem monaſterio omnia bona ſua mobilia et immobilia in quocunque valore exiſtant in civitate et extra Civitatem Spirenſem ubicunque locorum ſita, pure, ſimpliciter, irrevocabiliter et in totum. Hac condicione adjecta, quod frater *Heinricus* monachus dicti monaſterii ipſius *Methildis* filius aliquod remedium in ſalutem anime ipſius *Methildis*, ſi vellet, faceret de dictis bonis absque dolo, qui quidem frater *Heinricus* dicte quondam *Methildis* filius coram nobis et dicti ſculteti nuncio conſtitutus confeſſus fuit, ſe feciſſe remedia, que voluit et quod vellet nullum facere uſquequo. Super quibus dictus nuncius ſculteti Spirenſis hos dedit in teſtes, videlicet *H.* dictum *Kluphel* et *C.* dictum *Betzzeln* civium Magiſtros, *Bernhohum ad coronam*, *Marquardum Lambesbuch*, *Johannem Kranich*, *Volzonem in Salzhove*, *Eberlinum ante monaſterium*, *Gotſchalcum* dictum *Clobelauch*, *Bernhohum* et *Cunradum* ad

ad Columbam fratres *Knolzonem Zoller* et *Wernherum* dictum *Sydeſwantz* conſules Spirenſes et quam plures alios fide dignos, Et nos in teſtimonium premiſſorum noſtre civitatis ſigillum ad preces dicti Cellerarii et fratris *H.* appendimus huic ſcripto. Datum Anno Domini M°CC° nonageſimo ſecundo, quarta feria ante *Nicolai.* (3. Dec.)

Anno Domini M.CC.XC. ſecundo — Littere ſuper concambio facto de pratis inter nos et villanos de *Queicheim. l. c. p.* 261.

Anno Domini M.CC.XC.III. — Littere donationis fundi laci ex parte Domini *Wirici de Duna. l. c. p.* 262.

Anno Domini M.CC.XCIII. — Littere ſuper unam urnam olei ad pitanciam. *l. c. p.* 264.

LXXIX.

Littere compoſitionis inter monachos Uterine Vallis et Villanos in Hohenſtat ſuper viam. 1294.

Sciant cuncti preſencium inſpectores, quod Anno Domini M°CC°XC° quarto ſexto Kalendas Marcii (24 Febr.) tota univerſitas villanorum in *Hohenſtat* con-

conſtituta in Cimiterio ville predicte inferiori coram magiſtro *Johanne* noſtro Tabellione à nobis judicibus Spirenſibus adhoc ſpecialiter transmiſſo ad audiendum confeſſionem eorundem Villanorum auctoritate noſtra et vice judicum Spirenſium vendidit et tradidit et recognovit ſe vendidiſſe et tradidiſſe religioſis viris Domino Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Cyſt. Ord. Spir. Dyoc. viam ſeu ſtratam markam ſeu diſtrictum ville ſue a marka ville *Superioris Hohenſtat* diſtinguentem cum omni jure et utilitate, quod vel que ipſis et eorum poſteris competere poterat vel eciam competebat in via predicta, pro duabus libris hall. pecunie numerate et pro dimidia libra cere, quam inquam pecuniam confeſſi ſunt ſe integraliter recepiſſe et in uſus eccleſie ipſorum totaliter eſſe converſam et quod prefati religioſi dictam dimidiam libram cere annuatim prenotate eccleſie in *Hohenſtat* ad luminaria ipſius tribuat et perſolvat contradiccione qualibet amputata. Renunciavit eciam Univerſitas omnibus excepcionibus ſeu juribus quibuscunque, que racione Almende ſeu alio jure quocunque ipſis vel

eo-

Digitized by Google

eorum poſteris in preſcripta ſtrata pro communi utilitate ville prelibate vendita et in proprietatem monaſterii prefati translata competere poterant vel eciam competebat, promittentes ſtipulacionem coram dicto Magiſtro *Johanne* à nobis et auctoritate noſtra ad hoc transmiſſo ſollempni pro ſe et ſuis poſteris univerſis, quod nec racione conſuetudinis cujuscunque, nec aliquo alio jure, in judicio vel extra per ſe vel per alios dictos Dominum Abbatem et Conventum inquietent aliquatenus ſeu perturbent, nec quidquam juris in dicta ſtrata ſibi aut ſue univerſitati in communi vel in ſpeciali de cetero vendicabunt. In quorum omnium teſtimonium ad preces dicte univerſitatis ſecundum confeſſionem ipſorum coram tabellione noſtro factam et ad hoc deſtinatum, ut predictum eſt, has litteras de Conſenſu parcium dedimus noſtri ſigilli munimine communitas. Datum et Actum Anno Domini et die quo ſupra.

Digitized by Google

LXXX.

Littere ſuper commutatione agrorum in Wolmesheim. 1294.

Nos Scabini ſeu Conſules in *Landowe* conſtare volumus univerſis preſencium inſpectoribus, quod coram nobis conſtituti *Hunfridus* Advocatus in *Landowe* ac *Hertelinus* frater ejus confeſſi ſunt, commutaſſe Domino *Gerlaco* Abbati et Conventui in *Uzerstal* de ſuis agris in marchia ville *Wolmesheim* ſitis ſex jugera minus uno quartali, quorum unum duale ſitum eſt prope fontem qui dicitur *Arbotsheimer burne*, tria vero jugera ſita ſunt in campo retro curiam predictorum Dominorum prope arborem que vocatur *edelinger*, duo quoque jugera ſita ſunt in Campo ab inferiori parte ville *Wolmesheim* prope arborem Herdenſium, que protendunt per collem verſus marchiam ville *Mornsheim*, commutaverunt autem ſeu cambierunt preſcriptos agros ſuos cum predictis Dominis Abbate et Conventu pro ſex jugeribus minus uno quartali ſitis apud *Wolmesheim* ſuorum agrorum, quorum tria jugera tenduntur ultra ſtratam, que de *Wolmesheim* ducit in *Landowe*,

owe, unum vero duale de eadem ſtrata protenditur verſus marchiam ville *Mulnhuſen*, unum autem juger et dimidium pertingit de ſtrata predicta a loco prope *hutteboum* per medios agros predictorum *Hunfridi* et *Hertelini*. Item dimidium juger quod protenditur ab agro *Petri* ſororii predictorum *Hunfridi* et *Hertelini* per vallem vicinam. Ad cujus concambii ratihabitionem, quod utrinque de ſuis propriis bonis fecerunt, predicti fratres *Hunfr*. et *Hertel*. ſe et ſuos ſucceſſores, preſentibus obligant, volentes ut de cetero ſupradicti Domini preſcriptos agros juſto titulo proprietatis poſſideant absque cenſu. In cujus rei teſtimonium et robur preſens cedula ad peticionem predictorum fratrum *Hunfr*. et *Hertelini* ſigillo communitatis civium in *Landowe* eſt communita. Datum Anno Domini M°CC°XC°III. Sabbato poſt diem paſche. (4. April.)

LXXXI.

Digitized by Google

LXXXI.

Littere ſuper domum in vico ſancte Trinitatis ex parte Domini Petri prebendarii Eccleſie ſancte Trinitatis.

1294.

Nos judices Spirenſes ad Univerſorum noticiam volumus pervenire, quod conſtituti in noſtra preſencia *Petrus* prebendarius Eccleſie *ſancte Trinitatis* Spirenſis et *Werndrudis* neptis ejus pari voto et conſenſu unanimi tradiderunt et dederunt donacione inter vivos, domum ipſorum ſitam in vico *ſancte Trinitatis* ex oppoſito putei inter domum Converſe dicte *Druzen* et domum *Ulrici* dicti *Gebene de Veningen* Domino Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* pure et ſimpliciter propter Deum, ita ſane quodſi ad tantam devenerint inopiam, antequam hujus vite gemitus exſolverent naturales, quod abſit, quod ipſos mendicare contingeret, tunc pro ſua Urgente neceſſitate dictam domum vendendi liberam habebunt facultatem, contradictione predictorum Domini Abbatis et Conventus qualibet non obſtante. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces prefatorum

P.

P. et *Wern.* huic pagine eſt appenſum. Actum et Datum feria quarta poſt Dominicam *Cantate* (19. Maji.) Anno Domini M°CC°XC° quarto.

Anno Domini M.CC.XCV. — Littere ſuper ama vini in *Gliſzencellen*. l. c. p. 265.

LXXXII.

Littere ſuper XV. maldris Siliginis et quartale feni de bonis in Berthuſen monialium ſancte Clare ex parte Domine Elsen dicte Berthen.

1295.

Nos judices, Conſules et Univerſi Cives Spirenſes cunctis preſencium inſpectoribus cupimus eſſe notum, quod coram Nobis et dicto *Sproſze* nuncio Sculteti Spirenſis in publico conſtituti *Heinricus* dictus *Bart* filius quondam *Rudelmanni Elſa*, *Theila* converſe filie quondam dicte *Robin* concives noſtri talem inter ſe fecerunt ordinacionem et compoſicionem, quod quilibet eorum porcionem ſuam omnium bonorum ipſis ab avo ſuo quondam *Heinrico* dicto *Bart* concive noſtro Obvenientium, ubicunque ſunt ſita pleno jure et proprietatis ti-

titulo habere, tenere et poſſidere debet perpetuo, ita ut quevis eorum cum eadem ſua porcione in dictis bonis omnibus et ſingulis, poſſit facere, diſponere et ordinare juxta ſue beneplacitum voluntatis, absque aliorum vel alterutrius eorum qualibet reclamatione, qualitercunque eciam dictus eorum avus *Heinricus* dictus *Bart* olim diſpoſuerit et ordinaverit de bonis eisdem debere fieri inter ipſos, quam quidem ordinacionem eorum predictam confeſſi ſunt omnes et quelibet eorum ſpontanee ſe feciſſe, promittentes eam perpetuo obſervare et nullatenus violare. Deinde prefate ſorores *Elſa* et *Heila* porciones ſuas et quelibet earum porcionem ſuam bonorum ſubſcriptorum et omnium aliorum bonorum immobilium ſitorum extra Civitatem Spirenſem et ejus preurbium prefato *Heinrico* et ſuis heredibus in emphiteoſim locaverunt et conceſſerunt et ſe locaſſe et conceſſiſſe preſentibus publice recognoſcunt, que de ejus avo predicto ad eos, ut preſcriptum eſt, pervenerunt, pro annua penſione triginta modiorum Siliginis dativi in Nativitate beate Virginis et unius quartalis feni in feſto heati *Johannis*

Bap-

Baptiſte danda annis ſingulis et preſentanda in civitatem Spirenſem annonam ſuper quamcunque domum voluerint, et fenum ante orreum, quod voluerint ipſe ſorores vel heredes earum juxta jus et conſuetudinem Civitatis Spirenſis ipſius *Heinrici* vel heredum ſuorum periculo, laboribus et expenſis, non obſtante grandine, exercitu, ſterilitate ſeu alio caſu fortuito qualicunque ad hec ad cautelam majorem ipſe *Heinricus* porcionem ſuam dictorum bonorum dictis ſororibus et earum heredibus pro dicta penſione obligat in ſubpignus juxta jus et conſuetudinem Civitatis Spirenſis. Hec vero eſt ſpecificacio dictorum bonorum: Curia in *Berthuſen* juxta curiam dicte *Swen* — Item XVI jugera ex alia parte leproſorum in ſtrata verſus *Heilgenſtein.* Item quinque jugera juxta fontem ſancte *Afre.* Item X jugera juxta *Berthuſen.* Item duo jugera ſuper que eſſe dicuntur vel tendunt dicta ſedecim jugera. Item I. juger ein anewender juxta Dominas *de Baden.* Item I. juger uf Swebechenheimer weg, ſuper quo unus Marſtein eſt poſitus. Item quinque jugera an Swebechenheimer ſtrasze. Item in parvo cam-

campo quinque jugera. Item ſex jugera in eodem parvo campo in uno fruſto. Item in eodem campo duo jugera. Item uf Heilgenſteiner velde tria jugera. Item ſuper eodem campo unum juger. Item ſuper eodem campo unum juger et dimidium. Item duo jugera apud agros leproſorum, uf Barthuſer velde. Item unum juger et dimidium ſuper eodem campo. It. iterum ſuper eodem campo duodecim jugera. It. inferius eadem duo jugera. It. unum juger verſus *Harthuſen.* It. nebent *Berthuſen* decem et ſeptem jugera. It. ſex jugera ſtoſzent uf Heilgenſteiner Mülenweg. Item unum juger et dimidium, que tendunt ſuper quatuor jugera *Cunradi de Vorſt.* It. unum juger eſt Anewender ſuper eodem campo. Item Silva zcn Dunſen. It. ſuper Hochfilden pratum juxta *Retſchelinum* et omnia alia bona immobilia extra Spiram et ejus preurbium ſita, que quondam fuerunt *Heinrici Bart* ſenioris, que eis obvenerunt de eodem avo ſuo, quem ad modum eſt preſcriptum. Super quibus dicti ſculteti nuncios hos dedit in teſtes ſcilicet *Johannem Cranich* et *Wernherum Sydenſwantz* Civium Magiſtros, *Bernhohum ad Coronum,*

nam, *Marquardum Lamesbuch*, *Volczonem in Saltzhof*, *Ebelinum ante monaſterium*, *Gotſchalcum Clobelauch*, *Bernhohum* et *Cunradum* fratres *ad Columbam*, *Heinricum Cluphel*, *Cunradum Betſcheln* et *Knoltzonem Zolner* Conſules Spirenſes ac quam plures alios fide dignos. Et nos in teſtimonium eorundem noſtre Civitatis ſigillum ad preces dictarum parcium appendimus huic ſcripto. Datum Anno Domini M° CC°XC°. V. feria quarta poſt *Vincula Petri*. (3. Aug.)

LXXXIII.

Littere emptionis IIII. librarum et duorum hall. ſuper domum juxta veterem Berſchelinum. Ad pytancias.
1296.

Nos judices, conſules et univerſi cives Spirenſes omnibus preſencium inſpectoribus cupimus eſſe notum, quod coram nobis et *Cunrado* dicto *Lamesbuch* ſculteto Spirenſi, conſtituti in publico *Cunradus ad Columbam*, *Knolzo Zolner* et *Rudolfus Razman* Magiſtri ſive procuratores hoſpitalis novi Spirenſis prope ſanctum *Georium* nomine ejus-

 dem

dem vendiderunt et tradiderunt ac ſe vendidiſſe et tradidiſſe de noſtra libera voluntate et conſenſu expreſſo preſentibus recognoſcunt, annuos cenſus perpetuos quatnor librarum hall. et duorum hall. quos dictum Hoſpitale habet ſuper domo ſita ex oppoſito curie dicte *zume alten Retſchlen* que quondam fuit *Nibelungi* in vico ſalis, dandos annis ſingulis hijs terminis, in feſto beati *Georii* due libre, et relique due libre in Nativitate beate Virginis juxta jus et conſuetudinem Civitatis Spirenſis, de domo predicta Religioſis viris Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Cyſt. Ord. Dyoc. Spir. pro pretio ſeptuaginta librarum hall. legalium et bonorum, quod utique precium confeſſi ſunt dicti Magiſtri ſeu procuratores nomine dicti Hoſpitalis ſe recepiſſe à prefatis religioſis et in utilitatem ipſius Hoſpitalis convertiſſe ſcilicet ad comparationcm bonorum in *Ugelnheim* integraliter et complete, conſtituentes ſe Warandos nomine prehabiti hoſpitalis ijdem Magiſtri dictorum cenſuum quatuor librarum hall. et duorum hall. ſuper domo prelibata dandorum de eadem ut dictum eſt, adverſus quemlibet

per

per annum et diem juxta jus et conſuetudinem Civitatis Spirenſis Generalem. ſuper quibus dictus ſcultetus dedit in teſtes ſcilicet *Johannem* dictum *Kranich* et *Wernherum Sydenſwanz* civium Magiſtros, *Bernhohum ad coronam*, *Marquardum Lamesbuch*, *Ebelinum ante Monaſterium*, *Volzonem in Salzhove*, *Gotſchalcum Klobelauch*, *Bernhohum* et *Gunradum* fratres *ad Columbam*, *Heinricum* dictum *Retſcheln* et *Knolzonem* dictum *Zolner* Conſules Spirenſes et quam plures alios fide dignos. Et Nos in teſtimonium eorundem noſtre Civitatis ſigillum ad preces dictarum parcium appendimus huic ſcripto. Datum Anno Domini M°CC°XC° ſexto, feria quarta poſt Circumciſionem Domini. (3. Jan.)

LXXXIV.

Littere empcionis villarum Grevenhuſen, Mettenbach ct Rodenbach.
1296.

In nomine Domini Amen. Ego *Johannes* Armiger filius ſtrenui quondam militis *Johannis Metenſis* et Ego *Agnes de Hohenvels* conjux *Johannis* armigeri

ri prenotati preſentibus publice profitemur, quod nos pariter conſtituti in preſencia honeſti viri *Cunradi* ſculteti Lutrenſis ſub Advocati illuſtris Regis Romanorum Domini *Adolfi* per *Spircogiam* et Scabinorum Civitatis in *Landowe* Religioſis viris Domino *Gerlaco* Abbati et Conventui in *Uzerstal* Cyſt. Ord. Spir. Dyoc. pro ducentis quinquaginta libris hall. pecunie numerate vendidimus atque tradidimus nosque vendidiſſe ac tradidiſſe publice confeſſi ſumus villas *Grevenhuſen*, *Mertenbach*, *Rotenbach* cum jure Advocatie ſeu jurisdictionis temporalis cujuscunque earundem villarum nomine feodi ab eodem monaſterio dudum mihi Johanni et meis progenitoribus competentis et cum decem et octo jugeribus pratorum juſto proprietatis titulo ad nos ſpectancium cum cenſibus eciam ſeu proventibus aliis univerſis, aquis, paſcuis, vijs et rivis et alijs juribus ac utilitatibus quibuscunque in predictis villis aut earum terminis, qui *Gemercke* volgariter nominantur, a nobis ex quacunque cauſa habitis actenus vel poſſeſſis ſpecialiter autem a loco, quo fluvius dictus *Sulz* et rivus dictus *Queiche* confluunt

Digitized by Google

fluunt verſus aſcenſum ejusdem fluvij dicti *Queiche* a parte dextra preciſe uſque ad terminos marchie ville *Bernesbach*, quidquid proveutuum vel bonorum ex quacunque cauſa poſſedimus vel habuimus uſque in preſens religioſis vendidimus memoratis, que omnia prenotata pari conſenſu et manu communicata ad ſtratam publicam et Regiam reſignavimus in manum Abbatis preſcripti juſto vendicionis titulo et ſtipulacione preſenti legittime transferentes in ejus et cenobij ſui dominium, poſſeſſionem et proprietatem omnia jura, proventus et utilitates que nobis nomine feodi ab Eccleſia eadem in *Uzerstal* dudum habiti, ut eſt dictum, vel certe ſucceſſione hereditaria aut proprietatis titulo ſeu aliis quibuscunque de cauſis in predictis villis aut bonis ſitis vel conſtitutis in earundem villarum terminis vel confinijs circumquaque preciſe aliqualiter competebant vel competere videbantur. In ſuper Ego *Agnes* preſcripta omni juri dotis mee, profecticie vel adventicie, ac litteris quibuscunque ſuper dote mea habitis, quantum ad hunc duntaxat articulum ſpecialiter renunciavi ſimpliciter et in to-

n 3 tum

tum ipſamque dotem meam in predictis villis aut bonis mihi competentem cum omni jure voluntarie et ſolempniter abjuravi tactis corporaliter ſacroſanctis, ſub ejusdem juramenti atteſtatione, promittens et firmiter attingens, quod nunquam per me vel per alium repetam dicta bona. Renunciavimus inſuper et preſentibus renunciamus Nos Johannes et Agnes conjuges prenotati publice et expreſſe pro nobis et noſtris heredibus univerſis excepcioni doli mali, pacti conventi Epiſtole Divi *Hadriani* et conſtitucioni preſenti, reſtitucioni in integrum, actioni in factum, pecunie non numerate, non tradite, non ſolute et qua deceptis ultra dimidium juſti precij ſubvenitur, Vellejane cui Ego *Agnes* ſpecialiter renunciavi pro me beneficioque fori cujuscunque cunctisque juris clauſulis et auxiliis canonici et civilis, conſuetudinarii et ſtatuti, publici et privati, quibus contra premiſſe vendicionis contractum per nos vel per alios in judicio vel extra ad preſens vel in poſterum venire poſſemus, Religioſos preſcriptos in quieta poſſeſſione predictarum villarum, jurium et bonorum inquietando, impediendo vel aliqualiter per-

Digitized by Google

perturbando fraude et dolo penitus circumſcriptis. Actnm in *Queich* Anno Domini M°CC°XC°VI° in nonis Marcij (7. Mart.) coram teſtibus ſubnotatis *Johanne de Meti* Canonico Eccleſie Spirenſis, *Cunrado* ſubadvocato preſcripto, *H. milite de Mulnhoven* et *Johanne* fratre ejus, *Hunfrido* advocato et *Hertelino* fratre Magiſtro civium in *Landowe*. *C.* dicto *Keudamar*, *C. Heinburge*, *Johanne* filio *petri*, *Heilmanno Smalz* Scabinis in *Landowe*, *Friderico* et *Volmaro* civibus in *Landowe* ac aliis fide dignis vocatis teſtibus et rogatis. In robur itaque et teſtimonium omnium premiſſorum nos *Johannes* et *Agnes* venditores preſcripti ſigillo mei *Johannis* preſcripti has litteras communivimus, quas eciam ad certitudinem firmiorem ſigillo judicum Spirenſium, ſigillo Cunradi ſubadvocati preſcripti, Sigillo quoque Civitatis in *Landowe* ac Sigillo *Johannis* Spirenſis Canonici concorditer et inſtanter petivimus communiri. Nos judices Spirenſes ad preces venditorum et conjugum preſcriptorum recognoſcencium et fatencium premiſſa univerſa et ſingula coram nobis in figura judicii Sigillum noſtrum apposuimus

 huic

huic carte. Ego quoque *Cunradus* ſubadvocatus preſcriptus, qui perſonaliter interfui prenarratis, ſigillum meum apposui ad preſentes. Sed et Nos Scabini in *Landowe* cum omnia prenarrata acta fuerint legittime et ſollempniter coram nobis, ſigillum noſtre Civitatis in *Landowe* appendi procuravimus ad hanc cartam, quam etiam Ego *Johanes Metenſis* Spirenſis Canonicus ad preces predicti *Johannis* fratris mei et nobilis Matrone conjugis ejus preſcriptæ ſigillo proprio conſignavi. Datum Anno et menſe prenotatis in Dominica qua cantatur *judica me Deus*. Facta eſt hec recognicio *Johannis* et *Agnetis* conjugum preſcriptorum coram nobis judicibus Spirenſibus et renunciacio communicata manu preſcriptorum bonorum in figura judicii tempore date preſcripte in preſencia fratris *H. de Remichingen* monachi de *Alba*, *H. militis de Scharphenecke*, *Heinrici* eciam et *Anshelmi de Uzingen* fratrum et aliis fide dignis vocatis teſtibus ſpecialiter et rogatis preſentibus et videntibus antedicta.

LXXXV.

LXXXV.

Littere ſuper VII. libras hall. ex parte Lucgardis. 1296.

*N*os judices, Conſules et univerſi Cives Spirenſes Cunctis preſencium inſpectoribus cupimus eſſe notum, quod coram Nobis et *Engelmanno de Gumersheim* ſculteto Spirenſi conſtituti in publico *C.* dictus *Byger* ex una et *Margareta* ejus legitima ex parte altera concives noſtri dictus *C.* donavit, tradidit et aſſignavit ac ſe donaſſe, tradidiſſe et aſſignaſſe preſentibus recognoscit prefate Margarete ſue legittime omnia bona ſua mobilia et immobilia qualiacunque et ubicunque locorum ſita ſint, que nunc habent et inpoſterum acquiret, pure ſimpliciter, irrevocabiliter et in totum, ut ipſa, ſi eum ſupravixerit, poſt mortem ejus bona eadem recipiat et habeat, ac cum ipſis faciat, ordinet et diſponat juxta ſue beneplacitum voluntatis, heredum ſuorum quorumcunque contradiccione qualibet non obſtante, vice verſa vero ipſa *Mar.* donavit, ceſſit et aſſignavit et ſe donaſſe, ceſſiſſe et aſſignaſſe preſentibus recognoſcit prefato *C.* ſuo marito omnia bo-

na ſua mobilia et immobilia preſencia et futura ubicunque locorum ſita et poteſtatem conſimilem ſuper ipſa, ſicut ipſe *C.* ei ſuperius predonavit videlicet ſi ipſe eam ſupervixerit, quod ex tunc ipſa teneat et habeat cum ipſis diſponendo et ordinando prout voluerit absque dolo, et confeſſi ſunt utrinque, hec feciſſe donacione ſimplici inter vivos. Ita quod eam non poſſint revocare. Super quibus dictus ſcultetus hos dedit in teſtes ſcilicet *Marquardum Lamesbuch* et *C. ad Columbam* civium Magiſtros, *Bernhohum ad coronam*, *Ebelinum ante monaſterium*, *Johannem Cranich*, *Wolczonem in Salzhove*, *Gotſchalcum Klobelauch*, *Bernhohum ad Columbam*, *H. Klupphel*, *C. Retſcheln*, *Knoltzonem Zolner* et *Wernherum* dictum *Sidenſwantz* Conſules Spirenſes et quam plures alios fide dignos. Et nos in teſtimonium eorundem noſtre Civitatis ſigillum ad preces predictorum conjugum appendimus huic ſcripto. Datum Anno Domini M°CC° XCVI°. in Craſtino beati *Jacobi*. (26. Jul.)

Anno Domini M.CC.XCVI. — Littere Domini *Adolfi* Rom. Regis ſuper confirmatione omnium privilegiorum ſuperius relatorum ſuper *Heingereide l. c.* p. 266.

An-

Anno Domini M.CC.XC.VI. — Littere ſuper XX maldris Siliginis in *Hanenbach. l. c. p.* 271.

LXXXVI.

Littere ſuper domum ſitam in curia quondam dicti Ybesheim. Ad pytanciam Uterine Vallis. 1297.

Noverint Cuncti preſencium inſpectores, quod coram nobis *Rudolfo* Officiali Domini Prepoſiti Spirenſis in figura judicii conſtituti *Heilmannus* pannifex et *Glismudis* ejus legittima recognoverit et publice ſunt confeſſi, ſe juſto vendicionis titulo vendidiſſe *Gezele* converſe de *Meckenheim* cenſum quatuor ſolidorum hall. ſuper domo eorum ſita in curia quondam *Ybiſchen* in platea *ſancti Bartholomei* ex oppoſito Domine dicte *Muterſtedern* pro tribus libris hallenſ. numerate pecunie et recepte, tali condicione appoſita, ut quandocunque dictus cenſus annuus et perpetuus predicte *Gezele* in Nativitate beate virginis et ſuis ſucceſſoribus ſolutus non fuerit plenarie et in totum, quod exinde dictus cenſus duplicatus ſecundum conſuetudinis civitatis Spirenſis deinde

inde perſolvatur, promittentes dicti conjuges dictam vendicionem habere ratam perpetuo atque firmam, renunciantes ſimpliciter et preciſe omnibus exceptionibus per que poſſet contra premiſſa aliqualiter ſuffragari. Actum et Datum anno Domini M°CC°XCVII°, feria ſecunda poſt Dominicam *invocavit*. (4. Martii.)

LXXXVII.

Littere ſuper VIIII libras XX. hall. et ſuper IX maldra bladi et V. Capponibus in Scheide. 1297.

Judices Spirenſes. Conſtitutus coram Nobis in figura judicii *Cunradus* Campanarius de *Scheiden* tradidit et donavit ſeque dudum donaſſe et tradidiſſe in villa *Scheiden* coram juratis in figura judicii ſecularis ac reſignaſſe publice confeſſus eſt, religioſis viris Domino *Gerlaco* Abbati quondam *Uterine Vallis* et Conventui duas partes cenſuum ſubſcriptorum videlicet undecim uncias hall. ſuper prato ſita oben an der Scharphenberger wiſe et continet duo jugera. It. duas libras cum dimidia et viginti hallenſes ſuper prato continente quatuor

tuor jugera et dimidium ſita uf dem underwege. It. quinque ſolidos hall. ſuper pomerio quod fuit olim *Hedewigis* uxoris dicti *Steinhuſer*. Item unam libram hall. et unum capponem ſuper uno jugere orti, quem poſſidet *Erneſtus* filius *Hugonis* in *Scheiden*. It. quatuor uncie hall. ſuper orto, quem poſſidet *Hugo* frater *Herneſti* predicti. It. triginta ſolidos denariorum Wizenburgenſium et duos cappones ſuper curia dicti *Schuchriter* ſita bi der glammen. It. duas libras denariorum et duos cappones ſuper curia quam ipſe *C.* Campanarius olim inhabitavit. Donavit inſuper dictus *C.* et ſe donaſſe ac legittime reſignaſſe confeſſus eſt eisdem religioſis duas partes reddituum bladi, quos habet in *Schwabenwilre* videlicet novem octalium ſub tali forma quod ipſi Abbas et Conventus poſt mortem ipſius *C.* debent duas partes bonorum ſeu reddituum preſcriptorum libere poſſidere, nec licebit ipſi *Cunrado* hujusmodi donacionem mutare quovis modo. Tertiam vero partem reſiduam cenſuum predictorum et bladi preſcripti confeſſus eſt Dominus *Cunradus* ad proprietatem et diſpoſitionem *Adelheidis* poſt ipſius *Cunradi*

radi obitum pertinere. In quorum omnium teſtimonium ad preces dicti *C.* ſigillum noſtrum appoſuimus ad preſentes. Datum Anno Domini M°CC°XC° VII°. feria ſexta poſt octavas Aſcenſionis Domini. (31. Maji.)

Sub Henrico Abbate.

Anno Domini M.CC.XC.VIII. — Littere donationis Domini *Adolſi* Regis Rom. ſuper Eccleſiam in *Annewilre.* *l.* c. p. 273.

Anno Domini M.CC. nonageſimo octavo. — Littere ſuper aquam dictam *Salmenzuc* cum ſuis attinencijs. *l.* c. p. 272.

LXXXVIII.

Littere donacionis Friderici procuratoris et Agnetis ſuper bonis in Kungesbach, Ruperſberc et Musbach.
1298.

Nos judices curie Spirenſis tenore preſencium conſtare cupimus univerſis, quod conſtituti coram Nobis in figura judicii *Fridericus de Kungesbach* quondam procurator Domini de *Francken-ſtein* et *Agnes* ejus conjux legittima Anno Domini M°CC°XC°VIII° feria ſexta an-

ante feſtum Palmarum (28. Martii.) pari voto et unanimi conſenſu dederunt, tradiderunt et donaverunt animo donandi donacione inter vivos pure et ſimpliciter in remedium animarum ſuarum Abbati et Conventui monaſterii *Uterine Vallis* curiam ſuam ſitam in dicta villa *Kungesbach* quam inhabitant, cum attinentiis ſuis ita videlicet quod ipſi *Emichoni* eorum confratri viginti libras halleni. ſuper eadem curia ſibi à dictis conjugibus in antea deputatas dent, aſſignent et perſolvant. Item dederunt et donaverunt donacione inter vivos eisdem Abbati et Conventui ſimpliciter in remedium animarum ſuarnm ex nunc in antea communicata manu et propria voluntate ſeu conſenſu irrevocabiliter et in totum bona infra ſcripta ſita in terminis ſive Marcka dicte ville *Kungesbach*, videlicet duo jugera cum dimidio vinearum ſita retro curiam predictam, Item unum cum dimidio tendencia ultra viam juxta *Sygelonem* dictum *Atzenhuſer* dicta in agro. Item duo jugera imme hage, quod unum eſt pratum. Item duale imme letten juxta duale hoſpitalis. Item unum cum dimidio in der twerchgaszin. Item unum juger

juger imme hungiln juxta *Bertoldum* dictum *Wilderich*. It. dimidium an dem Wingartberge juxta Abbatem de *Limpurg*. It. duale imme Neckiln juxta *Hartlibum* piſtorem de *Gumiltingen*. It. duo jugera juxta dictum *Mor an der Munichismuren*. It. dimidium juger prati vendidimus infra inferius villa *Kungesbach* juxta ripam. It. in villa et terminis ſive marcka ville *Rupersburg* unum cum dimidio jugera vinearum juxta *Petrum de Selſen* an der Hohenburg. It. II. in den Welhin ſetzen juxta *Wernherum militem de Rupersburg*. It. duale in dem Welhen ſetzen juxta dictum *Ulricum Berkorn*. It. quatuor jugera bi der hohin muren juxta dictum *Kune de Didensheim*. Item in marcka ville *Musbach* unam vineam que dicitur in deme rode. Ita tamen quod ipſi Abbas et Conventus predictis conjugibus, quamdiu vixerint et qnamdiu voluerint, vel quando ipſis de predictis bonis cedere placuerit, vel alteri eorum, uno decedente dictorum bonorum ſuis laboribus et expenſis dent et aſſignent. Poſt deceſſum vero amborum conjugum predictorum prefata bona ad ipſos Abbatem et Conventum re-

redibunt libere et preciſe titulo proprietatis, ita quod Anniverſaria ipſorum conjugum ſingulis annis peragant et memoriam animarum ſuarum habeant, ut tenentur et ſicut apud eos fieri eſt conſuetum, quando quidem donacionem ſe ratam habere promiſerunt perpetuo atque firmam promittentes in bona fide per ſe vel per alios contra prefatam donacionem non venire quoquo modo. *) In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus litteris duximus appendendum ad preces conjugum predictorum. Datum et Actum Anno et die prenotatis.

*) Anno Domini M°CCC° quinto, Sabbatho anteDominicam Reminiſcere (13.Martii) præcedentibus litteris coram judicibus Curie Spirenſis additum eſt: — Preterea predictus *Fridericus* conſenſu ſue uxoris accedente dedit donacione inter vivos predictis Abbati et Conventui bona infraſcripta retento ſibi uſu fructu de eisdem ad dies ſue vite hac conditione adjecta quod poſt mortem *Friderici* predicti, dicti Abbas et Conventus debent aſſignare XXX libras hallenſ. videlicet filiis ſororis ipſius *Friderici de Musbach* defuncte nec non heredibus eorundem filiorum quindecim libras de predictis triginta libris. It. ſorori ſue in *Heinvelt* et ipſius heredibus reſiduas quindecim

decim libras ſuper hiis bonis videlicet Curia prefati *Theorici* in *Landowe* ſita et domo una in villa *Kungesbach* ante curiam ſuam ultra viam ſitam. Preterea prefata Agnes conſenſu mariti ſui accedente dedit donacione inter vivos Abbati et Conventui predictis bona infraſcripta, retento ſibi uſu fructu de eisdem quamdiu advixerit ſub hac conditione et forma, quod poſtquam viam univerſe carnis fuerit ingreſſa, dicti Abbas et Conventus debent aſſignare *Elizabeth* ſorori ejusdem *Agnetis*, *Emerchoni* filio ejus monacho monaſterii predicti, *Nicolao* et *Erhardo* fratribus, filiis fratris predicti *Emerchonis* XXX libras hall. ſuper bonis eorundem, que habent in *Ringeinheim*. Item ſuper domo et orto Ceruſorum adjacente in villa *Rupersburg* vel ipſis heredibus relinquere bona prius ſpecificata et hoc erit in optione Abbatis et Conventus preſcriptorum. Inſuper adjectum eſt per conjuges antedictos, quodſi perſone vel heredes preſcripti ſeu aliquis ex eis contra premiſſa vel aliquod premiſſorum auſus quicquam fuerit attemptare ſeu Abbatem et Conventum predictos in bonis dictis moleſtare vel impedire quoquo modo, quod eis ſeu alicui ipſorum competere poſſet in premiſſis pro porcione ipſos vel eum contingente, carere debent omnino. Preterea dicti conjuges ordinant, ſtatuunt, quod aque ductus tranſiens per curiam in *Kungesbach* ſupradictam, per aliquem poſſeſſorem dicte curie mutari et impediri non debet ullo modo, ſed ad pratum dicto-

dictorum Abbatis et Conventus continue decurrat quando et quociens fuerit opportunum, promittentes bona fide et ſollempni ſtipulacione pro ſe et ſuis heredibus contra predictas donacionem ſeu ordinacionem nolle venire per ſe vel per alios in judicio vel extra, publice vel occulte quomodolibet ad preſens vel in futurum. In quorum omnium ſigillum noſtrum ad preces dictorum conjugum preſentibus duximus appendendum. Actum et Datum anno et die prenotatis.

LXXXIX.

Taxacio prebende in Bebingen. 1298.

Nos *Petrus de Fleckenſtein* Prepoſitus Majoris Eccleſie Spirenſis notum facimus univerſis preſentem litteram inſpecturis, quod conſtituti coram nobis ſub anno Domini M°CC° nonageſimo octavo Abbas et Conventus Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. Spir. Dyoc. ordinaverunt et conſtituerunt prebendam plebano ſeu vicario perpetuo duraturam. Ex noſtro mandato ſpeciali Vicario ſeu plebano in eorum eccleſia *Bebingen* celebranti ſcilicet triginta quatuor modios Siliginis nec non totam minutam decimam ſive in pecudibus, in

ſeno ſeu in aliis fructibus ad minutam decimam pertinentibus, exceptis rebus ſeu bonis dicti cenobii, que tunc temporis in dicta villa ſeu terminis ipſius *Bebingen* habebant. Ordinatum fuit eciam, quod dictus Abbas et Conventus deberent dare thaurum, aprum et arietem ipſi ville quandocunque fuerit neceſſarium, dictus vero plebanus deberet tenere et ſervare dicta animalia ſuis laboribus et expenſis. Huic ordinacioni et Conſenſui interfuerunt diſcreti viri videlicet *Landolfus* Decanus de *Gotramſtein*, *Friczo de Nuſsdorf* portarius ejusdem Decanatus et *Johannes* plebanus de *Weſtheim* et quam plures alii ſpecialiter ad premiſſa vocati. Datum Anno et die prenotatis.

XC.

Littere ſuper duo jugera et dimidium agrorum in Offenbach. *).

F. Dei gratia Prepoſitus Herdenſis Eccleſie omnibus in perpetuum. Tenore

*) Juxta Codicem pergamenum Copialem hæc charta intra annos MCCLXXX et XCIX. ponenda inter *Volpertum* et *Heinricum* Præpoſitos eſſe videtur.

nore preſencium proteſtor, quod cum Conventus *UterineVallis* fratrem meum *B*. in confratrem meum recepiſſet, Ego de conſenſu et bona voluntate fratris mei *Nibelungi* et ſororum mearum prefato fratri meo *B*. nullum pociorem heredem quam Xpum conſtituere volens juxta illud Davidicum: *Dominus pars hereditatis mee*, duo jugera agriculture et dimidium ſita in campo dicto *Warmansauge* in *Offenbach* de patrimonio noſtro libere contradidi prelibato conventui, verum cum juxta aſſercionem *Alberti* Coloni Herdenſis eccleſie dicta jugera eſſent coadjacencia et affinia agris herdenſis eccleſie, juxta conſilium ejusdem Coloni ſui *A*. Herdenſis eccleſie duo jugera et dimidium in eodem campo ſita in concambio conventui ſupradicto aſſignavit. In cujus rei teſtimonium preſentem cedulam tradidi *Uterine Vallis* conventui meo ſigillo roboratam....

 XCI.

XCI.

Littere ſuper una libra hall. in Albrehtswilre. Ad pytanciam.

1299.

Ego *Heinricus de Ramesbach* dictus *Advocatus in Albrethswilre* profiteor et publice recognoſco, quod ego de conſenſu *Adelheidis* uxoris mee communicata manu vendidi religioſis viris Domino *H.* Abbati et Conventui in *Uzerstal* redditus unius libre hall. perpetuos in feſto beati *Martini* annis ſingulis dicto cenobio integraliter perſolvendos pro duodecim libris hall. et uno octali ſeu maldro Siliginis, quam pecuniam atque bladum me fateor preſentibus a religioſis predictis integraliter recepiſſe, pro aſſecuracione autem predicte libre hall. dictis religioſis bona ſubſcripta nomine ypotece ſive ſubpignoris obligavi, dimidium juger vinee in dem Glimendal juxta magnam arborem nucum. It. Wimares halben morgen in huncelnloche. It. dimidiam aream ſive ortum dimidium attingentem curiam meam. It. unum juger vinee quod habeo ſitum in *Blibach*. It. quartale vinee ſitum in der dinkelerden,

juxta

juxta quartale *Sibelonis*, Tenebuntur autem dicti religioſi de Orto predicto duos hallenſes et de dimidio jugero ſito in *Glimendal* antedicto, alios duos hallenſes eccleſie in *Albrethswilre* ſolvere annuatim, quos tamen quatuor hallenſes ego in feſto *Martini* et heredes mei cum preſcripta libra annuatim tenebimur preſentare religioſis eisdem. Factus eſt autem contractus preſcriptus In *Albrehtswilre* adhibita omni ſolemnitate conſueta, preſentibus juratis ville teſtibus ſubnotatis *Ditzone*, *Hartmanno* fratre ejus, *Sigelone* ſculteto, *H. de Kanskirchen* et *Diderico* fratre ejus, et *Sibelone* fratre eorundem. Ad robur autem preſcriptorum ſigillo Domini *Cunradi de Than* judicis dicte ville hanc cartam pecii communiri. Et Ego *Cunradus de Than miles* preſcriptus ad confirmationem preſcriptorum ſigillum meum ad preces *Heinrici* venditoris preſcripti appoſui huic carte. Datum Anno Domini M°CC°XC°IX°. in Craſtino invencionis ſancte Crucis. (4.Maji.)

XCII.

Littere ſuper II maldris Siliginis et uno avene et ſuper ſex talentis olei in Wolmesheim et ſuper ſexta parte molendini in Waltrorbach.

1299.

Judices Curie Spirenſis ad cunctorum preſencium inſpectorum noticiam cupimus pervenire, quod Anno Domini M°CC°XC°IX. XIII. Kal. oct. (19.Sept.) *Methildis* filia quondam *Hartmanni* dicti *Heiden* cerdonis de *Annewilre* in noſtra preſencia et figura judicii conſtituta religioſis viris Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* dicte Dyoc. pio ducta affectu in remedium animarum ipſius et ſuorum progenitorum dedit et tradidit ac donavit pure, libere ſimpliciter, irrevocabiliter et in totum jure proprio et in perpetuum redditus annuos videlicet unum et dimidium modium Siliginis, unum avene modium, ſex libras olei in *Wolmesheim* unum agrum, unum agri pratum cum fructibus ſexte partis ibidem ac redditus ſexte partis unius modii cum ſexte partis molendini in *Waltrorbach* in quorum poſſeſſione omnium et percepcione fuit do-

donacione perfecta inter vivos ad habendum et tenendum ac poſſidendum ac etiam ordinandum diſponendumque cum illis omnibus prout ipſis fratribus et monaſterio eorum videbitur expedire, retento ſibi uſu fructu eorundem, quamdiu vixerit et excepto, prefatas quoque penſiones ſive redditus profitemur Nos Abbas et Conventus predicti antefate *Mehtildi* reconceſſiſſe pro certa penſione videlicet dimidietate unius libre cere nobis ſingulis annis, hoc anno excepto, in nativitate beate *Marie* virginis perſolvenda, ad quam penſionem dandam eadem *Mehtildis* ſe aſtrinxit, renuncians omni excepcioni doli mali, actioni in factum, beneficiis reſtitucionis in integrum, Vellejani, dotis ſeu donacionis propter nupcias ac omni juris auxilio civilis, ſtatuti, conſuetudiuis per que contra predictam donacionem venire poſſet inpoſterum vel ad preſens. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus duximus appendendum. Actum et Datum Anno et die prenotatis.

XCIII.

XCIII.

Littere ſuper V. maldra Siliginis in Heiligenſtein. Ad pytanciam.

1299.

Judices Curie Spirenſis. Noverint Univerſi preſencium inſpectores, quod conſtituti coram Nobis in figura judicii *Heilmannus* filius *Ludewici de Heiligenſtein* et *Elizabeth* uxor ejus legittima recognoverunt et publice ſunt confeſſi ſe conduxiſſe bona infra ſcripta ſita in predicta villa *Heiligenſtein* et terminis ejusdem ſibi et ſuis heredibus ſecundum modum et condiciones infra ſcriptas ab Abbate et Conventu Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Ciſt. Spir. Dyoc. videlicet: domum, orreum, curiam et ortum quondam *de Sunnendack* et quinque jugera agri contigua apud *Franckenſtraze*, ſeptem quoque jugera agrorum in loco, qui dicitur *primus Campus*. Duo eciam jugera agrorum in via verſus *Harthuſen* et unum juger ac dimidium prope altam ſtratam, inſuper jugerum unum et quinque quartalia jugeris verſus *Marrenheim* pro quinque modiis ſiliginis annis ſingulis in Nativitate beate *Marie* Vir-

Virginis ad curiam ipſorum Abbatis et Conventus in *Spira* preſentandis eorum laboribus et expenſis, grandine, ſterilitate, exercitu aut aliquo alio caſu fortuitu non obſtante. Recognoverunt eciam dicti conjuges, quod poſtquam ambo viam univerſe carnis ingreſſi fuerint, quod ſenior heres eorum dicta bona tenebit et poſſidebit indiviſa pro dicta penſione quinque modiorum ſiliginis ut dictum eſt, ſuperius aſſignanda et eciam preſentanda. Conſtituerunt quoque iidem conjuges et ſe conſtituiſſe publice ſunt confeſſi nomine ypotece ſeu ſubpignoris prefatis Abbati et Conventui tria jugera ſua campeſtria ſita in terminis dicte ville *Heiligenſtein* prope quercus, ita videlicet, quod ſine eorum conſenſu expreſſo et permiſſione preſcripta bona cum ſubpignore predicto non alienent, diſtrahant, permutent, dividant, inter heredes, ſed ab uno herede ſeniore indiviſa poſſideantur indiviſe. Adjectum eſt eciam, quod ſi ipſi conjuges aut alter eorum, ſeu heres eorum ſenior contra premiſſa vel aliquod de premiſſis quoque modo venerint aut venire preſumpſerint, ex tunc ſepefati Abbas et Conventus habe-

bebunt liberam facultatem propria auctoritate ſepedicta bona cum ſubpignore ſibi attrahendi, tollendi et uti jure quod vulgariter dicitur *uffholn* et aliis vel alii locandi, concedendi, diſponendi et ordinandi cum ipſis bonis prout eis viſum fuerit expedire contradiccione conjugum, heredum aut heredis ſeu cujuscunque alterius non obſtante. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad rogatum eorundem conjugum preſentibus duximus appendendum. Actum et Datum Anno Domini M°CC°XC° nono VIII. Idus Decembris. (6. Dec.)

XCIV.

Littere ſuper bona quondam Dietheri Ortulani in Spira. 1300.

Nos *Fridericus* Dei gratia Spirenſis Epiſcopus cunctis preſencium inſpectoribus cupimus eſſe notum, quod *Otto* dictus *Broceln Spiſarius* *) noſter de no-

*) *Spiſarius.* Speiſer: in monaſteriis quibusdam ſupereſt officium eines Brod Speiſers. Brood Spender, Brood Spenner, Truchſes, Ober-Küchenmeiſter, Dapifer. Dieſes Amt war ehemals eines von den Stift-Bremiſchen Erbämtern. *Joh. Rode in regiſt. bonor. Dat Cammerer-amt heben nu de van Lunebergen: Item dat Brod-Spenner-amt. Bremiſch wörter-buch.*

noſtro nec non Decani et Capituli Eccleſie noſtre Spirenſis conſenſu expreſſo et libera voluntate bona infra ſcripta ad Officium ſuum dictum *Spiſamit* ſpectantia locavit et conceſſit ſuo et ſucceſſorum ſuorum nomine in dicto officio et ſe locaſſe et Conceſſiſſe preſentibus recognoſcit in emphiteoſim *Bertholdo* filio *Wernheri de Gumirsheim* Carnifici civi Spirenſi et ſuis heredibus pro annua penſione XII. maldrorum ſiliginis dative ipſi *Ottoni* et ſuis in dicto officio ſucceſſoribus annis ſingulis in perpetuum danda in Nativitate beate *Marie* virginis et preſentanda per ipſum *Bertholdum* et ejus heredes in civitate Spirenſi ante quamcunque domum voluerint dictus Otto aut ejus dicti ſucceſſores absque omni dampno eorum, non obſtante grandine, exercitu, ſterilitate, incendio ſeu caſu alio fortuito qualicunque. Et in ſubpignus dictus *Berholdus* prefato *Ottoni* et ſuis in dicto Officio ſucceſſoribus V. jugera in fine tendencia contigua verſus civitatem Spirenſem deſignanda de XII. jugeribus emptis per ipſum *Bertholdum* ab heredibus quondam Domine dicte *Lamesbuchin* obligavit et obligat per preſentes

tes more debito et conſueto, quorum bonorum ſic locatorum ſpecificatio talis eſt ſcilicet VIII. jugera am Spiren reine in Eckilmannis ibidem. Item II. jugera apud Dominam dictam *blindin*. It. IIII. jugera bi dem emertheu wege apud *Sygelonem Krieg*. It. I. juger apud Diebbrucken penes *Conradum* dictum *Frimersheimer*. It. VI. jugera apud dictam *blindin*. It. I. juger ſuper bergvelde inter agros *Rethſelini*. It. in eodem campo II. jugera apud *Cunradum de Columba*. It. ſuper Leimgrubin II. jugera apud pueros dicte *Zolerin*. It. IIII. jugera apud *harthuſer* weg ultra ripam apud Dominam dictam *Lambsbuchin*. It. I. juger et eſt anewender apud agros hoſpitalis. It. I. juger apud eosdem agros hoſpitalis. It. I. juger apud *ſtellam*. It. tria jugera apud dictum *de Rorhus*. It. I. juger apud Dominos de *ſancto Germano* et hoc eſt anwinder. It. IIII. jugera tendencia ſuper agros predictorum Dominorum de *ſancto Germano*. It. VI. apud *Arnoldum*. It. II. apud illum *de Columba*. It. II. jugera apud dictos Dominos de *ſancto Germano*. It. II. jugera in dem merhs apud pueros Sy. dicti *Hun*. It. IIII. jugera apud Hohenackern apud Dominum

num *de ſancto Egidio.* In quorum evidenciam atque robur, cum hec noscamus, Eccleſie noſtre Spirenſis et dicti *O.* Spiſarii nec non ejus in dicto officio ſucceſſorum fore utilitas et profectus, preſentes litteras noſtri *F.* Epiſcopi nec non Capituli Eccleſie noſtre Spirenſis ſigillorum munimine *Bertholdo* prefato et ſuis heredibus tradimus roboratas. Et nos *Eberhardus* Decanus Eccleſie Spirenſis totumque Capitulum tenore preſencium recognoſcimus et publice profitemur, premiſſam locacionem et omnia prenarrata de noſtro ſcitu, juſſu et voluntate acta eſſe et ea in toto vel in parte ratificamus et aſſirmamus utpote utilia atque bona et Eccleſie noſtre et omnibus perſonis Eccleſie noſtre officium predictum obtinentibus ſigillum noſtri Capituli prefati Domini Epiſcopi ſigillo coappendimus ad preſentes in robur et teſtimonium omnium preſcriptorum. Datum Anno Domini M°CCC° in Craſtino beati *Bartholomei.* (25. Aug.)

XCV.

XCV.

Littere ſuper tribus maldris Siliginis ad pitanciam. 1301.

Univerſa negocia, que in ſolido ſtatu ſtare cupiunt, cum teſtimonio litterarum fiunt firmiora. Noverint igitur preſencium inſpectores univerſi, quod ego *Gerbode* dictus *Gelman* et mei pueri *Johannes Gerbut*, *Petrus* et *Margareta de Dirbach* cum aſſenſu et nutu eorum vendidi, vendidiſſe preſencium me recognoſco honorabili Domino H. Abbati et Conventui *Uterine Vallis* tria maldra Siliginis pro XIIII. libris et X. Solidis hall. numerate pecunie perpetuorum reddituum Spirenſis menſure preſentanda ſingulis annis in oppidum *Landowe* in nativitate beate Virginis *Marie* ad quamcunque domum decreverint meis vecturis et expenſis. Subpignora autem eis dedi, conſtitui et aſſignavi IX. jugera agrorum juxta abietem prope *Fridericum*, de quibus dedi et do annuatim dimidiam libram cere nomine cenſus in *Cloſeberc*, eciam aſſignavi eis III. jugera prati in medio ville *Dirbach*, de quorum uno juxta *Arnoldum* dabo I. denar, in curiam

dicti

dicti *Strucheleres*, dę alio prato juxta Sultetum nichil do. De dimidio prato juxta *Arnoldum* bime ſtege IIII[or] den: ad Eccleſiam in *Rude* dabo Ego et mei heredes et nichil plus. Confiteor eciam me promiſiſſe filios meos *jacobum* et *Nicholaum* minores annis inducere ad prediſtorum ſubpignorum reſignacionem, cum ad annos pervenerint diſcrecionis. Tradidi eciam predictis Religioſis et aſſignavi fidejuſſores *jacotum* ſcultetum fratrem meum et *joannem* filium meum ſeniorem et *Wernherum* de *Bullenkeim* filiaſtrum dicti Proſeters, quorum ſi unus deceſſerit, alij duo ſe obſtagio preſentabunt, usque dum tercius fidejuſſor ſubrogetur, quos quidem fidejuſſores warandos ad annum ſubſtitui in aſſercione omnium premiſſorum. Adjectum eſt eciam ordinacioni jam premiſſe, quod ſepedicta ſubpignora non debent variari vel diſſociari ullo modo et unus vel duo heredum nobis annonam preſentare. Actum anno Domini M°CCC° primo, feria quarta poſt Dominicam Invocavit. (22. Febr.) Coram ſculteto in *Rude*, *jacobo* dicto *Gerboden* ſun et *C.* dicto, herre et Lenherre in curiam dicti *Struchelere*

et *Friderici* et *Frizſchen* et *Wolframi* dicti *hubere*, *Rudigero* ſculteto *C.* dicto *Urine*, *Gerboto* dicto *Graſſer*, *petro* filio *Gerbutonis* junioris, *Heilmanno* dicto *holteln*. In cujus rei teſtimonium preſentem litteram eisdem tradidi honeſtorum virorum videlicet *Nicolai* Decani in *Bliswilre* et Domini *H.* plebani in *Rode* ſigillis communitum.

XCVI.

Littere ſuper III. *maldris ſiliginis in Albirswilre.* 1301.

Noverint univerſi preſencium inſpectores, quod Ego *Sygulo* Advocatus in *Albirswilre* absque legittima et liberis et Ego *Petrus* filiaſter *Heinrici* quondam Advocati predicte ville et *Margaretha* uxor mea legittima unanimi conſenſu vendidimus et vendidiſſe nos profitemur honorabili Domino *Heinrico* Abbati et Conventui *Uterine Vallis* tria maldra ſiliginis Spirenſis menſure annis ſingulis in nativitate beate Virginis in Civitatem *Landówen* ante quamcunque decreverint domum preſentare noſtris vecturis et expenſis. Nos noſtrosque Succeſſores perpetualiter promit-

mittemus pro XII. libris et V. ſolidis hall. pecunie numerate pro aſſecuracione omnium predictorum, trium maldrorum prelibatis viris religioſis bona ſubſcripta, in *Albirswilre* nomine ypothece ſive ſubpignoris obligamus ſive reſignamus I. juger vinee in den ſiben morgen juxta duo jugera Dominorum *Uterine Vallis*, Item I. juger vinee in Huncenloch cum arboribus attinentibus juxta dimidium juger *Heinrici* de *Hanenbach*. Item curiam quamdam Domine dicte *Friderun* cum domibus, edificijs et ortis attinentibus juxta curiam Domini plebani predicte ville, dedimus autem de jugere preſcripto in den ſiben morgin II. hallenſes cenſuales in cujusdam Domini Metenſis dictam *hubhof* in *Kanskirchen* et de curia preſcripta quondam dicte *Friderun* VI. hall. ad ecclesiam predicte ville *Albirswilre*, quos quidem VIII. hall. cenſuales tenebimur nuncio dicti cenobij in die ſancti *Martini* in ſepedicta villa preſentare et ipſi eccleſie perſolvere tanquam veri poſſeſſores, et propter varias invenciones caucius evitandas, adjectum eſt eciam ordinacioni premiſſe jam, quod predicta pignora non diſſolventur in partes plu-

res quam preſcriptum eſt, neque vllo modo varientur, et nos et noſtri heredes predicta III. maldra ſiliginis, ſicut ſuperius eſt expreſſum, inſimul et integre perpetuo preſentemus contradictione qualibet non obſtante. Factus eſt autem contractus preſcriptorum in preſcripta villa *Albirswilre* adhibita omni ſollemnitate conſueta in figura judicij ex utroque latere ripe dicte *Queichin* preſentibus juratis ville teſtibus ſubnotatis *Heinrico* plebano predicte ville, *Diderico* Schulteto, *H.* Sculteto in *Kanskirchen*, *H.* dicto *Fuſe*, *H.* dicto *Spikeler*, *C.* dicto *Wiſeman*, *Hemmone* piſtore, *H.* dicto *Babiſt*, *Sibelone* carnifice, et *C.* hospite ſororio ſuo, *Diderico* dicto *Virsman* carnifice, *Hartmanno* reſidente prope fontem et *Dizone* fratre ſuo. Hi XII. vulgarie dicti hubere in empcione antedicta et reſignacione omnium preſcriptarum aderant fr. *johannes* monachus dictus *Cerdo* et fr. C. converſus dictus *Eichwalt* monachus *Uterine Vallis*. In cujus rei teſtimonium preſentem litteram eisdem tradidimus honeſtorum virorum videlicet Domini *Landolfi* Decani de *Gotdrameſtein* et Domini *H.* plebani noſtri in *Albirswilre* ſigillis communi-

munitam. Datum anno Domini M°CCC° primo in die Sancti *Georgij* martiris. (23. Apr.)

XCVII.

Littere ſuper ſex maldris ſiliginis et ſuper una libra hallenſium et una urna olei in Mornsheim. 1301.

Univerſa negocia que in ſolido ſtatu ſtare cupiunt, cum teſtimonio litterarum fiunt firmiora. Noverint igitur preſencium inſpectores univerſi, quod ego *Waltherus de Mornesheim* filius quondam *Friderici de Buheln* cum aſſenſu et nutu *Elſen* uxoris mee legittime vendidi, vendidiſſe preſencium me recognoſco honorabili Domino *H.* Abbati et Conventui *Uterine Vallis* duo maldra ſiliginis annis ſingulis in Nativitate beate virginis in predicta villa perpetualiter perſolvenda pro octo libris et decem ſolidis hall. pecunie numerate. Subpignora autem eis dedi, conſtitui et asſignavi alterum dimidium jugerum pratorum juxta heidenbrunne. Item unum juger pratorum amme Ride. Ego *Wernherus* ſororius predicti *Waltheri* et *Metza* uxor mea legittima eciam profite-

 fite-

fitemur et publice recognoſcimus nos in eadem villa *Morneſheim* vendidiſſe predictis viris religioſis unam libram hall. in die Sancti *Martini* et unum maldrum ſiliginis in Nativitate beate Virginis annis ſingulis in predicta villa dicto Cenobio integraliter perſolvendum pro XVI. libris et XV. Solidis hall. pecunie numerate pro aſſecuracione autem predictorum dictis religioſis bona ſubſcripta nomine ypotece ſive ſubpignoris obligavimus tercium dimidium jugerum pratorum niden amme Quecburne. It. II. jugerum agri oben auf deme Katzendal. Item dimidium juger agri in der auwen. It. unum juger agri juxta blanken morgen verſus ymphelinger marc. Ego *Heinricus* dictus *Glokener* et *Metza* uxor mea legittima in *Morneſheim* eciam vendidimus et vendidiſſe nos profitemur predictis viris religioſis unum maldrum ſiliginis in Nativitate beate Virginis annis ſingulis in predicta villa preſentare pro quatuor libris et V. ſolidis hall. pecunie numerate, ſuppignora autem eis dedimus et reſignavimus alterum dimidium jugerum agri juxta dotem in deme hubnacker. It. duo jugera agri zu Nivern

in

in terminis ville *Gekelingen*. It. unum juger agri in *W*ilersgrunde. It. ein zweiteil juxta fontem dictum *hungerburne*. It. dimidium zu loche juxta Dominos *uterine vallis*. It. ein virteil juxta nucum inferioris montis. Ego *Dipoldus* Scultetus in *Mornesheim* et uxor mea *Gude* recognoſcimus nos vendidiſſe prelibatis viris religioſis unum maldrum ſiliginis annis ſingulis perſolvendum die et termino prenotatis pro quatuor libris et V. ſolidis hall. pecunie numerate, ſubpignora autem eis dedimus et in figura judicii predicte ville reſignavimus duo jugera agri in der auwcn juxta dimidium juger Dominorum *Uterine Vallis*. Item unum juger agri zu *heilgenburne* juxta V. jugera Dominorum preſcriptorum. Ego vero *Heilmannus* frater *Dipoldi* predicti de conſenſu *heilen* uxoris mee vendidi antedictis viris religioſis unum maldrum ſiliginis in predicta villa *Mornesheim* annis ſingulis in Nativitate beate Virginis preſentare pro quatuor libris et V. ſolidis hall. pecunie numerate, pro aſſecuracione autem ſepedictis viris religioſis bona ſubſcripta nomine ypothece obligavimus ein Zweiteil amme Kungeswege juxta den

Zweiteil Dominorum *Uterine Vallis*. It. ein Zweiteil amme Kungeswege juxta alterum dimidium jugerum agri gein deme bruwel Dominorum *Sancte Walpurc*. Ego *Marquardus de Morneſheim* preſentibus profiteor et publice recognoſco quod de aſſenſu et nutu *Giſeln* uxoris mee legittime vendidi ſepedictis viris religioſis unam urnam olei perpetuam in die Sancti *Martini* in prefata villa annis ſingulis preſentandam pro quinque libris et XV. ſolidis hall. pecunie numerate. Subpignora autem eis dedi, conſtitui et aſſignavi curiam meam juxta curiam *Merkelini* filij mei. It. dimidium juger agri an dem marketwege. It. unum juger agri an deme Huchelheimer wege verſus *Gekelingen*. Factus eſt autem contractus omnium preſcriptorum in ſepedicta villa *Morneſheim*, adhibita omni ſollempnitate conſueta preſentibus juratis ville teſtibus ſubnotatis, *Dipoldo* ſculteto, *Gerlaco* fratre ſuo et *Heilmanno* fratre eorundem et *C.* dicto *Ingenheimer*, *Vollone* fabro de *Steinwilre*, *H.* dicto *Wetzſus*, hy preſcripti dicti *hubere*. *H.* dicto *Swap*, *Merkelino* dicto *Campenario*, *Ulrico* dicto *Reideil*. In empcione autem

tem et reſignatione omnium premiſſorum excepto uno maldro ſiliginis, aderat fr. *Sifridus* Converſus qui afferens ſe preſcripta emiſſe ad pitanciam et ſolacium Conventus monaſterii *Uterine Vallis*. In cujus rei teſtimonium preſentem litteram eisdem tradidimus honeſtorum virorum ſcilicet Domini *Nycolai* Decani de *Bliswilre* et Domini *Gerhardi* plebani de *Mornesheim* ſigillis communitam. Datum anno Domini M°CCC° primo in die Sancti *Georgii* martiris. (23. Apr.)

XCVIII.

Littere ſuper lite ſedata contra Margaretam de nova Civitate ſuper bonis Wernlini. 1301.

Nos judices Curie Spirenſis recognoſcimus per preſentes, quod conſtitutis coram nobis in figura judicii Anno Domini M°CCC° primo feria quarta ante feſtum beati *Martini*, (8. Nov.) *Cunrado* Cellerario Majori Monaſterii in *Uzerſtal* et *Margareta* relicta quondam *Heilmanni* Opidani *Nove Civitatis*, dictus Cellerarius nomine Abbatis et Conventus Monaſterij predicti, dicta

verò *Margareta* pro ſe et ſuis heredibus quibuscunque in Magiſtrum *Heinricum de Maguncia* prebendarium Eccleſie Spirenſis et *johannem* dictum *Goezman* civem predicte *nove Civitatis* ſuper omnibus controverſijs, que inter dictos Abbatem et Conventum ex parte una et ipſam *Margaretam* ex altera ſuper bonis quibuscunque quondam Wernlini civis dicti Opidi tanquam in arbitros, arbitratores ſeu amicabiles compoſitores ſub pena centum librarum hallen. et ſub periculo cauſarum ſeu cauſe que inter eos vertebantur, compromiſerunt libera voluntate, promittentes ſe ſervaturos et non venturos quoquo modo contra ordinacionem, compoſicionem ſeu eciam pronunciacionem dictorum arbitrorum, et dantes eis poteſtatem, ut ambo pronuncient vel alter eorum in ſcriptis vel ſine ſcriptis ſub hac forma, quod ſi quam parcium ſervare pronunciationem dictorum vel alterius eorum non contigerit, ipſa pars contraveniens parti ſervanti arbitrium ſeu pronunciacionem centum libras hallenſium ſolvere debebit et nichilominus cauſam perdet. Quod compromiſſum ſeu arbitrium dicti Magiſter *Heinricus* et *joannes* in ſe ſub forma ex-

expreſſa ſuperius receperunt. In quorum omnium premiſſorum robur et evidentiam ſigillum curie Spirenſis ad preces dictarum parcium preſentibus duximus appendendum. Datum anno Domini predicto Sabbato ante feſtum beati *Nycolai.*

XCIX.

Littere ſuper tribus maldris ſiliginis in Slegildal. 1301.

Noverint univerſi preſentes pariter et futuri, quod conſtituti coram nobis Officiale Domini Prepoſiti Spirenſis in figura judicij anno Domini M°CCC° primo in vigilia beati Andree Apoſtoli (29. Nov.) *Eybertus de Slegeldal* et *Agnes* conjux ejus legitima pari voto et unanimi conſenſu vendiderunt et ſe juſto vendicionis titulo vendidiſſe publice recognoverunt religioſis viris Abbati et Conventui *Uterine Vallis* penſionem annuam et perpetuam trium modiorum ſiliginis legalis *W*iczenburgenſis menſure, promittentes bona fide nec non obligantes ſe ſuosque heredes et ſucceſſores univerſos ad dandam et preſentandam prefatam penſionem ſingulis annis in

in Nativitate beate *Marie* virginis in curiam eorundem Abbatis et Conventus in *Wizenburg* vel ante aliam domum, quam voluerint infra muros Civitatis ejusdem, ipſorum conjugum periculo, laboribus et expenſis, grandine, exercitu, ſterilitate vel quovis alio caſu fortuito non obſtante pro duodecim libris hall. et quatuor unciarum bonorum et legalium, quam quidem pecuniam dicti conjuges eis numeratam, traditam et ſolutam fore integraliter ab eisdem et in ſuos evidentes uſus converſam publice recognorunt. Renunciantes excepcioni non numerate &c. (ſequuntur clauſulæ ut 22. jul. 1309.) Preſtitit quoque prefata *Agnes* fidem nomine juramenti de non veniendo contra premiſſa racione dotis vel ex alia cauſa qualicunque. Conſtituentes nichilominus dicti conjuges communicata manu eisdem Abbati et Conventui pro dicta penſione ſolvenda, ut eſt dictum pro ſubpignore bona infra ſcripta videlicet, tria jugera campeſtria an dem lache tendentes ſuper pomerium. It. tria jugera pratorum dicta *Karlin wiſe* ſita an dem etzinbirboime. It. die halbe breite wiſe juxta ſilvam *Godberti* ſita in terminis ſive marka

ka ville *Slegildal*, que quidem bona ſi non ſolveretur dicta penſio, ut preſcriptum eſt, contradictione quorumcunque non obſtante ad eosdem Abbatem et Conventum libere devoluentur ipſo facto ita quod diſponere valeant de eisdem de cetero prout eis videbitur melius expedire. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces dictarum parcium preſentibus duximus appendendum. Actum et Datum anno et die prenotatis.

C.

Littere ſuper tribus maldris ſiliginis in Dirbach ad pitanciam. 1301.

Notum ſit univerſis preſentes litteras inſpecturis, quod ego *Cunradus* dictus *Suner de Dirbach* cum aſſenſu et nutu *Margarete* uxoris mee legitime vendidi ac vendidiſſe publice recognoſco Venerabili Domino *H.* Abbati et Conventui Monaſterij *Uterine Vallis* tria maldra ſiliginis in Nativitate beate *Marie Virginis* annis ſingulis Spirenſis menſure in Civitatem *Landowe* ante quamcunque domum decreverint, preſentare meis vecturis et expenſis pro duodecim libris et decem ſolidis hall.
pecu-

pecunie numerate, pro aſſecuratione autem predictorum trium maldrorum prelibatis viris religioſis bona ſubſcripta in predicta villa Dirbach nomine ypothece ſive ſubpignoris obligavi et publice reſignavi tria jugera terre arabilis juxta portam quondam fridere. It. duo jugera bime holderſtocke. It. unum juger ame einode quondam *Gobelmanni*. It. unum der eigen morgen an dem bloche. Item II. jugera prati ame kanel reine. It. curiam quondam *Adelheidis* cum edificiis et ortis juxta curiam quondam *Bernhelmi* cum edificiis et ortis juxta curiam Dominarum de *Kanskirchen*, dedi autem de bonis preſcriptis decem denarios Wizenburgenſes cenſuales ſcilicet de curia quondam *Bernhelmi* tres denarios. Item de duobus jugeribus bime holderſtocke II. denarios in curiam Domini de *Fleckenſtein*. It. de tribus jugeribus juxta portam Friders III. denarios. It. de II. jugere pratorum I. denar. in curiam Domini Decani de *Spira*. It. de I. jugere an dem bloche unum hallenſem ad Eccleſiam dicte ville *Barbelrode*. predictos autem denarios promiſi eis preſentare in Nativitate beate Virginis ut nomine Cenobij predicti cenſum

ſum perſolvent tanquam veri poſſeſſores et propter varias invenciones evitandas. Adjectum eſt eciam ordinacioni jam premiſſe, quod preſcripta ſubpignora non debent minui per aliquam vendicionem neque variari per aliquam mutacionem vel addi per aliquos cenſus et ab uno vel ad majus à duobus heredum meorum, qui preſcripta ſubpignora poſſederint poſt obitum meum predicta tria maldra ſiliginis cenſualia cum denariis preſcriptis, ſicut ſuperius eſt expreſſum inſimul et integraliter in predictam civitatem *Landowe* perpetuo preſententur contradictione qualibet non obſtante. Factus eſt autem contractus omnium preſcriptorum in predicta villa *Barbelrode* adhibita omni ſollemnitate conſueta preſentibus juratis ville et aliis fide dignis teſtibus ſubnotatis, Domino *C.* Vicario majoris eccleſie Spirenſis et *Wilhelmo* Domicello fratre ſuo, Domino *H.* plebano predicte ville, *Rudegero* dicto *Vaut*, *H.* dicto *heckman*, *Mengoto de Wilre*, *C.* ſartore, *Sibotdone* et fratre ſuo *C. de Winden*, *Jacobo* domicello. In empcione autem et reſignacione premiſſorum aderat fr. *Johannes* dictus *Cerdo de Spira* monachus prefa-

te

te eccleſie Uterine Vallis. Ne autem ſuper huius vendicionis contractu nullus in poſterum valeat vacillare, preſentem cedulam ipſi Cenobio Uterine Vallis contuli honeſtorum virorum videlicet Domini *Nicolai* Decani de *Bliswilre* et Domini *H.* plebani in ſepedicta villa *Rode* ſigillis munimine roboratam. Actum anno Domini M°CCC° primo Dominica ante *Lucie* Virginis. (10. Dec.)

CI.

Littere ſuper tribus maldris ſiliginis in Barbelrode ad pitanciam. 1301.

Noverint igitur tam preſentes quam futuri ad quos pervenerit preſens ſcriptum, quod ego *Bertoldus* faber de *Barbelrode* cum aſſenſu heredum meorum videlicet filie mee *Elſen* et *Ludewici* mariti ſui et filie mee *Margarete* et *Johannis* mariti ſui et *Anne* et *Wernheri* puerorum meorum vendidimus et vendidiſſe nos profitemur honorabili Domino *H.* Abbati et Conventui Monaſterij *Uterine Vallis* tria maldra ſiliginis Spirenſis menſure annis ſingulis in Nativitate beate *Marie* Virginis in civitatem *Landowe* ante quamcunque domum decre-

creverint, preſentare noſtris vecturis et expenſis nos noſtrosque ſucceſſores perpetualiter promittimus pro XII. libris et X. ſolidis hall. pecunie numerate. Pro aſſecuracione autem predictorum trium maldrorum prelibatis viris religioſis bona ſubſcripta in *Barbelrode* nomine ypothece ſive ſubpignoris obligavimus et reſignavimus tria jugera terre arabilis uf der eben juxta novem jugera Domine dicte *Lutern*. Item unum juger dicta Geinſemorgen amme Geiſzebarte juxta Dominas *Sancte Clare* de *Spira*. It. duo jugera in der horbach juxta predictas Dominas *Sancte Clare*. It. unum juger pratorum ſitum in medio pratorum Dominarum de *Alta* verſus arborem dictam *Linde*. It. unum juger vinee juxta *Johannem* fabrum filiaſtrum predicti venditoris *Bert*. verſus ſilvam dictam Sclafeich. It. Curiam meam cum domibus et edificijs et ortis attinentibus juxta curiam Domini plebani predicte ville *Rode*, dedimus autem de bonis preſcriptis XIIII. denarios Witzenburgenſes ſcilicet de tribus jugeribus uf der Eben, III. denarios et de duobus jugeribus in der horbach II. denarios et de vinea verſus Sclafeich II. de-

narios in Curiam Domini Abbatis de *Witzenburg*. It. de curia mea juxta plebanum II. denarios in curiam Domini Decani de *Spira*. It. de jugere dicto Geinſemorgen V. denarios ad eccleſiam predicte ville *Rode*, de prato vero verſus arborem dictam *Linde* nichil dedimus, quod liberum eſt. preſcriptos autem denarios Witzenburgenſes cenſuales nos et noſtri heredes tenebimur et promiſimus ad loca preſcripta annis ſingulis preſentare. Profiteor eciam Ego *Bert*. me promiſiſſe pueros meos *Annam* et *Johannem* minores annis inducere ad predictorum ſubpignorum reſignacionem, cum ad annos pervenerint diſcretionis, et ſuper hoc conſtitui fidejuſſores *Wernherum* fratrem meum fabrum de *Bullenkeim* et *Johannem* filiaſtrum meum fabrum de *Rode*, quorum ſi unus deceſſerit, alter ſe obſtagio preſentabit usque dum alius loco illius ſubrogetur. Adjectum eſt eciam ordinacioni jam premiſſe, quod ſepedicta ſubpignora non diſſolventur in partes plures quam preſcriptum eſt, neque ullo modo varientur et unus vel ad majus duo heredum predicta tria maldra ſiliginis cenſualia ſicut ſuperius eſt expreſſum, inſimul et inte-

integraliter perpetuo preſentabunt contradiccione qualibet non obſtante. Factus eſt autem contractus preſcriptorum in ſepenominata villa *Rode* adhibita omni ſollemnitate conſueta in figura judicii preſentibus juratis ville teſtibus ſubnotatis Domino *C.* vicario majoris Eccleſie Spirenſis, Domino *H.* plebano antedicte ville, *Jacobo* Sculteto, *Meingoto*, *C.* dicto *herre*, *Dielmanno* et fratre ſuo *Johanne C.* Domicello, *Johanne* ſartore, *Ludovico de Mulnhoven*, *Johanne* filio *Meingoti C.* dicto *Suner* de *Ditburch*, Wernhero fabro de *Bullenkeim*, *C.* Sculteto de *Winden*. In empcione autem et reſignacione omnium preſcriptorum aderant fr. *Johannes* dictus *Cerdo de Spira* et fratres *Johannes* dictus *de Rode* monachi predicti monaſterii *Uterine Vallis*, ne autem in predictum Cenobium a quoquam hominum poſſit aut debeat in poſterum aliqua calumnia ſuboriri, preſentem cedulam ipſi Cenobio *Uterine Vallis* contulimus honeſtorum virorum videlicet Domini *Nicholai de Bliswilre* et Domini *H.* plebani in ſepedicta villa *Rode* ſigillis munimine roboratam. Actum anno Domini M°CCC° primo in die Exaltacionis ſancte Crucis. (14. Dec.)

An-

Anno Dominice Incarnationis M· CCC· primo· — Littere quod Curia noſtra *Spire* omnimode ſit libera et exempta. l. c. p. 275·

Anno Domini M·CCC. primo. — Littere ſuper piſcariam in *Metersheim* ex parte *Johannis de Vorſt* Civis Spirenſis l. c. p. 277·

CII.

Littere ſuper ſententia data contra Margaretam ſuper bonis Wernlini.
1302.

Ego Magiſter *Heinricus de Moguncia* prebendarius Eccleſie Spirenſis Arbiter aſſumptus una cum *Johanne* Cive de *Nova Civitate* dicto *Goczman* a religioſis et honeſtis viris Abbate et Conventu Monaſterii in *Uzerſtal* ordinis Cyſterc. ex parte una et *Margareta* relicta quondam *Heilmanni an der brucken* ex altera, in cauſis que inter eos vertebantur ſuper bonis quondam *Wernlini* civis de *Nova Civitate* de mandato et conſenſu dicti *Johannis* coarbitri mei ſentencialiter pronuncio hijs ſcriptis predicta bona ſpectare ad Abbatem

batem et Conventum predictos et prefatam *Margaretam* et ſuos heredes nichil juris habere in bonis prefatis nec ſe debere ulterius intromittere de eisdem et ſe curaturam, quod heredes ſui cujuscunque ſexus ſint, juris, ſi quid habere videbantur, renuncient cum (omiſſum *ad*) annos legittimos venerint, nec dictos religioſos et honeſtos viros impediant directe vel indirecte publice vel occulte in eisdem. Pronuncio etiam eadem auctoritate, quod prefata relicta habitare debebit in cnria dicti quondam *Wernlini* usque ad feſtum beati *Johannis Baptiſtæ* et ex tunc dictam curiam ipſis fratribus dimittet liberam et penitus abſolutam. Arbitrans eciam dico et pronuncio dictos religioſos debere expedire et dare prefate *Mar.* et heredibns ſuis legatum, qnod dictus *Wernlinus* ipſis dinoſcitur reliquiſſe. Item de conſenſu etiam mei College et ſocii prefati pronuntio, quod ſepedicti Abbas et Conventus dent et aſſignent prefate Mar. XX. libras hallenſ. usque ad feſtum Epiphanie Domini proximum, ut eo libencius pro ſe et ſuis heredibus juri, ſi quod haberet, in bonis renunciet ſupradictis. Ego *johannes*

preſatus hijs omnibus interſui et confiteor preſatum Magiſtrum *H.* de conſenſu meo et mandato meo et ſuo nomine predicta omnia pronunciaſſe, qua pronunciacione facta in preſencia parcium predictarum et petencium pronunciari, ipſe partes in continenti ipſi pronunciacioni facte in preſencia Magiſtri *Cunradi* Notarij curie Spirenſis et noſtra videlicet mei et *Heinrici* et *Johannis* conſenſerunt et eam approbarunt juxta omnes ejus articulos promittentes ſe ipſam pronunciationem per omnia fideliter ſervaturas. In quorum omnium robur et evidenciam. Ego Magiſter *H*, ſigillum meum duxi preſentibus appendendum. Et ego *Johannes* quod ſigillum proprium non habeo ſigillum, *H.* dicti *Gier* viceplebani *Nove Civitatis* in testimonium premiſſorum appendi preſentibus procuravi. Et Ego dictus *Gier* predictus ad preces predicti *Johannis* ſigillum meum duxi preſentibus apponendum. Actum et datum anno Domini M°CCC° ſecundo, feria quarta ante Epiphaniam Domini. (3. Jan.)

Anno Domini M.CCC.II. — Littere ſuper bonis collatis ex parte *Johannis de Wolmesheim*. l. c. p. 278.

CIII.

CIII.

Littere ſuper pratum juxta Almeinde in Merlheim. 1302.

Officialis Domini Prepoſiti Spirenſis. Noverint cuncti preſencium inſpectores, quod *Erneſtus* dictus *Enſeln de Merlheim* feria tercia poſt Dominicam *Reminiſcere* (20. Martii.) ſub anno Domini M°CCC° ſecundo in noſtra preſencia conſtitutus aſſignavit, tradidit et donavit donacione inter vivos Religioſis Viris Domino Abbati et Conventui monaſterij in *Uſſerſtal* pratum contiguum Almeinde ville *Merlheim* tendens immediate ſuper ripam dictam *Queiche*, recognoſcens ſe donaſſe ac reſignaſſe dictum pratum eisdem religioſis pure, ſimpliciter, irrevocabiliter et libera voluntate, dans eisdem ex nunc auctoritate propria per preſentes ingrediendi dicti prati poſſeſſionem et deinceps retinendi plenam et liberam poteſtatem promittens etiam omni dolo ſeu fraude procul pulſis grata et firma habere inviolabiliter omnia ſuperius expreſſa, renunncians nichilominus pro ſe ſuisque heredibus ac ſucceſſoribus omni queſtioni actioni ſeu juri ſibi ex quacunque in dicta

to prato competenti cauſa. Datum et Actum die et anno Domini, quo ſupra.

CIV.

Littere ſuper novem maldra ſiliginis.
1302.

Noverint univerſi preſencium inſpectores, quod *Volgerus de Odinsheim* et *Gertrudis* ejus conjux legittima coram Nobis Officiali Domini Prepoſiti Spirenſis in figura judicij conſtituti ſub anno Domini M°CCC°II°. Sabbato proximo ante Dominicam qua cantatur, *quaſi modo geniti* (28. Apr.) vendiderunt coadunatis manibus et conſenſu unanimi et ſe juſto vendicionis titulo vendidiſſe religioſis viris Abbati et Conventui monaſterij in *Uzerſtal* penſionem annuam et perpetuam novem maldrorum ſiliginis boni et legalis Spirenſis menſure pro triginta ſex libris hall. bonorum et legalium numerate pecunie, tradite et in eorum uſus converſe ſolvendam et preſentandam eisdem ſingulis annis et perpetuo in Nativitate beate *Marie* Virginis vel proxima die ſequente ſine fraude ſuper domum eorundem infra muros Opidi *Landowe* ſeu aliam quamcun-

cunque voluerint dicti monachi infra muros eosdem absque ipſorum monachorum periculo, laboribus et expenſis, grandine, exercitu, ſterilitate ſeu quovis alio caſu fortuito non obſtante, de bonis infra ſcriptis publice ſunt confeſſi, videlicet de prato quod tendit ſuper *Vogelſang*. It. de dimidio jugere vinearum apud *Kunigbourg*. It. de duali vinee ſuper *Steinbohel*. It. de dimidio jugere ſuper *heczinackar*. It. uno jugere agri campeſtris retro *pleckin*, It. uno jugere campeſtris infra *Rudelmannum* in via qua itur *Kusbach*. It. uno jugere campeſtris infra Dominam *heilridin* in confinio marche *Odinsheim* ſitis in terminis ſive marka ville *heinvelt*, que poſſidet *Johannes* filius *Meinharti* dicti *Zarte*. It. de parte curie olim *Rudegeri* filii quondam dicti *Dollen*. It. de tercia parte duorum jugerum Vinearum ſitarum an deme *Steinbuhele*, que tendunt ſuper marcham ville *Wilre*. It. de dimidio jugere vinee cum arboribus tendente verſus *Heinvelt* ſuper prata. It. de longo jugere quod tendit ſuper *Reydinſtul*. It. uno jugere apud *Gotzonam divitem* retro *Heintzeinacker* ſitis in villa et terminis ville *Heinvel*

velt ſupradicto, que tenet et poſſidet *Johannes* filius dicte *Dreſſelerin de Rode*. It. de duobus jugeribus vinearum minus uno quartali dictis anewendern. It. de jugere cum dimidio agri campeſtris inferius apud *hanwiſen*. It. de uno quartali apud *Smidebrunne* ſitis in terminis ville *Rosbach*, que relicta quondam dicti *Rat* mater olim *Mengotz* etiam defuncti poſſidet atque tenet. It. de duali agri cum arboribus inferius apud ſtratam. Item de duali prati *bi dem were*. It. de duobus jugeribus agri ſuperius apud ſtratam. It. de uno agro apud curiam quandam dicti *Rat*, inferius apud viam. It. de quinque quartalibus agri tendentibus ſuper *bedeweg* ſitis in villa ſeu terminis ville *Rosbach*, que tenet et poſſidet relicta dicti *Haune*. It. de duobus jugeribus campeſtribus ſuper *Graſewege*. It. de duobus ſitis retro *Riprechtishecke* dictis *Hartungin acker* ſitis in terminis ville *Gekelingen*, que *Ebelinus* dictus *Dechan de Odinsheim* poſſidet atque tenet, qui etiam poſſeſſores eodem anno et die in noſtra preſencia in figura judicij ſimiliter conſtituti, primo videlicet *Johannes* filius *Meinhardi* dicti *Zarte* duos modios

dios ſiligiuis de predicta penſione de bonis eum contingentibus ſupradictis. It. Johannes filius Domine dicte *Dreſſelern de Rode* duos modios ſiliginis. It. relicta quondam dicti *Rat* mater olim *Mengoti de Rosbach* novem quartas ſiliginis, quod vulgariter dicitur *nun Virnzal.* It. relicta quondam dicti *Haune* tres quartas ſiliginis. It. *Ebelinus* dictus *Dechan de Odinsheim* duos modios ſiliginis, quilibet de bonis eum contingentibus ſupradictis de eadem penſione eisdem Abbati et Conventui ſingulis annis in modum vendicionis ſupradictum eis factum per conjuges ſupradictos ſe ſolvere et preſentare debere nomine dicti *Volgeri* ex titulo vendicionis per ipſos eidem *Vol.* facte pro certa ſumma pecunie ipſis tradite et ſolute et in eorum uſus verſe publice recognoverunt immo promiſerunt dictis Abbati et Conventui ſtipulantibus et ad ſolvendum, quilibet prout eum contingit, ſicut ſuperius eſt expreſſum, ſe et ſuos heredes in omnem modum preſcriptum ſolempniter adſtrinxerunt, renunciantes excepcioni non numerate pecunie, non tradite, non ſolute tam dicti conjuges, quam etiam poſſeſſores ſupradicti

dicti pro ſe et ſuis heredibus ſeu ſucceſſoribus univerſis excepcioni doli mali, actioni in factum, beneficio reſtitutionis in integrum, privilegiis impetratis vel impetrandis a ſede Apoſtolica vel aliunde et quo deceptis ultra dimidium juſti precii, ſubvenitur et cunctis alijs clauſulis et excepcionibus juris et facti, quibus contra premiſſa vel aliquod premiſſorum venire poſſent per ſe vel per alios in judicio vel extra ad preſens vel inpoſterum, directe vel indirecte, publice vel occulte, imo omnia et ſingula ſupradicta rata, grata et firma habere promiſerunt et tenere bona fide perpetuo et inviolabiliter, quemadmodum ſunt preſcripta. Si quis vero vel ſi qui predictorum in parte penſionis eum vel eos contingentem dicto termino fuerint negligentes, bona eorundem qui negligentes fuerint, ſupradicta pro Subpignore conſtituta ad eosdem Abbatem et Conventum ſtatim ipſo facto omni judiciorum ſtrepitu ceſſante devolventur et ſunt liberaliter devoluta, prout etiam ſponte elegerunt poſſeſſores ſupradicti, ita quod ipſi Abbas et Conventus ordinare et diſponere valeant de eisdem, prout ipſis expedire videbitur,

bitur, contradictione quorumcunque non obſtante. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus litteris ad preces omnium predictorum duximus appendendum. Actum et Datum Anno et die prenotatis. Teſtes empcionis penſionis quatuor maldrorum in *Heinvelt* ſunt *Ulricus* Scultetus et *Gozzo* frater ejus, *Hertelinus de Sibeltingen*, *Rudelmannus*, *Bertoldus*, *Bernhardus* et *Stephanus* frater ejus, *Ulricus Ebelinus de Odinsheim*, *Johannes der Zarten* Sun. Item teſtes ſuper tria maldra in *Rosbach* ſunt hij, *Bertoldus* plebanus et *H.* frater ſuus, *Walterus* Scultetus, *Hermannus*, *Symon*, *Ulmannus*, *C.* dictus *Batzendorf*, *Fricemannus*. Item teſtes ſuper duo maldra in *Gekelingen* videlicet *C.* faber, *Germannus*, *H. Kinde* Vater Suu, *Hartmudus* de *Eſschebach*, *C.* filius *Theodorici*, *Wolfelmus* filius *Ottonis* et *Johannes Deikhus*.

Digitized by Google

CV.

Littere ſuper IIII. jugeribus agrorum ex parte Cunradi molitoris de Merl-heim. 1302.

Officialis Domini Prepoſiti Spirenſis. Noverint univerſi preſencium Jnſpectores, quod *Cunradus* molitor de *Kadolzwilre* feria ſecunda poſt Dominicam Quaſi modo geniti ſub anno Domini M°CCC° ſecundo in noſtra preſencia in figura judicii conſtitutus memor ſalutis anime ſue nec non beneficiorum retro evolutis temporibus ſibi impenſorum per religioſos viros Dominum Abbatem et Conventum in *Uzersdal* ceſſit, tradidit ac donavit donacione inter vivos predictis religioſis pure, ſimpliciter, irrevocabiliter tria jugera cum dimidio agrorum campeſtrium tendencium ſuper ripam dictam *Bibach* in terminis ville *Queicheim*, que a dicto *Vogt de Queicheim*, ut aſſeritur, comparavit reſignans dicta jugera ſpontanee et libera voluntate religioſis premiſſis, dans eisdem ex nunc per preſentes auctoritate propria ingrediendi poſſeſſionem dictorum bonorum ac deinceps retinendi plenam et liberam poteſta-

teſtatem, promittens bona fide rata et firma habere inviolabiliter et perpetuo omnia ſupradicta. Datum die et anno premiſſis.

CVI.

Littere ſuper X. maldris ſiliginis in Gotramſtein. 1302.

Officialis Domini Prepoſiti Spirenſis. Noverint nniverſi preſencium inſpectores, quod ſtrenuus vir *Heinricus* dictus *Wolſer miles de Gotrameſtein* et Domina *Margareta* conjux ſua legittima in noſtra preſencia in figura judicii conttituti feria quarta ante Dominicam qua cantatur *Cantate* ſub anno Domini M° CCC° ſecundo vendiderunt coadunatis manibus et conſenſu unanimi et ſe vendidiſſe juſto vendicionis titulo religioſis viris Abbati et Conventui monaſterii in *Uzerſtal* Ord. Cyſt. penſionem annuam et perpetuam ſex modiorum ſiliginis legalis Spirenſis menſure pro decem et ſeptem libris hall, numerate pecunie et ſolute et in eorum utilitatem converſe dandam eisdem Abbati et Conventui ſeu ſolvendam in *Gotrameſtein* ſingulis annis et perpetuo in Nativitate beate

Marie

Digitized by Google

Marie Virginis de bonis infra ſcriptis, grandine, exercitu, ſterilitate vel alio quovis caſu fortuito non obſtante, preſentibus publice ſunt confeſſi, que etiam bona pro dicta penſione ſolvenda ut predictum eſt, eisdem ſponte et liberaliter pro ſubpignore ſubſtituerunt, ita quod dicta bona ſibi attrahere valeant et pro ſua voluntate diſponere de eisdem, ſi ipſi conjuges vel eorundem bonorum poſſeſſor in ſolucione dicte penſionis aliquo anno vel termino fuerint negligentes, contradictione qualicunque non obſtante et ſe idipſum feciſſe coram ſculteto et juratis in *Gotrameſtein* communicata mann ſunt confeſſi. Bona autem ſunt hec, videlicet duo cum dimidio jugera pratorum ſita *an deme Kanel* prope molendinum dictum *Kintingen*. It. jugera quinque pratorum et quartale *die Nuwe Wiſe* ſita prope prata *Petri de Landowe* terminis dicte ville *Gotrameſtein*, que etiam bona apud unum tantum heredem permanebunt perpetuo indiviſa. Preterea confeſſi ſunt dicti conjuges ſe teneri iisdem Abbati et Conventui ex titulo vendicionis in quatuor modijs ſiliginis ſolvendis in Nativitate beate *Marie* Virginis ſingulis annis et per-

perpetuo de bonis infra ſcriptis pro eadem penſione pro ſubpignore conſtitutis, videlicet de duobus jugeribus ſitis *vor dem Vorſte* tendentibus ſuper *Kanskircher wec.* It. de jugere et dimidio *of der leimgruben* juxta dictum *Brecheronem.* It. de dimidio tendente uber *holzwec*, juxta *holderbuſſe.* It. de tribus jugeribus prope *Meſzerſmideshecke.* It. de tribus jugeribus tendentibus uf den Landower juxta *Hugonem de Annewilre*, que quidem bona ſimiliter apud unum heredem perpetuo permanebunt indiviſa. renunciaverunt etiam dicti conjuges excepcioni non numerate (cum alijs clauſulis) immo omnia et ſingula. quemadmodum preſcripta ſunt, promiſerunt bona fide perpetuo et inviolabiliter obſervare. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces dictorum conjugum duximus preſentibus appeudendum. Actum et datum anno et die prenotatis. Teſtes hujus rei ſunt *Burkardus Niger* et *Albertus* frater ejus, *C. Wels*, *Bert.* ſcultetus et *Hertwich* filius ejus, *C. brehter*, *C. Lapicida*, *H. ſub Galice*, *Volzo Drudechen*, et *Reiche.*

CVII.

Littere ſuper quatuor maldra Siliginis in Albrechtswilre et ſuper tria in Dirbach et ſuper tria maldra in Barbelrode. Ad pytanciam. 1302.

Officialis Domini Prepoſiti Spirenſis. Noverint Univerſi preſencium inſpectores, quod *Syguló* quondam Scultetus in *Albrechtswilre* et *Petrus* filiaſter *Heinrici* quondam Advocati ibidem, nec non *Margareta* conjux dicti *Petri* legittima in noſtra preſencia in figura judicij conſtituti Anno Domini M°CCC° ſecundo craſtino Exaltacionis ſancte crucis (15. Sept,) recognoverunt publice et confeſſi ſunt pari voto et unanimi conſenſu olim vendidiſſe juſto vendicionis titulo religioſis viris Abbati et Conventui Monaſterij in *Uſſerſtal* tria maldra ſiliginis boni et legalis Spirenſis menſure annue et perpetue penſionis eisdem ante quamcunque domum voluerint iu Civitate *Landowe* in Nativitate beate *Marie* virginis ſingulis annis preſentanda absque ipſorum Abbatis et Conventus periculo laboribus et expenſis, grandine, exercitu, ſterilitate, vel quovis alio caſu fortuito non obſtante, pro

pro duodecim libris et quinque ſolidis hall. bonorum numerate pecunie, tradite et ſolute, ratificantes et preſentibus confirmantes unanimi conſenſu vendicionem ſupradictam, obligantes nichilominus ſe ſuosque heredes ac ſucceſſorcs ad ſolvendum ſingulis annis predicto termino ſimul et indiviſim penſionem ſupradictam, et ut magis cautum fiat Abbati et Conventui ſupradicti ipſis pro ſubpignore conſtituerunt bona infraſcripta, videlicet, unum juger vinee an den ſiben morgen juxta duo jugera monachorum *Uterine Vallis*. It. unum juger vinee in *hunzenloche* prope dimidium juger *Heinrici de Hanenbach*. Item curiam quondam dicte *Friderun* cum domibus, edificiis et ortis eidem attinentibus juxta curiam plebani ibidem in villa et terminis ville *Allbrehteswilre* ſita. Item addiderunt unum cum dimidio jugera vinearum in *kungesgrunde* ſita prope vineam *Dyezonis*. It. unum quartale vinee in *Glimendal* prope dictum *Fuſe*. It. dimidium juger prope *magnum nucum*. Item duo jugera an deme Kirchberge prope viam qua itur *Annewilre* in terminis ejusdem ville ſita, que ipſi *Sygulo* et *Pe-*

trus, ut aſſerunt juſto judicio in generali placito à *Heinrico* olim Advocato de *Albrehtswilre* predicto ante ſedecim libris hall. obtinuernnt ſeu evicerunt, que quidem omnia bona non diſſolventur de cetero, nec in plures partes, quam nunc ſunt, dividentur. Preterea conſtituti coram nobis in figura judicii Anno et die prenotatis *Benzo* et *Cunradus* filii *Metze in monte* recognoverunt et publice confeſſi ſunt ſe olim vendidiſſe Abbati et Conventui predictis Unum maldrum ſiliginis legalis menſure conſuete in *Landowe* annue et perpetue penſionis infra Nativitatem beate *Marie* Virginis et feſtum beati *Michaelis* Archangeli in Civitate *Landowe* ante quamcunque domum voluerint ſuis laboribus et expenſis, grandine, exercitu, ſterilitate vel alio quovis caſu non obſtante ſimiliter ſingulis annis preſentandum pro quatuor libris hall. pecunie numerate tradite et ſolute ratificantes et confirmantes ſuo et ſucceſſorum ſuorum nomine vendicionem ſupradictam, conſtituentes nichilominus Abbati et Conventui ſupradictis pro ſubpignore bona infraſcripta, videlicet, unum juger prati apud Cunradum hoſpitem ten-

tendens verſus *kolkenbecher weg.* It. dimidium juger vinee apud *Dinkel erde* apud jugcr *Wernheri de Hanenbach.* It. unum ortum an dem *Eilpfule* tendentem ſuper viam. Preterea *Cunradus* dictus *Suner de thierbach* ſimiliter eodem anno et die coram Nobis in figura judicii conſtitutus recognovit et confeſſus eſt, ſe olim vendidiſſe de conſenſu et libera voluntate uxoris ſue legittime, prout in littcra ſub Sigillo Decani in *Bliswilre* et plebani in *Barbelrode* ſuper hoc confecta continetur eisdem Abbati et Conventui tria maldra ſiliginis legalis menſure conſuete in *Landowc* annue et perpetue penſionis in Nativitate beate *Marie* Virginis in Civitate *Landowe*, ante quamcunque domum voluerint, ſua vectura, periculo, laboribus et expenſis, grandine, exercitu, ſterilitate ſeu quocunque alio caſu fortuito non obſtante, eodem modo ſingulis annis preſentanda pro duodecim libris hall. et decem ſolidis pecunie numerate, tradite et ſolute ratificans et confirmans ſuo et uxoris ſue predicte nomine vendicionem ſupradictam, conſtituens nichilominus eisdem pro ſubpignore bona infra ſcripta, videlicet, tria

jugera campeſtria ſita juxta portam quondam dicti *Frider.* It. duo jugera *bi dem holderſtock.* It. unnm juger *an dem einode*, quod quondam fuit *Gobelmanni.* It. unum juger quod dicitur *der eigen morgen* an dem *bloche.* It. unum juger cum dimidio pratorum an deme *kanelreine.* Item curiam que quondam fuit *Adelheidis* cum edificijs et Ortis attinentibus ſitam juxta curiam quondam *Bernhelmi* ſitam juxta curiam Dominarum de *kanskirchen* cum ſuis edificiis et ortis. Preterea *Bertoldus* faber de *Barbelnrode* ſimiliter eodem anno et die in noſtra preſencia conſtitutus recognovit publice et confeſſus eſt ſe olim vendidiſſe de conſenſu et libera voluntate liberornm ſuorum prout in littera ſub ſigillo Decani in *Bliswilre* et plebani in *Barbelnrode* ſuper hoc confecta continetur, eisdem Abbati et Conventui tria maldra ſiliginis legalis menſure conſuete in *Landowe* in dictum oppidum eisdem Abbati et Conventui ante quamcunque domum voluerint, absque ipſorum labore, periculis et expenſis, grandine exercitu, ſterilitate aut quovis alio caſu fortuito non obſtante ſingulis annis in Nativitate beate *Marie*

vir-

virginis preſentanda pro duodecim libris et decem ſolidis hall. bonorum numerate pecunie, tradite et ſolute, ratificans et confirmans vendicionem ſupradictam preſentibus obligans nichilominus ſe et ſuos heredes ad ſolvendum ſingulis annis, prout ſcriptum eſt, penſionem ſupradictam, conſtituit etiam eisdem Abbati et Conventui pro ſubpignore bona infraſcripta, videlicet, tria jugera agri campeſtris uf der eben, juxta novem jugera Domine dicte *Lutern*. Item unum juger vinee dictum *der Genſe morgen an dem Geiſſe barre* jnxta Dominas *Sancte Clare* in *Spira*. It. duo jugera in der *horbach* juxta predictas Dominas *Sancte Clare*. It. unum juger pratorum ſitum in medio pratorum Dominarum *de Alba* verſus Tyliam. It. juger vinee juxta *Johannem* fabrum filiaſtrum predicti *Bertoldi* venditoris verſus ſilvam dictam *Schlaffeit*. It. curiam ſuam cum domibus, edificiis et ortis attinentibus juxta curiam plebani dicte ville *Barbelnrode*, nec eadem bona plures heredes quam duo ad majus poſſidebunt, que quidem bona omnia ſupradicta, ſi in aliquo anno vel termino predictorum in ſolucione dicte penſionis

 ipſi

ipſi vel eorum heredes negligentes fuerint ad prefatos Abbatem et Conventum liberaliter devolventur, contradiccione quorumcunque non obſtante. Promiſerunt eciam dicti venditores omnes inſimiliter predictam vendicionem ac omnia ſupradicta pro ſe ſuisque heredibus bona fide rata, grata et firma habere perpetuo et inviolabiliter, nec contravenire aut contravenienti conſentire in judicio vel extra, per ſe aut alios, publice vel occulte, renunciantes excepcioni non numerate &c. (*clauſulæ ſæpius allegatæ &c.*) quoquo modo. In quorum omnium et ſingulorum teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus duximus appendendum.

CVIII.

Littere ſuper quatuor maldris Spelte ad pitanciam. 1302.

Officialis Domini Prepoſiti Spirenſis. Noverint univerſi preſencium inſpectores, qued *Wernherus* filiaſter quondam *Friderici de Boheln* et *Methildis* ejus conjux legittima coram nuncio noſtro jurato, quem ſpecialiter ad hoc deſtinavimus conſtituti Anno Domini

M°

M°CCC°II°. feria ſecunda poſt *Andree* Apoſtoli (3. Dec.) vendiderunt juſto vendicionis titulo, communicata manu et conſenſu unanimi et ſe vendidiſſe publice ſunt confeſſi religioſis viris Abbati et Conventui Monaſterii in *Uzerſtal* penſionem annuam et perpetuam quatuor maldrorum ſpelte legalis ſolvendam et preſentandam eisdem ſingulis annis et perpetuo in Nativitate beate *Marie* Virginis in villa *Mornesheim*, grandine, exercitu, ſterilitate vel quovis alio caſn fortuito non obſtante, pro duodecim libris hall. bonorum et legalium numerate pecunie, tradite et ſolute et in uſus eorum perverſe, promittentes bona fide et preſentibus obligantes ſe ſuosque heredes ac ſucceſſores ad ſolvendum eisdem ſingulis annis ut preſcriptum eſt, penſionem ſupradictam, et ut magis cautum fiat, eisdem Abbati et Conventui, dicti conjuges bona infraſcripta ipſis pro ſubpignore conſtituerunt videlicet duo jugera campeſtria dicta *zu pfaffenwiſe*. It. nnum cum dimidio juger pratorum ſita in loco dicto *amme ride* in terminis ſive marka ville *Mornesheim*, que quidem ſubpignora ſi dicti conjnges vel eorum heredes ali-

 quo

quo anno vel termino in ſolucione dicte penſionis vel parte negligentes extiterint ad ipſos Abbatem et Conventum devolventur ipſo facto, contradictione quorumcunquc non obſtante et de ipſis diſponent, prout eorum placuerit voluntati. Renunciaverunt eciam dicti conjuges excepcioni non numerate &c. (*aliæ adduntur clauſulæ ut* 22. *Jul.* 1309 —) quoquo modo. Immo omnia et ſingula premiſſa rata, grata et firma habere promiſerunt perpetuo et inviolabiliter, quemadmodum eſt preſcriptum, debent eciam dicta bona ſeu ſubpignora apud unum tantum heredem permanere perpetuo indiviſa. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces dictorum duximus preſentibus appendendum. Actum et Datum ut ſupra.

Anno Domini M.CCC.III. — Littere Domini *Alberti* Rom. Regis ſuper confirmacione privilegiorum preſcriptorum ſuper H*eingereide*. *loc. cit.* p. 280.

Anno Domini M.CCC.III. — Littere *Alberti* Rom. Regis ſuper confirmacione Eccleſie in *Annewilre*. *l. c. p.* 284.

CIX.

Littere donacionis omnis hereditatis Bertholdi et Lucgardis Schader in Merlheim. 1303.

Officialis Domini Prepoſiti Spirenſis. Noverint univerſi preſencium inſpectores, quod *Bertholdus* et *Luckardis* conjuges de Schiverſtadt ſani corpore et mente preſentibus fratre *Rudegero de Uzerſtal* et *Alberto* jurato ville *Merlheim* et aliis quam pluribus fide dignis teſtibus ad hoc ſpecialiter vocatis et rogatis coram nobis conſtituti in figura judicii ſub anno Domini M° CCC°III°. feria tercia poſt octavam Epiphanie (15. Jan.) dederunt, ceſſerunt, reſignaverunt et aſſignarunt omnem hereditatem, que eos contingere poſſet ex parte *Hartungi* dicti *Schader de Merlheim* patris dicti *Bert.* in agris, domibus et ortis ſeu ceteris mobilibus et immobilibus nunc poſſeſſis vel inpoſterum poſſidendis acquiſitis vel acquirendis, religioſis viris Domino Abbati et Conventui monaſterii in *Uzerſtal* donacione inter vivos pure, ſimpliciter, irrevocabiliter et ſine fraude ad habendum, poſſidendum et deinceps prout ipſis expedire,

pedire viderit diſponendum cum eisdem dantes eis ex nunc ingrediendi poſſeſſionem dicte hereditatis ſeu dictorum bonorum auctoritate propria et deinceps retinendi plenam ac liberam poteſtatem, renunciantes nichilominus omnibus excepcionibus, allegacionibus, defenſionibus, nec non omni auxilio juris Canonici vel civilis, quibus ipſi vel alteri eorum venire poſſent contra premiſſa, immo omnia premiſſa promiſerunt hinc inde rata, grata, firma habere inviolabiliter bona fide. Datum et Actum die et anno premiſſis.

CX.

Littere ſuper duabus domibus in platea Sancti Bartholomei. Ad pytaneiam. 1303.

Judices Curie Spirenſis. Noverint Univerſi preſencium inſpectores, quod conſtituti coram Nobis in figura judicii *Gezela* converſa dicta *de Mekenheim* pio mota affectu liberaliter donavit donacione inter vivos atque tradidit et ſe tradidiſſe nec non donaſſe publice eſt confeſſa, religioſis viris Abbati et Conventui Monaſterii in *Uzerſtal* Ord. Cyſt. omne

omne jus, quod ipſi Gezele competit ſeu competere poteſt in duabus domibus, quarum una ſita eſt in platea Sancti *Bartholomei* quondam dicti *Ybeſche* ſita ex oppoſito Domine dicte *Mutterſtedern*, reliqua vero domus ſita eſt in contrata ſive platea que dicitur *Heinrici* dicti *Swemmer* Sancti *Bartholomei* predicti juxta domum dicti *Kleiber*, dicta eciam *zu deme engen huſe*, transferens in ipſos jus et dominium ſi quod habet in eisdem domibus antedictis pure, ſimpliciter et in totum fraude et dolo penitus circumſcriptis. Renunciavit quoque dicta *Gezela* omni juri et excepcioni, quibus dictam donacionem per ſe vel interpoſitam perſonam in judicio vel extra, publice vel occulte irritare poſſet quoquo modo in poſterum vel ad preſens. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces prefate *Gezele* preſentibus eſt appenſum. Datum Anno Domini M°CCC°III° Sabbato ante *Oculi*. (9. Martii.)

Anno Domini M.CCC.III. — Littere ſuper bonis reemptis in *Oſsingen* erga monaſterium *Pontis ſalutis*. *l. c.* p. 279.

CXI.

CXI.

Litterc ſuper XL. hallenſ. ad infirmariam monachorum Uterine Vallis.
1303.

Officialis Domini Prepoſiti Spirenſis, Noverint univerſi, quod *Heilmannus* dictus *Durinkeimer de Nova Civitate* in noſtra preſencia conſtitutus Anno Domini M°CCC° tercio, feria ſexta infra feſtum Paſche (12. Apr.) confeſſus eſt et publice recognovit, ſe teneri et obligatum eſſe monaſterio in *Uzerſtal* in quadraginta hallenſ. ſingulis annis nomine cenſus de vinea ſua ſita *in der Hawenlach* et ſe ad Infirmariam dicti Monaſterii ſingulis annis et perpetuo in feſto beati *Martini* debere ſolvere cenſum ſupradictum, unde ſibi precepimus et precipimus per preſentes, ut predictum cenſum ſolvat annuatim, ſicut eſt confeſſus ſub pena excommunicacionis in ipſum ferenda, noſtra monicione ex nunc premiſſa ſi in premiſſis negligens fuerit aut remiſſus. Actum et Datum ut ſupra.

CXII.

CXII.

Littere donacionis bonorum in Bubenwilre. 1303.

In nomine Domini Amen. Nos judices Spirenſes ſcire volumus univerſos preſencium inſpectores, quod coram Nobis conſtitutus *Heinricus* dictus *Mottenbecher de Bubenwilre* reſignavit, tradidit pariter ac donavit omnia bona ſua mobilia ac immobilia, que jam poſſidet vel in poſterum habiturus eſt ubicunque locorum, ad manus filii ſui fratris *Heinrici* monachi *Uterine Vallis*, *Valkonis* filii quondam dicti *Libing de Bubenwilre* nec non *Dieterici de Gliſzenwilre* filiaſtri dicti *Damian* talimodo ut ipſi predicti tres ſint executores omnium bonorum poſtquam migraverit ab hac vita tali ordinacione *Heinrici* predtcti mediante, ut bona ſua immobilia infraſcripta ſcilicet, curia ſua ſita in predicta villa *Bubenwilre* cum omnibus ſuis pertinenciis, unum juger vinee *an deme holczwege*, unum juger vinee *an Gerzebore*, dimidium juger vinee *an dem Bauholcze*, dimidium juger prati juxta ortum dicti *Kemerer* ſitis in terminis ville ejusdem *Bubenwilre* libera aucto-

auctoritate ipſorum vendantur, et alia bona ſua mobilia ſimiliter vendicionis titulo per dictos tres executores in pecuniam convertentur, quibus rite, ut ſcriptum eſt, plenè peractis et pecunia de omnibus predictis in unum collecta, prefati tres executores eandem pecuniam in redditus perpetuos convertant ſex modiorum ſiliginis Monaſterio ſeu Conventui *Uterine Vallis* ſolvendorum, ita videlicet, ut in die Sancti *Egidij* Abbatis predicto Conventui in piſcibus vel aliis eſcibilibus pitancia de tribus modiis ſiliginis in remedium dicti *H. de Mottenbach* et *Demudis* uxoris ſue legittime miniſtretur, reliquos verò tres modios ſiliginis percipient *Demudis* et *Gutha* filie *Gernoti de Gliſzewilre* pro tempore vite ſue tantum, ipſis vero de hac vita migrantibus predicti tres modii ſiliginis ad Conventum Monaſterij predicti plena auctoritate tranſibunt diſtribuendi fratribus in refectorio monaſterij predicti in feſto predicto beati *Egidij* Abbatis, ſicut in ſupradictis eſt expreſſum, videlicet Ut Anniverſarius dies ſepedicti *H. de Modenbach* et *Demudis* uxoris ejus legittime una omnium Carorum ſuorum die prenotato in eodem Cenobio

bio in perpetuum peragatur. Preterea Nos judices Spirenſes predicti dictum remedium ad inſtantiam *H.* donatoris predicti tali pena vallamus et perpetuo volumus obſervari, ut ſi procurator predicti Conventus in aliquo anno prefatos ſex modios ſiliginis ad alios uſus monaſterij, quam preſcriptum eſt, diſponerent ſeu ordinarent, tunc eodem anno tantum dicti ſex modii ſiliginis duobus vel tribus heredibus prefati *H.* donatoris magis propinquioribus aut plebano predicte ville *Bubenwilre*, qui tunc pro tempore fuerit, ſi heredes predicti *H.* non inveniantur, integraliter tribuantur condicione ſeu contradictione qualibet non obſtante, ſalva tamen proprietate Conventus Monaſterii *Uterine Vallis* in predictis ſex modiis ſiliginis, licet ea, que preſcripta ſunt in diſtribucione dicte ſiliginis a procuratore dicti monaſterii minus rite peragantur, ad ipſos fratres Conventus predicti ſex modii predicti devolventur ſub pena et condicionibus prenotatis. In quorum evidenciam et probacionem firmam ſigillum duximus preſentibus appendendum. Datum et Actum Anno Domini M°CCC° tercio, in die beati *Marci* Ewangeliſte, (25. Apr.)

CXIII.

Littere ſuper duo maldra ſiliginis in Heiligenſtein. ad pytanciam. 1303.

Noverint univerſi preſencium inſpectores, quod *Lucgardis* relicta quondam *Kunonis* dicti *an deme thor* Civis Spirenſis conſtituta coram Nobis in figura judicii publice recognovit ſe contuliſſe, donaſſe et tradidiſſe pro remedio anime ſue redditus duorum maldrorum ſiliginis annue penſionis Abbati et Conventui monaſterij *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. Spir. Dyoc. legalis et dative in Nativitatc beate *Marie* Virginis, poſt mortem ipſius *Lucgardis* laboribus et expenſis ante quamcunque domum Abbatis et Conventus predicti in Civitate Spirenſi voluerint per heredem ipſius *Lucgardis*, quicunque pro tempore fuerit, ſine eorum laboribus et expenſis ex quatuor jugeribus agri campeſtris ſitis in terminis ville *Heiligenſtein* tendentibus verſus *Methersheim* ſuper tritam viam juxta *Bruningum* dicti *de Vorſt*, Abati et Conventui predictis perpetuo ſolvendorum ac preſentandorum. Adjectum eſt eciam ex bona voluntate Abbatis et Conventus predictorum quod

quod dicta *Lucgardis* vel ejus heres tantum, quicumque fuerit, dictam penſionem emere poterit ſuper aliis agris vel poſſeſſionibus quibuscunque duorum maldrorum ſiliginis Abbati et Conventui predictis terminis ſupraſcriptis, atque ſolvendorum, ſicut ſuperius eſt expreſſum, que empta et acceptata ſuper agris ſeu poſſeſſionibus quibuscunque, que dictis Abbati et Conventui videbuntur equivalentes ſeu eque competentes, ſicut agri prenotati, ex tunc heres dicte *Lucgardis*, quicunque fuerit, a ſolucione dicte penſionis erit abſolutus liber et immunis. Preterea dicta *Lucgardis* ſtatuit et ordinavit, ut tantum unus heredum ſuorum in dictis agris ſibi ſuccedere debeat et apud eundem indiviſim et integraliter remanere et quod penſio dictorum maldrorum in remedium ipſius *Lucgardis* ac progenitorum ſuorum predicto Conventui in pitancia miniſtretur. In quorum evidenciam omnium premiſſorum Nos judices predicti Sigillum Curie Spirenſis ad preces predictorum preſentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M°CCC° III° feria ſecunda ante Aſcenſionem Domini. (13. Maji.)

CXIV.

Littere ſuper quibusdam agris in Queicheim permutatis. 1303.

Nos Conſules opidi in Landowe tenore preſencium conſtare volumus univerſis, quod conſtituti coram nobis ſub Anno Domini M°CCC° tercio feria quinta ante feſtum Pentecoſtes (23. Maji.) *Heinricus* dictus *Schwarzgran* et *Gutta* uxor ejusdem confeſſi ſunt quosdam in terminis ville *Queicheim* agros, ſuper quibus lis inter ipſos ex una et religioſos viros Dominum *H.* Abbatem et Conventum Monaſterii in *Uzerſtal* ex parte altera vertebatur ſe per modum concambij dediſſe, reſignaſſe et aſſignaſſe pro agris dictorum religioſorum, ad cujus ratihabicionem dictus *H.* fide data nomine juramenti et *Guta* ejus collateralis juramento preſtito corporali ſe astrinxerunt. Datum die et anno premiſſis. et hec ad peticionem parcium ſub ſigillo noſtro omnibus, quorum intereſt, cupimus eſſe nota,

CXV.

CXV.

Littere abrenunciacionis ſacte per Margaretam pro ſe et ſuis heredibus ſuper Wernlini bona. 1303.

Judices Curie Spirenſis univerſis ad quos preſentes pervenerint, ſalutem et credere ſubnotatis. Noveritis, quod in figura judicii coram nobis *Margareta* relicta quondam *Heilmanni* Opidani *Nove Civitatis* recognovit quod poſt compromiſſum et arbitrii pronunciacionem factam ſuper litibus et controverſiis inter eam et Monaſterium *Uterine Vallis* habitis idem monaſterium ſuper bonis quondam *Wernlini* civis ejusdem *Nove Civitatis* indebite moleſtavit, cui vexacioni voluntarie promiſit fide data ſub omnium rerum ſuarum periculo, quod de cetero ſuper predictis bonis ipſum Monaſterium per ſe aut ſuos heredes nullatenus moleſtabit, quod eciam *Engelmannus* Scultetus Spirenſis firmiter procurare et adimplere promiſit, procurabunt quoque *Engelmannus* et *Margareta* predicti prefatos heredes cum ad legittimam pervenerint etatem, rata et grata habituros ac obſervaturos omnia ſupradicta. Inſuper dicta *Mar-*

gareta confeſſa eſt ſe a Domino Abbate et Conventu dicti monaſterij propter vexationes perpetuo removendas, viginti libras hallenſium in numerata pecunia recepiſſe. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M°CCC° tercio, feria ſexta ante feſtum *Margarete* virginis. (19. Julj.)

CXVI.

Littere donacionis Adelheidis Begine in Merlheim ſuper omnia bona ipſius ibidem et domum in Landowe.

1303.

Judices Curie Spirenſis. Conſtituta coram Nobis in figura judicii *Adelheidis* begina in *Merlheim* reſidens filia quon. *Hermanni* dicti *Schellewalt de Lewenberg* armigeri ſe et ſua tradidit, dedit et donavit donacione inter vivos ac ſpecialiter domum ſuam in *Landowe* prope Auguſtinenſes et *Ketzelarii* domos ſitam Monaſterio *Uterine Vallis* Ord. Cyſterc. Spir. Dyoc. ita quod omnia mobilia et immobilia, que habet aut habebit bona eadem begina, poſt obitum ipſius ſine omni quorumlibet contradictione

tione cedent monaſterio prenotato. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces dicte begine preſentibus eſt appenſum. Actum Anno Domini M° CCC° tercio in craſtino Sancti *Nicolai* Epiſcopi. (7, Dec.)

Anno Domini M.CCC.III. — Littere ſuper X. maldra ſiliginis et octo tritici in *Wishen* ex parte Domini *Wirici* de *Dunis l. c. p.* 282.

CXVII.

Littere ſuper Concambium factum de Almende et de pratello in Bebingen.
1303.

Nos *Eberhardus de Altdorf* miles Advocatus et judex ville *Bebingen* tenore preſencium ad noticiam univerſorum volumus pervenire, Univerſitatem Villanorum de *Bebingen* Concambium feciſſe cum Domino Abbate et Conventu *Uterine Vallis* in Almend dicta *Luzzelrich* et via tendente a porta curie predictorum Dominorum de *Uzerſtal* in predicta villa *Bebingen* usque ad ripam, de qua ſemita aliquamdiu prelibatus Conventus dimidiam libram

cere ad Eccleſiam prefate ville dederunt, quam Almeindam cum ipſa via ab ipſa cera abſoluta ipſi villani contulerunt, tradiderunt et in Abbatis et Conventus manus reſignaverunt ipſis perpetuo proprietatis titulo pacifice poſſidenda. Preterea in recompenſam et reſtaurum predicte Almeinde ac vie preſcripte ſepedicti Abbatis et Conventus contulerunt pratellum dictum *bizze* juxta villam ſitum memoratis villanis in Almeindam reſignaverunt et in communem uſum ipſis deputaverunt, in qua tamen Almeinda memoratus Abbas et Conventus communionem cum ipſis ruſticis rite habebunt. Nos igitur ad peticionem parcium preſcriptum concambium ſigillo noſtro cenſuimus roborandum. Acta ſunt hec publice Anno Domini M°CCC° tercio in die Sancti Johannis Ewangeliſte (27. Dec.) coram hijs teſtibus videlicet *Werinberto* Viceplebano, *Johanne* Suppriore, *Heinrico Ruſe* monachis *Uterine Vallis*, *Rudolfo* Sculteto memorate ville, *Merkelone* precone et jurato, *Volzone*, *Rudegero*, *Gervalco*, *Paulo*, *Mudelino*, *Kunone*, *Alberto* juratis et alijs quam pluribus fide dignis, in preſcripte Commutacionis teſtimonium vocatis.

CXVIII.

CXVIII.

Empcio bonorum in Clein Viſchlingen. 1304.

Ego *Kuno miles* dictus *de Kirwilre* notum facio preſencium inſpectoribus univerſis, quod bona mea ſita in *Clein Viſchelingen*, que quondam fuerunt *Erphonis militis de Wingarten*, eadem bona integraliter et in eternum vendidi et juſto empcionis titulo ad emendum dedi Viris religioſis Abbati ſuoque Conventui *Uterine Vallis* Ord. Ciſt. Spir. Dyoc. pro ſexcentis et quinque libris hall. bonorum, quos ab eisdem recepi integraliter in pecunia numerata, eandemque pecuniam in uſus meos et meorum confiteor eciam convertiſſe, et ideo ob juſte Warandie dictorum bonorum caucionem faciendam fidejuſſores ſunt *Conradus de Vriſenheim*, *Symundus de Bechoven* meus filiaſter *milites*, *Wilhelmus de Franchenſtein*, *Johannes* ibidem, *Anthonius de Kirwilre* et *Paulus armigeri*, qui tamdiu fidejuſſores eſſe tenebuntur, quo usque pueri mei in annos maturos devenerint et diſcretionis, quod et ipſi eisdem bonis merito abrenunciare poſſint et debeant, prout jus-

 tum

tum fuerit et conſonum racioni, qui eciam fidejuſſores, ſi moniti fuerint obſtagia et expenſas facere tenebuntur in oppido *Landowe* ſimul in uno hoſpicio publico et aperto vel quilibet eorum loco ſui cum uno ſervo et equo ibidem facere poterit et debebit, quorum eciam fidejuſſorum ſi interim unus eorum deceſſerit ſive plures extunc infra unum menſem alium vel alios eque ydoneos fidejuſſores in locum defuncti ſeu defunctorum ſubſtituere teneor et promiſi, alioquin fidejuſſores ſuperſtites ſuper hoc commoniti expenſas et obſtagia modo predicto facere tenebuntur, quousque ſubſtituatur alius fidejuſſor utpote ſuperius eſt expreſſum. In quorum omnium evidenciam ſigillum Univerſitatis in *Landowe* una cum meo preſentibus ſunt appenſa. Et nos Conſules ſeu Univerſitas de *Landowe* ad rogatum *Kunonis* militis predicti profitemur ſigillum noſtrum preſentibus appendiſſe in teſtimonium clarius premiſſorum. Datum Anno Domini M°CCC° quarto feria quinta poſt octavam Trinitatis. (4. Junij.)

CXIX.

CXIX.

Littere ſuper donacione Heinrici et Damburgis bonorum in Bullenkeim. 1304.

Que aguntur in tempore, ne ſimul labantur cum tempore, opus eſt, ut ſcripturarum memoria perhennentur. Nos igitur judices Curie Spirenſis ad univerſorum preſencium et futurorum noticiam volumus pervenire, quod conſtituta in noſtra preſencia et judicii figura *Damburgis* filia dicti *Koph de Bullenkeim* uxor legittima *H.* quondam filii *H.* dicti *an der Straſzen* ſub anno Domini M°CCC° quarto feria ſecunda proxima ante feſtum beate *Katherine* virginis (16. Nov.), compos mentis ſue ad memoriam reducens, quod vita humana velut umbra evaneſcit et dies Domini ſicut fur in nocte veniet, propter quod diem meſſionis extreme pro poſſe ſuo conata eſt bonis operibus prevenire, bona in inſtrumento ſubſcripto ſub veteri ſigillo noſtre Curie Spirenſis confecto ad ipſam ſecundarium tenorem inſtrumenti ejusdem pertinencia, mota pio affectu, legavit, dedit, tradidit et donavit de voluntate et conſenſu Heinrici mari-

mariti ſui predicti, religioſis viris Abbati et Conventui monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. Spir. Dyoc. in ſuorum progenitorum animarum remedium pure et ſimpliciter propter Deum, ita videlicet, quod maritus ejus predictus, quoad vixerit, uſumfructum habeat in eisdem, poſt mortem quoque ipſorum conjugum ad dictum monaſterium, ut ſuperius eſt expreſſum, libere cujuslibet contradictione non obſtante, devolvantur. Teſtes hujus ſunt *Nycolaus* Sacerdos dictus *Koph* frater *Damburgis* predicte, *Wernherus* dictus *Mulich* Cappellarius Capelle Sancti *Jacobi* Spirenſis, *Burkardus de Friburg*, *Hugo de Thurego* Clerici, frater *Rudegerus* Converſus Monaſterij ſupradicti, fr. *Reinhardus* dictus *Elſeſzer*, *Cunradus de Joheningen* laici, *Metza de Mulihoven*, *Metza de Kanale* ejus famula, *Adelheidis* dicta *Blenken* et *C.* ejus filius ad hoc ſpecialiter vocati et rogati. In quorum omnium teſtimonium et evidenciam ſigillum noſtrum ud peticionem prefate *Damburgis* preſentibus duximus appendendum. Actum et Datum anno et die prenotatis. Tenor autem inſtrumenti ſupradicti talis eſt — Coram nobis

bis judicibus Curie Spirenſis in forma judicii conſtituti *Heinricus* filius *Heinrici* dicti *an der Straſzen* quondam et *Damburgis* ejus uxor legittima filia dicti *Koph de Bullenkeim* inter ſe de bonis ſubſcriptis in terminis ville *Bullenkeim* ſitis taliter ordinaverant, quod ipſa Damburgis bona eadem, ſi ipſa dictum *Heinricum* ejus maritum ſupervixerit, legare debet et poteſt ad quecunque loca vel quibuscunque perſonis, prout ſaluti anime dicti *H.* et ipſius *Damburgis* melius videbitur expedire, et quod ipſa *Damburgis*, ſi ad tantam infirmitatem pervenerit, quod de morte timetur, quod ex tunc dicto ejus marito vivente bona eadem ſimiliter legare debet propter Deum et in ipſorum animarum remedium et ſalutem. Ita videlicet, quod eadem bona ad utriusque heredes nullo modo devolventur, ſalvo tamen uſufructu bonorum eorundem dicto H. pro tempore ſue vite, que quidem bona dictus *H.* in modum eundem prefate *Damburgi* ejus uxori aſſerentes ſe liberos invicem non habere, donavit et tradidit donacione inter vivos pure, irrevocabiliter, ſimpliciter et in totum. In quorum evidenciam ſigillum noſtrum

pre-

preſentibus eſt appenſum ad peticionem parcium predictarum. Specificacio vero predictorum bonorum hec eſt, Tria jugera cum dimidio verſus *Emphelingen* ſtœſzet uf des ſprös Wiſe neben der Kûliſen. It. unum juger neben *herthelin* des voutes ſune. Item tria jugera minus quarta parte neben Wernher *Bötis* an Müuſteringer phad. It unum juger cum dimidio au dem Bunſe. It. bi *Buthenkeim* unum duale. It. unum juger bi *Nuheim* an der Eppengaſzen. It. duo jugera an deme huttebôme. Datum et Actum Anno Domini M°CCC° LXXXVII. feria quinta poſt *Margarete* (25. Jul.) preſentibus Cappellanis Sancti *Jacobi* et Sancti *Georij* Capellanis Spirenſibus *Nicholao* fratre dicte *Damburgis*, *Utone* Clerico noſtro de *Emphelingen C. de Heiligenſtein* cive Spirenſi et *Engelmanno* fratre dicti Cappellani Sancti *Jacobi* et *C.* dicto *Krugelin* teſtibus ad hoc vocatis ſpecialiter et rogatis.

CXX.

CXX.

Littere recepcionis unius libre de curia zume Rotenſchilte. Item littere ſuper unam libram hall. de domo Volzonis. 1304.

Nos Judices, Conſules et univerſi Cives Spirenſes omnibus preſencium inſpectoribus cupimus eſſe notum, quod coram Nobis et *Ulrico* dicto *Kluphel* Sculteto Spirenſi conſtituti in publico Dominus *Johannes* dictus *Gumersheimer* prebendarius Eccleſie Spir. et *Fritzo* dictus *Gumersheimer* pellifex Concivis noſter confeſſi ſunt et preſentibus publice recognoſcunt, religioſos viros Abbatem et Conventum Monaſterij *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. cenſum annuum unius libre hall. quem ipſe Dominus *Johannes* et *Fritzo* ſe habere dicebant ſuper Curia domibus cum ſuis attinentijs, que quondam erant *Gozonis* dicti *ad rufum clipeum* ſub eadem condicione, quod idem cenſus ab ipſis pro ſedecim libris reemi poſſet, reemiſſe et eliberaſſe pro ſedecim libris hall. bonorum, quos hallenſes confeſſi ſunt ſe recepiſſe et in eorum utilitatem integraliter convertiſſe, quitantes et abſolventes pro ſe et ſuis here-

heredibus dictam curiam cum ſuis attinentijs, de cenſu eodem et pactum facientes de ulterius non petendo. Item conſtitnti ſimiliter coram Nobis et dicto Sculteto *Volzo* modiator et *Jutha* ejus uxor legittima concives noſtri manibus coadunatis vendiderunt et tradiderunt ac ſe vendidiſſe et tradidiſſe preſentibus recognoſcunt dictis Abbati et Conventui cenſum annuum unius libre hall. ſuper domibus ipſorum conjugum ſitis *Spire* retro Curiam Abbatis et Conventus predictorum contiguas domui dicti *Hengeſt* pro quindecim libris hall. legalium, quos hallenſes ijdem conjuges confeſſi ſunt recepiſſe ſe et in utilitatem eorum convertiſſe integre et complete, conſtituentes ſe Warandos dicti cenſus ſuper domibus jam dictis per annum et diem ſecundum jus et conſuetudinem Civitatis Spirenſis et ſolvetur idem cenſus hijs terminis annuatim ſcilicet medietas in Nativitate beate Virginis et reliqua medietas in feſto beati *Georij* eciam juxta jus et conſuetudinem Civitatis Spirenſis, ſuper quibus dictus Scultetus hos dedit in teſtes ſcilicet *Gotſchalcum* dictum *Schaf de ſine* et *Sifridum* dictum *Siden* civium Magiſtros, *Ulri-*

Ulricum de *Roshus*, *Sigelmannum*, *Guntramum*, *Heinricum* de *Colonia*, *Cunradum Netinger*, *Engelmannum de Gumersheim*, *Jacobum de Luterberg*, *Johannem Fuhs*, *Heinricum de vico Salis*, *Cunradum zume Grieſen*, *Nozmannum*, *Johannem de Laugenbrucken*, *Heinricum Oden*, *Frizonem* pellificem, *Volzonem* ſutorem, *Joannem* fabrum, *Schullonem* piſcatorem, *Hugonem de Swebeckenhaim*, *Wernherum* textorem, *Bert.* piſcatorem et dictum *Koph de Bullenkeim* Conſules Spirenſes et quam plures alios fide dignos. Et Nos in teſtimonium eorundem noſtre Civitatis Sigillum ad preces dictarum parcium appendimus huic ſcripto. Datum Anno Domini M°CCC° quarto feria ſexta poſt feſtum beati *Bartholomei* Apoſtoli. (26. Aug.)

CXXI.

Littere empcionis et reſignacionis bonorum in Cleinviſchelingen Domine Algente ſilie Kunonis militis. 1304.

Judices Curie Spirenſis tenore preſencium in publicam deducimus noticiam, quod in noſtra preſencia et judicii figu-

figura conſtituti *Kuno de Kirwilre* miles et ejus filia dicta *Algente*, confeſſus eſt idem miles ſe vendidiſſe, reſignaſſe et tradidiſſe jure proprietatis et in perpetuum pro ſe et ſuis heredibus religioſis Viris Abbati et Conventui Monasterij *Uterine Vallis* noſtre Dyoc. Ord. Ciſterc. bona ſua univerſa que habuit in villa *Cleine Viſchelingen** ſcilicet agros campeſtres, prata, domum et aream que quondam fuerunt *Orphonis militis de Wingarten* pro ſexcentis et quinque libris hall. ſibi traditis, ſolutis et numeratis ex parte honeſte matrone *Agnetis* dicte *Walheimern* et *Lucgardis* filie ſue, et promiſit predictam vendicionem ratam et firmam tenere et non contra venire de jure ſeu conſuetudine vel aliqua racione, renuncians omni excepcioni, per quam contra predicta in judicio vel extra ad preſens vel in poſterum per ſe vel per alium venire poſſet quoquo modo. Inſuper filia ſua predicta dicta *Algente* preſens confeſſa eſt et recognovit, ſe predicte vendicioni conſentire ac omni juri ac actioni, ſi quod vel ſi qua ſibi competeret ad preſens vel competere poſſet in futurum in predictis bonis vel ad predicta bona,

re-

renunciavit ſponte et libere coram Nobis, promitens ſe contra predictam vendicionem nunquam venturam in judicio vel extra, de jure vel de facto aliqua racione, ſed ipſam ratam ac firmam habituram pro ſe et ſuis heredibus nunc et ſemper. Teſtes in quorum preſencia hec acta ſunt, rogati ac vocati ſunt *C.* de *Vriſenheim*, *Johannes de Than* milites, *Anthonius* Armiger filius fratris predicti *Cunonis* frater, *H.* dictus *Walhemer*, *Wilhelmus de Liethenſtein*, *H.* Magiſter Curie in *Geilewilre*, qui predictis omnibus interfuerunt. In quorum omnium et ſingulorum evidenciam et teſtimonium Sigillum curie noſtre ad peticionem Cunonis et ejus filie *Algente* predictorum preſentibus duximus appendendum. Actum et Datum Anno Domini M°CCC°IIII°. feria ſexta proxima poſt feſtum beati *Luce* Ewangeliſte. (23. Oct.)

CXXII.

Littere ſuper domum et vineam ſub Caſtro Winzingen ſitas ex parte Domini C. de Winzingen. ad pytanciam.
1304.

Judices Curie Spirenſis conſtare volumus Univerſis et Singulis, quibus preſentes littere exhibite vel lecte fuerint, quod Dominus *Cunradus* Majoris Eccleſie Spirenſis Prebendarius dictus *de Winzingen* Conſtitutus coram Nobis in figura judicij tradidit et donavit et ſe tradidiſſe et donaſſe confeſſus eſt in puram elemoſynam in remedium anime ſue Monaſterio *Uterine Vallis* domum ſuam ſitam ſub Caſtro *Winzingen* et vineam ſuam ibidem ſitam in loco dicto *in den Crucen*, ut de proventibus predicte domus et vinee infra paſcha et Pentecoſten Conventui dicti Monaſterij feriis ſextis in pitancia piſcium annis ſingulis ſerviatur. Quodſi dictus proventus quocunque anno ad alios uſus, quam preſcriptum eſt, converſi fuerint, eodem anno Capitulum Majoris Eccleſie predicte dictos proventus ad uſum ſuum recipiet et convertet, ſalva tamen ſemper proprietate dictorum proventuum

dicti

Digitized by Google

dicti monaſterij de dicta domo et vinea cum annis ſequentibus que fecerint que ſunt dicta. In cujus rei teſtimonium preſentem litteram dicto monaſterio ſigillo Curie Spirenſis tradidimus communitam. Datum Anno Domini M° CCC° quarto feria quarta ante Cecilie Virginis. (18. Nov.)

CXXIII.

Littere ſupra unam libram hall. de duabus domibus juxta molendinum in Landowe. 1304.

Nos Conſules et Magiſtri Civium de *Landowe* notum facimus preſencium inſpectoribus univerſis, quod *Cunradus* dictus *Storm* et *Metza* conjuges noſtri Cives conſtituti coram Nobis recognoverunt publice et aperte et ſpontanea voluntate, ipſos manu communi et conſenſu Unanimi utrobique vendidiſſe unam libram hall. bonorum annui redditus et perpetui viris religioſis ſcilicet Abbati et Conventui *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. pro tredecim libris hall., quos à prefatis religioſis recepiſſe eciam recognoverunt integraliter et complete et in uſus eorum utiliter convertiſſe, et

prefatos redditus ſcilicet libram hall antedicti conjuges vel eorum heredes antedictis religioſis perſolvere debebunt et promiſerunt ſingulis annis in feſto *Martini* in perpetuum hyemali, et ob caucionis beneficium reddituum predictorum ſepedicti conjuges duas domus contiguas juxta molendinum et eſtuarium infra muros *Landowe* ſitas in ſubpignus obligaſſe eciam ſunt confeſſi, quod eciam ſubpignus, ſi per ignis exuſtionem deſierit, vel aliter alias quoquo modo, nichilominus tamen prefati religioſi ad aream et fundum predictarum domorum reſpectum et poteſtatem habebunt pro redditibus antedictis et in premiſſorum omnium evidenciam et memoriam valituram nos Conſules antedicti ad rogatum Conradi dicti *Sturm* et *Metze* conjugum predictorum profitemur Sigillum noſtrum Univerſitatis noſtre preſentibus appendiſſe. Datum Anno Domini M°CCC° quarto feria ſexta ante *Nicolai* Epiſcopi. (4. Dec.)

CXXIV.

CXXIV.

Littere donacionis ſuper Curiam Uterine Vallis ex parte H. dicti Rotbart. Ad pitanciam. 1305.

Quoniam omnium habere memoriam potius divinitatis quam humanitatis dinoſcitur intereſſe, igitur ne ea que aguntur in tempore, ſimiliter labantur cum tempore, opus eſt, ut ſcripturarum memorie commendentur. Idcirco Nos judices Curie Spirenſis ad univerſorum tam preſencium quam futurorum noticiam cupimus pervenire, quod conſtitutus coram Nobis *Heinricus* dictus *Rotbart de Schiverſtat* ad memoriam revocans, quod teſtante Apoſtolo, omnes ſtabimus ante tribunal Xpi recepturi prout in corpore geſſimus ſive bonum ſive malum fuerit, domum et curiam cum orto et pratis quas vel que habet in villa *Schiverſtat* cum ſuis pertinentiis ſitas apud Curiam Dominarum *de Sancto Lamperto* in vico *Elle* de conſenſu et ſpontanea atque libera voluntate perſonarum infraſcriptarum liberorum ac heredum ſuorum, videlicet *Heilmanni, Agnetis* uxoris, *Nycolai, Johannis, Cunradi, Hedewigis, Gude, Cunradi Colre*

 de

de *Harthuſen*, *Johannis* filii dicti *Dyel de Danneſtat*, *Wernheri* et *Gezele* uxoris ejus legitime, *Cunradi* et ejus uxoris legitime in remedium anime ſue ac ſuorum progenitorum Religioſis viris Abbati et Conventui Monaſterij *Uterine Vallis* Cyſter. ord. pleno jure dedit, tradidit et donatione inter vivos donavit atque in manus procuratoris eorundem Abbatis et Conventus reſignavit ſimpliciter et irrevocabiliter, fraude et dolo penitus circumſcriptis. Renunciavit quoque predictus *H.* una cum liberis et heredibus ſuis predictis preſentibus et aſtantibus expreſſe omni exceptioni et auxilio juris Canonici et Civilis quibus contra donacionem predictam ſeu ipſius formam venire poſſent per ſe vel per alium aut alios, directe vel indirecte, publice vel occulte aliqualiter in futurum. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces perſonarum predictarum preſentibus duximus appendendum. Datum et Actum Anno Domini M°CCC°V° in Dominica qua cantatur *Cantate*, (16. Maji.)

CXXV.

Digitized by Google

CXXV.

Littere ſuper Wolfauwe contra impeticionem villanorum de Lingenvelt. 1305.

Officialis Domini Prepoſiti Spirenſis. Ex parte Decani et Capituli Eccleſie Sancti Germani Spirenſis coram Nobis in jure querimonia fuit propoſita, quod licet proprias predii dicti *Wolfeſauwe* juxta *Renum* verſus *Reinsheim* ad eccleſiam eorum pertineret et in poſſeſſione dicti predii ſint et fuerint a tempore quo non extat memoria, ut dicebant, ad idem predium locare conſueverunt amminiſtratoribus et Magiſtris Curie in *Metersheim* pro certo cenſu, Sculteтus tamen et jurati in *Lengenvelt* auctoritate propria ſe de dicto predio intromittere et ſibi uſurpare ac eciam predictos conductores et per conſequens Decanum et Capitulum predictos in prefata poſſeſſione perturbare preſumſerunt, quamvis Decanus et Capitulum predicti ſe offerrent ad parendum juri coram Nobis. Cum igitur coram Nobis de conſenſu utriusque partis actum eſſet, ut deinceps Sculteтus jurati et Communitas prefata Prefatos Dominos vel poſſidentes

 nomi-

nomine dictorum Dominorum in poſſeſſione dicti predii non turbarent, quousque idem predium ſecundum jus evincerent vel obtinerent, prefatique Decanus et Capitulum tam coram judice, quam coram aliis probis et honeſtis de conſenſu parcium eligendis ſe optulerunt facere juſticie complementum, ipſis ſub pena excommunicationis injungimus, ne amplius hujusmodi moleſtacionem et turbacionem poſſeſſionis facere preſumant auctoritate propria, niſi prius idem predium per viam juſticie obtinuerint, prout poſtulat ordo juris. Actum coram Nobis Anno Domini M° CCC°V° feria tercia poſt feſtum beati *Barnabe* Apoſtoli (15. Junij.) preſentibus fratre *Paulo* Ordinis hoſpitalis Sancti *Johannis* gerente vices Commendatoris in *Heimbach*, *Sigulone* dicto *Guntram* Cive Spirenſi, Domino *Benzone* Decano, Magiſtro *Marcio* et *H. de Auguſta* Canonicis Eccleſie Sancti *Germani* predicte, ac aliis pluribus fide dignis. In cujus rei teſtimonium Sigillum noſtrum preſentibus eſt appenſum.

CXXVI.

Digitized by Google

CXXVI.

Littere ſuper una libra hall. in Servelingen. Ad pitanciam, 1305.

Nos Conſules et univerſi Cives in Landowe ſub atteſtatione preſencium litterarum, quod conſtituti coram Nobis *Rudewinus de Servelingen* filius *Heimonis*, Concivis noſter et *Gerlindis* uxor ſua legittima recognoverunt ſe vendidiſſe et reſignaſſe Domino Abbati et Conventui *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. Spir. Dyoc. unam libram hall. cenſualem in feſto Sancti *Martini* perpetuo ſolvendam pro tredecim libris hall. et dimidia, quam pecuniam dictus *Rudewinus* et uxor ſua confeſſi ſunt ſe recepiſſe, renunciantes omni juris auxilio, quocunque nomine cenſeatur, quo juvari poſſent ad rehabicionem libre cenſualis prelibate, promittentes quod Warandiam dictis Abbati et Conventui ut moris et juris eſt, de libra cenſuali prehabita contra omnes. Datur autem hec libra de duobus jugeribus pratorum et quartali inſimul ſitis in prato dicto *Oſterwiſe* verſus Almeinde ville *Servelingen* juxta parvum et recurvum juger prati, quod ad Curiam dictorum mona-

na-

nachorum in *Mulnhuſen* dinoſcitur pertinere, et quod prefatus *Rudewinus* dictum pratum ante hanc ſuam vendicionem conceſſerat *Bertoldo* dicto *Minner* et *Petro* filiaſtro dicti *Stulcer* villanis de *Servelingen* annuatim pro tredecim Unciis hallenſium, ipſe *Rudwinus* ſibi unam Unciam cenſualem retinuit in feſto prehabito perſolvendam, quam Unciam dictis religioſis contulit in ſubpignus, prefati vero villani ſcilicet *Bertoldus* et *Petrus* ut poſſent obtinere pratum memoratum pro tredecim Uncijs cenſualibus, ut eſt dictum, quilibet eorum curiam ſuam in *Servelingen* in ſubpignus pro novem uncijs hall. obligavit, ſciendum eciam, quod ſi unus eorum vel heredes negligentes fuerint in ſolucione partis ſue ſcilicet, medietate dicti cenſus, dicti Abbas et Conventus tam pratum prehabitum, quam curias amborum et unciam cenſualem dicti *Rudewini* ad ſe traherent et exinde id ipſum pratum et eandem unciam tanquam bona propria perpetuo poſſidebunt, dictis vero Villanis ſcilicet *Bertoldo* et *Petro* a dictis religioſis cuilibet curiam ſuam pro novem Uncijs hallenſium redimere tunc licebit. Si autem

unus

unus eorum vel heres unus eorum cenſum totalem tredecim unciarum darepromiſerit et tempore debito dederit, omnia preſcripta ſubpignora totaliter obtinebit. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtre univerſitatis ad preces dictorum *Rudewini* et *Gerlindis*, *Bertoldi* et *Petri* et uxorum eorundem preſentibus eſt appenſum. Actum et Datum Anno Domini M°CCC° quinto. XII. Kal. Julij. (20. Junij.)

CXXVII.

Littere donacionis prati in Gumersheim. 1305.

Judices Curie Spirenſis tenore preſencium in publicam deducimus noticiam, quod Anno Domini M°CCC° quinto feria tercia proxima ante feſtum beate *Margarete* (13. Julij.) in noſtra preſencia et judicii figura conſtituta *Gerlindis* relicta quondam *Cunradi* dicti *Mulich* curatrix *Cunradi*, *Nycolai* et *Catherine* liberorum ſuorum data per nos, omne jus quod habuit, ſeu quod ſibi compecijt ſuper prato ſuo in loco dicto *Morsfurthe* in villa et terminis *Gumersheim* quondam locato *Cunrado* dicto

dicto *Mulich* predicto ejus marito ab Abbate et Conventu Monaſterii *Uterine Vallis* ad manus et poteſtatem Abbatis et Conventus predictorum de conſenſu liberorum ſuorum predictorum cum omni jure et pertinenciis ſuis libere reſignavit atque renunciavit omni juri et actioni, per que contra premiſſam reſignacionem venire poſſet pro ſe et ſuis heredibus per ſe vel per alios aut alium, in judicio vel extra, directe vel indirecte, publice vel occulte, fraude et dolo penitus circumſcriptis. In cujus reſignacionis atque renunciationis teſtimonium ſigillum noſtrum ad peticionem prefate *Gerlindis*, preſentibus duximus appendendum. Actum et Datum Anno et Die prenotatis.

CXXVIII.

Littere ſuper unam libram hall. de domo Domine dicte Kadolten ex parte ejusdem Domine. Ad pytanciam.

1305.

Officialis Domini Prepoſiti Spirenſis. Noverint Univerſi preſencium inſpectores, quod honeſta Matrona *Margareta* dicta *Kadoltin* corpore et mente ſana

na in noſtra preſencia conſtituta Anno Domini M°CCC° quinto feria quinta poſt *Bartholomei* (26. Aug.) de ſalute anime ſue cogitans dedit et legavit ad refectionem fratrum Predicatorum domus Spirenſis unam libram hall. Item ad pitanciam piſcium ſextis feriis in eſtate fratrum Monaſterii in *Uzerſtal* unam libram hall. Item ad refectionem ſororum monaſterii in *Nuwenburg* prope *Heidelberc* unam libram hall. Item ad refectionem ſororum monaſterii in *Heilsbrucken* unam libram hall. annuorum et perpetuorum reddituum, ipſis fratribus et ſororibus poſt diem obitus ſui ſingulis annis et perpetuo de domo ſua ſita *bi der Winbrucken* in Civitate Spirenſi ex oppoſito domus *zu deme judenhut* et ſuis pertinentiis in jejunio quatuor temporum, quod erit poſt Exaltacionis Sancte Crucis et in jejunio quatuor temporum quod erit incipiente jejunio quadrageſimali per poſſeſſorem dicte domus et ſuarum attinenciarum ſolvendorum, ut ipſius *Margarete* et *Chriſtine* dicte *Zarthe* quondam ſororis ipſius *Margarethe* anniverſaria propter hoc peragant eorum memoriam habeant ſingulis annis et earum parentum

tum, et hanc voluit eſſe ſuam ultimam voluntatem, et ſi jure teſtamenti non valeant, ſaltim valeant jure Codicillorum ſeu cujuscunque alterius ultime voluntatis. In cujus rei teſtimonium Sigillum noſtrum preſentibus duximus appendendum. Datum Anno et Die prefatis.

CXXIX.

Littere ſuper VII. libris hall. in Landowe. Ad pitanciam. 1305.

Nos Conſules et Magiſter Civium de *Landowe* Univerſis ad quos preſentes littere pervenerint, noticiam ſubſcriptorum. Conſtituti coram Nobis *Folmarus* faber et *Methildis* conjuges cives noſtri recognoverunt voluntarie et conſenſu unanimi ſana mente ſano corpore non coacti non decepti nec aliqua fraudulentia circumventi, quod ob ſalutem animarum ſuarum et omnium progenitorum ſuorum legaverint, deputaverint et dederint donatione inter vivos Septem libras hall. annui redditus in perpetuum Abbati et Conventui *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. et duas partes curie eorum ſite juxta Capellam, et de pre-

predictis ſeptem libris cedent annuatim in Feſto *Martini* una ſcilicet libra de domo dicta *Blidenmeiſter* ſita verſus lapideam domum Monachorum *Uterine Vallis*, It. viginti uncie cum una de domo *Schillingi* Cerdonis et de duabus vineis ſitis apud *Steingelze* in ſubpignus poſitis. It. heredes *Burnheimerij* dabunt eciam annuatim unam libram de ſex jugeribus pratorum ſitorum verſus patibulum et verſus molendinum dictum *Damheimer Müle*. Preterea *Reinherus de Imeshalden* vel heredes ſui ſimili modo dabunt duos ſolidos hall. de uno orto retro horreum latomorum apud *Sanctum Juſtinum*, reſiduum autem predictarum librarum ſeptem ſupplebunt Abbas et Conventus antedicti. Inſuper in Anniverſario ipſius *Folmari* ſemper dabuntur tres libre hall. ad Conventui pitanciam miniſtrandam. Simili modo in Anniverſario *Methildis* etiam predicte tres libre hall. eadem caritate miniſtrantur, et una libra Sextis feriis in eſtate pro piſcibus in coquinam, et in evidenciam omnium premiſſorum ct memoriam valituram, Nos Conſules de *Landowe* antedicti ad rogatum et peticionem *Folmari* et *Mehtildis* conju-

 gum

gum predictorum profitemur Sigillum Univerſitatis noſtre preſentibus appendiſſe. Datum Anno Domini M°CCC°V°. menſe Auguſti.

CXXX.

Littere ſuper tribus maldris ſiliginis in Mornsheim ad pitanciam. 1305.

Nos Magiſter Civium ac Univerſi Conſules de *Landowe* ad Univerſorum preſencium quam futurorum notitam preſencium quam futurorum noticiam volumus pervenire, quod ad noſtram preſenciam venerunt *Cunradus* dictus *Ingenheimer* et *Bertha* legittima ejus de *Mornesheim* recognoverunt et publice confeſſi ſunt, ſe tria maldra ſiliginis annue penſionis pro quindecim libris hall. minus quinque ſolidis bonorum et legalium viris religioſis Domino Abbati et Conventui *Uterine Vallis* ord. Ciſt. Spir. Dyoc. juſto vendicionis titulo ſuper bonis ſuis infraſcriptis per eos prefatis viris Abbati et Conventui pro ſubpignore ſubſtitutis legittime vendidiſſe, dandos et preſentandos eisdem ſingulis annis in Nativitate beate virginis *Marie* in Curiam ipſorum *Mornesheim* omni occaſione remota et periculo

lo non obſtante, ſi autem aliquo anno dicta tria maldra ſiliginis data ſeu ſoluta non fuerint, ut eſt dictum, dicti religioſi poteſtatem habebunt, confiſcandi et ad ſe trahendi dicta bona ſubpignore conſtituta ſecundum quod eſt juris. Renunciaverunt eciam conjuges predicti ſe dictam pecuniam videlicet XV, libras hall. minus V. ſolidis a prefatis viris religioſis integraliter recepiſſe et in ſuos uſus proprios convertiſſe, renunciantes pro ſe ipſis et ſuorum heredum ſingulis et univerſis excepcioni pecunie non numerate non ſolute, tradite neque date, doli mali ac omni auxilio juris Canonici et Civilis per quod contra premiſſa poſſent procedere quoquo modo. Hec autem ſunt bona pro ſubpignore data, ſitus et ſpecificacio eorundem videlicet in marchia *Morneſheim* predicta tria jugera pratorum in loco dicto *Cunewinkel.* Item unum juger arabilis terre attinens prefatis pratis et prato Sacerdotis ejusdem ville. It. duo jugera agri *zu Loche imme grunde.* Hujus rei teſtes ſunt *Dippoldus* ſcultetus dicte ville *Morneſheim* et *Heilmannus* frater ejus et *C.* filius quondam *militis de Grunébach* et *C.* dictus *Schoze marſchalc* et

 alii

alii quam plures fide digni. In quorum omnium teſtimonium atque robur Nos Magiſter Civium de Landowe Sigillum noſtre Civitatis ad peticionem prefatorum conjugum *C Ingenheimers* et *Berthe* prefate ville preſentibus duximus apponendum. Datum et Actum anno Domini M°CCC° quinto in vigilia *Mathei* Ewangeliſte. (20. Sept.)

CXXXI.

Littere ſuper domum ſitam an der Ertbruſte in Curia Lapicidarum, 1305.

Judices Curie Spirenſis cunctis preſencium inſpectoribus volumus eſſe notum, quod coram Nobis Anno Domini M°CCC° quinto, Sabbato poſt feſtum beati *Martini* (13. Nov.) conſtitute publice in figura judicii *Bertha*, *Mezza* et *Agnes* begine filie quondam *Ludewici de Nyderluge* pari voto et unanimi conſenſu dederunt, tradiderunt et aſſignaverunt ac ſe dediſſe, tradidiſſe et aſſignaſſe donacionem inter vivos irrevocabiliter ſunt confeſſe, domum ſuam ſitam in Civitate Spirenſi in loco dicto *an der Ertbruſte* in curia Lapicidarum ac univerſa et ſingula bona ſua mobilia et immobi-

mobilia, que nunc habent aut impoſterum habebunt undecunque ſeu que reliquerunt poſt mortem earum omnium religioſis viris Abbati et ConventuiMonasterii *Uterine Vallis* ſimpliciter et propter Deum et ſuarum ac progenitorum ſuorum omnium animarum remedium et ſalutem, promittentes donacionem hujusmodi ratam habere et nullatenus contra eam facere ſeu venire, renunciantes pariter omni excepcioni, defenſioni et juri Canonico et Civili, quibus juvari poſſent ad veniendum contra premiſſa per ſe vel per alios in judicio vel extra inpoſterum vel ad preſens fraude et dolo penitus circumſcriptis. In cujus rei teſtimonium Sigillum noſtrum ad preces dictarum ſororum preſentibus eſt appenſum. Actum et Datum Anno et die prenotatis.

CXXXII.

Littere ſuper tres amas vini, ad S. Martinum. 1305.

☞ Judices Curie Spirenſis, ad univerſorum noticiam preſencium inſpectorum volumus pervenire, quod coram Nobis in figura judicii conſtituti religioſi viri-

Abbas et Conventus Monaſterii *Uterine Vallis* Cyſt. Ord. *S*pir. Dyoc. habita ſuper hoc plena deliberacione locaverunt et conceſſerunt ac ſe locaſſe et conceſſiſſe in emphiteoſim preſentibns recognoſcunt curiam ſuam ſitam in villa dicta *ad Sanctum Martinum* ex oppoſito eccleſie cum duabus pecijs vinearum in terminis dicte ville ſitis, una videlicet in loco dicto *an dem Scûdeck*, alia vero *an der kalkgruben* nec non cum omni jure et onere, prout ipſa curia ad ipſos Abbatem et Conventum dinoſcitur pertinere, *Ottoni de Mulnhoven Armigero* et *Demudi* ejus uxori legittime *de Cropfesberc* et eorum heredibus pro cenſu annuo perpetuo trium Urceorum vini de dictis vineis excreſcentis dandis annis ſingulis tempore vindemiarum, vice verſa vero conſtituti coram Nobis dicti conjuges dicta bona in modum predictum recipientes ad majorem dicti cenſus ſecuritatem bona ſubſcripta in ſubpignus conſenſu unanimi obligarunt, que inquam bona cum bonis locatis preſcriptis apud unum heredum dictorum conjugum indiviſa perpetuo permanebunt, bonorum vero in ſubpignus obligatorum ſpecificacio hec eſt, videlicet

licet: IIII. jugera pratorum ſita *an dem Weſtwege* de quibus dictis conjugibus cenſus unius libre hall. cedit annuatim. It. cenſum decem ſolidornm hall. quem habent ſuper bonis *Engelmari* oben an der Smidegaſzen daz da windetame Zinkelin in terminis dicte ville. Renunciaverunt quoque dicte partes hinc inde excepcioni omni, defenſioni et auxilio juris, quibus ipſi vel eorum ſucceſſores vel heredes venire poſſent contra premiſſa in parte vel in toto inpoſterum vel ad preſens, fraude et dolo penitus circumſcriptis. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces dictarum parcium preſentibus eſt appenſum. Datum Anno Domini M°CCC° quinto feria ſexta poſt feſtum beati *Andree* Apoſtoli. (3. Dec.)

SUB ABBATE CUNRADO.

CXXXIII.

Littere donacionis C. dicti Starken et Drutlindis omnium bonorum ſuorum in Mulnhuſen. 1306.

Nos Judices Curie Spirenſis notum fieri cupimus univerſis, quod *Cunra-*

u 4 *dus*

dus dictus *Starke* et *Druthlindis* conjuges de *Wilenſtein* nunc coloni Dominorum de *Uzerſtal* in curia eorundem in *Mulnhuſen* coram nobis conſtituti in figura judicii preſentibus Domino *C.* Abbate *Uterine Vallis* et fr. H. dicto *Walheimer* et Magiſtro *Walthero* viſico et *C.* dicto *Zurne* et aliis quam pluribus fide dignis teſtibus ſub anno Domini M°CCC°VI° pridie Kathedre Sancti *Petri.* (21. Febr.) dederunt, aſſignaverunt omnia bona mobilia nunc habita ſeu immobilia in futurum poſſidenda, empta vel emenda, conquiſita vel conquirenda religioſis viris Domino Abbati et Conventui in *Uzerſtal* donacione inter vivos pure ſimpliciter irrevocabiliter et ſine fraude ad habendum poſſidendum et deinceps prout Deus in futurum providere diſpoſuerit cum eisdem, dantes eisdem ex nunc omnium bonorum poſſeſſorum et poſſidendorum poſt mortem amborum ingrediendi poſſeſſionem et deinceps retinendi plenariam poteſtatem, renunciantes nichilominus pro ſe ſuisque heredibus omnibus excepcionibus, allegacionibus &c. (aliæ ſequuntur clauſulæ ſæpius recitatæ,) imo premiſſa omnia communicata manu promiſerunt

ſerunt hinc inde rata, grata, firma habere inviolabiliter bona fide. Datum et Actum die et anno quo ſupra.

CXXXIV.

Littere donacionis omnium bonorum Lipmanni et Metze conjugum de Merlheim. 1306,

Nos Judices Curie Spirenſis notum facimus univerſis preſencium inſpectoribus, quod *Lipmannus* et *Metza* conjuges de *Merlheim* coram Nobis conſtituti in figura judicii preſentibus Domino Cunrado Abbate *Uterine Vallis*, fratre *Johanne* majore Cellerario, fratre *H.* dicto *Walheimer*, fratre *Rudegero* Magiſtro in *Spira* et Magiſtro *Walthero* viſico et aliis quam pluribus fide dignis, teſtibus ſub Anno Domini M°CCC° ſexto in vigilia kathedre *Petri* (21. Febr.) dederunt, ceſſerunt, reſignaverunt et aſſignarunt omnia bona mobilia ſeu immobilia vel qualicunque nomine cenſeantur nunc poſſeſſa vel in futurum poſſidenda, empta vel emenda, conquiſita vel conquirenda, religioſis viris Domino Abbati et Conventui predicti monaſterii donacione inter vivos

 pure

pure ſimpliciter, irrevocabiliter et ſine fraude ad habendum, poſſidendum et deinceps prout ipſis expedire viderit, disponendum cum eisdem, dantes eisdem ex nunc dictorum bonorum ingrediendi poſſeſſionem et deinceps retinendi plenariam poteſtatem, renunciantes nichilominus omnibus excepcionibus, allegacionibus, defenſionibus nec non omni auxilio Juris Canonici vel civilis, quibus ipſi vel alter eorum venire poſſent contra premiſſa, immo premiſſa omnia promiſerunt hinc inde rata et grata ac firma habere inviolabiliter bona fide. Specificacio autem bonorum hec eſt, videlicet in terminis ville *Queicheim* ſeptem jugera et dimidium terre arabilis quorum duo et dimidium jacent inter agros monachorum. It. dimidium ibidem tendens verſus ripam dictam *Birbach*. It. II. an dem Gekelinger wege. It. duo dimidia über den rucke. It. II. jugera juxta markam ſeu terminos ville *Merlheim*. It. in terminis dicte ville duo dimidia jugera pratorum juxta *Johannem von der Belden*. It. in terminis ville *Merlheim* dimidium juger terre arabilis inter ripas. Item domum quam habent in *Merlheim*. It. in terminis ville

le *Offenbach* unum juger prati in der Aſcheiden. Sciendum inſuper, quod predictus Abbas et Conventus prefati monaſterii promiſerunt prelibatis conjugibus de preſcriptis bonis penſionem XII. maldrorum ſiliginis ad dies vite eorum ſe daturos, ita videlicet, ut poſt mortem unius ſex maldra cedant eccleſie nominate, poſt tranſitum autem amborum à totali penſione in perpetuum erimus abſoluti. Datum et Actum die et Anno quo ſupra.

CXXXV.

Littere ſuper tria maldra ſiliginis ſuper molendino ex parte Wernheri dicti Gans. In Nova Civitate. 1306.

Nos Johannes Advocatus ac Univerſitas Civium Opidi *Nove Civitatatis* tenore preſencium profitemur, quod frater *Heinricus* Converſus dictus *Erbenheimer* nomine religioſorum virorum Abbatis et Conventus de *Uzerſtal* vivo teſtimonio bonorum virorum, videlicet *Heinrici* dicti *Roder* de *Winzingen, Hartmudi* filii quondam dicti *Hellenger* et *Rauber* de *Hart* racionabiliter dilucidavit et probavit, qui videlicet

licet prediċti teſtes juramento aſtriċti dixerunt ſe probabiliter et racionabiliter ſcire, quod honorabiles, religioſi viri Abbas et Conventus de *Uzerſtal* ord. Cyſterc. prefati à viginti annis et amplius receperunt et juſto titulo poſſiderunt tria maldra ſiliginis annui cenſus, que videlicet maldra data ſunt et dabuntur ſingulis annis et perpetuo de molendino, quod vocatur Superius Molendinum et quibusdam aliis bonis ad idem molendinum nomine ſubpignoris pertinentibus, que prediċta tria maldra legavit *Wernherus* diċtus *Gans* et uxor ſua legittima *Gerdrut* prediċtis religioſis viris in remedium animarum ſuarum nomine teſtamenti, qui videlicet *Wernherus* et *Gerdrut* prediċti prefatos cenſus tempore vite ſue juſto empcionis titulo, dum adhuc viverent, poſſiderunt. Aċta ſunt hec Anno Domini M°CCC° ſexto, nono Kal. Martij (24. Martij.) preſentibus teſtibus ad hoc datis *Cunrado de Domo lapidea*, *Friderico* Sculteto, *Bruningo* Seniore, *Godone* diċto *Kezzelring* et aliis pluribus fide dignis. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtre prediċte *Civitatis Nove* preſentibus eſt appenſum.

CXXXVI.

CXXXVI.

Littere locationis prati et ſuper uno holtzreht in Gumersheim. 1306.

Judices Curie Spirenſis ſcire volumus univerſos preſencium inſpectores, quod conſtitutus coram Nobis in figura judicii anno Domini M°CCC° ſexto feria tercia ante feſtum beati *Barnabe* Apoſtoli (7. Junij.) procurator religioſorum virorum Abbatis et Conventus Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. Spirenſ. Dyoc. nomine dictorum Dominorum ſuorum locavit et conceſſit ac locaſſe et conceſſiſſe preſentibus recognoſcit, *Engelfrido* dicto *Ackerſcholle* de *Gumersheim* et *Gerlindi* ejus uxori legittime unum jugerum prati ſitum in terminis dicte ville in loco dicto *Morsfurt* pro tempore vite conjugum predictorum pro cenſu annuo octo Unciarum hallenſium infra feſta Aſſumpcionis et Nativitatis beate *Marie* Virginis annis ſingulis perſolvendis, Preterea prefati conjuges conſtituti ſimiliter coram Nobis prefatis Abbati et Conventui dederunt et reſignaverunt donacione inter vivos unum holzreht, quod habent in terminis ville antedicte

haben-

habendum poſt mortem ipſorum eo jure, quo ad ipſos conjuges dinoſcitur pertinere pro ſuarum animarum remedio ac ſalute promiſerunt quoque dicte partes hinc inde locationem et donaciones hujusmodi ratas habere et contra eas per ſe vel alios quovis modo non facere ſeu venire. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad peticionem dictarum parcium preſentibus eſt appenſum. Actum et Datum Anno Domini et die prenotatis.

CXXXVII.

Littere de domo Domine Stretzen ſuper ſtillicidia et Canalem. 1306.

Nos Judices, Conſules et Univerſi Cives Spirenſes ſcire volumus Univerſos preſencium inſpectores, quod coram Nobis et *Ulrico* dicto *Cluphel* Sculteto noſtre Civitatis in publico conſtituti *Elſa* filia dicte *Stretzin*, *Johannes Bernhohus Erneſtus* et *Itda* liberi ſui concives noſtri confeſſi ſunt et preſentibus publice recognoſcunt, quod inter Domum quam ipſa *Elſa* edificat ex nunc de novo dictam *der ſtretzen hus* et domum eidem domui contiguam, que eſt

Mo-

Monachorum de *Uzerſtal* ſubtus et ſuperius ſpacium unius pedis cum dimidio vacuum perpetuo eſſe debet, quodque ipſi *Elſa* et ejus pueri et omnes ejus heredes ſive ſucceſſores in eadem domo nec non poſſeſſores ejusdem quicunque, quos ad hoc obligant per preſentes, ſtillicidia ambarum dictarum domorum absque omni dampno dictorum Monachorum et omnium poſſeſſorum dicte domus ipſorum capere debent ſuper dicto ſpacio in canalem, quem ipſi mater et pueri ac omnes eorum heredes, ſucceſſores et poſſeſſores predicti ponere, ſtruere et comparare debent ſuis laboribus et expenſis, ita ſi in hoc eſſent negligentes, quod ad refuſionem damnorum, ſi que dicti Monachi ſeu poſſeſſores dicte domus eorum ex hoc ſuſtinerent, ipſis per omnia teneantur fraude et dolo penitus circumſcriptis, ſuper quibus dictus Scultetus hos dedit in teſtes ſcilicet *Johannem Fuhs* et *Wernherum* textorem Civium Magiſtros, *Cunradum ad Columbam*, *Cunradum Retſcheln*, *Wernherum Sidenſwanz*, *Gotzonem Lamesbuch*, *Ulricum de Rorhus*, *Sigelmannum Guntram*, *Schaf de ſine*, *Heinricum de Colonia*, *Cunradum Nettinger*, *Engelmannum*

num de Gummesheim, Jacobum de Luterburc, Cunradum Grieſen, H. de vico Salis, Normannum, Sifridum Syden, Joannem Langenbrucger, Hugonem de *Swebichenheim, H. öden, Frizonem* pellificem, *Volzonem* ſutorem, *P.* fabrum, *Schullonem* piſcatorem, *Bert.* pilleatorem et *Hol. Buntekin* Conſules Spirenſes et quam plures alios fide dignos. Et Nos in teſtimonium eorundem Sigillum noſtre Civitatis appendimus huic Scripto. Datum anno Domini M°CCC° ſexto, feria quarta ante feſtum beati *Joannis Baptiſte.* (22. Junij.)

Anno Domini M.CCC.VI. — Littere ſuper bonis in *Ulvensheim* nobis collatis ex parte *Engelmanni* plebani in *Werde.* l. c. p. 285.

CXXXVIII.

Littere ſuper duas libras et V. Solidos de domo retro dictum Syden. Ad pytanciam. 1307.

Nos Judices Curie Spirenſis ad Univerſorum tam preſencium quam futurorum noticiam deducimus per preſentes, quod ſub Anno Domini M°CCC° ſep-

ſeptimo feria quarta poſt Dominicam qua cantatur *Reminiſcere*, (22. Febr.) conſtituti in noſtra preſencia et judicii figura religioſus vir frater *Heinricus* dictus *Rote* Sacerdos monachus Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Cyſterc. Spir. Dyoc. Procurator ſeu Syndicus Generalis honorabilium Virorum Domini Abbatis et Conventus Monaſterii predicti ex una nec non *Cunradus* dictus *Riſe* caupo Spirenſis ex parte altera, predictus fr. *Heinricus* Procurator nomine procuratorio et pro ipſo Monaſterio nec non dictis Dominis Abbate et Conventu ſupradicto *Cunrado* ac ejus heredibus preſente domum ſitam retro dictum *Syden* civem Spirenſem que quondam *Volzonis* menſuratoris conceſſit et locavit in perpetuam emphyteoſim pro penſione duarum librarum et quinque ſolidorum hall. ſolvenda ſingulis annis dictis Dominis Abbati et Conventui ſecundum jus et Conſuetudinem Civitatis Spirenſis terminis infra ſcriptis videlicet in feſto quatuor temporum proxime ſequentium ante Nativitatem Domini quindecim ſolidos. Item in feſto quatuor temporum proxime ſequenti videlicet in quadrageſima ſeptem ſolidos cum

 ſex

ſex hallenſibus. Item in feſto quatuor temporum proxime ſequenti videlicet Pentecoſtes quindecim ſolidos. Item in feſto quatuor temporum proxime ſequenti ſeptem ſolidos cum ſex hallenſibus videlicet in Auctumpno, quam conceſſionem ſeu locacionem prefatus *Cunradus* pro ſe et ſuis heredibus in ſe recepit et poſſeſſionem predictam ſecundum modum preſcriptum ſolvere promiſit, contradictione qualibet non obſtante. Renunciantes partes predicte hinc inde omni excepcioni &c. *) In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad peticionem perſonarum predictarum preſentibus duximus appendendum. Actum et Datum Anno et die prenotatis.

*) Sequuntur clauſulæ usque ad verbum *circumſcriptis*, ut in charta 1310. feria quarta proxima poſt Dominicam, qua cantatur: *Miſericordia Domini.*

CXXXIX.

Littere ſuper uncias de domo ſita juxta domum zume Roſenbaume. 1307.

Ne rerum geſtarum memoria proceſſu temporis evaneſcat et pereat, eam ſolet

ſolet litterarum teſtimonio et Sigillorum munimine roborari. Notum ſit igitur univerſis tam preſentibus quam futuris preſens ſcriptum intuentibus, quod coram Nobis judicibus Curie Spirenſis ſub Anno Domini M°CCC°VII°. Sabbato proximo ante Dominicam qua cantatur *Miſericordia Domini* (8. Apr.) conſtituti in figura judicii religioſus vir frater *Heinricus* dictus *Rode* Sacerdos monachus Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. Spir. Dyoc. ex una et *Johannes* dictus *Roſebaum* nec non *Methildis* dicta *Cruſe* ejus uxor legitima ex parte altera, prefatus frater *H.* Procurator ſeu Syndicus Generalis religioſorum virorum Dominorum Abbatis et Conventus Monaſterii ſupradicti procuratorio nomine et pro ipſo Monaſterio nec non dictis Domino Abbate et Conventu antedictis conjugibus dedit, tradidit atque permutavit jure proprio in perpetuum, domum ſitam juxta domum ſuam *zu deme Roſenbaume* cum ſuis pertinentiis videlicet: orto et aliis quibuscunque pro cenſu annuo et perpetuo ſeptem Unciarum hallenſ. bonorum et legalium ſingulis annis in feſto Nativitatis beate *Marie* Virginis ſolvendo dictis Domino

no Abbati et Conventui ſecundum jus et conſuetudinem Civitatis Spirenſis in loco dicto *in dem Merſche*, ex una parte juxta ortum *Petri* dicti *Zeiſsolf* et ex alia juxta ortum *Volmari* dicti *Zimmermann* civium Spirenſium, promittentes ad invicem unus alteri hinc inde, quod nullam controverſiam de rebus hujusmodi permutatis nullo tempore inferret, nec inferenti aliquatenus conſentire. Renunciaverunt eciam hinc inde partes ſupradicte omni excepcioni doli mali &c. *) In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad peticionem parcium predictarum preſentibus duximus appendendum. Actum et Datum Anno ei Die prenotatis.

*) Clauſulæ ſalutares ſequuntur usque ad verbum: *circumſcriptis*, ſicut in charta MCCC decimo, feria quarta proxima poſt Dominicam, qua cantatur *Miſericordia Domini.*

CXL.

CXL.

Littere ſuper unam libram hall. de *domo in der Drincgaſſen ex parte Domini Alberti de Lachen. ad pytanciam.* 1307.

Noverint Univerſi preſentes pariter et futuri, quod coram Nobis Judicibus Curie Spirenſis ſub Anno Domini M°CCC°VII° Sabbato proximo poſt feſtum beati *Marci* Evangeliſte (29. April.) Conſtitutus coram Nobis in figura judicii diſcretus vir *Johannes* dictus *Brattan* prebendarius Eccleſie Spirenſis dedit, tradidit et aſſignavit viris religioſis Domino Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Cyſt. Ord. Spir. Dyoc. cenſum annuum et perpetuum unius libre hall. ſingulis annis in feſto beati *Jacobi* dictis Domino Abbati et Conventui ſecundum jus et conſuetudinem Civitatis Spirenſis de domo ſita in vico dicto *Trincgaſsen* juxta eſtuarium in fine, quam *Ulricus* menſurator inhabitat perſolvendum, ita videlicet quod prefati Domini in vigilia beati *Laurencij* Anniverſarium quondam honorabilis viri Magiſtri Alberti de *Lachen* Canonici Spirenſis peragant ſecundum conſue-

ſue-

ſuetudinem ipſorum, et quod cum eadem libra hall. ſingulis annis videlicet in Vigilia beati *Laurencij* piſces comparentur pro refectione fratrum ibidem. Eſt eciam adjectum, quod quandocunque prefatus *Johannes* ſeu ſui heredes prefatis Dominis Abbati et Conventui ſedecim libras hall. dat, tradit ſeu aſſignabit, quod tunc à ſolutione cenſus libre hall. predicti liberabitur penitus et abſolvetur contradictione qualicunque non obſtante. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus eſt appenſum. Actum et Datum anno et die predictis.

CXLI.

Littere ſuper mutacione agrorum in Weſtheim, ad pytanciam. 1307.

Nos Fr. *Cunradus* Abbas totusque Conventus Monaſterii *Uterine Vallis* Cyſt. Ord. Spir. Dyoc. et Nos *Petrus* Prepoſitus Majoris Eccleſie Spirenſis recognoſcimus publice per preſentes, quod ſollicite conſiderantes permutacionem ſubſcriptam Nobis utrimque et Monaſteriis ac Eccleſiis noſtris exiſtere multipliciter fructuoſam, ideirco permutavi-

tavimus ad invicem agros ſeu jugera frugifera ſita in terminis ville *Weſtheim* infraſcripta. Nos enim Abbas et Conventus predicti ſeptem jugera noſtra cum dimidio frugifera contigua pomerium ſeu ortum Dominorum Decani et Capituli Majoris Eccleſie Spirenſis contingentia. Item ibidem IIII. jugera nostra frugifera et contigua ſita inter duo jugera *Cunradi* Domicelli dicti *de Salenbach* de villa prenotata cum ipſo Domino Prepoſito pro undecim jugeribus cum dimidio frugiferis contiguis tangentibus ex una parte viam publicam que vergit in *Luſtat*, et ex altera parte pratum Dominòrum Decani et Capituli predicti ad habendum, tenendum, poſſidendum et quidquid eidem Domino Prepoſito placuerit, faciendum. Nos verò Prepoſitus predictus e converſo permutavimus et permutacionis titulo transtulimus jugera noſtra predicta in ipſos et ad ipſos Dominos Abbatem et Conventum pro jugeribus eorum memoratis ad habendum, tenendum, poſſidendum et quidquid ipſis placuerit de eisdem jugeribus vel cum eisdem deinceps faciendum, unde ſi Dominus Abbas et Conventus de predictis undecim jugeribus

x 4 cum

cum dimidio prata facere voluerint, aquam que per canalem ſeu aqueductum à ripa deſcendit, cum eis equaliter participemus omni dolo et fraude penitus procul pulſis, et ad Canalem et vallem per quas aqua deſcendit faciendam et purgandam, quando neceſſitas hoc exquiſierit, dimidietatem expenſarum ſolvere non obmittent. Nos vero et noſtri ſucceſſores aliam medietatem ſolvemus expenſarum ejusdem vallis usque ad undecim jugera cum dimidio ſupradicta. Notandum eciam, quod vallis, que ſita eſt inter undecim jugera cum dimidio preſcripta et prata Dominorum Canonicorum totaliter pertinet ad prata predicta, et nos noſtrique ſucceſſores habere debebimus in perpetuum tres pedes in latitudine de predictis jugeribus cum dimidio juxta vallem memoratam, ſed vallis, que per campum deſcendit, erit communis a ponte vie publice usque ad prata prenotata. Igitur Nos Abbas, Fratres et Conventus, Nosque Prepoſitus predicti renunciamus omnino ad invicem excepcioni doli mali &c. &c. (ſequuntur clauſulæ ſæpius citatæ.) In cujus rei teſtimonium Nos Abbas et Prepoſitus predicti ſigilla noſtra preſentibus

tibus duximus appendenda. Datum Anno Domini M°CCC°VII°. craſtino *Margarete* virginis. (21. Julij.)

CXLII.

Littere ſuper XVIII. uncias Wizenburgenſes et ſuper XVI. jugeribus agrorum in Scheiden. 1307.

Quia hominum memoria labilis lapſu temporis faciliter inmutatur, ſepe opus eſt facta humana ſcripturarum ſiguracionibus commendari. Nos igitur Judices Curie Spirenſis ad Univerſorum noticiam preſentibus cupimus perveni-re, quod ſub anno Domini M°CCC°VII. feria tercia ante *Laurencij* (8. Aug.) honeſta matrona *Kriſtina* filia dicte *Rudelmennin* begina Wiſzenburgenſis ſana mente licet egro corpore, attendens quod neceſſarium eſt diem meſſionis extreme bonis operibus prevenire in remedium anime ſue et progenitorum ſuorum dedit atque legavit religioſis viris Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ordin. Cyſt. Spir. Dyoc. XVI. jugera agri campeſtris ſita in terminis ville *Scheiden* in loco qui dicitur *nidenwindic der Kirchen* videlicet VI,

 ruten

ruten neben *Redekindes* morgen, It. III. ruten gegen *Hertwiges hove.* It. VII ruten minus quatuor pedibus neben dem fron acker. Item cenſum annuum XVIII. unciarum denariorum Wiſzenburgenſium que habet ſuper domo, orto et duobus jugeribus prati, que nunc habet *Cunradus* dictus *Volkmar*, de quo cenſu idem *C.* ſingulis annis ſolvit ad vincula Sancti *Petri* XIIII. uncias denariorum et in feſto beati *Martini* IIII. uncias denariorum, ita tamen quod poſt mortem ipſius *Kriſtine* dicti Abbas et Conventus ſingulis annis bis dent et aſſignent fratribus Minoribus in Wizenburg qualibet vice tria quartalia vini clari et viginti panes albos in perpetuum fratribus pro refectione. It. quod dent et aſſignent ſingulis annis Predicatoribus in *Wiſzenburg* ſemel in anno tria quartalia vini clari et viginti panes terminis ab ea ſtatuendis. It. ordinavit, quod due partes de reſiduo ſingulis annis dentur fratribus in *Uzerſtal* pro piſcibus et tercia pars pro vino et albo pane in refectionem eorundem, terminis quos ipſa duxerit ſtatuendos. Eſt eciam adjectum, quod ſi dicta *Kriſtina* religionem intraret vel ad tantam

tam inopiam deveniret, quod non haberet, unde commode ſuſtentari poſſet, quod tunc licebit ei dicta bona vendere vel alienare pro ſue libito voluntatis, contradictione quorumcunque non obſtante. In quorum omnium teſtimonium ſigillum noſtrum duximus preſentibus appendendum. Actum et datum anno et die prenotatis.

CXLIII.

Littere ſuper decem tinis vini in Lenſenwilre, ad pytanciam. 1307.

Officialis Domini Prepoſiti Spirenſis. Univerſi preſencium inſpectores noverint, quod conſtitutis in noſtra preſencia Abbate et Conventu Monaſterii in *Uzerſtal* ex una et *Frizone* Sculteti filio de *Lenſenwilre* et *Hedewige* conjuge ſua legittima ex parte altera anno Domini M°CCC°VII° craſtino beatorum *Symonis* et *Jude* Apoſtolorum (29. Oct.) prefati Abbas et Conventus antedictis conjugibus preſentibus et conducentibus quinque jugera vinearum, domum et torcular ſita in villa et terminis ville *Lenſenwilre*, que erant quondam Domini *Johannis* plebani in *Wol-*

mes-

mesheim pro ſe et ſemper uno herede tantum poſt eorum deceſſum perpetuo pro indiviſo habenda, tenenda et poſſidenda jure hereditario juſto locacionis titulo locaverint pro decem urceis vini qui vulgariter *Zœbere* nuncupantur, ipſis Abbati et Conventui in eisdem vineis tempore autumpnali ſingulis annis et perpetuo dandis et ſolvendis, quod quidem vinum ipſe Abbas et Conventus ante omnia in eodem torculari, ſi voluerint, torquere poterunt et preparare non obſtante contradictione cujuscunque, debent eciam prefati conjuges et eorum in eisdem bonis ſucceſſores ſolvere et expedire omnem cenſum debitum de ipſis bonis et ea in utili et conſueta cultura et in edificiis debitis conſervare, ut eciam prefati Abbas et Conventus de predictis decem urcijs ſingulis annis et perpetuo cerciores exiſtant, prefati conjuges ipſis bona infraſcripta pro ſubpignore conſtituerunt, videlicet, unum juger prati ſitum in terminis dicte ville in *Lenſenwilre* in *thanwiſe* apud *phaffenbürne* quod quondam fuit Sculteti ſſe. It. dimidium juger vinee ſite in monte dicto *Sünninberg* inferius apud vineas Regis, hac adjecta con-

condicione, quod quandocunque ipſi conjuges tres urceos vini annue et perpetue penſionis emant in terminis dicte ville *Lenſenwilre* in loco certo et ſecuro et eos dictis Abbati et Conventui ponant et conſtituant pro ſubpignore, predicta ſubpignora libera ad ipſos conjuges ſeu eorum heredes, qui hoc facerent, redeant, et ipſi Abbas et Conventus dictis tribus urcijs pro ſubpignore loco dictorum ſubpignorum ſint contenti. Promittentes hinc inde omnia ſupradicta rata et firma inviolabiliter perpetuo obſervare. Renunciantes nichilominus omni auxilio juris Canonici et Civilis &c. (ut 22. Julij 1309.) quoquo modo. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad predictarum parcium preces duximus preſentibus appendendum. Actum et datum anno et die prenotatis.

CXLIV.

Littere ſuper duas libras hall. et novem Uncias in der Schickengaſse ex parte Magiſtri Johannis Phiſici. ad pytanciam. 1307.

Quoniam omnium habere memoriam et in nullo peccare pocius Divinitatis quam

quam humanitatis dinoſcitur intereſſe. Ideo opus eſt facta temporalia ne in oblivionis foveam cum tempore incidant, ſcripturarum teſtimonio roborari. Nos igitur Judices Curie Spirenſis ad Univerſorum notitiam tam preſencium quam futurorum volumus preſentibus pervenire, quod conſtituti in noſtra preſencia et judicii figura honeſta Matrona Helena mater *Erlewini* dicti *zu dem Fleckenſtein* Civis Spirenſis, nec non idem *Erlewinus* heredes quondam Magiſtri *Johannis* Phiſici Canonici Eccleſie *Sancti Petri* Argentinenſis bone memorie recognoverunt et publice profitebantur; quod idem quondam Magiſter *Johannes* in agone mortis ſue et in remedium anime ipſius nec non ſuorum parentum atque progenitorum Viris religioſis Dominis Abbati et Conventui monaſterii *Uterine Vallis* dedit et legavit penſionem annuam duarum librarum hall. ſingulis annis in Anniverſario ipſius Johannis dictis Domino Abbati et Conventui ſolvendam et pro refectione ipſorum equaliter pro piſcibus et aliis neceſſariis convertendam atque diſtribuendam, que penſio datur et aſſignatur ſeu dabitur et aſſignabitur dictis Dominis de domi-

mibus infraſcriptis ſecundum jus et conſuetudinem Civitatis Spirenſis, videlicet una domus ſita in vico dicto *Schiekengaſſe* dicta *des Baiers hus* hijs terminis ſcilicet in feſto beati *Martini* decem ſolidos et decem hallenſes in recompenſam unius Capponis. Item in feſto beati *Georij* decem ſolidos hall. Item de domo *Emerchonis* pellificis contigua domui predicte decem uncie hall. de quibus ſingulis feſtis quatuor temporum dantur quatuor ſolidi et duo hallenſes et in feſto beati *Martini* decem hallenſes in recompenſam unius Capponis. Item de domo ſita in eodem vico, que eſt *Hedewigis* Cellerarie dicte *Winterin* begine Spirenſis decem uncie hall. ſimiliter in ſingulis feſtis quatuor temporum, quatuor ſolidi et duo hallenſes dantur, de quibus decem unciis ſupradicti *Helena* et *Erlewinus* filius ejus confeſſi ſunt et preſentibus recognoſcunt atque confitentur ſe juſto vendicionis titulo vendidiſſe novem unciarum redditus ſepedictis Dominis Abbati et Conventui pro precio tredecim librarum hall. quod quidem precium prefati *Helena* et *Erlewinus* filius ejus confeſſi ſunt ſe recepiſſe traditum, numeratum atque ſolutum

ſutum fuiſſe et in uſus ſuos totaliter convertiſſe. Renunciantes *) In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad peticionem *Helene* et *Erlewini* predictorum preſentibus eſt appenſum. Actum et Datum Anno Domini M°CCC° ſeptimo, feria ſexta ante feſtum beati *Martini.* (10. Nov.)

*) Memorantur clauſulæ, ſicut in charta MCCC decimo, feria quarta proxima poſt Dominicam qua cantatur: *Miſericordia Domini*, usque ad verbum: *circumſcriptis*.

CXLV.

Littere ſuper Curiam dictam zume Zungelnhof. 1307.

Nos Judices Spirenſes ſcire volumus univerſos preſencium inſpectores, quod coram Nobis in figura judicii conſtitutus *Sigelmannus Guntram* Civis Spirenſis confeſſus eſt et preſentibus publice recognoſcit, ſe ſibi et ſuis heredibus à religioſis Dominis Abbate et Conventu Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. Spir. Dyoc. ex certo locatu pro cenſu emphyteotico ſex librarum hallenſ. recepiſſe Curiam ipſorum ſitam Spire in fine vici inferius dicti *Wobergaſſe*

gaſse cum omnibus ſuis edificiis et attinentiis, quam Dominus *Johannes de Metis* Canonicus Eccleſie Spirenſis ex nunc inhabitat, qui eam inhabitare debet temporibus vite ſue et tamen tres libras hall. cenſus nomine dare tenetur annuatim, quas tres libras hall. ipſe *Sigelmannus* et ejus heredes recipient quolibet anno a dicto *Johanne* quoad vixerit, ex nunc autem et inpoſterum ipſo Domino *Jo.* vivo vel mortuo dictus *Sigelmannus* ac ejus heredes cenſum predictum ſex librarum hall. dictis Dominis dare debent de dicta curia et ſuis attinentiis ſingulis annis in feſto beati *Martini* juxta jus et conſuetudinem Civitatis Spirenſis, ad quam quidem curiam cum ſuis attinentiis predictus *Sigel* unum heredem nominare et deſignare debet Dominis antedictis, qui poſt mortem ſuam ipſam teneat et dictum cenſum ſex librarum hall. in dictum modum ipſis ſolvat annuatim, poſt mortem autem heredis ejusdem, unus ejusdem heres ſenior ſemper poſt mortem alterius ſucceſſive ipſam curiam cum ſuis attinentiis tenebit et expediet quemadmodum eſt predictum. Si autem ipſe *Sigel.* nullum prefatis Dominis nomi-

naret heredem, ex tunc ſenior ſuus heres pro tempore ſue vite et poſt mortem ejus ſemper ſenior heres ſuus poſt mortem alterius ſucceſſivė ipſam curiam cum ſuis attinentiis tenebit et expediet, ut eſt dictum. Ad que omnia dictus *Sigelmannus* ſe obligat per preſentes, fraude et dolo in hijs omnibus penitus circumſcriptis. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum appendimus huic ſcripto. Datum Anno Domini M°CCC° ſeptimo.

CXLVI.

Littere ſuper triginta maldra Siliginis in Otterbach. ad pitanciam.
1308.

Cum facta humana ſepe lapſu temporis à memoria evaneſcant, opus eſt ea ſcripturarum memorie commendari. Igitur Nos Judices Curie Spirenſis ad univerſorum tam preſencium, quam futurorum volumus noticiam pervenire, quod ſub Anno Domini M°CCC°VIII°. feria quarta proxima poſt feſtum beate virginis *Agnetis* (23. Jan.) Conſtituti coram Nobis in figura judicii ſtrenuus vir *Bertholdus miles* dictus de *Steinwilre*,

wilre, *Mya* ejus uxor legittima, *Margareta* ſoror *Mye* predicte relicta quondam *Ottonis Armigeri* fratris predicti *Bertoldi* militis, *Gyzela* begina, *Demudis* et *Rudolfus* liberi *Margarete* antedicte manibus coadunatis et unanimi conſenſu vendiderunt et tradiderunt ac ſe vendidiſſe et tradidiſſe juſto vendicionis titulo per preſentes recognoſcunt Religioſis viris Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Cyſt. Ord. Spir. Dyoc. annuam et perpetuam penſionem triginta maldrorum ſiliginis bone et legalis perſolvendam et preſentandam dictis Domino Abbati et Conventui ſingulis annis in Nativitate beate *Marie* Virginis ſuper domum in villa *Otterbach* inferiori, quamcunque dicti Abbas et Conventus ſeu procurator eorum ad hoc acceptaverit ſub expenſis, periculo et laboribus dictorum venditorum, non obſtante grandine, exercitu, ſterilitate, incendio ſeu alio quovis caſu infortuito pro precio centum et triginta quinque librarum hall. bonorum et legalium ipſis numerato tradito et ſoluto ſuper bonis infra ſpecificatis, que quidem bona dicti venditores prefatis Abbati et Conventui pro ſubpignore con-

 ſtitu-

Digitized by Google

ſtituerunt et obligaverunt, ita videlicet, quod ſi ijdem venditores aut eorum heredes in ſolucione hujusmodi penſionis aliquo anno negligentes extiterint, ſepefati Abbas et Conventus vel procurator eorundem ſibi attrahent, quod volgariter dicitur *uſholn* ſecundum conſuetudinem terre generalem. Preterea prefati venditores ſimiliter recognoverunt expreſſe et publice confeſſi ſunt ſe precium antedictum recepiſſe ac ſibi numeratum, traditum et ſolutum fuiſſe et in uſus ſuos integraliter convertiſſe, renunciantes expreſſe omni excepcioni non numerate &c. (cùm reliquis clauſu'is ut ad an. 1307. 22. Febr. et alibi *circumſcriptis*). Specificacio vero bonorum pro ſubpignore conſtitutorum et ſitus eorundem in terminis ejusdem ville *Otterbach inferioris* predicte hec eſt, videlicet curia *Kunonis militis* dicti *Slaffer* ſita juxta curiam *Rudolſi militis*. Item novem jugera agri campeſtris infima ſita in loco, qui dicitur *der rone* apud agros *Rudolſi militis*. Item ſeptem jugera agri ſita ibidem. Item decem et octo jugera agri, que dicuntur *das eigen* ſita ibidem. Item ſex jugera agri ſita in loco qui dicitur *fochſelochern*

chern apud agros *Roberti*. It. V. jugera agrorum ſita retro curiam *Hugonis* dicti *Wyſze*. It. decem et ſeptem jugera agrorum ſita *obenwendic der holn* juxta agros *Kunonis militis de Zeiſſenkeim*. It. quinque jugera agrorum ſita retro curiam Domine dicte *de Crumenfurch*. Item tria et dimidium jugera agri ſita *zu den Fochſenlochern* juxta agros *Roperti*. Item ſeptem jugera tendencia verſus fontem qui dicitur *Grundeloſeburne*. It. ſex jugera agrorum ſita *an dem Sticwecke* juxta agros *Ritperti*. It. V. jugera agri ſita retro nemus juxta agros *Kunonis militis de Zeiſſenkeim*. Item decem et octo jugera agrorum tendencia ſuper vallem dictam *witdal* penes agros *Rudolfi militis*. It. decem jugera tendencia ſuper locum dictum *Bachars*. It. unum juger ſitum ibidem. Item unum juger ſitum retro curiam *Ruperti*. It. ſeptem jugera ſita retro curiam *Rudolfi militis*. Item duo jugera ſita retro curiam *Kunonis* predicti. Item duo et dimidium jugera pratorum ſita juxta flumen, quod dicitur die *Lutern*. Item duo et dimidium jugera prati ſita *an dem wade* juxta *Steinvelt*. Item quatuor jugera pratorum

 ſita

ſita *in dem widal.* Item quatuor jugera pratorum ſita in pallude. Teſtes vero hujus contractus ſunt *Johannes de Mulnhoven miles*, *Humfridus* Advocatus, *Hertelinus* frater ſuus, *Johannes* filius *Petri* cives in *Landowe*. In quorum omninm teſtimonium ſigillum Judicum predictorum ad preces dictorum venditorum preſentibus eſt appenſum. Datum Anno et Die prenotatis. Et Nos Conſules et Univerſitas opidi *Landowe* in teſtimonium omnium premiſſorum ſigillum noſtrum ad peticionem parcium predictarum preſentibus duximus appendendum. Datum ut ſupra.

CXLVII.

Littere ſuper XXI. uncias hall. et III. Cappones. 1308.

Nos Judices Curie Spirenſis ad univerſorum noticiam deducimus per preſentes, quod conſtitutus coram Nobis procurator religioſorum virorum Abbatis et Conventus Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. Spir. Dioc. nomine procuratorio et ipſorum nomine *Bertholdo* dicto *der hultzin* et *Berthe* ejus legittime nec non ipſorum heredibus

bus domum ſitam ante exteriorem portam Nove porte Spirenſis cum particula orti ipſi domui adjacente, que eis adjecta fuit de vero orto, et curiam ad eandem domum pertinentem, que domus ſita eſt inter curiam et domum dictam *der Grenſen* et ex altera parte juxta curiam Domine que dicitur *Schultetiſſa de Gugelingen* conceſſit et locavit de cenſu annuo videlicet XX et I. uncia hall. et tribus Capponibus ſingulis annis dictis Abbati et Conventui ſeu eorundem procuratori preſentandis terminis infraſcriptis videlicet in feſto nativitatis beati *Johannis Baptiſte* I. libr. hall. et in feſto beati *Martini* reliquas novem uncias et tres Cappones. Promiſerunt eciam prefati conjuges pro ſe et ſuis heredibus quod ſi aliquod dampnum per ipſorum aut eorum heredum negligenciam aut incuriam dictis Dominis in domo curia et orto predictis eveniret per vicinos ipſorum, quod hujusmodi dampnum dictis Dominis perſolvant et emendabunt contradictione qualicunque non obſtante. Renunciaverunt eciam antedicti conjuges pro ſe et ſuis heredibus omnibus excepcionibus juris Canonici et Civilis et aliis cavil-

villacionibus quibuscunque per que contra premiſſa vel aliquod premiſſorum venire poſſent quoquo modo pro ſe aut alium in judicio vel extra, publice vel occulte, directe vel indirecte, fraude et dolo penitus circumſcriptis. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces predictorum conjugum preſentibus eſt appenſum. Datum Anno Domini M°CCC°VIII° feria VI. ante Dominicam *Oculi.* (15. Martij.)

CXLVIII.

Littere ſuper ſex jugera agrorum et unum juger vinearum in Merlheim.
1308.

Noverint univerſi preſentes pariter et futuri, quod coram Nobis judicibus Curie Spirenſis conſtitutus *Bertholdus* dictus *Wirt de Merlheim* motus pio affectu propter Deum et in remedium anime ſue religioſis viris Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Cyſt. Ord. Spir. Dyoc. ſex jugera agrorum campeſtrium ſita in terminis ville *Merlheim* et unum juger vinearum ſitum in terminis opidi *Landowe*, nec non omnia bona ſua mobilia et immobilia, que nunc habet

habet et in poſterum habiturus eſt, quocunque nomine nuncupentur, vel in quibuscunque locis reperiantur ſimpliciter et expreſſe irrevocabiliter ceſſit, dedit, tradidit et reſignavit, nec non donacione perfecta et inter vivos donavit, hac condicione adjecta, quod dictus *Bert.* uſumfructum de vinea predicta ad dies vite ſue integraliter percipiat, ſed poſt obitum ipſius ad predictos Abbatem et Conventum dicta vinea libera devolvetur contradictione cujuslibet non obſtante, antedicti vero Abbas et Conventus eidem *Bertoldo* ad dies vite ſue in victualibus, veſtimentis et aliis neceſſariis prout procurator dictorum Abbatis et Conventus nomine ipſorum et pro ipſis promiſit coram Nobis, ſufficienter providebunt. Predictus eciam *Bertoldus* opus converſorum ibidem conſuetum ſollerter et diligenter pro ſuo poſſe adimplebit. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad peticionem perſonarum predictarum Preſentibus eſt appenſum. Datum Anno Domini M°CCC°VIII° feria ſexta ante Dominicam, qua cantatur *Judica.* (22. Martij.)

 CXLIX.

CXLIX.

Littere ſuper duas libras hall. in Gliſzenwilre et in Landowe. 1308.

In nomine Domini Amen. Nos Judices Spirenſes ſcire volumus univerſos preſencium inſpectores, quod conſtituta coram Nobis in figura judicii *Demudis* begina filia quondam *Gernodi de Gliſzenwilre* ſub anno Domini M°CCC° octavo feria tercia poſt Urbani Pape et Martyris (28. Maji.) non immemor ſalutis anime ſue nec non ſuorum progenitorum dedit donacione inter vivos, conſignavit et reſignavit religioſis Viris Monachis *Uterine Vallis* pure et ſimpliciter et irrevocabiliter duas libras hall. perpetuorum reddituum ita, ut poſt obitum ſuum et fratris *H. de Bubenwilre* Monachi Cenobii prenotati dies Anniverſarius *Gernodi* et *Methildis* uxoris ſue legittime dictorum progenitorum nec non *Demudis* et ſororis ſue *Guthe* in vigilia Nativitatis Domini ſemper fideliter ac memoriter in eodem cenobio peragatur et de dictis duabus libris Conventui in piſcibus vel in aliis eſibilibus pitancia provideatur, dictas vero duas libras certis ac firmis ypothe-

thecis, prout inferius eſt ſpecificatum, ſtabilivit, videlicet: quod in Landowe de domo ante portam beate Virginis *Heinrici* dicti *Welker de Gotrameſtein* juxta molendinum olei recipient dicti religioſi in feſto *Martini* X ſolidos hall. It. de ortis retro novum Caſtrum, quos poſſidet *Nicolaus* filius dicti *Urluge* VI. ſolidos et IIII. hallenſes. It. junior *Stephanus* ibidem XX. hall. It. Gutha filia dicti *Brauender* XX. hall. de orto ibidem. In *Gliſzenvilre* vero percipient termino ſupradicto unam libram et IIII. hallenſes de orto dicto *mit den Erlen* in der *Rusbach* et de XVI. hall. de vinea dicti *Eigel* ibidem et de quartali et dimidio agri jugere, prato et pomerio juxta fontem, qui dicitur *bike beines brunne* et de XXV. hallenſibus de prato an dem *Vogelſange* filie *Eberhardi*, adicimus ordinacioni ſuperius expreſſe, quodſi dicti *Demudis* deceſſerit, fr. *H.* predictus Monachus *Uterine Vallis* dictus *de Bubenwilre* de prefatis redditibus ſe intromittet et eosdem recipiet et ad velle ſuum ordinabit, poſt ejus obitum ad dictum Monaſterium devolventur. Preterea Nos Judices Spirenſes predicti dictum

tum remedium ad inſtanciam *Demudis* donatricis predicte pena tali vallamus et perpetuo volumus obſervari et ſi procuratores predicti Conventus in aliquo anno dictum remedium ad alios uſus Monaſterii, quam preſcriptum eſt, diſponerent ſeu ordinarent, tunc eodem anno tantum juratis ville *Gliſzewilre* integraliter tribuentur condicione ſeu contradictione qualibet non obſtante et ad eccleſie ville predicte neceſſitates convertent. In horum omnium robur et evidenciam preſentem litteram Curie Spirenſis tradimus Sigillo communitam. Datum die et anno predictis.

CL.

Littere donacionis bonorum Elizabeth begine de Hohenſtat. 1308.

Noverint univerſi preſencium Inſpectores, quod coram Nobis Judicibus Curie Spirenſis conſtituta in figura judicii *Elizabeth* begina dicta *de Hohenſtat* mota pio affectu et propter grata beneficia ſibi impenſa et in futurum impendenda a religioſis viris Abbate et Conventu Monaſterii *Uterine Vallis* Cyſt. Ord. Spir. Dyoc. ac in remedium animarum ſue et ſuorum progenitorum dictis

dictis Abbati et Conventui quinque jugera agri arabilis preter unum quartale et unum juger prati, quorum duo ſita ſunt in terminis ville *Hohenſtat* in loco dicto *an der holzgewande* juxta *Hermannum* hoſpitem. It. ibidem dimidium juger juxta agros Dominorum de *Uzerſtal* predictorum. Item ibidem dimidium juger ſitum inter agros dictorum Dominorum et Dominorum de *Heimbach*. It. unum juger ſitum in loco dicto *an der Hutelsnur*, juxta agros Dominorum *de Heimbach* predictorum. It. duale tendens verſus parvam ſtratam apud agros Dominorum *de Heimbach*. It. unum juger prati tendens verſus ſilvam juxta Dominam dictam *Lamesbuchen* ac omnia alia bona ſua mobilia ac immobilia, que nunc habet et inpoſterum habitura eſt quocunque nomine cenſeantur et in quibuscunque locis ad preſens vel in poſterum reperiantur, ceſſit, dedit et tradidit, reſignavit atque donacione perfecta et inter vivos donavit nec non ceſſiſſe, dediſſe, tradidiſſe, reſignaſſe ac donaviſſe ſimpliciter irrevocabiliter et expreſſe dicta bona prefatis religioſis recognoſcit per preſentes, promittens fide bona et ſollemp-

lempni ſtipulacione ſe contra predictam ceſſionem, tradicionem, reſignacionem ſeu donacionem nunquam venire per ſe vel per alium vel alios in judicio vel extra, publice vel occulte, directe vel indirecte inpoſterum vel ad preſens quoquo modo, fraude et dolo in hijs omnibus penitus circumſcriptis. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad peticionem prefate *Elizabeth* preſentibus eſt appenſum. Datum Anno Domini M°CCC° octavo in die beati *Barnabe* Apoſtoli. (11. Junij.)

CLI.

Littere ſuper unam libram hallenſium et ſuper vineas in Winzingen ex parte Domine Heile dicte Bertin. 1308.

In Nomine Domini Amen. Anno Incarnacionis ejusdem M°CCC° octavo feria quarta proxima ante feſtum beate *Margarete* virginis (17. Julij.) Conſtituta coram Nobis Judicibus Curie Spirenſis honeſta matrona *Heila* dicta *Bertin* Begina ſana mente licet egra in corpore nec vi, nec metu, nec aliqua circumvencione illecta memor exiſtens humane condicionis, quam fragilitas imitatur,

tatur, de bonis a Deo ſibi collatis teſtamentum ſuum in remedium anime ſue et animarum ſuorum progenitorum disposuit et ordinavit in hunc modum: In primis enim dat et legat dimidietatem curie, quam inhabitat ipſam contingentem poſt mortem *Elizabet* filie ſororis ſue begine ſite ex una juxta domum dictam *zu dem bogen* et ex altera parte juxta Cimiterium Fratrum Minorum domus Spirenſis, dictis Fratribus Minoribus, ita videlicet quod predicti Fratres Anniverſarium ipſius *Heile*, *Elizabet* ſororis ſue et *Heinrici* quondam dicti *Barht* de cenſu ipſius curie ſingulis annis et perpetuo per ipſos fratres celebretur terminis infraſcriptis, videlicet, quod Anniverſarium in die obitus ipſius *Heile*, *Elizabet* quondam ſororis ſue predicte in feſto beati *Benedicti* et *Heinrici* quondam dicti *Barthe* in feſto beati *Georij* et quod idem cenſus dictis terminis et anniverſariis detur pro piscibus pro refectione fratrum antedictorum, hac condicione per ipſam *Heilam* adjecta, quodſi predicti Fratres Minores aut ipſorum poſteri ſeu ſucceſſores predictam medietatem curie vel cenſum, qui datur ſive daretur de eadem curia alie-

alienare ſeu vendere vellent, preſumerent ſive attemptarent, quod ex tunc omne jus, quod dictis fratribus in dimidietate dicte curie ſive cenſu ipſius competit ſeu in futurum competeret, ad religioſos viros Dominum Abbatem et Conventum Monaſterii *Uterine Vallis* pleno jure devolvatur contradictione qualibet non obſtante. Item dat et legat Conventui Fratrum Minorum predicte domus octo libras hallenſ. quas Gardianus qui pro tempore fuerit, in utilitatem dicte domus ſtatim poſt obitum ipſius *Heile* convertat. Item dat et legat cuilibet Fratri Minorum dicte domus quinque ſolidos hall. ſtatim poſt obitum ipſius *Heile* aſſignandos. Item dat et legat Sororibus Sancte *Clare* extra muros Spirenſes redditus quinque maldrorum ſiliginis poſt mortem *Elizabet* ſupradicte, ita videlicet, ut ipſe ſorores tria anniverſaria predicta celebrent terminis prenotatis, Item dat et legat Capellario Capelle Sancti *Mauricij* Spirenſis poſt mortem prefate *Elizabet* penſionem unius maldri ſiliginis ſingulis annis ſolvendam pro ſuo anniverſario per ipſum Capellarium qui pro tempore fuerit, celebrando perpetuo. Item dat

et

et legat infirmis hoſpitalis Sancti *Georij* Spirenſis poſt *Elizabet* ſepedicte mortem redditus unius maldri ſiliginis, ita videlicet, quod infirmi in Anniverſario ipſius *Heile*, cum ipſa ſit, ſingulis annis conſolentur et recreentur. Item dat et legat poſt mortem *Elizabet* predicte Commendatori et Fratribus domus in *Heimbach* penſionem annuam trium maldrorum ſiliginis pro Anniverſario ſuo perpetuo celebrando. Item dat et Sororibus *ultra lutum leporis* penſionem annuam unius maldri ſiliginis poſt obitum *Elſe* predicte pro anniverſario ſuo celebrando. Item dat et legat *Elſe* quondam filie *H.* dicti *Bart* duorum maldrorum ſiliginis penſionem et cenſum decem ſolidorum hall. poſt obitum *Elſe* preſcripte ad dies vite ipſius pro neceſſariis ejusdem ſingulis annis percipiendam: poſt obitum vero ipſius eadem penſio et dictus cenſus cedet Sororibus Sancte *Clare* prenotatis, Item dat et legat Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* redditus ſive cenſum unius libre hall. qui redditus ſingulis annis pro piſcibus dabuntur in anniverſario ipſius *Heile* pro refectione Abbatis et Conventus predictorum. Item dat

 et

et legat eisdem Abbati et Conventui medietatem domus et vinearum, quas habet in villa et terminis ville *Winzingen* poſt obitum *Elſe* ſupradicte. Item dat et legat Abbati et Conventui Monaſterii in *Mulenbrunnen* poſt obitum *Elizabet* predicte cenſum decem ſolidorum hall. ut anniverſarium ipſius celebretur in modum ſupradictum. Item dat et legat Fratribus Minoribus domus Spirenſis poſt mortem *Elizabet* antedicte medietatem tocius vini, quod habet preter octo amas menſure Spirenſis que debentur *Elizabet* memorate. Item dat et legat religioſis Dominabus Abbatiſſe et Conventui in *Ponte Salutis*, penſionem annuam duorum maldrorum ſiliginis poſt obitum *Elizabet* predicte pro anniverſario ipſius perpetuo celebrando. Item dat et legat uni ex filiabus *Bermanni* dicti *Vonc* Civis Spirenſis, ſi habitum Dominarum Sancte *Clare* extra muros Spirenſes intraverit, cenſum decem ſolidorum hall. poſt obitum *Elizabet* predicte ad dies vite ipſius filie percipiendum, poſt obitum vero ipſius filie idem cenſus ad Dominas de Sancta *Clara* predictas libere devolvetur. Si vero predicta filia predictum habitum non

non intraverit ſive aliam religionem in ſe non aſſumpſerit, tunc dictus cenſus immediate poſt mortem *Eliſabet* predicte ad predictas Dominas Sancte *Clare* pertinebit. Hec autem omnia et ſingula predicta prefata *Heila* ordinavit et diſpoſuit atque legavit nomine teſtamenti ſeu ultime voluntatis ſue de conſenſu et bona voluntate *Elizabet* filie ſororis ſue memorate. Preterea ſepedicta *Elizabet* conſtituta in noſtra preſencia legavit pro remedio anime ſue Fratribus Minoribus predictis reliquam medietatem curie, ipſam contingentem, quam ipſe Begine inhabitant, hac poteſtate ſibi retenta, quod quandocunque ei placuerit, dictam legacionem de parte curie ipſam contingentem libere valeat revocare, hanc autem ultimam ſuam voluntatem prefata *Heila* ſtatuit, voluit et ordinavit, ut ſi jure teſtamenti non valeret, ſaltim jure Codicillorum aut eciam alias quomodocunque melius ſubſiſtere poterit et valere robur obtineat firmitatis. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad peticionem *Heile* et *Elizabet* Beginarum predictarum preſentibus eſt appenſum. Actum et Datum Anno et Die prenotatis.

CLII.

Littere ſuper decem maldris ſiliginis in Neuwilre. 1308.

*Q*ue aguntur in tempore, ne ſimul labantur cum tempore, opus eſt ut ſcripturarum memorie perhennentur, hinc eſt, quod nos Judices Curie Spirenſis ad univerſorum tam preſencium quam futurorum noticiam volumus pervenire, quod ſub Anno Domini M°CCC°VIII° in Vigilia Aſſumpcionis beate *Marie* Virginis (14. Aug.) conſtitutus coram Nobis in figura judicii religioſus vir Fr. *Heinricus* dictus *Walheimer* Cellerarius et Procurator religioſorum virorum Abbatis et Conventus Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Ciſt. Spir. Dyoc. Suo dictorum Abbatis, Conventus et Monaſterii nomine *Gerlaco* filio *Gerlaci* dicti *Münch de Neuwilre* uxori ſue legittime ac ipſorum heredibus bona infraſcripta ſita in villa *Neuwilre* et terminis ejusdem locavit et conceſſit et ſe jure emphyteotico preſentibus ipſis locaſſe et conceſſiſſe recognoſcit pro penſione decem maldrorum ſiliginis boni et legalis ſingulis annis ad oppidum *Wizzenburg* ad Curiam Dominorum Abbatis

et

et Conventus prediĉtorum ſub periculo, veĉtura laboribus et expenſis diĉtorum conjugum ſive heredum ipſorum preſentanda non obſtante grandine, exercitu, incendio, ſterilitate ſeu alio quocunque caſu fortuito in feſto Nativitatis beate Virginis *Marie* hac condicione adjeĉta, quodſi prediĉti conjuges ſeu alter ipſorum aut eorum heredes aliquo anno in feſto beate Virginis prediĉto in ſolucione penſionis antediĉte vel in parte ejusdem negligentes eſſent aut remiſſi, Abbas et Conventus ſupradiĉti ſive procurator eorundem bona ipſis per eosdem locata et bona diĉtis Dominis per prefatos conjuges pro ſubpignore conſtituta ſibi ſecundum conſuetudinem terre generalem attrahent, quod volgariter dicitur *uſholn* et tam de bonis locatis, quam etiam pro ſubpignore conſtitutis pro ſua voluntate ordinabunt contradictione qualibet non obſtante. Preterea prefati conjuges conſtituti coram nobis in figura judicii recognoverunt et publice confeſſi ſunt ſibi bona prediĉta locata fuiſſe per fratrem *Heinricum* prenotatum et ſe ea ab eo nomine Monaſterii prediĉti recepiſſe ac quedam bona que inferius ſpecificabuntur,

 pro

pro ſubpignore conſtituiſſe ſub modis et condicionibus omnibus prenotatis. Prefati eciam conjuges et ipſorum heredes ſingulis annis perpetuo de bonis ſibi locatis hijs temporibus et perſonis infraſcriptis ac ipſorum heredibus perſolvent hos cenſus videlicet in feſto Nativitatis beate *Marie* quatuor uncias cum dimidia hallenſium ad Curiam in *Matern.* It. decem hallenſes pro jure quod dicitur *vogetreht.* Item duas uncias cum quinque hallenſibus in feſto Nativitatis predicte *Johanni* dicto *Salenbach.* Item in feſto beati *Martini* tres libras olei ad Sanctum *Stephanum* in *Selſen.* Item duos denarios monete *Witzenburgenſis* ad eccleſiam in *Neuwilre.* Renunciantes hinc inde ſimpliciter et expreſſe tam Frater *H.* ſuo et dicti Monaſterii nomine quam eciam conjuges ſupradicti omni excepcioni doli mali &c. (ſequuntur clauſulæ ſæpe dictæ preſertim 22. Febr. 1307. circumſcriptis.) Specificacio vero bonorum locatorum et ſitus eorundem eſt hec, videlicet domus et curia, que quondam fuerunt *Arnoldi de Neuwilre* ſitas *uf der holn* juxta dictum *Phenningphant.* Item ſex jugera agri campeſ-

tris

tris ſita *uf dem Kirchvelde* juxta pratum *Cunzelini* de *Wizenburg*. Item ex altera parte prati novem jugera agri campeſtris que tendunt *uf Schibenhardter velt*. Item duo jugera *uf der holn* juxta *C.* dictum *Klobelauch* armigerum et ex altera parte *Gertrudis uf dem graben*, Item tria jugera agri *uf dem Kirchvelde*. Specificacio autem bonorum pro ſubpignore per predictos conjuges conſtitutorum hec eſt, videlicet tria jugera cum dimidio agri campeſtris ſita *uf dem Augeſtberge* juxta dictam *Eckerten* viduam ſita in terminis ville *Matern* eſtimata, ut aſſeruerunt ad valorem quinque librarum hall. In quorum omnium evidenciam et teſtimonium ſigillum noſtrum ad peticionem perſonarum predictarum preſentibus eſt appenſum. Actum et Datum Anno et Die prenotatis.

CLIIII.

Littere ſuper dimidia urna olei ad lampadem juxta paralogium. 1308.

Noverint univerſi, quod ego *C.* dictus *Rorbecher de Lenſenwilre* Anno Domini M°CCC°VIII°. feria tercia ante

 Mar-

Martini (5. Nov.) vendidi, dedi et tradidi juſto vendicionis titulo religioſis viris Domino Abbati et Conventui *Uterine Vallis* dimidiam urnam olei nucum boni et dativi pro certa ſumma hallenſium bonorum et legalium preſentandam ſingulis annis Cuſtodi ad prefatum clauſtrum in die beati *Martini* meis laboribus et expenſis, quod ſi non fecero nec a prefato die usque ad quartam decimam proximam occidente ſole, ut predictum eſt, non preſentavero, ex tunc pro pena ad eccleſiam in *Lenſenwilre* ſex talenta olei dare teneor, illo videlicet anno tantum, quo predictos redditus, ut dictum eſt, non preſentavero et quotiens ſingulis annis neglexerit, tociens prefata ſex talenta pro pena dabit. Hec omnia predicta cum ſubpignoribus infraſcriptis reſignavi et dedi ac promiſi prefatis religioſis in manus Fratris *Frankonis* monachi prefati clauſtri, qui predictos redditus emit nomine predictorum. Acta ſunt hec Anno et Die ut ſupra coram Sculteto *Ulrico* in *Lenſenwilre* et teſtibus ſubnotatis *Rerth. Hugone, C. Vaut* filiis predicti Sculteti, *Bert. huchenbecker, hartmud uf deme Teine, hartmut durre,*

durre, hugo dictus *Hoveman, Gerhardo* et *Merkelino Virgeger.* It. ad penam prefatam ſex talentorum ad eccleſiam *Lenſenwilre* proceſſu temporis me obligavi coram teſtibus ſubnotatis videlicet *H.* dicto *Selle, H.* dicto *Brant, C. Wuſte de Ramesbach, C.* dicto *Renterlin, C.* filio *Herbordi, Rudolfo* filio, *C. an dem berge, Bert. Geiſebart de Sibeltingen* et *Petro* dicto *Schreiber*, et ſciendum quod prefati redditus dabuntur de ſubpignoribus ſubnotatis: de prato prope *Steinbuhel* ſito inter *Bert.* dictum *hucbecker* et *Fridericum* dictum *der ingenger*, de IIII^or^ jugeribus agri, ſitis prope prefatum pratum *Steinbuhel* et de uno jugere vinearum *an der halte* tendente ſuper lacum et arbores juxta eamdem vineam. Ego plebanus *Dizzo* in *Lenſenwilre* ad preces *C.* dicti *rorbecher* prefati ſigillum meum duxi preſentibus apponendum.

CLIV.

Littere donacionis Domini Petri Prepoſiti Spirenſis, ad pytanciam. 1308.

Judices Curie Spirenſis nec non Officialis Domini Prepoſiti ibidem. No-

verint Univerſi preſentes pariter et futuri. Quod *Johannes* dictus *Gleſſerſmunt* armiger et *Guta* ejus conjux legittima in preſencia noſtra et teſtium ſubſcriptorum conſtituti vendiderunt et tradiderunt communicata manu et unanimi conſenſu et ſe juſto vendicionis titulo vendidiſſe et tradidiſſe religioſis viris Abbati et Conventui Monaſterii in *Uzerſtal* pro quinquaginta et quinque libris hall. bonorum et legalium ipſis numerati precii traditi et ſoluti et in eorum uſus converſi publice ſunt confeſſi bona infraſcripta, videlicet, curiam eorum cum ſuis edificiis ſitam in villa *Weſtheim* juxta domum *Wernheri* piſtoris et ortum ſitum ex oppoſito ſuper ripam. Item in terminis ville *Weſtheim* duo jugera agrorum campeſtrium ſita ex oppoſito curie Dominorum Eccleſie Spirenſis ante ſilvam. Item tria jugera tendencia ultra viam dictam *Slidewec*. Item unum et dimidium que ſunt *anewender* prope *Cunradum de Salenbach*. Item duale quod eſt eciam *anewender* juxta Canonicos Spirenſes. Item unum juger apud dictum Ryſe. Item quinque tendencia *uffe die hole*. Item unum apud predictum *Ryſe*. Item unum

unum tendens ultra *Luſteder Wec* apud predictum *Ryſe*. Item dimidium prope *Cunradum de Salenbach*. Item in terminis ville *Lingenvelt* unum et dimidium que ſunt *anewender*. Item in marka *Zuſenkoven* duale juxta Dominos *de Heimbach*. Item unum ibidem tendens ultra *Zuſinkower wec*. Item duo ibidem prope *an der Oſterlangen gewande* cum cenſu viginti octo hallenſium in Craſtino beati *Remigii* epiſcopi iu Curiam *Zuſinkoven* et IIII. hall. ad Eccleſiam in *Weſtheim* in die ſancti *Mauricij* de eisdem bonis ſingulis annis ſolvendorum, conſtituentes ipſi Abbati et Conventui pro Warandia eorum bonorum eis per annum et diem ſecundum conſuetudinem patrie facienda, hos videlicet *Johannem* Sacerdotem Decanum in *Weſtheim*, *Herburdum* Colonum Decani Sancti *Widonis* Spirenſis et quemlibet eorum in ſolidum fidejuſſores et nichilominus eandem *Gutdam* ad cautelam corporali preſtito juramento abjuravit omne jus, quod ei occaſione dotis vel alias ex quacunque cauſa in dictis bonis competere poſſit quoquo modo, promittens ſub eodem juramento ipſa bona nunquam repetere per ſe vel per

per alium, nec ipſos Abbatem et Conventum ſeu quoscunque ipſorum bonorum poſſeſſores de cetero ſuper eis inpetere vel inquietare publice vel occulte. Renunciantes quoque tam ipſa *Gutda*, quam eciam *Johannes* maritus ejus predictus pro ſe et eorum heredibus excepcioni non numerate pecunie, non tradite nec ſolute, excepcioni doli mali, actioni in factum, beneficio reſtitucionis in integrum et quo deceptis ultra dimidium juſti precii ſolet ſubveniri et omni auxilio juris Canonici et Civilis, conſuetudinarii vel ſtatuti, eciam ſi de eo deberet fieri mencio ſpecialis, quo contra premiſſa vel aliquod premiſſorum per ſe vel alios venire poſſent quoquo modo. In cujus rei teſtimonium ſigilla noſtra ad preces parcium predictarum duximus preſentibus appendenda. Datum Anno Domini M°CCC°VIII°. feria tercia poſt feſtum beati *Martini* Epiſcopi. (12. Nov,) Hujus rei teſtes ſunt *Johannes* Decanus in *Weſtheim*, *Waltherus* Camerarius Domini Prepoſiti Spirenſis, *Johannes de Dudensvelt* notarius ejusdem Domini Prepoſiti, *Cunradus* armiger dictus *de Salinbach*, *Waltherus* Scultetus de *Lingenvelt*,

We-

Wetzelo textor ibidem, *Burkardus* de eodem loco, *Herburdus* Colonus Decani Sancti *Widonis* et *Heinricus de Sweinheim* et alii quam plures ſide digni.

CLV.

Littere ſuper bonis in Steinwilre. 1308.

Noverint ſinguli et univerſi ad quos preſens Scriptum pervenerit, quod ego *Cunradus* dictus *Stapheler* Rector Eccleſie in *Noſdorf* vendidi juſto vendicionis titulo omne jus quod competebat mihi in bonis, que dicuntur *daz geheVer* in terminis *Steinwilre* ſitis Domino Abbati et Conventui Ord. Cyſt. Monaſterii *Uterine Vallis* Spir, Dyoc. perpetuo poſſidendum pro viginti ſex libris hall. cum dimidia bonorum et legalium, quos integraliter recepi a predictis Abbate et Conventu et in uſus meos converti, que quidem bona in uno ſolido denariorum Vizenburgenſium Domino Prepoſito *quatuor Turrium* apud *Wizzenburg* in feſto beati *Martini* nomine Prepoſiture ſunt cenſualia, a quo predicti Dominus Abbas et Conventus predicta

dicta bona in manus ſuas receperunt et poſſeſſionem eorundem, prout de jure poterant et debebant, inierunt. Renunciaverunt quoque partes hinc inde excepcioni doli mali, non numerate pecunie et omnibus excepcionibus juris Canonici et Civilis, quibus contra premiſſa poſſet aliquid fieri, vel aliquod premiſſorum, de quibus eciam deberet fieri mencio ſpecialis. In cujus rei teſtimonium Nos *Johannes* Prepoſitus *quatuor Turrium* predictus ad preces predictarum parcium et roboris firmitatem ſigillum noſtrum preſentibus litteris duximus appendendum. Datum feria ſecunda ante feſtum beati *Thome* Apoſtoli, (16. Dec.) Anno Domini M°CCC° VIII°.

CLVI.

Littere ſuper unam libram hall. in Landove. ad veſtiariam. 1308.

Nos Conſules et Magiſter Civium in *Landowe* Univerſis ad quos preſentes littere pervenerint, noticiam ſubſcriptorum. Conſtituti coram Nobis *Jacobus* faber et *Demudis* uxor ejus legitima concives noſtri manibus coadunatis vendide-

diderunt et tradiderunt ac ſe vendidiſſe et tradidiſſe publice ſunt confeſſi Domino Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* cenſum annuum unius libre hall. ſolvendam ac dandam in die Sancti *Martini* de domo ſeu fabrica ipſorum ſita ex oppoſito domui dicte *zu der Ruſen* in *Landowe* pro precio quatuordecim librarum hall. legalium, quos quidem hallenſes ijdem conjuges confeſſi ſunt ſe recepiſſe et in utilitatem eorum convertiſſe integre et complete, renunciantes quoque tam ipſe *Jacobus* quam eciam *Demudis* uxor ejus pro ſe et eorum heredibus in perpetuum excepcioni non numerate &c, (alias clauſulas vide ad annum 1309. 22. Jul. *quoquo modo.*) Et notandum quod de dicta domo niſi ſex hallenſes cenſuales dantur ad cenſum Regis ſecundum aſſertionem conjugum preſcriptorum, et in evidenciam omnium premiſſorum et memoriam valituram, Nos Conſules de *Landowe* antedicti ad rogatum et peticionem *Jacobi* et *Demudis* conjugum predictorum prelibatis viris Domino Abbati et Conventui *Uterine Vallis* preſentes litteras tradidimus Sigilli Univerſitatis noſtre munimine roboratas.

Da-

Datum Anno Domini M°CCC°VIII°. menſe Decembri.

CLVII,

Littere ſuper domum ſitam in vico omnium Sanctorum. 1309.

Judices Spirenſes ad cunctorum noticiam deducimus per preſentes, quod *Heinricus* nunc plebanus Sancte Crucis in Eccleſia Sancte Trinitatis Spirenſis in noſtra preſencia et figura judicii conſtitutus publice et expreſſe eſt confeſſus ſe nomine locacionis ſeu conductionis ſibi et duarum perſonarum videlicet *Catharine* et *Margarethe* ſororum aſſumpſiſſe et acceptaſſe ab Abbate et Conventu Monaſterii *Uterine Vallis* Cyſterc. Ord. predicte Dyoc. domum ſubtus lapideam deſuper ligneam cum omnibus ſuis attinentijs ſitam juxta domum Domine dicte *Jemererin* et domum Domine *de Linckenheim* in vico omnium Sanctorum pro cenſu annuo videlicet tribus cum dimidia libris hallenſium bonorum et legalium terminis infraſcriptis ſine fraude et dolo perſolvendis, videlicet ſingulis quatuor temporibus, quolibet tempore decem et ſeptem

tem ſolidos cum ſex hallenſ. ſi vero termino terminorum predictorum negligens fuerit, dictus *H.* et duo perſone antedicte incident in ſolidum in penam ſtatuti ſecundum conſuetudinem Civitatis Spirenſis et in ſe recipient jurisdictionem eorum, quibus de hoc cognoſcere eſt conceſſum. Prefatis quoque *H.* et *Ka.* et *Mar.* ſublatis de medio, dicta domus cum ſuis pertinenciis ad prefatos viros religioſos rediet cum omni jure, contradictione cujuslibet non obſtante. Datum Anno Domini M°CCC° nono feria ſexta ante Dominicam *Invocavit.* (14. Febr.)

CLVIII.

Littere ſuper ſex libris de Curia et domo dicta zu deme Armbroſte ex parte Methildis dicte Erbenheimern.

1309.

Noverint Univerſi preſencium inſpectores, quod coram Nobis Judicibus Curie Spirenſis ſub anno Domini M°CCC°nono in die beati *Mathie* Apoſtoli (24. Febr.) conſtituti in figura judicii religioſi viri *Heinricus* dictus *Bote* Sacerdos Monachus Monaſterii *Ute-*

rine Vallis Ord. Cyſterc. Spir. Dyoc. et *Heinricus* Converſus ejusdem Monaſterii frater quondam *Methildis* begine dicte *Erbenheimern* de *Nova Civitate* executores ſeu Manufideles teſtamenti ſeu ultime voluntatis prefate quondam *Methildis* ordinaverunt, deputaverunt et ſtatuerunt *Gotzoni* Clerico ſive Scolari filio quondam *Gotzonis* dicti *Munczemeiſter* de *Nova Civitate* nepoti prefate *Methildis* ſingulis annis ad dies vite ſue ſex libras hall. ſive habitum quemcunque introierit, ſive non ipſi *Gotzoni* terminis infraſcriptis de curia et domo dicta *zu deme Armbruſte* in civitate Spirenſi ſita, ſolvendas, ſecundum jus et conſuetudinem Civitatis Spirenſis videlicet in feſto beati *Georij* tres libras et in feſto beati *Martini* tres libras contradictione qualibet non obſtante. Poſt obitum vero prefati *Gotzonis* redditus ſex librarum hall. predictarum ſive in habitu fuerit ſive non, ad religioſos viros Abbatem et Conventum Monaſterii *Uterine Vallis* predicti in remedium anime predicte *Methildis* libere et pleno jure devolventur. In cujus rei teſtimonium Sigillum noſtrum ad peticionem predictorum *Heinrici* et

Hein-

Heinrici executorum preſentibus eſt appenſum. Actum et Datum Anno et Die predictis.

Anno Domini M.CCC.IX. — Littere *Sybodonis* Epiſcopi Spirenſis.. ſuper incorporacionem Eccleſie in *Annewilre* l. c. p. 288.

Anno Domini M.CCC.IX. — Littere Domini *Heinrici* Rom. Imperatoris ſuper confirmatione privilegiorum noſtrorum ſuper *Heingereide*. l. c. p. 286.

Anno Domini M.CCC. nono. — *Heinrici* VIII. Imp. confirmatio ſuper Eccleſia in *Annewilre*. l. c. p. 288.

CLIX.

Littere ſuper unam libram hall. in Emphelingen, ad veſtiarium. 1309.

Noverint univerſi preſentes pariter et futuri, quod coram Nobis judicibus Curie Spirenſis ſub anno M°CCC°IX° Sabbatho poſt *Barnabe* Apoſtoli (14. Jun.) in figura judicii conſtituti *Hertwicus de Emphelingen* et *Bertha* uxor ejus legittima vendiderunt et ſe juſto vendicionis titulo vendidiſſe preſenti-

bus recognoſcunt, religioſis viris Domino Abbati et Conventui *Uterine Vallis* Spir. Dyoc. penſionem annuam unius libre hall. boni et legalis ſingulis annis in feſto beati *Martini* ad Curiam predictorum Dominorum, quam habent in civitate *Landowen* ipſis ſeu eorum procuratoribus ſolvendam et preſentandam pro precio tredecim librarum hall. quod quidem precium predicti conjuges publice confeſſi ſunt ſe recepiſſe ac ſibi numeratum traditum et ſolutum fuiſſe, nec non in uſus ſuos integre convertiſſe. Preterea ut predicti Abbas et Conventus cerciores exiſtant de ſolucione penſionis antedicte ſeu cenſus unius libre predicte, ipſi conjuges bona infraſcripta dictis emptoribus pro ſubpignore conſtituerunt, que bona ſi ijdem conjuges aut ipſorum heredes, in ſolucione penſionis ſeu cenſus predictorum aliquo anno negligentes exiſterent, ipſi emptores ſibi attrahent ſecundum conſuetudinem terre generalem et de eisdem pro ſua voluntate disponent, contradictione qualibet non obſtante. Eſt eciam adjectum, quod bona pro ſubpignore conſtituta et infra ſpecificata apud unum heredem ſeniorem dictorum conjugum rema-

Digitized by Google

remanere debent perpetuo indiviſa. Renunciaverunt quoque prefati conjuges pro ſe et ſuis heredibus excepcioni doli mali &c. (clauſulæ ut 22. Jul. 1309, quoquo modo) Specificacio vero bonorum et pro ſubpignore conſtitutorum et ſitus eorum in terminis ville Emphelingen eſt hec videlicet, primo tria jugera cum dimidio vinearum que dicitur *Gleſersmunt*. It. duo jugera et unum quartale agri campeſtris ſita *in deme Dytdelere*. Item unum juger tendens ſuper *Morneſheimer velt*. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces predictorum conjugum preſentibus eſt appenſum. Datum Anno et Die prenotatis.

CLX.

Littere ſuper duabus libris hall. in Budenkeim et in Bullenkeim, ad pitanciam. 1309.

Noverint univerſi preſentes pariter et futuri, quod coram Nobis Judicibus Curie Spirenſis ſub anno Domini M°CCC°nono feria quinta ante *Margarete* virginis (17. Jul.) in figura judicii conſtituti *Heinricus* dictus *Darſtein* de

de *Budenkeim* et *Metza* ejus uxor legittima vendiderunt et ſe juſto vendicionis titulo vendidiſſe publice recognoſcunt religioſis viris Domino Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. Spir. Dyoc. penſionem annuam duarum librarum hall. bonorum et legalium ſingulis annis in feſto beati *Martini* ipſis ſeu eorum procuratoribus ſolvendam et preſentandam pro precio viginti ſex librarum hall. bonorum, quod quidem precium dicti conjuges confeſſi ſunt ſe recepiſſe ac ſibi numeratum traditum et ſolutum fuiſſe, necnon in uſus ſuos integre convertiſſe. Preterea ut predicti Abbas et Conventus cerciores exiſtant de ſolucione penſionis ſeu cenſus duarum librarum antedictarum ipſi conjuges bona infraſcripta dictis emptoribus pro ſubpignore conſtituerunt, que bona ſi ijdem conjuges aut ipſorum heredes in ſolucione penſionis ſeu cenſus antedictis aliquo anno negligentes exiſterent, ipſi emptores ſibi attrahent ſecundum conſuetudinem terre generalem et de eisdem pro ſua voluntate diſponent contradictione qualibet non obſtante. Eſt eciam adjectum quod bona pro ſubpignore conſtituta

et

Digitized by Google

et infra ſpecificata apud unum heredum videlicet ſeniorem dictorum conjugum remanere debent perpetuo indiviſa. Renunciaverunt quoque prefati conjuges pro ſe et ſuis heredibus excepcioni doli mali &c. (clauſulæ ſequuntur ut 22. Jul. 1309. et alibi quoquo modo.) Specificacio verò bonorum et pro ſubpignore conſtitutorum et ſitus eorum in terminis ville *Budenkeim* eſt hec, videlicet, primo dimidium juger prati tendens *uber die zyzeln* apud duo cum dimidio jugera *Vorſtmanni*. Item quinque quartalia que nuncupantur *bruchmorgen* et duale *zu gerlaches burnen*. Item dimidium juger et tercia pars jugeris tendens *uber die Sizeln* juxta *Hugonem Darſtein*. It. in terminis ville *Bullenkeim* ſeptem jugera agri campeſtris ſita *under dem reine*, que quondam fuerunt *Heinrici militis de Otterbach* juxta *Anshelmum militem de Durenkeim*. Item duo jugera que tendunt *durch den Grunt* apud ſeptem jugera *neben der Múllenre vier morgen*. In cujus rei teſtimonium Sigillum noſtrum ad preces predictorum conjugum preſentibus eſt appenſum. Datum Anno et Die prenotatis.

CLXI.

Littere ſuper Cappones in Schiverſtat ex parte Johannis Cerdonis de Spira. 1309.

Noverint univerſi preſentes pariter et futuri, quod coram Nobis Judicibus Curie Spirenſis ſub anno Domini M°CCC°IX° feria tercia poſt feſtum beate *Margarete* (22. Julij.) in figura judicii conſtituti *Methildis* relicta quondam *Heinrici Cerdonis* Spirenſis ſuo et *Cunradi* filii ſui nomine, nec non *Heinricus* Clericus ejusdem *Methildis* filius vendiderunt et reſignarunt ac ſe juſto vendicionis titulo vendidiſſe et reſignaſſe preſentibus recognoſcunt Religioſis viris Domino Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Ciſt. Spir. Dyoc. cenſum annuum ſeptem ſive novem Capponum, quam habebant ſuper bonis quondam *Johannis Cerdonis* nepotis eorum ſitis in villa *Schiverſtat* et terminis ejusdem cum omni jure et pertinenciis quibus ipſi venditores eundem cenſum hactenus tenuerunt et poſſiderunt pro pretio trium librarum hallenſium bonorum et legalium, quod precium dicti venditores publice confeſſi ſunt

ſe

ſe recepiſſe ac ſibi numeratum, traditum et ſolutum fuiſſe nec non in ſuos uſus integre convertiſſe. Renunciaverunt quoque predicti venditores pro ſe et ſuis heredibus exceptioni doli mali *) In cujus rei teſtimonium ſigillum nostrum ad preces parcium antedictarum duximus appendendum. Datum Anno et Die prenotatis.

*) Clauſulæ ſequuntur usque ad verba: *quoquo modo.* ut in charta An. Domini M°CCC°XVI° feria tercia poſt diem beati *Barnabe* Apoſtoli.

CLXII.

Littere ſuper tres ſolidos hall. preter unum denarium. ad pytanciam.

1309.

Nos Decanus *Johannes* in *Weſtheim* ad univerſorum tam preſencium quam futurorum noticiam cupimus pervenire, quod conſtituti coram Nobis *Cunradus* Domicellus dictus *de Salenbach* et *Dina* uxor ejus legittima ſubditi noſtri de dicta villa manibus coadunatis cum bona voluntate filiorum ſuorum dicti *Eckeriches* et *Jacobi* vendiderunt et tradiderunt ac ſe vendidiſſe et tradidiſſe pu-

blice ſunt confeſſi Domino Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* tres ſolidos hall. preter unum denarium perpetui cenſus pro duabus libris hall. et duodecim ſolidis cum dimidio, quem cenſum dicti viri religioſi tenebantur ſolvere ſingulis annis in feſto ſancti *Martini*, predicto *C.* Domicello de novem jugeribus ipſorum ſitos ibidem in campo verſus *Lenginvelt*, et ipſos viros religioſos eundem cenſum remiſiſſe et eliberaſſe pro predicta pecunia prefati conjuges ſunt confeſſi et ipſam pecuniam recepiſſe et in utilitatem eorum convertiſſe integre et complete quittantes et abſolventes pro ſe et ſuis heredibus dicta novem jugera de cenſu eodem et pactum facientes de ulterius non petendo. Hujus rei teſtes ſunt Fr. *Johannes* dictus *Cerdo* Monachus predicti Cenobii, *Albertus* dictus *Rotbart* et filius fratris ſui *Holmannus* dictus *Rotbart*, *Cunradus* dictus *Manſenbecher*, *Cunradus* dictus *Seloſe*. In cujus rei teſtimonium Nos *Johannes* Decanus predictus ad parcium predictarum preces ſigillum Decanie noſtre preſentibus duximus appendendum. Actum Anno Domini M°CCC° nono, feria quinta ante

te Nativitatem beate virginis glorioſe. (4. Sept.)

CLXIII.

Littere ſuper permutatione agrorum in Weſtheim. 1309.

Officialis Domini Prepoſiti Spirenſis ad univerſorum tam preſencium quam futurorum noticiam cupimus pervenire, quod conſtituti in noſtra preſencia religioſus vir Fr. *H.* dictus *Rode* Sacerdos et Monachus Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. Spir. Dyoc. procurator ſeu Syndicus Generalis honorabilium virorum Domini Abbatis et Conventus Monaſterii predicti ex una nec non *Ditherus* et *Riprehtus* fratres *armigeri de Luſtat* ex parte altera publice profitentes permutationem ſubſcriptam ipſis utrobique fore acceptabilem ac exiſtere multipliciter fructuoſam, idcirco Fr. *H.* Procurator nomine procuratorio et pro ipſo Monaſterio nec non ipſis Dominis Abbati et Conventui mutuavit ſeu permutavit octo jugera cum dimidio frugifera ſita in terminis ville *Weſtheim*, videlicet tria jugera cum dimidio juxta Decanum Sancti *Widonis*. Item unum

unum ibidem, quod fuit *Johannis armigeri* dicti *Gleſſerſmunt*. It. I. juxta prefatos *armigeros*. It. II. juxta *H. militem de Luſtat*. It. I. juxta Dominam dictam *Gyren* de *Spira*, cum prenotatis fratribus *Dithero* et *Riprehto armigeris* pro octo jugeribus ipſorum frugiferis ſitis in Marchia dicte ville *Weſtheim* videlicet tribus jugeribus juxta Canonicos Majoris Eccleſie Spirenſis. Item uno cum dimidio inter viam qua itur in *Swebechenheim*. It. duobus juxta Domicellum *de Salenbach*, ad habendum, tenendum, poſſidendum et quidquid predictis fratribus *armigeris* placuerit, faciendum, predicti vero fratres *Ditherus* et *Riprehtus* e converſo permutaverunt et permutacionis titulo transtulerunt jugera ipſorum predicta in ipſos et ad ipſos Dominos Abbatem et Conventum pro jugeribus eorum memoratis ad habendum, tenendum, poſſidendum et quidquid ipſis placuerit, de eisdem jugeribus deinceps faciendum, profitebanturque prefati fratres *armigeri*, quod preſcripta octo jugera, que in Abbatem ſeu Conventum prenotatos transtulerunt, quod omnino non ſint feodalia, nec cenſualia, ſed illam

Sum-

Summam cenſualem quam usque huc ſolvebant de omnibus jugeribus ipſorum ſitis in *Luſtat* et in *Weſtheim*, eandem ſummam et in poſterum ſolvent, conjungentes predicta octo jugera cum dimidio jugeribus ipſorum loco preſcriptorum octo jugerum tanquam veri poſſeſſores ac cultores. Renunciantes ad invicem excepcioni doli mali &c. (ſequuntur plures clauſulæ ſæpius citatæ.) In cujus rei teſtimonium preſentem cedulam dicto monaſterio *Uterine Vallis* tradidimus ſigilli noſtri munimine communitam. Datum Anno Domini M°CCC°IX°. Sabbato ante feſtum *Galli* Confeſſoris. (11. Oct.)

CXLIV.

Littere ſuper IV. uncias ad pytanciam. 1309.

Ego *Gotfridus* plebanus in *Albrechtswilre* ad univerſorum tam preſencium quam futurorum noticiam cupio pervenire, quod Conſtituti coram *Diderico* Sculteto ac *Heimone* Sculteto ſeu aliorum juratis ville in figura judicii *Petrus* filiaſter *H.* Sculteti et *Margareta* uxor ejus legittima vendiderunt et

et tradiderunt ac ſe vendidiſſe et tradidiſſe recognoverunt Domino Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* cenſum quatuor unciarum hall. ſingulis annis ſolvendarum in feſto S. *Martini* ſecundum jus et conſuetudinem terre de bonis eorum infraſcriptis videlicet de dimidio jugere vinee ſito *amme Roſenloche* attingente viam dictam *herwec*, de quo dabit poſſeſſor ipſius unam lagenam vini pro cenſu tempore vindemie ad cuſtodiam Monaſterii prenotati. Item de duali vinee *amme Hunzelloche* quod vulgariter dicitur *ame Schanke*. It. de dimidio jugere vinee ibidem ſito juxta *Dyzonem*, de quo dabit poſſeſſor ipſius ſex hallenſes cenſuales ad Eccleſiam et ad judicium dicte ville pro precio quatuor librarum hall. cum dimidia, quam pecuniam confeſſi ſunt ſe recepiſſe et in utilitatem ipſorum convertiſſe integre et complete Conſtituentes quoque prefati conjuges warandos ſeu fidejuſſores prelibatis viris religioſis per annum et diem, ſecundum quod eſt juris videlicet *Didericum* Scultetum et *Hermannum* fratrem *Friderici*, ſuper quibus omnibus predicti Sculteti hos hubarios ſeu juratos ville dederunt

runt in teſtes *Cunradum* hoſpitem, *Sifridum* dictum *Flane*, *Fridericum of dem Beine*, *H.* dictum *Spitelre*. *Bertoldum de Hauwenſtein* dictum *Neldener*, *Fridericum* dictum *Keſseler* et plures alios fide dignos. Nomine autem clauſtri aderant Fr. *Johannes* Supprior de *Spira* et Fr. *Wernherus* et *Falko* converſi ibidem, ne autem in predictum *Uterine Vallis* cenobium à quocunque hominum poſſit aut debeat in poſterum aliqua calumpnia ſuboriri, preſentem cedulam Ego *Gotfridus* plebanus predictus ſigilli mei munimine roboratam. Actum Anno Domini M°CCC°IX°. Dominica proxima ante feſtum Apoſtolorum *Symonis* et *Jude*. (26. Oct.)

Anno Domini M.CCC.X. — Littere ſuper una urna olei ad infirmariam monachorum. l. c. p. 290.

CLXV.

Littere ſuper XVI. uncias hall. de domo in Landowe ad pytanciam. 1310.

Officialis Domini Prepoſiti Spirenſis Univerſis, quibus preſentes exhibite fuerint

rint, cupimus eſſe notum, quod conſtituta in noſtra preſencia *Katherina* begina filia quondam *Bertradis* dicte *Kenthemern* de *Landowe* vendidit et tradidit ac ſe vendidiſſe et tradidiſſe publice eſt confeſſa Domino Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. Spir. Dyoc. cenſum ſedecim unciarum hall. ſolvendarum ſingulis annis in feſto ſancti *Martini* de domo ſita in *Landowe* juxta Curiam *Hunfridi* advocati tendente ex una parte ripam dictam *Queichen* pro precio decem et octo librarum hall. quam pecuniam profeſſa eſt ſe recepiſſe et ei numeratam eſſe atque in utilitatem ſuam integraliter convertiſſe, et notandum, quod nullus alius cenſus datur de dicta domo, niſi unus ſolidus hall. ad cenſum Regis ſecundum conſuetudinem Civitatis predicte, qui cenſus de predictis XVI. unciis in feſto ſancti *Martini* ſingulis annis detur. Renuncians quoque prefata *Katharina* omni exceptioni doli &c. (vide alias clauſulas ad an. 1307. 22. Febr. et 1309. 22. Jul.) In cujus rei teſtimonium preſentes litteras dicto Monaſterio *Uterine Vallis* tradidimus ſigilli noſtri munimine roboratas. Datum Anno Domi-

Domini M°CCC°X°. feria quinta poſt *Invocavit*. (12. Martii.)

CLXVI.

Littere ſuper partem Monachorum de Hemmenrode in Eſtuario ante portam veterem Spirenſem, quam pro ipſis compararunt monachi Uterine Vallis. an. 1310.

Quoniam ſecundum Apoſtolum incomprehenſibilia ſunt judicia Dei & inveſtigabiles vie ejus, nihilque incercius vita & hora mortis, que nulli parcitetati. Quare ego *Guta* dicta *Meiſin* tenore preſencium recognoſco & profiteor aperte, quod cum Ego & *Elwinus* dictus *Berman* conjuges ſpirenſes noſtra quoque libera & matura deliberacione prehabita, dum vixit, communicata manu & pari voto ordinaſſemus, tradidiſſemus & deputaſſemus religioſis viris Abbati & Conventui Monaſterii in *Hemmenrode* Ord. Cyſt. Trev. Dyoc. ſeptimanatim ſuper eſtuario noſtro ſito ante veterem portam ſpirenſem redditus, cenſus & penſionem unius ſolidi hall. perpetuos nomine teſtamenti, uſu fructu tamen ad dies vite noſtre in hujusmodi

cenſu a nobis ſeu altero noſtrum percipiendo reſervato & quod poſt mortem noſtram amborum eosdem cenſus libere percipere poſſent, ipſis Abbati & Conventui dedimus & conceſſimus liberam facultatem. Ego quoque *Guta* ſuperſtes volens & intendens premiſſam noſtram ordinacionem teſtamentariam ratam & firmam ob remedium animarum noſtrarum noſtrorumque parentum irrevocabiliter & inviolabiliter obſervare, ita tamen, quod predicti Abbas & Conventus Anniverſaria quolibet annorum videlicet quondam *Conradi* dicti *Meiſe* primi mariti mei feria ſecunda ante feſtum Pentecoſtes. Item *Heinrici* dicti *Voget*. Item *Curdele* matris mee feria ſecunda ante vigiliam beati *Andree* Apoſtoli, & *Elwini* dicti *Berman* ſecundi mariti mei feria ſecunda ante Omnium Sanctorum, nec non mee *Gute* in die, qua viam univerſe carnis ingrediar, nec non animarum omnium illorum, quorum bona ego vel *Elwinus* quondam Maritus meus predictus contra juſticiam percepimus, cum vigiliis & miſſis in eorum Monaſterio ſollempniter peragant & devote, niſi per aliquod feſtum ſpeciale impediatur, quod eve-

evenire poſſet in aliquam feriarum ſupradictarum & tunc die proximo ſequenti, quo fieri poterit, illa peragentur. Eſt eciam condictum & appoſitum ac ſpecialiter per nos inſtitutum & ordinatum, quod ſi aliquis vel aliqui de noſtra linea & parentela procreatos & genitos deſiderarent & intenderent, prefatos Dominos Abbatem & Conventum in hujus modi impedire vel ipſos cenſus & legatum emere & comparare ille vel illi ipſis Abbati & Conventui dabunt ſexaginta libras hall. in pecunia numerata & eadem in certos redditus, cenſus & penſiones convertetur per eosdem Abbatem & Conventum in reſtauracionem, recompenſam cenſuum venditorum ac noſtri teſtamenti ſupradicti. In quorum omnium teſtimonium & probacionem ego *Guta* predicta tradidi preſentes litteras prefatis Dominis Abbati & Conventui ſigillo Curie Spirenſis ſigillatas, & Nos Judices Spirenſes ad preces & rogatum *Gute* predicte ſigillum noſtrum duximus preſentibus appendendum in teſtimonium premiſſorum. Acta ſunt hec Anno Domini M°CCC°decimo, Sabbato ante Dominicam *Judica* proximo. (4. Apr.)

Acta ſunt hec in preſencia diſcretorum virorum Fratris *Theodorici* Magiſtri *Nove Curie*, Fratris *Theoderici* ſub Magiſtri ibidem, Fr. *Hermanni* quondam Magiſtri ibidem. *Conradi* Archi-Presbyteri Spirenſis, Magiſtri *Cunradi* Notarii Civitatis Spirenſis, *Heinrici in vico ſalis*, *Sydelmanni* Conſulum ſpirenſium, *Johannis* dicti *Syde*, *Cunradi Knobelauch*, *Thyrolſi an der Münczen*, *Wilhelmi* ſororii ejus, *Volczonis* dicti *zu deme Ryſen*, *Cunradi* dicti *Geizhorn*, *Johannis privinger*, *Brunonis* piſtoris, *Heinrici* dicti *Kyſekorn*, *Johannis* dicti *Koppelin* & aliorum plurimorum fide dignorum teſtium ad hoc vocatorum & rogatorum.

CLXVII.

Littere ſuper duo maldra Spelte in Bellenheim. 1310.

Nos Judices Curie Spirenſis tenore preſencium recognoſcimus et in publicam deducimus noticiam, quod ſub anno Domini M°CCC°X°. feria tercia proxima ante feſtum beatorum *Philippi* & *Jacobi*(28.Apr.)Apoſtolorum conſtitutus coram Nobis in figura judicij *Henricus* di-

dictus *de Leimersheim miles* recognovit et publice confeſſus ſe et ſuos heredes perpetuo teneri & obligatos penſionem duorum maldrorum ſpelte bone & legalis ſingulis annis in feſto Aſſumpcionis beate *Marie* virginis religioſis viris Abbati & Conventui Monaſterij *Uterine Vallis* pro hoſtijs conficiendis, dandam & aſſignandam de quinque jugeribus agri campeſtris ſitis in terminis ville *Bellenheim* in loco dicto *ſuper Slictewec* ipſis Abbati & Conventui per quondam dictum *Hewener militem* & *Petriſſam* ejus conjugem legatam & deputatam ſuper bonis prenotatis. Item prefatus *Heinricus miles* confeſſus eſt ſe teneri et obligatum eſſe predictis Abbati et Conventui in quatuor maltris ſpelte de predictis bonis racione penſionis predicte per duos annos neglecte, que ipſis usque ad feſtum Aſſumpcionis cum predictis duobus maltris ſolvere promiſit, ſub pena excommunicacionis in ipſum ferende, ad que omnia & ſingula facienda & expedienda predictum *militem* et ſuos heredes ex confeſſione ipſius *militis* coram Nobis in jure facta ſententiāliter in hys ſcriptis condempnamus. Actum et Datum anno et die

prenotatis et in eorum teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus eſt appenſum.

CLXVIII.

Littere ſuper duo jugera vinearum pro Uterina Valle. 1310.

Nos Judices Curie Spirenſis tenore preſencium recognoſcimus & in publicam deducimus noticiam, quod ſub anno Domini M°CCC° decimo feria quarta proxima poſt Dominicam qua cantatur: *Miſericordia Domini* (6. Maji) conſtitutus coram Nobis in figura judicii diſcretus vir *Heinricus* dictus *Hezebolch* plebanus in *Mutterſtat* celebrans vendidit & tradidit nec non vendidiſſe & tradidiſſe juſto venditionis titulo preſentibus recognoſcit, religioſis viris Abbati & Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Cyſterc. Ord. duo jugera vinearum ſita in terminis ville *Didensheim* in loco dicto *Linen heilde* juxta tria jugera vinearum dictorum Abbatis & Conventus pro pretio triginta librarum hallenſium minus quinque ſolidis hallenſ. legalium & bonorum, quod quidem precium prefatus *Heinricus* confeſſus eſt publi-

publice ſe recepiſſe, ac ſibi numeratum traditum & ſolutum fuiſſe nec non in uſus ſuos integre convertiſſe, renuncians publice & expreſſe pro ſe ſuisque heredibus juri, ſi quod ſibi aut ſuis heredibus in predictis vineis & nunc vel in futurum competere poſſet, ac etiam excepcioni doli mali, in factum actioni, beneficio reſtitucionis in integrum & quo deceptis ultra dimidium juſti precii aut alias aliqualiter ſolet ſubveniri, litteris & privilegiis impetratis vel impetrandis à quibuscunque nec non omnibus aliis defenſionibus et excepcionibus juris canonici et civilis, conſuetudinis et ſtatuti, publici et privati, quibus contra premiſſum contractum ſeu formam ipſius venire poſſet ad preſens vel in futurum per ſe vel per alium aut alios in judicio vel extra publicè vel occulte, directe vel indirecte quoquo modo fraude et dolo in hiis omnibus penitus circumſcriptis.

Preterea prefatus *Heinricus* promiſit facere dictis Abbati et Conventui warandiam per annum et diem de vineis predictis, de quibus nomine cenſus Decano et Capitulo Eccleſie ſancti *Widonis* Spirenſis in feſto beati *Martini*

ni

ni ſingulis annis quinque hallenſes ſolvuntur ſecundùm conſuetudinem terre generalem. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad peticionem parcium prediƈtarum preſentibus duximus appendendum. Aƈtum et Datum anno Domini et die prenotatis.

CLXIX.

Littere ſuper XXX ſolidos, qui recepti ſunt de curia zume Boten Lauwen. 1310.

Nos judices curie Spirenſis tenore preſencium recognoſcimus et in publicam deducimus noticiam, quod ſub anno Domini M°CCC° decimo Sabbato proximo ante Dominicam qua cantatur: *Cantate* (16. Maji.) conſtituta coram Nobis in figura judicii *Guta* reliƈta quondam *Heinrici de Geishorn* civis Spirenſis vendidit et tradidit ac ſe juſto vendicionis titulo vendidiſſe et tradidiſſe preſentibus recognoſcit viris religioſis Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Cyſt. Ord. Spir. Dyoc. cenſum annuum & perpetuum triginta ſolidorum hall., quem ipſi Abbas et Conventus prefate *Gute* haƈtenus in feſto

ſto beati *Johannis Baptiſte* ſingulis annis de domo dicta *zu deme Boten Lauwen* ſita apud Predicatores Spirenſes ſolvere & aſſignare conſueverunt pro precio triginta librarum minus triginta ſolidorum hall. legalium & bonorum, quod quidem precium predicta *Guta* publice eſt confeſſa ſe à predictis Abbate & Conventu recepiſſe, ac ſibi numeratum, traditum & ſolutum fuiſſe atque in uſus ſuos integre convertiſſe. Renuncians pro ſe & ſuis heredibus publice & expreſſe excepcioni doli mali *) In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad peticionem prefate Gute preſentibus eſt appenſum. Actum & Datum anno & die prenotatis.

*) Clauſulæ ut in charta de an. 1310. feria quarta proxima poſt Dominicam, qua cantatur: *Miſericordia Domini*, uſque ad verbum: *circumſcriptis*.

CLXX.

Littere ſuper XI libras hall. ad pytanciam. 1310.

Nos Judices, Conſules & Univerſi cives ſpirenſes ſcire volumus Univerſos preſencium inſpectores, quod coram

Nobis & *Luca* dicto *Fuhs* Sculteto noſtre Civitatis in publico conſtitutus *C.* dictus *Veiſſere* carpentarius noſter concivis confeſſus eſt & preſentibus publicè recognoſcit ſe & ſuos heredes teneri & obligatos eſſe in annuis reditibus ſive cenſibus perpetuis quatuór librarum & decem ſolidorum hall. legalium de domibus, quas nunc inhabitant dictus *Herngeſte* piſtor, dictus *Ryeſe* caupo & dictus *Flache* caupo, nec non orreo lapideo contiguis ſitis ſuperius Curiam dictam *zur Sun*, retro et oppoſito Curie Monachorum de *Uzerstal*, *Rezelino* filio *Ratzman* eidem *Retz* et ſuis heredibus dandis et ſolvendis per ipſum *C.* et ſuos heredes ſive ſucceſſores de dictis domibus et orreo hiis terminis annuatim ſcilicet in quolibet feſto quatuor temporum unam libram et XXX. hall. juxta jus et conſuetudinem civitatis Spirenſis obligans dictos domos et orreum ac omne jus quod habet in eisdem pro dictis cenſibus, in ſubpignus etiam juxta jus & conſuetudinem Civitatis ſpirenſis. Recognoſcens etiam ipſe *C.* dictos redditus ſive cenſus quatuor librarum & decem ſolidorum ſuper dictis domibus & orreo primum debere

fore

fore cenſum, ſuper quibus dictus ſcultetus hos dedit in teſtes, videlicet *Fritzonem* dictum *Eppe* et *Bert.* dictum *Schulle* civium Magiſtros, *C. ad Columbam C. Retſcheln*, *Gotzonem Lamesbuch*, *Eigelm.*, *Guntram Schaf de ſine*, *Engeln de Gumersheim*, *H. de Colonia*, *Joh. Fuhs*, *Bert. Fuhs*, *H. de vico ſalis*, *Joh. Syden Fritzonem* pellificem, *Hugonem de Swebichenheim*, *Fritzonem Becker C. Gybeling*, *C. Roſeler*, *Johannem Fabrum*, *Wern.* zum *Gilde*. *Wern.* textorem & *Heilm. Guntekin* conſules ſpirenſes & quam plures alios fide dignos. Et nos in teſtimonium eorundem ſigillum noſtre civitatis ad preces *C. Veiſzere* predicti appendimus huic ſcripto. Datum anno Domini M°CCC°X°. feria IIII. poſt Dominicam *Cantate*. (20. Maji.)

CLXXI.

Johannes de Franckenſtein approbat donationem à Friderico & Agnete factam. 1310.

Nos Judices Curie Spirenſis ad perpetuam rei memoriam. Tenore preſencium in publicam deducimus noticiam, quod

quod conſtitutus coram Nobis in figura judicii *Johannes* Clericus filius Domini *Johannis* junioris *nobilis de Francken-ſtein* & *Adelheidis de Lindenberg* conjugum publice recognovit, predictos ſuos parentes unanimiter conſenſum ſuum adhibuiſſe donacioni, tradicioni & reſignacioni facte inter vivos Religioſis viris Abbati & Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ciſt. Ordinis Spirenſis Dyoc. per *Fridericum de Kungesbach* procuratorem rerum eorundem nobilium & *Agnetem* uxorem ejus communicata manu pro ſalute animarum ſuarum de bonis infra ſcriptis videlicet curia cum domibus curie quam vel quas habebant in *Kungesbach* cum attinentiis omnibus predicte curie & duodecim jugeribus vinearum & uno cum dimidio pratorum, quas & que habebant ſimiliter in terminis vel in marchia aut in confinio ville prenotate juſtoque proprietatis titulo poſſidebant & ſimiliter in terminis ville *Ruprethsburg* ſeptem jugera vinearum cum dimidio. Porro cum prefatus *Johannes* non ſolum bonorum parentum ſuorum predictorum, ſucceſſorem ſed eciam morum ac liberalitatis imitatorem ſe eſſe deſideret, ipſo-

ſorum veſtigiis inherendo ſuo conſenſu expreſſo coram nobis eandem donacionem, tradicionem & reſignationem approbavit, firmavit & roboravit pro ſe & ſuis heredibus univerſis in futurum, cavens & promittens coram nobis bona fide, quod directe vel indirecte in predictis bonis Abbati & Conventui ſupradictis nunquam aliquod ingeret impedimentum, & quod ipſe rata habebit & firma ſervabit omnia & ſingula ſupradicta. In quorum teſtimonium ſigillum noſtrum ad peticionem predicti *Johannis* preſentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M°CCC°X° craſtino Aſſumptionis beate virginis *Marie.* (16. Aug.)

CLXXII.

Conſenſus Johannis & Adelheidis de Franckenſtein ſuper donacione bonorum in Kungesbach & Rupertsburg Mon. Uterine Vallis facta à Friderico & Agnete. 1310.

Johannes junior *nobilis de Franckenſtein* & *Adelheidis de Lihtenberc* conjuges preſencium inſpectoribus univerſis ſalutem & indubitatam noticiam ſub-

ſubſcriptorum. Cum *Fridericus de Kungesbach* fidelis Officialis noſter & procurator rerum noſtrarum & *Agnes* uxor ejus communicata manu pro ſalute animarum ſuarum curiam cum domibus curie, quam & quas habebant in *Kungesbach* cum attinentiis omnibus predicte curie & duodecim jugera vinearum & unum cum dimidio pratorum quas & que habebant ſimiliter in terminis vel in marchia aut in confinio ville prenotate, juſtoque proprietatis titulo poſſidebant & ſimiliter in terminis ville *Rupretsburg* ſeptem jugera vinearum cum dimidio donacione inter vivos donaverunt, tradiderunt atque reſignaverunt religioſis viris Domino *Heinrico* Abbati & Conventui in *Uzerſtal* Cyſt. Ord. Spir. Dyoc. & reſignaverint legitime in villis prelibatis utrobique in figura judicii ſecularis, Nos ob devocionem & gratiam ſpecialem, quam habemus ad monaſterium memoratum donacionem preſcriptam pro nobis & pro univerſis heredibus noſtris ſeu coheredibus approbamus, noſtrum conſenſum voluntarium & liberum adhibentes ipſum quoque preſentibus, in quantum poſſumus roborantes & fideliter

ter pro nobis & pro omnibus heredibus ſeu coheredibus promittentes quod nunquam impediemus aut inquietabimus quoquo modo in poſſeſſione curie prenotate domorum & vinearum preſcriptarum per nos vel per alios directè vel indirecte Monaſterium in *Uzerstal* prenotatum in vita vel poſt mortem *Friderici* & *Agnetis* conjugum preſcriptorum. In cujus rei teſtimonium preſentes litteras dedimus Monaſterio ſepedicto noſtrorum ſigillorum robore communitas.

Super eadem Donacione.

Univerſis, ad quos preſens ſcriptum pervenerit, *Johannes* junior *nobilis de Franckenstein* & *Adelheidis de Lihtenberc* conjuges noticiam ſubſcriptorum. Notum ſit omnibus tam preſentibus quam futuris, quod unanimiter & bona deliberacione prehabita pro Nobis & pro omnibus noſtris heredibus ſeu coheredibus preſentibus & futuris *Fridericum de Kungesbach* noſtrum fidelem procuratorem & *Agnetem* ipſius conjugem ab omnibus impedimentis, moleſtiis & vexacionibus corporum & rerum, que ipſis à nobis vel à noſtris heredibus

bus ſeu coheredibus quocunque modo inſurgere poſſent vel inſligi ab eisdem, in omni loco, in quo reſidenciam habuerint dolo & fraude penitus remotis nunc & in futuro liberos facimus & liberos eſſe dicimus & ſecuros. Ut ergo iſta libertas predictis conjugibus *Friderico* & *Agneti* a nobis & a poſteris noſtris heredibus conceſſa nunc & in perpetuum firma & inviolabilis obſervetur preſentes litteras ſepedictis dedimus noſtris ſigillis fideliter roboratas.

CLXXIII.

Littere donacionis duarum librarum ex parte Domine Herlindis. 1310.

Nos Judices Curie Spirenſis tenore preſencium recognoſcimus & in publicam deducimus noticiam, quod conſtituta coram nobis in figura judicii *Herlindis* Begina ſpirenſis ſoror quondam *Alhelini* clerici mota pro affectu purè & ſimpliciter propter Deum & pro remedio ſue ac patris & matris ipſius nec non filiorum eorundem animarum dedit & tradidit donacione inter vivos & irrevocabiliter religioſis viris Abbati & Conventui Monaſterii *Uterine Vallis*

red-

redditus annuos & perpetuos duarum librarum hall. ipſis religioſis ſingulis annis terminis infraſcriptis de domibus inferius notatis ſecundum jus & conſuetudinem Civitatis ſpirenſis dandos & perſolvendos videlicet *Theodericus de Walisheim* & ejus legittima ac ipſorum heredes perſolvent ſingulis annis unam libram hall. in quolibet feſto quatuor temporum quinque ſolidos de domo ipſorum ſita in vico dicto *Ernestes Gazze*. Item *Nycolaus de Clingenauwe* & ſui heredes ſimiliter ſingulis annis perſolvent unam libram hall. videlicet in quolibet feſto quatuor temporum quinque ſolidos de domo dicta *zu deme ſpargol* ſita juxta domum *Burkardi* ſartoris apud *pontem vini*, Renunciavit quoque prefata *Herlindis* beneficio reſtitucionis *) In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad peticionem prefate *Herlindis* preſentibus eſt appenſum. Datum Anno Domini M°CCC°X° Craſtino *Michaëlis* Archangeli. (30. Sept.)

*) Sequuntur clauſulæ ſalvatoriæ uſque ad verba: *quoquo modo.* ut in charta An. Domini M°CCC°XVI° feria tercia poſt diem beati *Barnabe* Apoſtoli.

Anno Domini M.CCC.XI. — Littere Domini *Heinrici pij* Imperatoris ſuper Eccleſiam in *Ottersheim*. loc. cit. p. 291.

CLXXIV.

Littere ſuper ſeptem uncias, que *dabantur annuatim de Curia Johannis Cerdonis*. 1311.

Noverint univerſi preſentes pariter & futuri, quod coram Nobis judicibus Curie Spirenſis conſtitutus *Merckelinus* filius *Gotzonis* dicti *Lamesbuch* civis ſpirenſis vendidit & tradidit ac ſe juſto vendicionis titulo vendidiſſe & tradidiſſe preſentibus publicè recognoſcit viris honeſtis & religioſis Abbati & Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ordinis Cyſterc. cenſum annuum & perpetuum ſeptem unciarum hall. bonorum & legalium, quas dicti Abbas & Conventus ipſi *Merckelino* actenus annis ſingulis in Nativitate beate *Marie* Virginis de curia & domo quondam *Johannis Cerdonis* ſitis juxta domum Predicatorum Spirenſium ſolvere conſueverunt pro precio undecim cum dimidio librarum hallenſium bonorum & legalium, quod quidem precium antedictus *Merckelinus*

nus recognovit ſe à procuratore dicto-rum Abbatis & Conventus accepiſſe ac ſibi numeratum, traditum & ſolutum fuiſſe, nec non in uſus ſuos evidentes integrè convertiſſe; renuncians quoque publicè et expreſſe pro ſe ſuisque ſucceſſoribus omni juri, ſi quod ſibi competit ad preſens vel in futurum competere poſſet ſuper cenſu memorato, ac omni alio auxilio juris canonici et civilis, conſuetudinis et Statuti, publici et privati, litteris et privilegiis impetratis vel impetrandis a Sede Apoſtolica vel aliunde nec non omnibus excepcionibus et defenſionibus, quibus contra premiſſam vendicionem et tradicionem ad preſens vel in poſterum per ſe vel alium aut alios in judicio vel extra, publice vel occulte, directe vel indirecte quoquo modo. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces ſepedicti *Merckelini* duximus preſentibus appendendum. Datum anno Domini M°CCC°undecimo,feria ſecunda poſt Dominicam *Letare* proximam. (22.Mart.)

Digitized by Google

CLXXV.

Littere ſuper V. ſolidis ad laxivam, de duabus domibus in vico piſcatorum, & ortulo. 1311.

Noverint Univerſi preſencium Inſpectores, quod coram nobis judicibus Curie Spirenſis conſtituta Domina *Methildis* relicta quondam *Heinrici Cerdonis* ac filii ejus, *Heinricus* et *Cunradus* Clerici vendiderunt et tradiderunt et ſe vendidiſſe et tradidiſſe recognoverunt Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. Spir. Dyoc. cenſum quinque ſolidorum hall. ſingulis annis ſolvendorum in Nativitate beate Virginis ſecundum jus et conſuetudinem civitatis ſpirenſis de duabus domibus et ortulo *Philippi* ſartoris ſitis in vico piſcatorum juxta fontem pro precio trium librarum hall. quam pecuniam confeſſi ſunt ſe recepiſſe et habuiſſe et eis numeratam eſſe. Qui inquam cenſus convertendus eſt in uſus fratrum de Conventu videlicet famulo, qui ſingulis ſeptimanis ipſis fratribus faciet laxivam pro neceſſitatibus eorum diebus, quibus ipſis videbitur expedire, renunciaverunt etiam predicta Domina *Methil-*

thildis cum filiis ſuis *H.* et *C.* preſcriptis omni exceptioni doli mali et actioni in factum, beneficio reſtitucionis in integrum, & quo deceptis ultra dimidium juſti precii aut alias aliqualiter ſubvenitur, nec non omnibus aliis defenſionibus & exceptionibus juris canonici & civilis, conſuetudinis & ſtatuti, publici & privati, quibus contra premiſſam vendicionem ſeu aliquod premiſſorum ex nunc vel in futurum venire poſſent arte vel ingenio, per ſe vel alium aut alios in judicio vel extra, publice vel occulte, directe vel indirecte quoquo modo. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad peticionem predictorum conjugum preſentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M°CCC°XI. in vigilia beati *Jacobi* Apoſtoli. (24. Jul.)

CLXXVI.

Littere ſuper XIIII uncias de domo in vico piſcatorum juxta fontem. Ad pytanciam. 1311.

Nos Judices Curie Spirenſis tenore preſencium recognoſcimus & in publicam deducimus noticiam, quod in noſtra

ſtra preſencia conſtituti *Bachelmus* ſenior piſcator civis ſpirenſis & *Elizabeth* ejus uxor legitima pari voto manu communicata & conſenſu unanimi vendiderunt & tradiderunt ac ſe vendidiſſe juſto vendicionis titulo & tradidiſſe preſentibus recognoſcunt viris religioſis Dominis Abbati & Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ordinis Cyſt. Spir. Dyoc. cenſum annuum et perpetuum quatuordecim unciarum hall. legalium et bonorum ipſis Dominis Abbati & Conventui ac eorum ſucceſſoribus ſingulis annis et ſingulis feſtis quatuor temporum per predictos conjuges et eorum heredes videlicet tres uncias cum dimidia hall. ſecundum jus et conſuetudinem Civitatis Spirenſis de domo ipſarum, quam habent in vico piſcatorum ſpirenſi ſita juxta fontem dandum et perſolvendum pro precio ſedecim librarum hall. legalium et bonorum, quod quidem precium predicti conjuges publice confeſſi ſunt ſe recepiſſe ac ſibi numeratum, traditum et ſolutum fuiſſe ex parte Dominorum Abbatis et Conventus predictorum, nec non in uſus ſuos integre convertiſſe. Et ut predicti Domini Abbas et Conventus de ſolucione cen-

cenſus predicti cerciores et ſecuriores exiſtant, terminis ſupradictis, ijdem conjuges ipſis domum ſuam ſitam in predicto vico piſcatorum, quam inhabitant pro ſubpignore, quod vulgariter dicitur ein Underphant cum domo prenotata conſtituerunt et obligaverunt, ita videlicet, quod ſi domus predicta de qua cenſus antedictus ſolvitur, aliquo caſu infortuitu per incendium vel alio modo quocunque devaſtaretur, quod ipſi Domini ad domum, quam ipſi conjuges inhabitant, de ſolucione ipſius cenſus reſpectum habebunt. Renunciaverunt quoque predicti conjuges publicè et expreſſe pro ſe et ſuis heredibus excepcioni doli mali *) In cujus rei teſtimonum ſigillum noſtrum ad peticionem predictorum conjugum preſentibus duximus appendendum. Datum anno Domini M°CCC°XI°. In vigilia beati *Jacobi* Apoſtoli. (24. Jul.)

*) Clauſulæ ſequuntur usque ad verba: *quoquo modo.* ut in charta An. Domini M°CCC°XVI° feria tercia poſt diem beati *Barnabæ* Apoſtoli.

CLXXVII.

Littere ſuper mutacione pratorum in Clein Viſchlingen. 1311.

Nos *Egydius* Abbas Monaſterii in *Wizenburg* Ord. Sancti *Benedicti* tenore preſencium in publicam deducimus noticiam et memoriam. quod Nos cum religioſis viris Domino Abbate et Conventu Monaſterii in *Uzerstal* Ciſt. Ord. permutacionem fecimus infra ſcriptam videlicet, quod pro ſex jugeribus pratorum ſitis in terminis *Odensheim* aliquando ſpectantibus ad *Erphonem militem de Wingarten* et ſuos predeceſſores, nunc autem ab eisdem Abbate et Conventu in *Uzerstal* poſſeſſis nobis traditis retradidimus eisdem quatuor jugera pratorum noſtrorum ſita in *Viſchelingen* juxta Molendinum obnoxia ſculteto noſtro in Curiam noſtram *Odinsheim* annuatim in feſto *Martini* in cenſu ſex denariorum, cui permutacioni mutue hoc pactum eſt adjectum, quod ſi alicui Abbatum ſucceſſorum noſtrorum in *Wizenburg* hujusmodi permutacionem ratam habere noluerit, ex tunc ipſo facto predicta ſex jugera ad Abbatem et Conventum in *Uzerstal* redient et libere de-

vol-

volventur, ac ſi predicta permutacio facta non fuiſſet. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus eſt appenſum. Datum Anno Domini M°CCC°XI°. In die *Bartholomei* Apoſtoli. (24. Aug.)

CLXXVIII.

Littere ſuper XXI. uncias & XIIII. hallenſes in Frekenvelt & in Scheiden ad pytanciam. 1312.

Nos Judices Curie Spirenſis ad Univerſorum tam preſencium quam futurorum noticiam deducimus per preſentes, quod ſub anno Domini M°CCC°XII°. feria tercia ante Dominicam qua cantatur: *Judica* (7. Mart.) conſtituti in noſtra preſencia et judicii figura *Tringus* et *Fridericus* ſororius ſuus de *Haunbuch* vendiderunt et tradiderunt et ſe vendidiſſe et tradidiſſe recognoverunt Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Cyſt. Ord. Spir. Dyoc. unam libram denariorum Wizenburgenſium preter duos denarios in villa *Frekenvelt* de bonis quondam *Wernheri*, que volgariter dicuntur *Abbotesvelt*, et decem uncias hall. preter IIII hallen-

 ſes

ſes in villa *Schiden* de ſex jugeribus pratorum que dicuntur volgariter *Abbotesrot*, ſita juxta prata Domine dicte *Scharphenbergern* perpetuorum reddituum ſingulis annis ſolvendorum in feſto Sancti *Martini* a poſſeſſoribus bonorum predictorum pro precio viginti una librarum hall. quam pecuniam confeſſi ſunt ſe recepiſſe et habuiſſe et eis numeratam eſſe. Renunciaverunt eciam *Tringus* et *Fridericus* predicti omni excepcioni doli mali, actioni in factum, beneficio reſtitucionis in integrum ac omni alii auxilio et beneficio juris Canonici vel Civilis, Conſuetudinarii vel Statuti, conſtitucioni ſeu litteris in forma, ea que de bonis, quibuscunque aliis litteris, privilegiis et indulgenciis a Sede Apoſtolica vel aliunde impetratis vel impetrandis et generaliter univerſis et ſingulis excepcionibus, defenſionibus et auxilio, de quo vel quibus eciam mencio deberet fieri ſpecialis, quo vel quibus contra premiſſa venire poſſent quomodolibet in judicio vel extra, publice vel occulte. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus eſt appenſum. Datum anno et die prenotatis.

CLXXIX.

CLXXIX.

Littere ſuper eliberacione V. unciarum de domo dicta zume Engehuſen in Cimiterio Auguſtinenſium. 1312.

Noverint Univerſi preſentes et futuri, quod coram nobis judicibus Curie ſpirenſis conſtituti *Heinricus* dictus *Nidecke* civis ſpirenſis et *Heinricus* filius ſuus vendiderunt et tradiderunt ac ſe juſto vendicionis titulo vendidiſſe et tradidiſſe preſentibus publice recognoſcunt Viris honeſtis et religioſis Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. cenſum annuum et perpetuum quinque Unciarum hallen. bonorum et legalium, quem dicti Abbas et Conventus ipſis hactenus annis ſingulis in Nativitate et in Purificacione beate *Marie* virginis de domo dicta *zu deme Engehuſe* ſita in Cimiterio Auguſtinenſium Fratrum ſolvere conſueverunt pro precio ſeptem librarum hall. cum dimidia bonorum et legalium, quod quidem precium antedicti *H.* et *H.* recognoverunt à procuratore dictorum Abbatis et Conventus ſe recepiſſe ac ipſis numeratum, traditum et ſolutum fuiſſe, nec non in uſus ſuos evidentes integre conver-

vertiſſe. Renunciantes quoque publice et expreſſe pro ipſis, ipſorumque ſucceſſoribus omni juri, ſi quod ipſis competit ad preſens vel in futurum *) quoquo modo. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces prediƈtorum *H.* et *H.* duximus preſentibus appendendum. Datum Anno Domni M°CCC°XII° Sabbato ante feſtum beati *Gregorii* Pape. (11. Mart.)

Clauſulæ ſunt inſertæ uſque ad verba: *quoquo modo* ut in charta anni Domini M°CCC°XVI°. feria tertia poſt diem beati *Barnabæ* Apoſtoli.

CLXXX.

Littere ſuper domum & hortos in Weſtheim, ad pytanciam. 1312.

Nos *Waltherus* Decanus Sanƈte *Trinitatis* in Spira ad Univerſorum tam preſencium quam futurorum noticiam, quibus preſens ſcriptum exhibitum fuerit, cupimus pervenire, quod conſtituti coram Nobis *Bertholdus* diƈtus *Phulſe* filius *Diederici* quondam *de Weſtheim* et *Werndrudis* uxor ſua nec non Domina *Gertrudis* ſoror prediƈti *Bertholdi* cum liberis ſuis ſc. *Cunrado*, *Gezela*, *Hedewige* vendiderunt et tradiderunt ac

Digitized by Google

ac ſe vendidiſſe et tradidiſſe publice confeſſi ſunt Domino Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* ortum ipſorum ſitum in *Weſtheim* retro ortum plebani dicte ville pro duabus libris hall. legalium et bonorum. Item conſtituti coram nobis *Petrus* de *Swebichenheim* et *Gezela* ſua uxor eciam vendiderunt et tradiderunt ac ſe vendidiſſe et tradidiſſe publice profitebantur, prefatis Dominis Abbati et Conventui *Uterine Vallis* domum et ortum ſitis in dicta villa *Weſtheim* retro ortum *Diderici* tectoris pro novem libris et decem ſolidis hall., quam pecuniam confeſſi ſunt preſcripti omnes ſe recepiſſe et in utilitatem ipſorum convertiſſe integre et complete, et notandum, quod de preſcriptis bonis dantur decem denarii cum obolo et quatuor cappones cenſuales in die Sancti *Martini* ad eccleſiam Sancti *Mauricii* in *Spira*. Ne autem in predictum Monaſterium *Uterine Vallis* a quoquam hominum poſſit aut debeat inpoſterum aliqua calumpnia ſuboriri, preſens ſcriptum Nos *Waltherus* Decanus predictus contulimus ſigilli noſtri munimine roboratum. Datum anno Domini M°CCC°XII°. feria ſexta ante *Jubilate*. (2. Juny)

Digitized by Google

CLXXXI.

Littere ſuper unam libram hall. de duobus vivariis ante veterem portam, ad pitanc. 1312.

Nos Judices Curie Spirenſis ad Univerſorum tam preſencium, quam futurorum noticiam cupimus pervenire, quod ſub Anno Domini M°CCC°XII°. In Dominica qua cantatur *Jubilate* (4. Juny.) conſtitutus coram Nobis *Richelinus* ſenior piſcator Spirenſis et *Elyzabeth* ejus uxor legittima manu communicata et unanimi conſenſu vendiderunt et tradiderunt ac ſe juſto vendicionis titulo vendidiſſe et tradidiſſe preſentibus recognoſcunt, religioſis viris Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Cyſt. Ord. Spir. Dyoc. cenſum annuum et perpetuum unius libre hall. legalium et bonorum dictis Abbati et Conventui ſingulis annis per predictos conjuges et heredes eorum videlicet in feſto beati *Georij* decem ſolidos et in feſto beati *Martini* decem ſolidos de duobus Vivariis ſitis ante Veterem portam Spirenſem juxta vivarium Dominorum de *Herde*, quod poſſidet dictus *Schulle* piſcator Spirenſis ſecun-

dum

dum jus et conſuetudinem Civitatis ſpirenſis perpetuo dandum et perſolvendum pro precio ſedecim librarum hall. bonorum et legalium, quod quidem precium dicti conjuges publicè confeſſi ſunt, ſe recepiſſe ac ſibi ex parte dictorum Abbatis et Conventus numeratum, traditum et ſolutum fuiſſe nec non in uſus ſuos integre convertiſſe; Renunciantes quoque pro ſe ſuisque heredibus excepcioni doli mali &c. *) In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces antedictorum conjugum duximus preſentibus appendendum. Actum et Datum Anno et die prenotatis.

*) Clauſulas reperies ad an. 1310. feria quarta proxima poſt Dominicam, qua cantatur *Miſericordia Domini.* usque ad verbum: *circumſcriptis.*

CLXXXII.

Littere ſuper III. libris hall. in Utzingen. 1312.

Nos Judices Curie Spirenſis ad univerſorum tam preſencium quam futurorum noticiam cupimus pervenire, quod ſub Anno Domini M°CCC°XII°. feria tercia proxima poſt *Marcellini* et *Petri* mar-

martirum (6 Jun.) conſtituti in noſtra preſencia Domina *Suſanna* relicta *Johannis* filii *Burkardi de Utzingen* et ejus liberi, quos habet de primo ſuo legitimo dicto *Hahs milite* ſcilicet *Katherina* et *Nycolaus* nec non *Hiltebrandus* dictus *Hopphe armiger* eorundem puerorum avunculus et tutor, pari voto et unanimi conſenſu propter urgentem neceſſitatem debitorum ſuorum et evidentem utilitatem eorum vendiderunt et tradiderunt ac juſto vendicionis titulo ſe vendidiſſe et tradidiſſe preſentibus recognoſcunt religioſis viris Domino Abbati et Conventui *Uterine Vallis* Cyſt. Ord. duarum librarum cum dimidia hallenſium redditus perpetui cenſus dativorum pro precio triginta quinque librarum hallenſium legalium et bonorum, quod quidem precium predicti videlicet *Suſanna* et ſui liberi quos habet a predicto *milite* dicto *Hahs* primo ſuo legittimo et dictus *Hoppho* nomine eorundem puerorum confeſſi ſunt ſe recepiſſe ac ſibi à predictis Dominis numeratum, traditum et ſolutum fuiſſe nec non in uſus ſuos integraliter convertiſſe, quos etiam redditus duarum librarum hallenſium cum dimidia predicti

Su-

Digitized by Google

Suſanna, ſui liberi et eorum heredes ſi deceſſerint, dictis Dominis terminis ſubnotatis, videlicet, Dominica *Jnvocavit*, que volgariter dicitur *die Groſze Vaſnach* quindecim uncias et feſto beati *Georij* poſtea ſubſequenti quindecim uncias in curiam eorum in *Landowe* preſentabunt annuatim et quod dicti *Suſanna* et ſui liberi, quos habet de dicto *milite Hash* primo ſuo marito et eorum heredes, ſi deceſſerint, dictis Dominis predictos redditus duarum librarum cum dimidia hallenſium terminis perſolvant antedictis, eisdem Dominis bona eorum ſubſcripta in ſubpignus locaverunt, ita videlicet, quod ſi ipſi vel eorum ſucceſſores ſive heredes in ſolucione dictorum reddituum aliquo anno terminis antedictis negligentes aut deſides exiſterent in parte vel in toto, quod predicti Domini *Uterine Vallis* videlicet Dominus Abbas et Conventus dicta ſubpignora ſecundum conſuetudinem terre in manus ſuas ſequeſtrabunt prout eſt juſtum. Inſuper prefati *Suſanna* et ejus liberi cenſum predictum de gratia ſpeciali eis ex parte Abbatis et Conventus predictorum facta, quandocunque voluerint, cum predictis triginta

 quin-

quinque libris hallenſium reemendi habebunt liberam facultatem, Renunciantes publice et expreſſe pro ſe ſuisque ſucceſſoribus excepcioni doli mali &c. (cum reliquis clauſulis ut in litteris 22. Febr. 1307.) uſque *circumſcriptis*. Predictorum ſubpignorum ſitus pro illis duabus libris hallenſium reddituum predictorum. Primo in terminis ville *Utzingen* in ſuperiori campo unum juger *an der anegewanden* tendit ſuper *die herſtazſe*. Item dimidium juger *an Mulhuſer velde an der anegewande*. Item unum juger *an dem Mulewege*, quod dicitur *mantil morge*. Item in medio campo tria jugera *bi der Enphelinger holen* apud Dominam dictam *die Eberoltin*. Item in inferiori campo juger cum dimidio *uf der Eben* ex latere *Burkardi bi der anegewander*. It. unum juger quod dicitur *labin morge*. Item illorum decem ſolidorum ſubpignorum ſitus ſunt quatuor jugera ſita retro curiam dicte Domine *Suſanne*, quam inhabitat in dicta villa *Utzingen*. In cujus rei teſtimonium nos predicti judices ad predictarum parcium preces dicte Curie Spirenſis ſigillum preſentibus duximus appendendum. Datum

Digitized by Google

tum et Actum Anno et Die prenotatis.

CLXXXIII.

Littere ſuper unam libram hall. in Altdorf. 1312.

Ego *Eberhardus miles*, dictus *de Altdorf* Univerſis quibus preſentes littere exhibite fuerint cupio declarare, quod venerabilis Domina *Demudis* dicta *de Lihtenſtein* uxor mea legittima bone memorie cum in extremis vite ſue laboraret, non immemor ſalutis anime ſue legavit atque donavit de bona voluntate mea Dominis ac viris religioſis Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ciſt. Ord. Spir. Dyoc. unam libram hallenſium perpetuorum reddituum ſingulis annis ſolvendam in feſto Sancti *Martini* de bonis ſitis in dicta villa *Altdorf* videlicet decem uncias de duabus domibus et duobus ortis inſimul ſitis juxta ortum Dominorum de *Heinbach* et duas uncias de domo et orto ſitis juxta curiam *Jacobi* dicti *Kobelman* in remedium anime ſue ac progenitorum ſeu carorum ſuorum omnium, ut anniverſarium ipſius in dicto Conventu

 an-

Digitized by Google

annis ſingulis ſollempniter celebretur. Ne autem in predictum cenobium à quoquam hominum poſſit aut debeat aliqua calumpnia ſuboriri, preſentes litteras ipſi cenobio contuli ſigilli mei munimine roboratas. Datum Anno Domini M°CCC°duodecimo in feſto beate *Marie Magdalene.* (22. Juny.)

CLXXXIV.

Littere ſuper V. jugera vinearum ex parte Magiſtri Waltheri Phiſici de Spira. 1312.

Nos Judices curie ſpirenſis ad Univerſorum tam preſencium quam futurorum noticiam volumus pervenire, quod ſub Anno Domini M°CCC°XII° in vigilia *Bartholomei* Apoſtoli (23. Aug.) in noſtra preſencia conſtituti diſcreti viri *Albertus* dictus *de Oeſteringen*, *Hugo* dictus *Craft* et *C.* dictus *de Gyllenheim* prebendatus Eccleſie Spirenſis executores ſeu Manufideles teſtamenti ſive ultime voluntatis quondam *Nycolai* dicti *Morzelini* prebendarii Eccleſie predicte habentes plenam liberam poteſtatem et facultatem ad infraſcripta prout in inſtrumento noſtro ſigillo ſigillato

lato ſuper hoc confecto plenius continetur, vendiderunt et tradiderunt ac ſe juſto venditionis titulo vendidiſſe et tradidiſſe preſentibus publice recognoſcunt, quinque jugera vinearum ſita in terminis ville *Dydinsheim*, tria videlicet in loco dicto *Wezelswingarten* propè vineas *Schellehorn* cenſualia in penſione annua et perpetua unius ame clari vini Religioſis viris Abbati et Conventui Monaſterii in *Otterburg* (fort. in Uterina Valle vel Uzerſtale) et reſidua duo jugera in loco dicto *in der Lizen* juxta vineas quondam *Heinrici* dicti *de Oedinsheim* Civis Spirenſis diſcreto viro Magiſtro *Walthero* phiſico ſpirenſi eorum executori dicti teſtamenti ſive ultime voluntatis et ſuis heredibus univerſis, aut illi vel illis, cui vel quibus ipſa jugera communiter vel diviſim dederint legaverit vel alias deputaverit pro precio quadraginta quinque libris hallenſium legalium et bonorum, quod quidem precium prefati executores recognoverunt ſe à predicto Magiſtro *Walthero* recepiſſe ac ſibi numeratum, traditum et ſolutum fuiſſe integraliter et complete, transferentes nichilominus ijdem executores in ipſum Magiſtrum

 Wal-

Waltherum dominium proprietatem et poſſeſſionem predictarum vinearum pleno jure per preſentes, Renunciaverunt quoque antedicti executores publice et expreſſe exceptioni doli mali &c. *) In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum duximus preſentibus ad peticionem ſepedictorum executorum appendendum. Datum anno & die prenotatis.

*) Eædem clauſulæ ſequuntur uſque ad verbum: *circumſcriptis.* ſicut in charta M°CCC°decimo feria quarta proxima poſt Dominicam, qua cantatur: *Miſericordia Domini.*

CLXXXV.

Littere Domini Joannis dicti de Cornu ſuper domum ultra lutum leporis in Spira. 1312.

Nos Judices Curie Spirenſis tenore preſencium recognoſcimus & in publicam deducimus noticiam, quod ſub anno Domini M°CCC°XII°. feria quarta ante feſtum beatorum *Symonis* & *Jude* Apoſtolorum (25. Oct.) conſtitutus in noſtra preſencia diſcretus vir Dominus *Johannes* dictus *de Cornu* prebendarius Eccleſie Spirenſis ſanus mente licet eger in

in corpore inter cetera ſua legata religioſis viris Abbati & Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. Spir. Dyoc. dedit & legavit purè propter Deum & pro remedio anime ſue nomine teſtamenti ſive ultime voluntatis domum ſuam ſitam *ultra lutum leporis* cum piſcina adjacente ac omnibus ipſorum pertinentiis ita videlicet, ut ipſi anniverſarium ejus ſingulis annis celebrent cum vigiliis, miſſis & aliis oracionibus debitis & conſuetis & quod ipſi cum cenſu de dictis domo & piſcina ac eorum pertinenciis proveniente in dicto anniverſario ſuo conſolentur. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad peticionem predicti *Johannis* preſentibus eſt appenſum. Actum anno & die prenotatis.

CLXXXVI.

Littere ſuper unam libram hallenſ. ex parte Bertholdi dicti Gans, ad pytanciam. 1312.

Nos Judices Curie Spirenſis tenore preſencium recognoſcimus & in publicam deducimus noticiam, quod conſtituti coram Nobis in figura judicii *Berthol-*

tholdus dictus *Gans* Oppidanus *Nove civitatis* & dictus *Botelin* Sacerdos filius ejus recognoverunt & publice confeſſi ſunt, ſe & ſuos heredes univerſos teneri & obligatos eſſe nec non in antea ſingulis annis ſoluturos perpetuo in feſto beati *Martini* Epiſcopi unam libram hallenſ. legalium & bonorum nomine cenſus religioſis viris Abbati & Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Ciſt. Spir. Dyoc. de Curia ipſorum, quam habent in predicto opido *Nove Civitatis*. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum duximus preſentibus appendendum. Datum Anno Domini M°CCC°XII°. Sabbato poſt *Andree* Apoſtoli proximo. (2. Dec.)

CLXXXVII.

Littere ſuper Eſtuario ante Veterem portam locato pro cenſu. 1313.

Nos Judices Curie Spirenſis ad Univerſorum tam preſencium quàm futurorum noticiam volumus pervenire, quod ſub anno Domini M°CCC°XIII°, feria tercia proxima ante feſtum beati *Anthonij* (16. Jan.) conſtituti in noſtra preſencia & judicii figura *Erneſtus* Lapici-

picida & *Methildis* ejus uxor legittima Cives Spirenſes recognoverunt & publice confeſſi ſunt, ſibi & ſuis heredibus eſtuarium ante veterem portam ſpirenſem ſitum cum omni jure & ſuis pertinentiis in perpetuam emphiteoſim per religioſos viros Abbatem & Conventum Monaſterii *Uterine Vallis* Cyſt. Ord. nec non Abbatem & Conventum Monaſterii in *Othenheim* Ord. S. *Benedicti*, Prioriſſam & Conventum Monialium *ultra lutum leporum* ac *Gutam* relictam quondam *Elwini* dicti *Meiſe* locatum eſſe pro cenſu annuo & perpetuo novem librarum hall. legalium & bonorum, qui quidem cenſus ſingulis annis ſecundum jus & conſuetudinem Civitatis ſpirenſis ad curiam predictorum Dominorum *Uterine Vallis* in civitate ſpirenſi ſitam hijs terminis, videlicet, quolibet feſto quatuor temporum due libre cum quinque ſolidis hall. eſt ſolvendus & preſentandus per predictos conjuges & eorum heredes preter cenſum pertinentem ad Abbatem & Conventum de *Othenheim* prenotatos. Antedicti etiam conjuges promiſerunt bona fide quod ipſi in ſtructura & edificiis neceſſariis ipſi eſtuario viginti libras hall. debent ex-

pendere, & ut predicti locatores de expendendis XX libris predictis in modum premiſſum cerciores exiſtant, dicti conjuges ipſis decem libras hall. ſuper tribus domibus ſitis apud pontem Lapideum ante portam predictam pro ſubpignore conſtituerunt & obligaverunt ita videlicet, quod ſi ipſi conjuges vel eorum heredes predictas viginti libras hall. in uſus predictos non converterent, integraliter & complete aut in dicto cenſu negligentes exiſterent, tunc dicti locatores attrahere ſibi poterunt decem libras hall. ſupradictas. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad peticionem predictorum conjugum duximus preſentibus appendendum. Datum anno & die prenotatis.

Anno Domini M°CCC°XIII°. — Littere ſuper X. ſol. hall. ad pitanciam. l. c. p. 293.

CLXXXVIII.

Littere ſuper domum Johannis Cerdonis & Methildis retro Predicatores.
1313.

Noverint Univerſi preſentes pariter & futuri, quod nos judices curie Spiren-

Digitized by Google

renſis ſub anno Domini M°CCC°XIII°. feria ſexta poſt feſtum beatorum *Philippi* & *Jacobi* Apoſtolorum (4. Maji.) litteras infraſcriptas non abolitas, non raſas, non cancellatas, non ſuſpectas, nec in aliqua ſua parte viciatas, prout prima facie apparebant, ſub vero & integro ſigillo antiquo curie noſtre ſpirenſis predicte vidimus et legimus in hec verba: Judices Spirenſes. Noverint univerſi preſencium inſpectores, quod conſtituti coram Nobis in figura judicii *Johannes* dictus *Cerdo* civis ſpirenſis & *Methildis* uxor ejus unanimi conſenſu, communicata manu curiam ſuam ſtantem retro Predicatores in Spira cum domo lapidea & una domo partim lapidea & partim lignea tribusque domibus ligneis & omnibus aliis pertinenciis donacione inter vivos liberaliter transtulerunt in Abbatem & Conventum *Uterine Vallis* Cyſtercienſis Ordinis Spirenſis Dyoceſis vero ac perpetuo proprietatis tytulo poſſidenda, retento eis ambobus uſu fructu in curia & domibus ſupraſcriptis ad dies vite eorum tantum. Hac adjecta condicione, quod eis ambobus mortuis Abbas & Conventus habeant dicta bona, ita quod de ipſis bonis perpe-

pe-

petuo ſingulis annis in anniverſario utriusque eorundem pro elemoſina & in remedium animarum ſuarum dabunt Fratribus Predicatoribus in Spira viginti duas ſymulas, quamlibet pro duabus hallenſibus & quartale vini emptum pro XVI. hallenſibus pro refectione ipſorum Fratrum. Item Fratribus Minoribus tantum, Fratribus Sancti *Auguſtini* tantum & Dominabus de Ordine Penitentium tantum, ut ipſi bis in anno cum hec eis fuerint preſentata, anniverſaria dictorum peragant donatorum, que omnia videlicet panem & vinum nuncii dictarum Eccleſiarum ſingulis diebus Anniverſarii ipſorum donatorum requirent ſeu petent à Magiſtro vel familia Curie in Spira dictorum Abbatis & Conventus *Uterine Vallis*, & ſi illo die non fuerint eis collata, ſequenti die iterum petant in curia modo prenotato, ſi verò tunc non obtinuerint & preſcripti Abbas & Conventus in ſolvendis pane & vino etiam tunc fuerint negligentes, ipſo facto prehabita curia cum ſuis pertinenciis nomine pene ſine contradiccione dictorum Abbatis & Conventus & quorumlibet aliorum cedet jam dictis quatuor Eccleſiis, quibus hec ipſa remedia

dia fieri ſunt ſtatuta ſub tali forma, quod ſi qua predictarum Eccleſiarum ſuum remedium, ut preſcriptum eſt, vendere attemptaverit, ipſo facto ab omni jure ſuo in ipſis remediis perpetuo cadet & inſuper prelibatis Abbati & Conventui ſepedictam curiam vendere ſeu quocunque modo alienare penitus non licebit, ſub pena antedicta. Inſuper ipſe donator ſolus videlicet maritus habebit plenam auctoritatem vendendi prefatam curiam, cum ei videbitur oportunum. Preterea quidquid reſiduum ſupra preſcripta remedia de ipſa curia in cenſibus annuatim provenerit ſine dampno Eccleſie *Uterine Vallis* ad ſolatium Conventus ipſius Eccleſie perpetuo convertetur. In cujns rei perpetuum firmamentum ad rogatum dictorum Donatorum hoc publicum inſtrumentum ſepedictis Abbati & Conventui *Uterine Vallis* contulimus ſigilli noſtri munimine roboratum. Actum an. Domini M°CCC°V°. In cujus viſionis & lectionis teſtimonium ſigillum noſtrum duximus preſentibus appendendum. Datum anno & die prenotatis.

CLXXXIX.

CLXXXIX.

Littere ſuper ſextam partem Eſtuarii ex parte Domine Gute dicte Meiſen.
1313.

Nos Judices Curie Spirenſis tenore preſencium recognoſcimus & in publicam deducimus noticiam, quod Domina *Guta* relicta quondam *Elwini* dicti *Meiſe* Civis Spirenſis in noſtra preſencia conſtituta ſub Anno Domini M°CCC°XIII°. feria quarta poſt Octavam Penthecoſtes (13. Jun.)recognovit publicè & eſt confeſſa, quondam *Elwinum* maritum ſuum predictum tam ob remedium & ſalutem anime ſue dediſſe & legaſſe religioſis viris Abbati & Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* ſextam partem cenſus debentis & cedentis de eſtuario ſuo ante Veterem portam ſpirenſem ſuper Valle, quam ſextam partem cenſus ipſa & dictus maritus ſuus de bonis eorum communibus ab *Ella* filia quondam *Ebelini* dicti *zu deme Haſel* civis ſpirenſis pro viginti libris hall. ut aſſerunt, compararunt, hac tamen adjecta condicione, quod ipſa *Ella* vel ejus heredes gratiam haberent reemendi eandem ſextam partem cenſus, cum

ex-

expedire videretur pro precio viginti librarum predicto, quam eciam graciam eadem *Guta* vult erga heredes ſupradictos fieri & obſervari, contradiccione qualibet non obſtante, quam eciam ex eo, quia predicti Abbas & Conventus omni juri ſibi competenti ſuper ſexta parte cenſus perpetui quatuordecim ſolidis hall. eis debita de domo dicte *Gute* ſita juxta predictum Eſtuarium ex donacione eis ex parte quondam Fratris *Waltheri* filii predicti *Ebelini* eorum commonachi facta liberaliter renuntiaſſent & ipſam domum ab eadem ſexta parte cenſus quatuordecim ſolidorum hall. liberaſſent. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad peticionem prefate *Gute* duximus preſentibus appendendum. Actum & Datum anno & die prenotatis.

CXC.

Littere ſuper unam libram hall. in Rusbach. 1313.

Nos Conſules & Magiſter civium in *Landowe* ad perpetuam rei memoriam in publicam deducimus noticiam, quod conſtituti in preſencia noſtra *Bertoldus* dic-

dictus *Minner de Servelingen* & *Adelheit* conjux ejus recognoverunt ſe vendidiſſe unanimi conſenſu Domino Abbati & Conventui Monaſterii in *Uzerſtal* pro precio quatuordecim librarum hallen. redditus ſeu cenſum annuum unius libre hall. quem *Heilmannus* dictus *Pluger* & *Adelheit* conjux ejus ſingulis annis ſolvere conſueverunt in feſto beati *Martini* de bonis ſitis in terminis ſeu diſtrictu ville *Rusbach* inferius ſpecificatis ac etiam ſe reſignaſſe coram ſculteto & juratis in eadem villa cenſum ſupradictum; Prefata quoque conjux ejusdem *Bertoldi* juramento preſtito coram Nobis corporaliter firmavit, quod eciamſi predictus cenſus ad ejusdem dotem pertineret, tamen nunquam contra eandem alienacionem veniret, quem cenſum *Heilmannus* et conjux ſua predicti coram Nobis conſtituerunt et promiſerunt ſe ſoluturos Domino Abbati et Conventui predictis annis ſingulis dicto termino ad hoc etiam ſuos ſucceſſores ſeu heredes in perpetuum aſtringendo. In cujus rei teſtimonium et roboris firmitatem ad peticionem conjugum omnium predictorum ſigillum noſtrum preſentibus duximus appendendum. Specificacio

cacio autem bonorum eſt hec, Unum jugerum prati ſitum in *Flemirkeimer marc* ſupra *Breide wec* et ibidem unum jugerum agri cum dimidio ſitum *an den Gren.* It. dimidium jugerum agri ſitum ſuperius *an der hauwiſen.* Item dimidium jugerum agri ſitum inferius *ame Satzze,* Item unum quartale *imme Grunde.* It. dimidium jugerum ſitum *imme Kumme.* It. unam vineam de qua predictus *Heilmannus* ſolvit tres lagenas. Datum Anno Domini M°CCC°XIII°. Sabbato poſt feſtum beati *Nycolai* Epiſcopi (8. Dec.)

CXCI.

Littere locacionis Eſtuarii de ad an. 1313. (an. 1315.)

Nos Judices Curie Spirenſis ad Univerſorum tam preſencium quam futurorum noticiam cupimus pervenire, quod conſtituti in noſtra preſencia et judicii figura *Erneſtus* Lapicida et *Methildis* ejus uxor legittima cives ſpirenſes recognoverunt et publice confeſſi ſunt ſibi et ſuis heredibus Eſtuarium ante Veterem portam ſpirenſem ſitum cum omni jure et ſuis pertinenciis in perpe-

tuam emphiteoſim per religioſos viros Abbatem et Conventum Monaſterii *Uterine Vallis* Cyſt. Ord. nec non Abbatem et Conventum Monaſterii in *Othenheim* Ord. S. *Benedicti* Prioriſſam et Conventum Monialium *ultra lutum leporis* ac Abbatiſſam et Conventum Monialium Sancte *Clare* extra muros ſpirenſes locatum eſſe pro cenſu annuo & perpetuo novem librarum hall. legalium & bonorum, qui quidem cenſus ſingulis annis ſecundum jus & conſuetudinem civitatis ſpirenſis eisdem locatoribus eſt ſolvendus in hunc modum quod dicti conjuges & eorum heredes ſolvent in quolibet feſto quatuor temporum de eodem cenſu duas libras cum quinque ſolidis hall., cujus cenſus medietas Abbati & Conventui Monaſterii *Uterine Vallis*, reliqua vero medietas aliis locatoribus antedictis cedere debet equali porcione, dictique conjuges & eorum heredes cenſum predictum ſecundum diviſionem pretaxatam predictis locatoribus ad domos quas habent in civitate & ſuburbijs civitatis ſpirenſis offerent & preſentabunt. Et ut ipſi locatores de cenſu ſuo predicto cerciores exiſterent, dicti conjuges pro ſe & ſuis he-

heredibus decem libras hall., quas dicti conjuges ſe habere aſſeruerunt ſuper tribus domibus ſitis apud pontem lapideum ante veterem portam antedictam pro ſubpignore aſſeruerunt & obligaverunt ita videlicet, quod ſi dicti conjuges vel eorum heredes in ſolucione cenſus ſupradicti exiſterent negligentes aliquo terminorum ſupradictorum, quod ex tunc ipſi locatores ipſas decem libras hall. ſecundum conſuetudinem civitatis ſpirenſis attrahere poſſent totaliter & complete. In cujus rei teſtimonium & evidenciam premiſſorum ſigillum curie noſtre predicte ad peticionem dictorum conjugum preſentibus duximus appendendum. Actum & Datum Anno Domini M°CCC°XV°.

Anno Domini M°CCC°XIIII°. — Littere Domini Epiſcopi, Capituli & Prepoſiti ſuper incorporatione Eccleſie in *Ottersheim*. l. c. p. 294.

CXCII.

Littere ſuper bonis emptis pro CCCLX. libris hall. in Gros-Viſchelingen.

1314.

Nos Judices Curie Spirenſis ad perpetuam rei memoriam tenore preſencium

cium in publicam deducimus noticiam, quod conſtituta in noſtra preſencia *Anna* filia quondam *Clupphelonis* relicta *C.* dicti *Lambesbuch* quondam civis ſpirenſis recognovit ſe vendidiſſe & tradidiſſe religioſis viris Domino Abbati & Conventui in *Uzerstal* quartam partem curie ſue in Majori *Viſchelingen* ſite & ſimiliter quartam partem omnium bonorum eidem curie attinencium tam in agris quam in pratis, cenſibus, juribus conſiſtentibus ad eam ex ſucceſſione paterna devolutorum inferius ſpecificatorum pro trecentis & ſexaginta libris hall. ſibi numeratis & ſolutis & in utilitatem ejusdem relicte & puerorum ſuorum converſis exibens & producens in medium Inſtrumentum autenticum ſub ſigillo Civitatis ſpirenſis per quod manifeſte apparebat, ipſam habere poteſtatem alienandi bona ſupradicta, cujus inſtrumenti tenor de verbo ad verbum eſt inferius annotatus, que bona eadem relicta nec non *Ulricus* & *Merckelinus* filii ejusdem coram Nobis reſignaverunt transferendo in Abbatem & Conventum predictos omne jus ſibi competens in eisdem bonis, promiſit quoque predicta relicta

wa-

warandiam debitam & conſuetam & quod ceteri pueri ejus cum ad annos diſcrecionis pervenirent, eadem bona cum omni jure ſibi competenti ſeu competituro reſignarent tam coram Nobis quam eciam in loco, ubi dicta bona ſita ſunt, ſicut & ipſi & filii ſui ſupradicti eadem bona ſe reſignaſſe recognoverunt, & pro hujusmodi warandia ac reſignacione puerorum facienda conſtituerunt coram Nobis fidejuſſores videlicet *Burkardum* dictum *Frunt* & *Ulricum* dictum *Clupphel* fratrem ipſius *Anne*, nec non *Ulricum* & *Merckelinum* predictos cives ſpirenſes, qui fidejuſſores coram Nobis promiſerunt, quod ſi in predictis aliquod impedimentum incideret, ipſi more fidejuſſorum moniti in uno hoſpicio facerent comeſſationes & ſi unus decederet, niſi alius ydoneus infra menſem ſubrogaretur, ſimiliter facerent comeſſaciones, quousque alius ſubrogaretur. Tenor autem littere, de qua facta eſt mencio, eſt iſte de verbo ad verbum: — Nos Judices, Conſules ac univerſi cives ſpirenſes ſcire volumus Univerſos preſencium inſpectores, quod coram Nobis & *Luca* dicto *Fuhs* Sculteto noſtre Civitatis in publi-

co conſtituti *C.* dictus *Lamesbuch* & *Anna* ejus uxor, legitima filia quondam *H.* dict. *Clupphel* noſtri concives, Idem *C.* donacione inter vivos irrevocabili & perpetuo valitura dedit & tradidit ac ſe tradidiſſe & dediſſe preſentibus recognoſcit univerſa & ſingula bona ſua mobilia & immobilia propria & hereditaria ubique locorum depoſita atque ſita que nunc habet & inpoſterum acquiret prefate *Anne* ſue legittime, ita ſi ipſa eum ſupervixerit, quod ex tunc cum bonis eisdem omnibus & ſingulis poſſit facere, diſponere & ordinare absque qualibet contradiccione pro ſue libito voluntatis, vice verſa vero dicta *Anna* conſimili donacione dedit & tradidit ac ſe tradidiſſe & dediſſe preſentibus eſt confeſſa omnia bona ſua mobilia & immobilia, propria & hereditaria, preſencia & futura ubicunque locorum depoſita atque ſita prefato *C.* ſuo legittimo, ita eciam, quod ipſe *C.* bona hujusmodi univerſa & ſingula poſt mortem ipſius *Anne* ſi ipſe eam ſupervixerit, recipiat & habeat ac cum ipſis faciat, ordinet & diſponat juxta ſuum beneplacitum voluntatis, contradictione qualibet non obſtante, ſtatuentes am-

Digitized by Google

ambo ijdem conjuges ſuper ſe & alios ſuos heredes quoscunque jus ſive penam dictam *Schultſchacz* duarum milium marcarum argenti puri & legalis ponderis ſpirenſis, ita ſi quis dictorum bonorum proximior heres eſſe vellet & alterum ipſorum poſt mortem alterius in eisdem bonis impediret in toto vel in parte, quod ſi ei dictas duo milia marcas in penam det & ſolvat juxta jus & conſuetudinem Civitatis ſpirenſis, ſuper quibus dictus Scultetus hos dedit in teſtes, videlicet, *Wernherum Sydenſwantz* & *Bert. Schulle* civium Magiſtros, *C. ad Columbam*, *C. Retſcheln*, *Goczonem Lambesbuch*, *Sigill. Guntram*, *Schaf de Fine*, *Engell.* de *Gumersheim*, *Frizzonem Eppe*, *H.* de *Colonia*, *Johannem Fuhs*, *Bert. Fuhs*, *H.* de *vico ſalis*. *F.* pellificem *Gydelmannum*, *Hugonem de Swebechenheim*, *Fritzonem Becker C. Gibelinch*, *C. Roſeler* ſutorem, *Johannem* fabrum, *Wernh. zu dem Silde*, *Wernh.* textorem, *Bert.* pileatorem & *H. Guntekin* conſules ſpirenſes & quam plures alios fide dignos, & Nos in teſtimonium eorundem ſigillum noſtre Civitatis ad preces dictorum conjugum appendimus huic ſcripto. Datum Anno

Digitized by Google

no Domini M°CCC°X°. feria quarta ante *Agnetis* — ..... — In quorum omnium teſtimonium & roboris firmitatem ſigillum noſtrum preſentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M°CCC°XIIII°. feria ſexta ante feſtum beate *Margarete* virginis (19. Jul.)

CXCIII.

Littere donacionis H. dicti Danckrat & Methildis ſuper terciam partem omnium bonorum ſuorum in Landowe.
1314.

Nos Conſules & univerſi cives in *Landowe* ad perpetuam rei memoriam tenore preſencium in publicam deducimus noticiam, quod conſtituti in noſtra preſencia *Heinricus* dictus *Danckrat* & *Metza* uxor ejus conjuges legitimi noſtri concives diſpenſacionem, ordinacionem ſeu diſtribucionem rerum ſuarum omnium mobilium & immobilium, preſencium & futurorum quas poſt mortem ſuam reliquerint, irrevocabiliter, inviolabiliter obſervandam & firmaverunt coram Nobis in hunc modum, videlicet, ut cum predicti conjuges non habeant liberos ex proprio corpore

pore

pore progenitos, ſed ſolummodo ſororum ſuarum pueros, tertia pars predictorum bonorum conjugibus ambobus decedentibus, devolvetur ad religioſos viros Dominum Abbatem & Conventum Monaſterii in *Uſſerstal* in remedium anime ſue, recognoſcentes, quod a Deo bona cuncta procedant, de bonis, que ipſis tribuit, merito retribuere ſe debere & ipſum Deum facere hereditatis participem. Alia vero pars tercia devolvatur ſimiliter eisdem conjugibus ambobus decedentibus ad pueros ſororis ipſius viri & reliqua tercia pars devolvatur ſimiliter ad pueros ſororis predicte uxoris & ad fratrem ſuum ſi vixerit, inter eos pro equalibus porcionibus dividenda, cui etiam ordinacioni coram Nobis conſenſum benivolum adhibuerunt *Adelheit* mater predicte conjugis & pueri ambarum ſororum predictarum hujusmodi ordinacioni gratanter acceptando, videlicet *Heinricus*, *Johannes*, *Agnes*, *Metza* & *Gredula* pueri ſororis mariti predicti, Item *Adelheit*, *Criſtina* & *Gredela* filie ſororis uxoris predicte. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum preſentibus eſt appenſum. Datum Anno Domini

ni M°CCC°XIIII°. In die ad vincula Sancti *Petri* Apoſtoli. (1. Aug.)

CXCIV.

Littere ſuper bonis conceſſis in Arbotsheim. 1314.

Nos Conſules & Univerſitas Civium in *Landowe* tenore preſencium declaramus, quod *Cunradus* dictus *Ruhe* de *Arbotsheim* una cum uxore ſua legittima *Katharina* profeſſi ſunt coram Nobis ſe olim ſuſcepiſſe ab honorabilibus religioſis viris Domino *Gerlaco* felicis memorie quondam Abbate & Conventu *Uterine Vallis* quinque jugera vinearum, duo prati dicta volgariter *an deme acker* & unum vinee *an dem heiterberge* in marchia predicte ville *Arbotsheim* jure hereditario ſibi & ſuis heredibus poſſidenda tali tamen interpoſita condicione, quod predicta bona ab invicem nunquam dividantur, ſed ſemper unus videlicet ſenior heredum omnia indiviſa & integraliter poſſidebit, de quibus bonis predicti conjuges *C.* & *K.* obligaverunt & obligant ſe & ſuos heredes in perpetuum daturos ad hoſpitale pauperum *Uterine Vallis* duode-

decim amas vini ſpirenſis menſure ſine addicione quod dicitur *Uberichen* ſingulis annis perpetui cenſus absque omni impedimento tempore auctumpni de torculari ſuo in vaſa predicti hoſpitalis aſſignandas, predicti quoque conjuges quinque quartalia agri ſita juxta *Durrenbechers hecke* & unum juger juxta *Crauwels burne* ypòtece titulo poſuerunt, ut ſi ipſi vel eorum heredes predictos redditus non ſolverent tempore memorato, Dominus Abbas & Conventus vel Magiſter hoſpitalis bona predictis conjugibus conceſſa cum ypotece titulo aſſignatis & fructibus eorundem in ſuam poſſunt trahere poteſtatem contradictione qualibet non obſtante & de eis tanquam de rebus propriis ordinare. In cujus rei teſtimonium ad preces Domini Abbatis & Conventus *Uterine Vallis* & predictorum conjugum *C.* & *Ka.* ſigillum noſtre Civitatis preſentibus eſt appenſum. Datum anno Domini M°CCC°XIIII°. feria quinta poſt feſtum beati *Martini*. (14. Nov.)

CXCV.

Digitized by Google

CXCV.

Littere donacionis C. dicti Phiſter & Demudis ſuper omnia bona ſua in Landowe. 1314.

Nos Judices Curie Spirenſis ad perpetuam rei memoriam in publicam deducimus noticiam per preſentes, quod coram diſcreto viro *Bertholdo* dicto de *Wormacia* clerico publico auctoritate Imperiali Notario, quem ad infraſcripta nomine noſtro audienda & per ſuum juramentum Nobis referenda ſpecialiter miſimus conſtituti diſcretus vir *Conradus* dictus *Piſtor* et *Demudis* ejus uxor legitima cives opidi *Landowe* ſani mente et corpore attendentes, quod nihil incercius vita et cercius hora mortis, que nulli parcit etati, prout idem *Bertholdus* Nobis in juramentum ſuum retulit in ſalutem et remedium animarum ſuarum ſuorumque progenitorum ac benificorum ſe et omnia bona ſua mobilia et immobilia, quocunque nomine cenſeantur, que in preſenti habent et in futurum habituri ſunt in teſtamento dederunt, legaverunt et deputaverunt et preſentibus dant, legant et deputant Religioſis viris Abbati et

Con-

Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. ut anniverſaria dictorum conjugum, poſtquam de hac vita deceſſerint, ſuorumque progenitorum ac benefactorum ſtatutis temporibus perpetua peragantur per fratres ſupradictos, uſu fructu tamen eorundem bonorum dictis conjugibus, quamdiu vixerint, reſervato, exceptum eſt eciam per conjuges predictos, quod ipſi de bonis ſuis, que habent ſeu habituri ſunt, ſexaginta libras hall. ſpecialiter dare ſeu legare poſſint in remedium animarum ſuarum locis aut perſonis quibuscunque voluerint, contradiccione predictorum Dominorum Abbatis et Conventus non obſtante, promittentes per fidem preſtitam corporalem in manus dicti *Bertoldi* nomine noſtro recipientis firmiter ſe legatum teſtamentum hujusmodi ratum & firmum perpetuo habituros & non contravenire unquam occaſione aliqua per ſe vel alium aut alios in judicio vel extra publice vel occulte, & hec voluerunt & conſtituerunt eſſe ſuam ultimam voluntatem, & ſi nomine teſtamenti non valeret, ſaltim valeret jure Codicillorum ſeu cujuscunque alterius ultime voluntatis. In quorum omnium teſti-

Digitized by Google

ſtimonium & relacionem *Bertoldi* predicti nec non ad peticionem & rogatum conjugum predictorum ſigillum Curie ſpirenſis preſentibus eſt appenſum, Actum & Datum Anno Domini M°CCC°XIIII°. feria quinta ante feſtum beati *Andree* Apoſtoli proximum. (28. Nov.)

CXCVI.

Littere ſuper duas libras hall. ex parte Domini de Bebingen ſuper domo Eckehardi Kannengiſſer. 1314.

In nomine Domini, Amen. *Cunradus de Wormacia* Officialis Prepoſiture Eccleſie Spirenſis conſtare volumus Univerſis, quod coram Nobis ſub Anno Domini M°CCC°XIIII°. feria ſecunda poſt Nativitatem ejusdem (30. Dec.) *Rudolfus* quondam plebanus in *Bebingen* conſtitutus, conſiderans nichil certius morte & incercius hora mortis per gratiam Jheſu Xpi ſanus mentis ſui et corporis licet languens corpore ſuarum rerum ac bonorum omnium diſpoſicionem ſeu ultimam voluntatem fecit et ordinavit in hunc modum inprimis dedit et legavit Domino *Emichoni* Epiſco-

ſcopo Spirenſi duas libras hall. Item *Elſe* de *Bebingen* et *Grethe* ejus filie ſex maldra ſiliginis, que ipſis absque ipſarum laboribus et expenſis, grandine vel exercitu vel alio caſu fortuito non obſtante Abbas et monachi Monaſterii in *Uzerstal* Ordinis Cyſt. ſingulis annis in Nativitate beate *Marie* virginis ante quamcunque domum Civitatis ſpirenſis ipſe voluerint, de omnibus et ſingulis bonis ſuis ſitis in villa *Bebingen* et ejus terminis dare et preſentare tenebuntur. Item dedit et legavit ipſis duo maldra ſiliginis, que *Cunradus* dictus *Jeuch* et *Agnes* ejus uxor legittima de *Aſſenheim* eis ſolvere debent et ipſis ea ad civitatem ſpirenſem ante quamcunque domum voluerint absque omni dampno earnm preſentare. Item dedit et legavit ipſis duas libras hall. annui et perpetui cenſus, quos *Eckehardus* dictus *Cannegieſſer* dat de domo ſua, quam inhabitat, ſita juxta domum Magiſtri *Johannis Fabri* in vico Sancti *Johannis*. Item dedit et legavit eis duas libras hallenſium, quas ſingulis annis Abbas et Monachi Monaſterii predicti eis ſolvere debent pro feno in pratis ſuis ſitis in terminis ville *Bebingen*

gen prediʃte creſcente. Item dedit et legavit eis ſex vaccas quarum quatuor ſunt in villa *Ginſsen*, relique verò due in villa *Bebingen* predicta. Item dedit et legavit eis mediam partem omnium ſuorum utenſiliorum tam in vino, lectis, linteaminibus ac aliis rebus quocunque nomine nuncupentur, conſiſtencium vel exiſtencium, predicta omnia et ſingula dictis perſonis dedit et legavit quoad vixerint habenda et poſſidenda, et ſi una earum deceſſerit, quod ad alteram omnia devolvantur, contradiccione qualicunque non obſtante, ita tamen, quod ambe caſtè vivere debeant et manere, ſi autem caſtè non vixerint vel permanſerint, ac poſt ambarum deceſſum omnia et ſingula legata predicta ad dictum Monaſterium *Uzerstal* liberè devolvuntur ac revertuntur. Voluit etiam et ordinavit dictus *Rudolfus*, quod *Heila* Begina ejus famula cum dictis *Elſe* et *Grethe* omnia & ſingula ipſis ab eo donata et legata, quamdiu vixerit, ſi voluerit, uti et frui debeat ſicut ipſe, contradiccione ipſarum omni procul pulſa, et ſi aliqua diſcordia inter ipſas fuerit ſuſcitata, illam Cellerarius dicti Monaſterii *Uzerstal*, qui pro tempore fuerit, de-

debet diffinire, cujus diffinitionem & pronunciacionem perſone prefate ratam & firmam debent obſervare. Item dedit & legavit dicte *Heile* unam libram hall. in pecunia parata, quam ei dicti monachi dare debent de parte ad ipſos de utenſilibus ſuis pertinente predictis. Item dedit & legavit dicte *Heile* unum lectum quem dicti monachi dare debent & aſſignare. Item dedit & legavit dictis tribus perſonis quatuor maldra ſiliginis, que eis ſolvere debent monachi prenotati. Item dedit eis & legavit duos panes, qui ei in Eccleſia Spirenſi preſentabuntur. Inſuper etiam ordinavit dictus *Rudolphus*, quod Cellerarius dicti Monaſterii *Elſe* & *Grethe* prenotatis unam domum ad inhabitandum, quamdiu vixerint, conducere debet expenſis Monaſterii prenotati. Item dedit & legavit premiſſis exceptis, omnia alia ſua bona mobilia & immobilia queſita & inqueſita Abbati & Conventui dicti Monaſterii *Uzerstal*, qui inquam Abbas & Conventus omnia legata predicta juxta modum preſcriptum perſonis prelibatis ſolvere habeant & expedire absque fraude, omni excepcioni & defenſioni procul pulſa. Voluit eciam

prediɛtus *Rudolfus*, ut ſi prediɛta non valeant jure teſtamenti, quod valeant jure Codicillorum ſeu cujuslibet alterius ultime voluntatis. Teſtes autem hujus Teſtamenti ſeu ultime voluntatis ſunt Cellerarius diɛti Monaſterii *Uzerſtal*, Dominus *Sigelo* plebanus Sanɛti *Mauricii* & *Nicolaus* diɛtus *de Muterſtat* Spirenſis clericus, & ut prediɛta adimpleantur, hujus Teſtamenti ſeu ultime voluntatis, hos videlicet conſtituit executores: Abbatem, Priorem, Cellerarium diɛtum *Roden* Monachos Monaſterii *Uzerstal* prenominati. In cujus rei teſtimonium ſigillum prediɛte Prepoſiture preſentibus eſt appenſum. Aɛtum & Datum Anno & die prenotatis.

CXCVII.

Littere ſuper unam libram hall. in Mulnhuſen, ad pytanciam. 1315.

Nos conſules & jurati opidi in *Landowe* tenore preſencium publice profitemur, quod conſtituti coram Nobis *Sifridus* et *Irmela* uxor ſua legittima de *Mulnhuſen* confeſſi ſunt ſe vendidiſſe et tradidiſſe communicata manu et unani-

nimi conſenſu et ſe juſto vendicionis titulo vendidiſſe et tradidiſſe religioſis viris Abbati et Conventui Monaſterii in *Uzerſtal* cenſum annuum unius libre hall. ſingulis annis ſolvendum in die Sancti *Martini* de curia ipſorum cum ſuis edificiis ſita in *Mulnhuſen* et orto et agro inſimul ſitis, de quibus dantur III. hallenſes cenſuales. Item de fruſto orti ibidem ſito, de quo dantur IIII. cappones et nullus alius cenſus datur de preſcriptis bonis niſi ſolummodo prenotatus pro quatuordecim libris hallenſium bonorum et legalium, quam pecuniam confeſſi ſunt ſe recepiſſe et in utilitatem ipſorum convertiſſe integre et complete. Renunciantes quoque prefati conjuges omni excepcioni et defenſioni ac omni auxilio juris Canonici et Civilis per quam aut quod contra premiſſam vendicionem venire poſſent quomodolibet per ſe vel per alium aut alios publice vel occulte in judicio vel extra inpoſterum vel ad preſens. Hujus rei teſtes ſunt Dominus *Hertelinus* Magiſter civium et *Johannes* dictus *zu der Belden* et *Eberwinus* Scabini dicte Civitatis. Ne autem in predictum Monaſterium *Uzerstal* a quoquam hominum

 poſſit

poſſit aut debeat inpoſterum aliqua calumpnia ſuboriri, preſentem cedulam prelibatis viris religioſis contulimus ſigilli noſtri munimine roboratam. Datum Anno Domni M°CCC°XV°. feria quinta ante Epiphaniam Domini. (2. Jan.)

CXCVIII.

Littere Elizabet dicte Berthen ſuper omnia bona ſua in Winzingen & in Hart &c. 1315.

Nos Judices Curie Spirenſis Univerſis preſencium inſpectoribus ſeu eciam auditoribus tam preſentibus quam futuris ſinceram in Domino Caritatem. Suſpecta eſt omnis veritas, que non viva voce vel litterarum teſtimonio ſtabilitur, ea propter conſtare cupimus univerſis, quod conſtituta in noſtra preſencia *Elizabet* dicta *Berthen* honeſta domicella Begina Spirenſis ſana mente et corpore attendens, quod inter univerſa animantia homo ſit dignior creatura et in reſolucione carnis ſuum debeat recognoſcere Creatorem, volens ſaluti anime ſue providere ac ſuorum parentum et progenitorum teſtamentum fecit

fecit et ordinavit in hunc modum videlicet: Ego *Elizabet* dicta *Berthen* begina Spirenſis in remedium anime mee parentum meorum et progenitorum do et lego honorabilibus viris et religioſis Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ordinis Cyſterc. Spirenſ. Dyoc. univerſa et ſingula bona mea, que ad preſens habeo et inpoſterum habitura ſum in villis *Winzingen* et *uf der Hart* et in earundem villarum terminis tam in vineis, domibus, curiis, redditibus ſeu quocunque alio vocabulo nuncupentur et nuncupari poſſunt et quindecim maldra ſiliginis perpetui redditus cum quartali feni, que et quod ſanctimoniales Ordinis Sancte *Clare* domus ſpirenſis extra muros ibidem de bonis meis in *Berghuſen* in Civitate ſpirenſi ſingulis annis preſentare tenentur, ad habendum, tenendum et poſſidendum ſicut in littera Civitatis ſpirenſis ſuper hoc confecta continetur, et hoc volo et ordino meam ultimam voluntatem eſſe, et ſi nomine teſtamenti non valeret, volo, quod ſaltim valeat jure Codicillorum ſeu cujuslibet alterius ultime voluntatis. In quorum omnium teſtimonium ſigillum curie noſtre ad ro-

gatum et preces humiles prefate *Eliſabeth* duximus preſentibus appendendum. Actum et Datum Anno Domini M°CCC°XV°. Domimica qua cantatur; *Oculi mei.* (10. Martii.)

CXCIX.

Littere ſuper unam tinam perpetui cenſus in Bubenwilre. Ad infirmariam. 1315.

Noverint Univerſi preſencium Inſpectores, quod coram Nobis Dominis judicibus curie ſpirenſis conſtitutus *Syfridus* de *Franckenwilre* et *Adelheidis* uxor ſua legittima vendiderunt et tradiderunt ac ſe vendidiſſe et tradidiſſe preſentibus publice recognoſcunt, honorabilibus viris Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. Spir. Dyoc. cenſum annuum et perpetuum unius tine vini pro precio quatuor librarum cum viginti hallenſibus dandum et aſſignandum ſingulis annis tempore auctumpnali, dum vinum in vinea infraſcripta colligitur. Quam pecuniam prefati conjuges confeſſi ſunt ſe recepiſſe nec non in uſus ſuos et utilitatem integre convertiſſe. Renunciantes

tes quoque prediċti conjuges pro ſe et eorum heredibus univerſis excepcioni non numerate (clauſulæ conſuetæ ſequuntur) ... quoquo modo. Ut autem Abbas et Conventus prediċti ſecuriores ſint de cenſu prediċto, antediċti conjuges in ſubpignus dederunt et conſtituerunt bona infraſcripta videlicet, unum juger vinearum ſitum *ame Stahelbuhel* apud *Cunzelmannum* et unum ortum ſitum *in deme loche.* Cujus rei teſtes ſunt *Sigelmannus* de *Hambach*, *Sifridus* diċtus *Bender* ſenior, diċtus *Bitderolf* ſenior, *H.* ſartor et quam plures alii fide digni. Cenſus autem ſupradiċtus eſt ſolacium in perpetuum infirmorum Dominorum prelibati Monaſterii deputatus. In quorum evidenciam pleniorem Nos Judices prediċti ſigillum curie ſpirenſis ad preces et rogatum diċtorum conjugum preſentibus duximus appendendum. Aċtum et Datum Anno Domini M°CCC°XV°. feria ſexta poſt feſtum Sanċte Trinitatis. (23. Maji.)

Digitized by Google

CC.

Littere ſuper decem ſolidos hall. 1315.

Noverint univerſi preſencium Inſpectores, quod coram Nobis Dominis Judicibus Curie Spirenſis conſtituti *Johannes de Franckenwilre* filius dicti *Bitderolff* et *Methildis* uxor ſua legittima vendiderunt et tradiderunt et ſe vendidiſſe et tradidiſſe publice recognoverunt Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. Spir. Dyoc. cenſum decem ſolidorum hall. legalium et bonorum ſolvendorum in feſto Sancti *Martini* pro precio ſex librarum hall. cum dimidia, quam pecuniam prefati conjuges confeſſi ſunt ſe recepiſſe et habuiſſe et ſibi numeratam eſſe integraliter et complete. Renunciantes quoque predicti conjuges pro ſe et eorum heredibus excepcioni non numerate etc. (ſequuntur clauſulæ aliæ) quoquo modo. Ut autem Abbas et Conventus predicti ſecuriores ſint de cenſu prenotato, antedicti conjuges in ſubpignus dederunt et conſtituerunt bona infraſcripta, videlicet: terciam partem duorum jugerum vinearum preter quartale ſitorum

ame

ame Stahelbuhel, que quondam fuerunt Domine dicte *Dirbechern*. It. dimidium juger vinee eorundem *ame Kyſe* juxta jugera Monachorum Monaſterii *Uterine Vallis* ſitum, de quo fruſto dantur quinque hallenſes cenſuales et non plures. Cujus rei teſtes ſunt *Sigelmannus de Hambach*, *Sifridus* dictus *Bitderolf* ſenior dictus *Bender* ſenior, *Heinzo* ſartor et frater *Dytzo* converſus predicti Monaſterii qui predictum cenſum annuum et perpetuum emebat ex parte quondam *Cunradi* Raſoris prelibati Monaſterii ad ſolacium in perpetuum infirmorum converſorum et alii plures fide digni, In quorum evidenciam pleniorem Nos Judices predicti ſigillum Curie ſpirenſis ad peticionem predictorum preſentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M°CCC° quinto decimo feria quarta poſt *Urbani* (28. Maji.)

CCI.

Littere ſuper unam libram hall. in Bubenwilre. 1315.

Noverint univerſi preſencium Inſpectores, quod coram Nobis Dominis Judicibus Curie Spirenſis conſtituti dictus

 Bitde-

Bitderolf de *Franckenwilre* et *Katherina* uxor ſua legitima vendiderunt et tradiderunt et ſe vendidiſſe et tradidiſſe publice recognoverunt Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Ciſt. Spir. Dyoc. cenſum annuum et perpetuum unius libre hall. legalium et bonorum ſingulis annis ſolvendorum in feſto Sancti *Martini* pro precio tredecim librarum hall. cum dimidia, quam pecuniam prefati conjuges confeſſi ſunt ſe recepiſſe et habuiſſe et ſibi numeratam eſſe integraliter et complete. Renuntiantes quoque predicti conjuges pro ſe et eorum heredibus excepcioni non numerate etc. (clauſulæ conſuetæ ſunt adpoſitæ) quoquo modo. Ut autem Abbas et Conventus predicti ſecuriores ſint de cenſu prenotato antedicti conjuges, in ſubpignus dederunt et conſtituerunt bona infraſcripta, videlicet; duale vinee ipſorum ſitum *an deme ſlekehten wege* juxta *Syfridum*. It. unum juger vinee tendentes ſuper viam *Gliſzenwilre* juxta *phylmanum* Scultetum. It. dimidiam tinam vini perpetui cenſus ſeu redditus, que datur de dimidio jugere vinee *ame haushorne* juxta *Heinzonem de Than*, de quibus bonis

nis ſupradictis dabantur prius quatuor hallenſes ſolummodo cenſuales et non plures. Cujus rei teſtes ſunt *Sigelmanus de Hambach*, *Sifridus* dictus *Bitderolf* ſenior dictus *Bender* ſenior, *Heinze* ſartor et plures alii fide digni. In quorum evidenciam pleniorem Nos Judices predicti ſigillum Curie Spirenſis ad peticionem predictorum preſentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M°CCC°XV°. feria quarta poſt *Urbani*. (28. Maji.)

CCII.

Littere Officialis Wormatienſis pro Monaſterio Uterine Vallis ſuper aream juxta novam portam. 1315.

Officialis Domini Prepoſiti Eccleſie Wormatienſis ad perpetuam rei memoriam deducimus et preſentibus cupimus pervenire, quod in noſtra ſub anno Domini M°CCC°XV°. feria ſecunda poſt feſtum Aſſumptionis Virginis glorioſe (20. Aug.) conſtituti preſencia *Cunradus* dictus *Mul* et *Agnes* uxor ſua legitima cives Wormatienſes recognoverunt et unanimi conſenſu recognoſcunt, litteras publice per preſentes, ſe omne jus

jus ipſis in quadam area que quondam extitit *Gudele* dicte *Kortzrockin* prope portam dictam *Nuenburttir* ſituata ex quacunque etiam cauſa ſeu jure competens religioſis viris Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* dediſſe plenaliter et donaſſe et memoratis Dominis eandem aream ac omne jus ipſis competens in eadem omni jure et modo quibus melius poterit et debeat valere manu communicata coram Nobis concorditer reſignarunt, dolo et fraude ejectis penitus et ſemotis. In cujus rei teſtimonium preſentem litteram ſigillo Officialitatis curie noſtre ad preces dictorum conjugum memoratis Dominis dedimus aſſignatam. Datum et actum Anno et die prenotatis. Teſtibus preſentibus vindelicet *Heinrico de Grindeſtat* fratre *Hellino* dicto *Gudeler*, *Joanne* famulo curie noſtre ad premiſſa vocatis pariter et rogatis.

CCIII.

Littere ſuper ſex maldra ſiliginis in Hergerswilre. 1315.

Noverint univerſi preſencium Inſpectores, quod conſtituta coram Nobis

bis ſub Anno Domini M°CCC°XV°. feria tercia ante Nativitatem beate Virginis proxima, (2. Sept.) *Juntta* filia quondam *Heintzonis* dicti *Heckeman de Hergerswilre* recognovit & publice eſt confeſſa ſe & ejus liberos & heredes teneri & obligatos eſſe annis ſingulis Religioſis viris Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* in penſione ſex maldrorum ſiliginis danda & aſſignanda eisdem Abbati & Conventui ſingulis annis in Nativitate beate Virginis, grandine, exercitu aut quovis alio caſu fortuito non obſtante, ac preſentanda in oppidum *Landowe* ad curiam Abbatis & Conventus predictorum ſuis vehiculis, laboribus & expenſis de bonis infraſcriptis in terminis ville predicte ſituatis videlicet dictis *des Dechans Gut* ſcilicet octo jugeribus agri campeſtris ſitis *zu Meinzewingarten* apud nucos & de prato ſito retro molendinum, de orto ſito *an der Mulengaſzen* ac dimidio rubo ſito apud pratum retro molendinum, nec non de quarta parte molendini ibidem ſituati, ut autem Abbas & Conventus predicti in ſolucione & aſſignacione dicte penſionis certi exiſtant & ſecuri, prefata *juntta* tria jugera agrorum

rum campeſtrium ſita in *Meincewingarten* juxta agros dicti *Swab heckeman* pro ſubpignore legittime obligavit tali videlicet condicione, quod ſi dicta *juntta* aut ejus heredes in ſolucione dicte penſionis negligentes aliquo annorum exiſterent aut remiſſi, ex tunc Abbas & Conventus predicti bona prefata tollere & confiſcare poterunt juxta conſuetudinem terre generalem & ea ſuis uſibus applicare contradictione qualibet non obſtante. Renunciavit quoque prefata *juntta* pro ſe ſuisque heredibus univerſis quo ad premiſſa excepcioni doli mali (clauſulæ ut 22. Febr. 1307.) circumſcriptis. Acta ſunt teſtibus preſentibus videlicet *Petro* filio *Zedelman*, *Agnete* begina ſorore ſculteti dicti *Hut*, *C.* dicto *Lauwerlin* procuratore Curie noſtre & aliis quam pluribus fide dignis. In quorum omnium & ſingulorum teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces dicte *juntte* duximus preſentibus apponendum. Datum anno & die prenotatis.

CCIV.

Digitized by Google

CCIV.

Littere ſuper IIII. uncias hall. in Bubenwilre. 1315.

Noverint Univerſi, quos noſſe fuerit opportunum, quod coram Nobis Judicibus Curie ſpirenſis ſub anno Domini M°CCC°XV°. feria tercia ante diem Nativitatis beate Virginis proxima (2. Sept.) conſtituti *Fridericus* dictus *Glockener* & *Wendelmudis* uxor ejus legittima conjuges de *Bubenwilre* manu communicata vendiderunt ac ſe juſto vendicionis titulo vendidiſſe preſentibus publice recognoſcunt *Lucgardi* dicte *Walheimeren* begine ſpirenſi & ejus heredibus cenſus annuos & perpetuos quatuor unciarum hall. dandos & aſſignandos eidem annis ſingulis in feſto beati *Martini* Epiſcopi pro quatuor libris hall. ipſis conjugibus numeratis, traditis & ſolutis, ut autem dicta *Lucgardis* in ſolucione dicti cenſus certa exiſtat & ſecura, prefati conjuges eidem *Lucgardi* & ſuis heredibus dimidium juger vinearum ſitum *uf der alten heiden* juxta vineas dicti *Lammesbuch* & aream ſuam ſitam apud fontem dictum *Etzenbrunnen* pro ſubpignore legittime

me obligarunt, tali videlicet condicione, quod ſi ijdem conjuges aut eorum heredes in ſolucione dicti cenſus aliquo annorum negligentes extiterint aut remiſſi, ex tunc dicta *Lucgardis* aut ejus heredes vineas predictas juxta jus & conſuetudinem terre generalem tollere & confiſcare poterunt & eas ſuis uſibus applicare, contradictione qualibet non obſtante. Renunciaverunt quoque conjuges predicti pro ſe ſuisque heredibus univerſis quoad premiſſa excepcioni doli mali &c. (ſequnntur aliæ clauſulæ ſuperius allatæ) Acta ſunt hec teſtibus preſentibus videlicet *Sigelone apud fontem. Fritzone* dicto *Kuffer*, *C.* dicto *Gewande*, *H.* dicto *Kercher* & aliis quam pluribus fide dignis ad hoc vocatis ſpecialiter & rogatis. In quorum omnium teſtimonium ſigillum noſtrum duximus ad preces dictorum conjugum preſentibus appendendum. Datum anno & die prenotatis.

CCV.

Littere ſuper X. ſolidis hall. in Frankenwilre. 1315.

Nos Judices Curie Spirenſis ad Univerſorum tam preſencium quam futuro-

rorum noticiam deducimus preſentibus publice profitentes, quod coram Nobis conſtitutus ſub Anno Domini M°CCC°XV°. in die Nativitatis beate *Marie* Virginis (8. Sept.) *Volkerus* dictus *Suſenheimer* de *Frankenwilre* vendidit ac ſe vendidiſſe preſentibus publice recognoſcit honeſte Matrone *Lucgardi* dicte *Walheimern* begine ſpirenſi & ejus heredibus cenſus annuos & perpetuos decem ſolidorum hallen. legalium & bonorum dandos & ſolvendos eidem *Lucgardi* & ſuis heredibus ſingulis annis in feſto beati *Martini* hiemalis pro ſex libris hall. & triginta hallenſibus legalibus ipſi *Volkero* per prefatam *Lucgardem* traditis & plenarie perſolutis. Ut autem eadem *Lucgardis* & ſui heredes in ſolucione dicti cenſus certi exiſtant et ſecuri, predictus *Volkerus* bona infraſcripta eidem *Lucgardi* et ſuis heredibus pro ſubpignore legittime obligavit, quorum bonorum ſitus talis eſt, videlicet una vinea ſita in *deme Stahelbuhel phade*, It. dimidium duale vinearum ſitum *offe der diſſen Gaſzen* in terminis ville *Frankenwilre*, ita videlicet, quod dictus *Volkerus* vel ejus heredes in ſolucione dicti cen-

 cen-

cenſus aliquo annorum negligentes extiterint, ex tunc dicta *Lucgardis* vel ejus heredes, quibus dictum cenſum deputaverit, dicta bona occaſione negligentie hujusmodi ſecundum jus et conſuetudinem civitatis Spirenſis tollere et confiſcare poterunt in judicio ſeculari ville predicte, contradiccione qualibet non obſtante. Renunciavit quoque dictus *Volkerus* pro ſe ſuisque heredibus univerſis quo ad premiſſam vendicionem excepcioni doli mali etc. (ſequuntur aliæ clauſulæ) ... circumſcriptis. In quorum omnium et ſingulorum teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces dicti *Volkeri* Nobis factas duximus litteris preſentibus appendendum. Actum et Datum anno Domini et die prenotatis.

CCVI.

Littere ſuper I. libram hall. in Bubenwilre. 1315.

Nos Judices Curie Spirenſis ad Univerſorum tam preſencium quam futurorum noticiam deducimus preſentibus publice profitendo, quod coram Nobis conſtituti ſub Anno Domini M°CCC°XV°. in Nativitatis die beate

Ma-

Digitized by Google

Marie virginis (8. Sept.) *Heintzelinus de Bubenwilre* et *Getzela* uxor ejus legittima vendiderunt ac ſe juſto vendicionis titulo vendidiſſe preſentibus publice recognoſcunt *Lucgardi* dicte *Walheimerin* begine Spirenſi cenſus annuos & perpetuos decem ſolidorum hall. legalium & bonorum dandos & ſolvendos ſingulis annis in feſto beati *Martini* Epiſcopi hyemalis eidem *Luckardi*, & ſi deceſſerit, heredibus ejusdem pro ſex libris & II. unciis hall. legalium & bonorum ipſis conjugibus numeratis, traditis & plenarie perſolutis ac in uſus ſuos converſis, & ut dicta *Luckardis* & ſui heredes in ſolutione & preſentacione dicti cenſus certi exiſtant & ſecuri, dicti conjuges infraſcripta bona videlicet pratum ipſorum, ut aſſerunt, dictum *Guswiſe* ſitum inferius villam *Bubenwilre*. Item duo pomeria, unum ſitum in loco dicto *in der wanden*, & unum ſitum in loco dicto *Mulenbuhel* titulo ſubpignoris legittime obligarunt, tali condicione videlicet, quod ſi ijdem conjuges & ſui heredes in ſolucione & preſentacione aliquo annorum dicti cenſus negligentes exiſterent aut remiſſi, quod ex tunc dicta *Luckardis* & ſui heredes

dicta ſubpignora occaſione negligencie hujusmodi ſecundum conſuetudinem terre generalem tollere & confiſcare poterunt & debebunt contradiccione dictorum conjugum aut ſuorum heredum qualibet non obſtante. Item coram Nobis anno & die predictis conſtituti *Volzo de Bubenwilre* & *Guda* uxor ejus legittima vendiderunt ac ſe vendidiſſe preſentibus publice recognoſcunt, *Lucgardi* ſupraſcripte ſimiliter cenſus annuos & perpetuos decem ſolidorum hall. dandos & ſolvendos ſingulis annis in feſto beati *Martini* ſupra dicto pro ſex libris & duabus unciis hall. ipſis conjugibus traditis & ſolutis, pro qua quidem pecunia ſolvenda dicti conjuges bona infraſcripta videlicet: unum juger pratorum & dictum *Roswiſe* & dimidium juger dictum *amme Lochborne* pro ſubpignore legittime obligarunt ſub modo & forma ſupraſcriptis. Renunciaverunt quoque tam *Heintzelinus* & *Getzela* uxor ejus quam *Volzo* & *Guda* conjuges venditores ſupra dicti pro ſe ſuisque heredibus univerſis excepcioni doli mali &c. (ſequuntur clauſulæ ſæpedictæ) In quorum omnium & ſingulorum teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces dicto-

ctorum conjugum nobis factas duximus litteris preſentibus appendendum. Actum & Datum anno & die prenotatis.

CCVII.

Littere ſuper X. *ſolidis hall. in Albretswilre.* 1315,

Nos Judices Curie Spirenſis tenore preſencium in publicam deducimus noticiam, quod conſtituti coram Nobis in figura judicii *Cunradus* dictus *Vasheyer* & *Werndrudis* uxor ejus legittima de *Albretiswilre* manu communicata & unanimi conſenſu vendiderunt ac ſe vendidiſſe recognoſcunt preſentibus publice cenſum annuum X. ſolidorum hall. & perpetuum *Agneti* dicte *de Wizzenburg* preſente & ſibi ac ſuis heredibus emente dandum & ſolvendum eidem ac ſuis heredibus ſingulis annis perpetuo in feſto Sancti *Martini* hiemalis pro precio VI. librarum hall., quod quidem precium *Cunradus* & *Werndrudis* predicti ſe à prefata *Agnete* in numerata pecunia eis tradita & ſoluta recepiſſe & in uſus ac voluntatem ipſorum plene & integre convertiſſe recognoverunt et preſentibus recognoſcunt, ut autem *Agnes*

nes predicta et ejus heredes in ſolucione et aſſignacione hujusmodi cenſus, ut preſcriptum eſt, certi et ſecuri exiſtant, prefati conjuges memorate *Agneti* unum juger vinee ſitum in terminis ville predicte in loco dicto *an dem hange zwyſſen Wysman* et *Spidelre* tytulo ſubpignoris et ypothece nomine aſſignarunt, conſtituerunt et obligaverunt, ita videlicet, ut quocunque annorum conjuges predicti aut eorum heredes in ſolucione et aſſignacione hujusmodi cenſus negligentes fuerint aut remiſſi, quod ex tunc memorata *Agnes* dictum juger ſecundum jus et conſuetudinem loci, ubi idem juger ſeu ſubpignus ſitum eſt, pro cenſu ſic neglecto tollere et confiſcare poterit et ſuis uſibus applicare ac de eo diſponere pro ſuo libitu voluntatis, contradictione qualibet non obſtante. Renunciaverunt etiam conjuges pro ſe et ſuis heredibus univerſis quo ad premiſſa publicė et expreſſe omni excepcioni doli mali etc. (cum reliquis clauſulis) In quorum omnium teſtimonium preſentes litteras ſigillo Curie Spirenſis ad rogatum et peticionem parcium predictarum duximus ſigillandas. Actum et Datum Anno Domini M°CCC°XV°. craſti-

ſtino Nativitatis beate *Marie* virginis glorioſe. (9. Sept.)

CCVIII.

Littere ſuper X. ſolidis hall. in Ramesbach. Item ſuper X. ſolidis in Lenſenwilre. 1315.

Noverint univerſi preſencium Inſpectores, quod coram Nobis Dominis Judicibus Curie ſpirenſis conſtituti *Heilmannus de Ramesbach* et *Gertrudis* uxor ſua legittima vendiderunt et tradidernnt et ſe vendidiſſe et tradidiſſe publice recognoverunt religioſis viris Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. Spir. Dyoc. cenſum annuum decem ſolidorum hall. legalium et bonorum ſingulis annis ſolvendorum in die beati *Martini* pro precio ſex librarum hallenſium, quam pecuniam prefati conjuges confeſſi ſunt ſe recepiſſe et habuiſſe et ſibi numeratam eſſe integraliter et complete et pro dicto cenſu bona ſua infraſcripta predicto Abbati et Conventui in ſubpignus dederunt et conſtituerunt videlicet dimidium juger vinee ſitum *ame Haſenphade* juxta *demme Fiſchebecher*. Item fruſtum vi-

vinee ſitum *amme Goldelinge* juxta duo jugera antiqui ſculteti de quibus vineis dantur tantummodo tres hallenſes cenſuales ad eccleſiam in *Arbotsheim*, Teſtes quoque qui interfuerunt ſunt *Eberhardus* filius ejus *Erlewinus* dictus *Smit* et frater *Heinricus* dictus *Hannebecher* ſubmercator Monaſterii *Uterine Vallis* predicti. Item conſtituti *Heinricus* de *Lenſenwilre* dictus *offe deme Reine* et *Petriſſa* uxor ſua legittima vendiderunt et tradiderunt et ſe vendidiſſe et tradidiſſe publice recognoverunt Abbati et Conventui ſupradictis cenſum annuum decem ſolidorum hallenſium legalium et bonorum ſingulis annis ſolvendorum in die beati *Martini* pro precio ſex librarum hallenſium, quam pecuniam predicti conthorales confeſſi ſunt ſe recepiſſe et habuiſſe et ſibi numeratam eſſe integraliter et complete et pro cenſu antedicto prenominati conjuges bona ſua infraſcripta predicto Abbati et Conventui pro ſubpignore dederunt et conſtituerunt videlicet dimidium juger agri campeſtris ſitum *an den Setzen* juxta *Bertoldum* dictum *Hochbecker*. It. fruſtum prati ſitum ex oppoſito *Bertoldi* predicti domus. Teſtes

quo-

quoque qui interfuerunt, ſunt *Heinricus* ſutor, *Hugo* dictus *Noppe uſſe deme Reine*, *Sifridus* filius *Heinrici* et *Petriſſe* conjugum predictorum et frater *Heinricus* dictus *Hannebecher* ſubmercator Monaſterii *Uterine Vallis* ſepedicti, qui hos cenſus predicto Monaſterio in anime ſui patris ac aliorum ſuorum progenitorum remedium comparavit. Renunciantes quoque conjuges ſupradicti pro ſe et eorum heredibus excepcioni non numerate pecunie etc. (cum reliquis clauſulis 22. Jul. 1309.) quoquo modo. In cujus rei teſtimonium et evidenciam pleniorem Nos Judices predicti ſigillum curie ſpirenſis ad peticionem predictorum preſentibus duximus appendendum. Datum Anno Domini M°CCC°XV°. in vigilia beatorum *Symonis* et *Jude* Apoſtolorum. (27. Oct.)

CCIX.

Littere ſuper unam urnam olei in Huchelnheim. 1315.

Noverint Univerſi quos noſſe fuerit oportunum et ſpecialiter ſinguli quorum poterit intereſſe, quod coram Nobis Judicibus Curie Spirenſis conſtituti *Bur-*

 char-

chardus de *Huchehilheim* et *Werndrudis* uxor ſua legittima vendiderunt et tradiderunt ac ſe vendidiſſe et tradidiſſe preſentibus publice recognoſcunt viris religioſis Abbati et Conventui *Uterine Vallis* Ord. Cyſt. Spir. Dyoc. cenſum annuum et perpetuum unius urne olei ſolucionem ſingulis annis in die beati *Martini* pro precio octo librarum et quinque ſolidorum hall. quam pecuniam prenominati conjuges confeſſi ſunt ſe recepiſſe et habuiſſe et ſibi numeratam eſſe integraliter et complete, renunciantes quod predicti conjuges pro ſe et ſuis heredibus exceptioni non numerate etc. (clauſulas reliquas ad an. 1309. 22. Jul.) quoquo modo. Ut autem Abbas et Conventus predicti ſecuriores ſint de cenſu olei prenotati, antedicti conjuges ſupradicto Abbati et Conventui in ſubpignus dederunt et conſtituerunt bona ſua infra ſcripta videlicet pratum ſuum dictum *die breitwiſe* juxta pratum Sancti *Michahelis*. Item unum juger agri campeſtris ſitum in ſuperiori campo juxta duodecim jugera Sancti *Michahelis*. It. ortum ſuum conſitum arboribus ſitum retro Dominam dictam *Beringerin*. It. ortum ſuum con-

conſitum arboribus ſitum juxta curiam Domine dicte *Cleimennin.* Teſtes hujus rei ſunt *Johannes* dictus *Stellewagen*, *Cůnradus* dictus *Nachgebur*, *Cunradus* dictus *Lauwerlin* Spir. et Fr. *Heinricus* dictus *Hanenbecher* unterkaufman Monaſterii *Uterine Vallis* predicti, qui cenſum olei antedictum predicto Monaſterio comparavit et quam plures alii fide digni, in quorum evidenciam pleniorem Nos Judices predicti ſigillum noſtrum ad peticionem predictarum perſonarum duximus preſentibus appendendum. Datum Anno Domini M°CCC°XV°. in vigilia beatorum *Symonis* et *Jude* Apoſtolorum. (27. Oct.)

CCX.

Littere ſuper uno jugere vinee in Bubenwilre. 1315.

Noverint univerſi preſencium Inſpectores, quod coram Nobis Officiale Domini Prepoſiti Spirenſis ſub anno Domini M°CCC°XV°. feria quarta ante feſtum beati *Nicolai* Epiſcopi (3.Dec.) in jure et judicii figura conſtituti *H.* dictus *Kercher* et *Juta* uxor ſua legittima

Digitized by Google

ma de *Bubenwilre* Unanimi conſenſu et manu communicata vendiderunt, tradiderunt et reſignaverunt honorabilibus et religioſis viris Abbati ei Conventui *Uterine Vallis* Ord. Ciſt. Spir. Dyoc. unum juger vinearum ſitum in terminis ville *Bubenwilre* in loco dicto *Geizeberg* juxta unum juger *Hermanni* nati *Gotzonis* de *Lengenvelt* pro precio undecim librarum hall. bonorum et legalium eisdem conjugibus ex parte dictorum Abbatis et Conventus numerato, tradito et plenarie ſoluto et in uſus ſuos integre converſo, prout publice recognoverunt coram Nobis, transferentes nichilominus in eosdem Abbatem et Conventum, dominium, jus, proprietatem et poſſeſſionem jugeris predicti omni eo modo, quo melius valere poterit et debebit. Renunciaverunt eciam prefati conjuges excepcioni non numerate etc... (clauſulæ reliquæ ſunt inſertæ). In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum duximus preſentibus appendendum. Actum et Datum Anno Domini et feria quarta predicœis.

CCXI.

Digitized by Google

CCXI.

Littere ſuper decem ſolidis, ad Infirmariam. 1315.

Jndices Curie Spirenſis univerſis preſencium inſpectoribus ſubſcriptorum noticiam cum ſalute. Conſtituta coram Nobis in figura judicii honeſta matrona Domina *Margareta* relicta quondam *C.* dicti *Munichover* de *Damheim* mota pio affectu religioſis viris Domino Abbati et Conventui Monaſterii *Uterine Vallis* ob remedium anime ſue et ſuorum progenitorum dedit et donavit poſt mortem ipſius et ſe dediſſe et donaſſe publice recognovit irrevocabiliter penitus et in totum cenſum annuum decem ſolidorum hallenſium ſolvendorum ſingulis annis in feſto Sancti *Martini* de tercia parte bonorum ſubſcriptorum, ſitis in terminis dicte ville *Damheim*, videlicet, de dimidio jugere agri *in der Sleiten*, Item inter jugera Dominorum *de Hornbacho* dimidium juger agri. Item de dimidio jugere agri juxta domum *Alberti* propè jugera Dominorum *de Hornbaco*. It. de dimidio jugere agri *ame Quecburne*. Item de II. jugere agri *ame Grine*.

It.

It. de ſeptem quartalibus *in deme Baumgarten*, It. de quartali agri juxta Dominos *de Hornbaco*, Item de duobus juribus lignorum in ſilvam ruſticorum de *Burnheim*. It. de II. in ſilvam villanorum in *Knoringen*. Item de duobus juribus in ſilvam ville *Dameheim*, It. de ſex libris hall. ſuper curia ibidem ſita dicta *Sweben* juxta curiam Domine dicte *Heilen* hoſpite, Adjectum eſt eciam quod ſi heredes prefate Domine *Margarete* poſt obitum ipſius ſibi attrahere & poſſidere voluerint dicta bona, ſolvent ac dare tenentur prefatos decem ſolidos cenſuales predictis viris religioſis, ſecundum quod ſuperius eſt expreſſum. Inſuper eundem cenſum preſentabunt ad infirmariam monachorum cenobii prenotati, ut de eodem cenſu conſolentur infirmi poſt feſtum Omnium Sanctorum. Si autem prefati heredes dictum cenſum ſolvere neglexerint vel renuerint, infirmarius dicti cenobii, qui tunc pro tempore fuerit de tercia parte preſcriptorum bonorum ordinet & diſponat, quod ſuo officio videbitur melius expedire. Renunciansque prefata Domina *Margareta* omni excepcioni & defenſioni ac omni auxilio Juris Canonici

nici & Civilis, per quam aut quod contra premiſſam donacionem de dictis bonis factam venire poſſet quomodolibet per ſe vel alium aut alios publice vel occulte in judicio vel extra inpoſterum vel ad preſens. Datum Anno Domini M°CCC° quinto decimo.

CCXII.

Littere ſuper VIII. uncias hall. ad hoſpitale & ad portam Monaſterii Uterine Vallis. 1315.

Nos Conſules & Univerſitas civium oppidi *Annewilre* tenore preſencium declaramus, quod conſtitutus coram Nobis in figura judicii *Hugo* dictus *Swertfeger* profeiſus eſt ſe vendidiſſe Religioſis viris Domino Abbati & Conventui *Uterine Vallis* octo uncias hall. annui & perpetui cenſus pro octo libris hall. & X. ſolidis, quos confeſſus eſt ſe recepiſſe & in uſus proprios convertiſſe, quem cenſum annuatim dabit *Heinricus* dictus *Meſfrit* & ſui heredes in feſto beati *Martini* de domo & orto adjacente ſita juxta Macellos verſus portam cimiterii ultra viam, quam domum & ortum predicti videlicet *Hugo* & *Heinricus Meſfrit* prefatis religioſis aſſig-

aſſignaverunt coram Nobis titulo ypothece, hunc autem cenſum ſolverunt de pecunia *Gerhardi* ſutoris ſervi ipſorum tali interpoſita condicione, ut quatuor uncie dentur ad hoſpitale pauperum predicti Monaſterii, ut de ipſis quantum extendi poſſunt, infra Paſcha & Pentecoſten in recentibus carnibus vel pullis infirmis ibidem decumbentibus miniſtretur; alie vero quatuor uncie ad portam, ut in die beati *Andree* Apoſtoli, excepta conſueta elemoſina quantum ſe extendere poſſunt, pauperibus illuc venientibus ad laudem Dei & remedium anime predicti *Gerhardi* miniſtretur. Hujus rei teſtes videlicet Dominus *Valko* plebanus ſupradicti Opidi, *C.* dictus *Heckin*, *Bronningus* dictus *bleyſſe*, *H. Meyger* ſutor, *Hugo* dictus *Spanwelder* & ceteri fide digni. In cujus rei teſtimonium ſigillum noſtrum ad preces predictarum perſonarum preſentibus eſt appenſum. Datum Anno Domini M°CCC°XV°.

BAYERISCHE STAATS-BIBLIOTHEK MUENCHEN

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google